

VERSLAG

BETREFFENDE DE

GEMEENTE MEDAN

OVER HET JAAR

1928



DRUK VAREKAMP & Co. - MEDAN

200.

m
505

VERSLAG

BETREFFENDE DE

GEMEENTE MEDAN

OVER HET JAAR

1928



DRUK VAREKAMP & Co. - MEDAN



VERSLAG

BETREFFENDE DE

GEMEENTE MEDAN

OVER HET JAAR

1928



DRUK VERBODEN EN CO. BATAVIA



I N H O U D.

	Blz.		Blz.
ALGEMEEN VERSLAG	11 — 45	Decentralisatie	26 — 27
Inleiding	11 — 12	Decentralisatiecongres	26
Begraafplaatsen	18 — 21	Drankvergunning	
Begrooting	21 — 22	Overzicht van uitgereik-	
„ 1928	21	te — bijl.	III
„ 1929	22	Financieele Contrôle	24 — 26
Begrotingsrekening 1927	21 — 22	Gelden. Staat der als re-	
Overzicht van de netto		serve belegde gelden	
opbrengst van de wis-		 bijl.	VII
selvallige ontvangsten		Goederen. Staat der on-	
der begroting 1928.		roerende — bijl.	VI
. bijl.	V	Kiezers. Opgave van het	
Overzicht van de ontwik-		aantal — voor den Ge-	
keling der gemeentelij-		meenteraad bijl.	I
ke uitgaven en mid-		Kiezerslijst	17
delen bijl.	XIV	Luchtvaart	27 — 31
Belastingen en andere		Onderwijs	31
heffingen	22 — 24	Hollandsch-Inlandsch On-	
Vergelijkend overzicht		derwijs	31
van de opbrengst der		Gemeentelijke Volksschool	31
gedurende de jaren 1912		Overzicht betr. de scho-	
t/m 1928 in de Gemeen-		len te Medan op Ultò	
te Medan geheven be-		December 1928	XIII
lastingen	II	Pandhuisbedrijf. Over-	
Drankvergunningsrecht	23	zicht omtrent het — ge-	
Hondenbelasting	23	durende de jaren 1920	
Gem. Inkomstenbelasting	23 — 24	t/m 1928 bijl.	X
Vergelijkend overzicht		Pasars	32 — 33
van de opbrengst der		Personeel	33 — 36
— volgens kohier. bijl.	IV	Bezoldigingsverordening	34 — 35
Vermakelijkheidsbelas-		Gemeentelijk pensioen-	
ting	24	fonds	33 — 34
Bestuur der Gemeente.	12 — 18	Verlofsregeling	35 — 36
Burgemeester	12	Raads- en andere com-	
Gemeenteraad	13	missies	14 — 17
Secretarie	14	Schulden. Staat der —	
Vergaderingen	14	wegens leeningen. bijl.	VIII
Wethouders	12	Subsidies	36
Bevolking		Verkiezingen	17 — 18
Overzicht omtrent het		Verlichting	36 — 37
aantal huwelijken en		Electrische straatverlich-	
geboorten van European-		ting	36
en, Japanners en Chi-		Gasstraatverlichting.	37
neezen te Medan gedu-		Verordeningen	37 — 38
rende de jaren 1919 —		Voertuigen. Overzicht van	
1928 bijl.	XI	geregistreerde —	IX
Sterftecijfers te Medan		Watervoorziening	38 — 39
over 1928 bijl.	XII	Woningbedrijf	39 — 40
		Verkoop van woningen	40

	Blz.
Woningbouw	39
Ziekenzorg	40 — 45
Polikliniek voor borstlij- ders, gehouden in het Stadsverband te Medan door Dr. H. Heinemann Chef-Geneesheer der Senembah Maatschappij te Tandjong Morawa . .	41 — 45
Gemeente Ziekenhuis . .	40 — 41
VERSLAG VAN DEN DIENST DER GEMEEN- TEWERKEN	47 — 135
Bruggen	71
Bouw nieuwe bruggen . .	71
Onderhoud	71
Commissies	
Technische Commissie . .	47
Diversen	87 — 88
Europeesche begraaf- plaats	87
Brandweer	87
Hongkongkeur	87
Pasar Malam	87
Vliegveld	88
Duikers	71 — 74
Aanleg van nieuwe dui- kers	71 — 74
Onderhoud	71
Gemeente gebouwen . .	81 — 83
Openbare badhuizen, pri- vaten en hydranten . .	82
Kantoor en emplacement van Gemeentewerken . .	81 — 82
Raadhuis	81
Sekolah Derma	82
Ziekenhuis	82 — 83
Goten	75
Aanleg van nieuwe goten	75
Doorspoeling der goten .	75
Onderhoud	75
Grasvoorziening	54
Kweektuin	69
Materieel	55 — 57
Staat van het materieel op 31-12-1928	55

	Blz.
Personeel	47 — 53
Ambtenaren en beambten	47 — 48
Werklieden	52 — 53
Staat van de in 1928 bij Gemeentewerken in dienst zijnde werklieden	51
Plantsoenen	67 — 71
Aanleg van nieuwe plant- soenen	69
Onderhoud van plantsoe- nen	67
Regenwater afvoergoten .	75 — 78
Aanleg van nieuwe goten	75 — 78
Gewoon onderhoud . . .	75
Openbare reiniging . . .	83 — 87
Faecaliendienst	85 — 86
Schoonhouden van brand- gangen en goten	83 — 84
Schoonmaken van kam- pongs	86
Schoonhouden van parti- culiere erven	86 — 87
Schoonhouden van de rio- leering	84
Schoonhouden van rivie- ren	86
Sproeidienst	84
Straatreiniging	83
Vuilnis ophaaldienst . .	84 — 85
Rioleering	78 — 81
Beschikbaar gestelde gel- den	78
Inkoop en aanmaak van materialen	78
Resultaten	80
Stand van het werk op 31 December 1928	79
Uitvoering	79
Spoelleidingen	75
Straatnaamborden	66
Trekdiere	53 — 54
Verwerkte bedragen	
Staat der — door Ge- meentewerken in 1928 . .	89

	Blz.
Wegen	57 — 67
Aanleg van nieuwe en verbreeding van be- staande wegen	62 — 64
Asfalteering	65
Herstelling van wegen op kosten van derden . .	57 — 58
Zware herstelling . . .	62
Verwerkte materialen . .	66
Onderhoud van particu- liere wegen	58
Gewoon onderhoud . . .	59 — 62
Overname	66
Wegen in Sultanskam- pings	58 — 59
Wegbeplanting	
Nieuwe aanplant langs de wegen	67 — 71
Wegenplannen	66
Wegenstaat	101
Wethouder	47
VERSLAG VAN DEN DIENST VAN HET BOUW- EN WOON- TOEZICHT	138 — 147
Algemeene beschouwing .	138
Bouwvergunningen . . .	139
Afgewezen en ingetrok- ken verzoeken om bouwvergunning . . .	140
Bouwvallige huizen. Af- keuring en opruiming van—en andere bouw- werken	142
Commissie. Schoonheids-	141
Diversen	145
Inspecties	141
Personeel	138
Rioleering	142
Rooigelden	140
Verordeningen	
Wijziging der Medan- sche Bouw- en Woon- verordening	142
Overzicht van de werk- zaamheden van het ge- meentelijk Bouwtoezicht	

	Blz.
over de jaren 1916 — 1928 voortvloeiende uit de bepalingen der Me- danske Bouw- en Woonverordening . . .	146
Broodbakkerijen	145
Drankverordening	145
Hinderordonnantie	143
Hotelverordening	144 — 145
Overzicht van de werk- zaamheden van het ge- meentelijk Bouwtoezicht over de jaren 1921 tot en met 1928 voortvloei- ende uit de bepalingen der Kampong Bouwver- ordening	147
Petroleumordonnantie . .	143
Reglement op het maken en verkrijgbaarstellen van ijs en koolzuurhou- dende wateren	145
Woningen. verbetering van —	141
Woningregistratie	142 — 143
VERSLAG VAN DEN DIENST VAN HET GE- MEENTELIJK WO- NINGBEDRIJF	149 — 163
Algemeen overzicht . . .	149
Inning der huren	153
Verhuizingen	153
Staat aangevende de ver- houding tusschen ver- huizingen en aantal wo- ningen	154
Verhuring	150
Aantal woningen	150
Verkoop van woningen . .	149
Leegstaande woningen . .	153
Bewoning	156
Staat van het aantal in- wonenden der gemeen- tewoningen	159
Exploitatierekening . . .	160 — 161
Financieel overzicht . . .	156 — 163
Toelichting op de balans.	157
Baten	156

	Blz.
Lasten	156
Onderhoud	155
Burgemeesterswoning	155
Djati Oeloe	155
Kampong Skip	155
Padang Loemba	155
Uitbreidingen	155
VERSLAG VAN DEN DIENST DER OPEN- BARE GEZONDHEID	165 — 208
a. Gemeente Slachthuis	165 — 184
Staat van afkeu- ringen	169 en 182 — 183
Exploitatie	166
Ingevoerd vleesch	168
Slachtingen	166
Stallingen	168
Financieel overzicht	169
Staat van aanleg, uitbrei- ding en vernieuwing	180 — 181
Staat der aflossingen en der betaalde rente tot en met 31-12-1928	184
Begrotingsrekening 1928	178 — 179
Ontvangsten	170
Uitgaven	171
Gebouwen	165
Geslachte dieren. Staat van het aantal op het Gemeente Slachthuis — gedurende 1928	174
Vergelijkende staat met betrekking tot het aan- tal geslachte dieren over 1913 t/m 1928	175
Gestalde dieren. Staat van het aantal — gedurende 1928	176
Personeel	165
Staat van het personeel op 31-12-1928	172 — 173
Slacht- en Vleeschkeur	169
Vee prijzen gedurende 1928	176
Vleeschprijzen	169
b. Melkcontrole	185 — 190
Melkonderzoek	185
Katalase	186

	Blz.
Onderzoek voor particu- lieren	187
Reductietijden	186
Graad van reinheid	186
Gemiddelde samenstel- ling der onderzochte melkmonsters in 1928	189
Soortelijk gewicht	185
Gemiddeld soortelijk ge- wicht bij 27½ ° C.	188
Proef van Trommsdorff	186
Vetgehalte	186
Vetprocenten	188
Gemiddelde vetprocenten	188
Vetvrije droge stof	186
Gemiddeld gehalte aan vetvrije droge stof	188
Zuurgraad	186
Melkverordening	
Overtredingen	187
c. Pasarwezen	191 — 204
Financieele overzicht der pasars	193
Staat der ontvangsten en uitgaven benevens de exploitatie rekening van het Gem. pasarbedrijf 1928	200 — 201
Rente en aflossing	194
Gemeent: Pasarbedrijf	192
Staat van het aantal ver- huurde m² der Gemeen- te Pasar Petisah gedu- rende 1928	199
Pasar Petissah	192
Vischpasar	192
Staat van het aantal ver- huurde m² der Gemeen- te vischpasar geduren- de 1928	199
Staat der hoeveelheden aangevoerde visch ge- durende 1928	198
Particuliere pasars	191
Pasarcridietwezen	194
Balans van het — op 31-12-1928	196 — 197
Stand van het — op 31-12-1928	196 — 197
Pasarprijzen	195

	Blz.
Vergelijking tusschen de prijzen van verschillende levensbehoefden op de pasars te Medan over 1927 en 1928	202 — 204
d. Voerwezen	204 — 205
e. Reglement op het maken en verkrijgbaarstellen van ijs en koolzuurhoudende wateren.	205 — 206
f. Broodverordening	206
g. Hotelverordening	206 — 207
h. Hondenbelastingverordening	207
i. Vee-verordening	207
j. Diversen	208
VERSLAG VAN HET GE-MEENTELIJK BUREAU VOOR GRONDZAKEN.	209 — 228
Algemeen gedeelte	209
Personeel	209
Begraafplaatsrapport	210
Grondzaken	210 — 219
Afstand van erfpacht aan afkoopters van Inlandsche rechten	215
Afstand van grond voor bijzondere doeleinden.	217
Afstand van grond op andere wijze	217
Afstand van grond aan het Gouvernement voor:	
bouw van een Inlandsche Kweekschool	211
uitbreiding van de Gouvernements Hoogere Burgerschool	212
bouw van een radio-ontvangstation	213
Afstand van grond voor gemeentediensten	218
Afstand van grond voor uitbreiding van grants.	218
Afstand van erfpacht op vrijen eigendom	
in Nieuw Polonia	213
in Padang Loemba	214
in het Serdangkwartier	215
aan den Laboeanweg	215
Omzetting van controleurs- en delimaat-	

	Blz.
schappijgrants in erfpacht	216
Opmetingen	210
Regeling van grondrechten	210
Verhuur van grond voor volksbouw	217
kiosken	218
Verkrijging van grond voor	
rioleering	218
wegverbreding	218
Wakafmaken van grantperceelen	210
Grondlasten	223 — 228
Hasil tanah	223
Achterstand	224
Afschrijving	225
Bezwaarschriften	224
Periodieke herziening.	223
Vervallen verklaring van grantrechten wegens wanbetaling	225
Vergoeding voor zakelijke rechten	226
Periodieke herziening van opstalvergoeding	226
Opzegging van erfpachtsrecht wegens wanbetaling	227
Verponding	227
Aanslag der gemeenteeigendommen	227
Verpondingsordonnantie.	228
Overschrijvingen	219 — 223
VERSLAG DER HUUR-COMMISSIE	229 — 234
Administratie	229
Samenstelling der Commissie	229
Opheffing der Huurcommissie	232
Personeel	229
Uitspraken	230
Staat van het aantal ontvangen en behandelde rekestten	233 — 234
VERSLAG EUROPEESCHE ARBEIDSBEURS 1928/1929	235 — 241
Aanvraag van werkgevers	240
Algemeene beschouwing.	240

	Blz.		Blz.
Bestuur	235	Personeel	257
Doel	236	Geneeskundig hulpperso- neel	258
Bereikte resultaten	237	Pharmaceutische dienst	260
Werkwijze	236	Polikliniek	259
MEDANSCH E VRIJWIL- LIGE BRANDWEER	243 — 252	Vaccinedienst	260
Algemeene beschouwin- gen	248	Verloskundige hulp	259
Branden	246	Besmettelijke ziekten	260
Financien	247	Volksziekten	260
Inspecties	245	Ziekeninrichting	257
Leden-lijst	249	VERSLAG VAN HET GOUVERNEMENTS MANNENHOSPITAAL	263 — 268
Materialen	246	Bureau	263 en 268
Staat van materiaal in gebruik en in reserve op 31-12-1928	251	Inspecties	264
Oefeningen	245	Personeel	263 — 264
Personeel	243	Polikliniek	265
Vergaderingen	244	Vaccinedienst	268
Wijkverdeeling	252	Sterftcijfers	267
VERSLAG VAN DE SE- KOLAH DERMA	253 — 255	Verloskundige hulp	267
VERSLAG v/h GOUVER- NEMENTS VROUWEN HOSPITAAL	257 — 261	Quarantaine aangelegen- heden	266
Inspectiën	257	Besmettelijke ziekten	266
		Volksziekten	267
		Zieke gevangenen	268
		Ziekenhuiswezen	264

GEMEENTE MEDAN.

GEMEENTE BESTUUR.

MEDAN, 30 Juli 1929.

No. 1398.

Aantal bijlagen: jaarverslagen 1928.

Onderwerp:

Jaarverslag.

Aan

den Gemeenteraad

van

MEDAN.

Hierbij heb ik de eer Uw Raad aan te bieden het verslag betreffende de Gemeente Medan over het jaar 1928. Het algemeene gedeelte wordt gevolgd door de verslagen van den dienst der Gemeentewerken, van het Bouw- en Woon-toezicht, van het Gemeentelijk Woningbedrijf, van de Openbare Gezondheid en van het Gemeentelijk Bureau voor Grondzaken.

Aan het Gemeenteverslag zijn toegevoegd de verslagen over het jaar 1928 van de Huurcommissie, de Europeesche Arbeidsbeurs, de Medansche Vrijwillige Brandweer en de Sekolah Derma, alsmede van het Gouvernements Vrouwen-hospitaal en van het Gouvernements Mannen Hospitaal te Medan.

De Burgemeester van Medan,

D. MACKAY.

CEMENTITE BESTIJK

No. 1258

Aantal inliggende jaren 1928

Onderwerp:

Jaarverslag

CEMENTITE MEDAN

No. 1258

Aantal inliggende jaren 1928

Onderwerp:

Jaarverslag

Aantal inliggende jaren 1928

Onderwerp:

Jaarverslag

CEMENTITE MEDAN

Hierbij wordt de van de Hand aan te stellen het verslag
betreffende de inkomende Meden over het jaar 1928 als
algemeen gedeelte wordt getoetst door de verslagen van
den afreken der Gemeenteraden van het District en Woon-
toezicht van het Gemeentelijk Woonbedrijf van de Open-
bare Gezondheid en van het Gemeentelijk Bureau voor
Gemeenschap.

Aan het Gemeentebestuur zijn toegezonden de verslagen
over het jaar 1928 van de Gemeenteraden, de Financien-
Arbeidsbureau, de Medische Verpleegster Bureau van de
Sociale Dienst, alsmede van het Gemeentelijk Woon-
toezicht en van het Gemeentelijk Bureau voor Gezondheid.

Medan.

De Burgemeester van Medan.

D. MACKAY

VERSLAG

der Gemeente Medan over het jaar 1928.

ALGEMEEN GEDEELTE.

INLEIDING.

De gunstige omstandigheden waarin de Gemeente Medan gedurende het jaar 1927 heeft verkeerd, bleven ook in het verslagjaar bestendigd.

De Cultures bleven zich rustig ontwikkelen en hebben ongetwijfeld bewezen dat het economisch fundament van dit Gewest in de laatste jaren belangrijk sterker is geworden.

Als gevolg hiervan bleef in het algemeen de positie van den handel en daardoor het geheele economische leven te Medan gunstig.

De bevolking nam toe, het aantal woningen breidde zich uit, de gemeentelijke middelen vloeiden boven verwachting.

In de memorie van toelichting op de ontwerp-begroting voor het jaar 1929 werd er reeds op gewezen dat een aanmerkelijke daling van het batig saldo van den gewonen dienst reeds voor het jaar 1928 te verwachten was.

De uitkomst heeft bewezen dat de gedane voorspelling, evenals die voor het jaar 1927, niet in vervulling is gegaan.

Werd het saldo van 1927 ad f 154.000.—, tengevolge van het krachtig voortduren van de gunstige conjunctuur en van diverse meevallers, reeds als bijzonder hoog aangemerkt, het saldo van 1928 laat een nog grooter bedrag zien, en wel een som van f 197.658.54, zijnde een bedrag van rond f 115.000.— boven het geraamd saldo.

Hieruit blijkt onomstootelijk dat de financieele positie dezer Gemeente in 1928, evenals in voorgaande jaren, gezond is geweest.

Moge het in de volgende jaren eveneens zoo blijven.

Met de rioleering werd krachtig voortgegaan; aan de verbreeding en asfalteering van wegen en aanleg van nieuwe

wegen werd een bedrag van rond f 120.000.— besteed; twee dienstwoningen verzezen, terwijl met den bouw van het Gemeente Ziekenhuis een aanvang werd gemaakt.

De derde en laatste f 100.000 van het Gouvernementsvoorschot voor volkswoningbouw werd besteed; de eerste gemeentelijke volksschool werd gebouwd.

Nog vele andere onderwerpen w.o. aanleg van een vliegveld, kampongverbetering en mechaniseering van den dienst der Gemeentewerken, kwamen in het jaar 1928 aan de orde en vinden hierna, evenals de vorengenoemde, uitvoeriger behandeling.

Deze onderwerpen zijn in deze inleiding slechts aangeroerd, om te doen uitkomen dat de Gemeente in de uitvoering van haar taak niet heeft stilgezeten, doch van den gunstigen financieelen toestand gebruik heeft gemaakt om te voorzien in de behoeften van een zich meer en meer uitbreidende gemeente.

BESTUUR DER GEMEENTE.

Burgemeester.

Het voorzitterschap van den Gemeenteraad werd gedurende het verslagjaar uitgeoefend door den Burgemeester, den Heer D. Baron Mackay.

Tijdens afwezigheid of ontstentenis van den Burgemeester, trad Wethouder J. de Waard als diens vervanger op.

Wethouders.

Aan de Heeren G. Lodder en P. W. van Rossum werd, op hun verzoek, in de Raadsvergadering van 18 Januari 1928 eervol ontslag verleend onderscheidenlijk als Wethouder en plaatsvervangend Wethouder, onder dankbetuiging voor de door hen als zoodanig aan de Gemeente bewezen diensten.

In hun plaats werden in diezelfde vergadering tot Wethouder en plaatsvervangend Wethouder gekozen respectievelijk de Heeren Mr. H. W. B. Thien en Arsjad gelar Datoek Sinarokajo.

Ten slotte werd ter vergadering van 7 Maart 1928 in de plaats van den Heer Thien, tegen wiens aanvaarding van het Wethoudersambt de Regeering bezwaar maakte, gekozen de Heer J. M. Nelissen.

Het College van Burgemeester en Wethouders was einde verslagjaar, derhalve samengesteld als volgt:

De Burgemeester, Voorzitter

J. de Waard, Wethouder voor de Financiën en de Bedrijven

J. M. Nelissen, Wethouder voor de Technische- en Grondzaken

Arsjad gelar Datoek Sinarokajo, plv. Wethouder.

Gemeenteraad.

Wegens vertrek traden in het verslagjaar af de Heeren G. Lodder, Mohamad Thahar, J. P. F. Sijthoff Muller, Ir. J. W. Duys, W. Jaski Wzn. en J. Biegel.

In hun plaats werden verkozen de Heeren Ir. M. Valkenburg, Raden Pirngadi, Tj. Dijkstra, Ir. K. K. J. L. Steinmetz, Mr. G. van der Veen en J. M. Groenewegen.

Einde 1928 was de Raad derhalve als volgt samengesteld:

Onderdanen-Nederlanders.

Tj. Dijkstra

J. M. Groenewegen

J. M. Nelissen

P. W. van Rossum

Ir. K. K. J. L. Steinmetz

Mr. H. W. B. Thien

Ir. M. Valkenburg

Mr. G. van der Veen

J. de Waard

Dr. J. W. Wolff

Inheemsche Onderdanen niet-Nederlanders.

Abdullah Loebis

Arsjad gelar Datoek Sinarokajo

Mohamad Arif

Raden Noerngali

Raden Pirngadi

Uitheemsche Onderdanen niet-Nederlanders.

Gan Hoat Soei

Jap Soen Tjhay.

Vergaderingen.

Door den Gemeenteraad werden gehouden 16 openbare vergaderingen en 1 geheime vergadering.

Dit aantal bedroeg voor 1927, respectievelijk 13 en 2. Het aantal Raadsbesluiten bedroeg 380 tegen 303 in 1927.

Door Burgemeester en Wethouders werd 31 maal vergaderd, tegen 18 maal in 1927 (gedurende 11 maanden).

Het aantal der door Burgemeester en Wethouders genomen besluiten voornamelijk betrekking hebbende op de uitvoering der Hinder Ordonnantie bedroeg 71 tegen 25 in 1927.

Het aantal der door den Burgemeester genomen besluiten bedroeg 396 (bouw- en andere vergunningen niet medegerekend) tegen 395 in 1927.

Secretarie.

Bij Raadsbesluit van 11 Januari 1928 no. 13 werd aan den Gemeentesecretaris den Heer E. W. F. B. L. Hendricks op diens verzoek eervol ontslag verleend ingaande 31 October, 1928, onder dankbetuiging voor de langdurige diensten aan de Gemeente bewezen.

In zijn plaats werd in de Raadsvergadering van 25 April 1928 benoemd de Heer L. J. Winckel, Adjunct Gemeente Secretaris.

De functie van Adjunct Gemeente Secretaris werd, in verband met de beslissing van den Gemeenteraad genomen in de vergadering van 21 September 1927 om de betrekking van Adjunct-chef af te schaffen, niet meer vervuld. Insteede hiervan was reeds gecreëerd de functie van Referendaris ter Gemeentesecretarie, in welke betrekking bij Raadsbesluit van 28 December 1928 no. 380, benoemd werd de Heer J. de Vos, Commies-redacteur der Gemeentesecretarie van Batavia.

Verdere mutaties vonden onder het Secretarie-personeel niet plaats.

Raads- en andere Commissies.

Einde verslagjaar was de samenstelling der verschillende raads- en andere commissies als volgt:

1. Leden van de Commissie voor de Verordeningen.

de Heeren:

Mr. H. W. B. Thien

Tj. Dijkstra

Abdullah Loebis

Secretaris: de Gemeentesecretaris.

2. Leden van de Technische Commissie.

de Heeren:

Ir. M. Valkenburg

Ir. K. K. J. L. Steinmetz

Dr. J. W. Wolff

Secretaris: de Directeur der Gemeentewerken.

3. Leden van de Belasting Commissie.

de Heeren:

J. de Waard

Jap Soen Tjhay

Mr. H. W. B. Thien

Secretaris: de Controleur voor de Belastingen.

4. Leden van de Commissie van Taxatie.

de Heeren:

J. Mijs

Ir. W. van Ommen

Arsjad gelar Datoek Sinarokajo

Secretaris: het Hoofd van het Gemeentelijk Bureau voor
Grondzaken.

5. Leden van de Personeelscommissie.

de Heeren:

Mr. H. W. B. Thien

Ir. M. Valkenburg

Abdullah Loebis

Secretaris: de Gemeentesecretaris.

6. Leden van de Commissie voor Onderwijszaken.

de Heeren:

Dr. J. W. Wolff

Tj. Dijkstra

Arsjad gelar Datoek Sinarokajo

Secretaris: de Commies ter Gemeentesecretarie F. Fliers.

7. Leden van de Commissie van Toezicht op en Beheer over
de Sekolah Derma.
de Heeren:
de Burgemeester Voorzitter
Abdul Wawab
en de dames
Mevrouw E. M. Visser geb. Weuringh
„ L. Winckel geb. Westerling
„ Tengkoe Sabariah.
8. Leden van de Schoonheidscommissie.
de Heeren:
Ir. M. Valkenburg
Ir. K. K. J. L. Steinmetz
Ir. W. van Ommen.
9. Leden van de Commissie voor de vaststelling van de
Kiezerslijst.
de Heeren:
Jap Soen Tjhay
J. M. Nelissen
Raden Noerngali
Mr. H. W. B. Thien
Secretaris: de Gemeentesecretaris.
10. Leden van het Stembureau.
de Heeren:
A. A. B. Thissen
D. Wolfson
Toegevoegd lid van het Stembureau in den zin van
artikel 35 lid 4 der Kiesordonnantie Gemeenteraden
de Heer
Achmad Marzoeki.
Plaatsvervangende Leden van het Stembureau
De Leden van den Gemeenteraad in volgorde door den
Burgemeester te bepalen.
11. Leden van de Commissie voor geschillen inzake de
Concessie der Waterleiding Maatschappij „Ajer Beresih”

de Heeren:

Ir. M. Valkenburg (aangewezen door den Gemeenteraad)
De Hoofdadministrateur der Deli Maatschappij (aangewezen door de Waterleiding Maatschappij „Ajer Bersih”)

Mr. W. L. A. de Neeff (aangewezen door den President van den Raad van Justitie).

12. Raadslid aangewezen door den Gemeenteraad om zitting te nemen in het Bestuur der Vereeniging voor Kinder Vacantie Kolonies ter Oostkust van Sumatra
de Heer
Abdullah Loebis.

13. Leden van de Commissie van beheer der begraafplaats voor lijken van Europeanen en met hen gelijkgestelden.
de Heeren:
Ds. C. Mak
Pastoor M. G. J. Simons
De Gemeente Ontvanger (Ambtshalve Lid Secretaris-Penningmeester)

14. Commissie van toezicht op het Gemeentelijk Pensioenfonds.
de Heeren:
J. de Waard (Wethouder voor de Financiën en de Gemeentebedrijven)
Abdullah Loebis (Lid van den Gemeenteraad)
Marah Adam (Deelgenoot van het Fonds).

De Sciopticon Commissie werd opgeheven bij besluit van den Gemeenteraad van 15 Augustus 1928 no. 238.

Kiezerslijsten verkiezingen.
(Zie bijlage I).

De kiezerslijst voor het jaar 1928/1929 bevatte bij de voorloopige vaststelling op 30 Maart 1928 680 namen van de bevolkingsgroep onderdanen-Nederlanders, 475 namen van de bevolkingsgroep inheemsche onderdanen niet-Nederlanders en 70 namen van de bevolkingsgroep uitheemsche onder-

danen niet-Nederlanders, welke aantallen bij de definitieve vaststelling konden worden vermeerderd met respectievelijk 131, 64 en 13 namen.

In totaal bevatte de lijst 1433 namen van kiezers te verdeelen als volgt:

811 onderdanen-Nederlanders

539 inheemsche onderdanen niet-Nederlanders

83 uitheemsche onderdanen niet-Nederlanders.

Gehouden werden zes tusschentijdsche verkiezingen, waarvan vijf betrekking hadden op de verkiezing van een lid behorende tot de onderdanen-Nederlanders en een op een verkiezing van een tot de inheemsche onderdanen niet-Nederlanders behorende groep.

Drie verkiezingen van een lid, behorende tot de groep onderdanen-Nederlanders, hadden plaats bij enkele candidaatstelling.

De overige twee werden bij stemming gekozen.

Aan die stemming werd deelgenomen onderscheidenlijk door 240 en 343 kiezers.

Ook over de verkiezing van het Lid behorende tot de groep inheemsche onderdanen niet-Nederlanders had stemming plaats. Daaraan werd deelgenomen door 156 kiezers.

BEGRAAFPLAATSSEN.

In de maand October 1928 verscheen van de hand van het Hoofd van het gemeentelijk bureau voor grondzaken,

het Begraafplaatsrapport.

Dit uitgebreide rapport behandelt vooreerst de bevoegdheden der gemeente om ten aanzien van begraafplaatsen regelend op te treden.

Vervolgens is daarin een overzicht gegeven van de rechten, die op begraafplaatsen en graven kunnen bestaan, waarna een beschrijving volgt van de talrijke te Medan bestaande begraafplaatsen.

Daarbij is niet alleen de toestand van thans nagegaan, doch ook zooveel mogelijk de geschiedenis van iedere begraafplaats.

Uit de gegeven beschrijving der bestaande begraafplaatsen volgt de noodzakelijkheid van het stellen van verschillende regelingen.

Deze zijn geformuleerd in een aantal conclusies waaraan zijn toegevoegd eenige ontwerpen voor de noodig geachte voorschriften.

Deze conclusies zijn de navolgende:

1. De gemeente Medan is volgens artikel 6 in verband met artikel 3 harer stichtingsordonnantie (staatsblad 1909 no. 180) verplicht te voorzien in de behoefte aan begraafplaatsen en daarbij krachtens de begrafenisordonnantie (staatsblad 1864 no. 196, laatstelijk gewijzigd bij staatsblad 1928 no. 190) bevoegd de noodige regelingen te treffen.

2. Tot nu toe werd in de behoefte aan begraafplaatsen, behalve voor Europeanen, voorzien door particulieren, die begraafplaatsen inrichtten of aan wie terreinen voor begraafplaatsen werden overgelaten, zonder dat de wettelijk vereischte vergunning daartoe werd verleend.

3. Het is een algemeen belang, dat het aantal begraafplaatsen wordt beperkt door het voor den vervolge tegengaan van het begraven buiten de algemeene of erkende bijzondere begraafplaatsen.

4. De gemeente wijze aan als algemeene begraafplaatsen, waarover zij zelf het beheer voere: de algemeene begraafplaats voor Europeanen, de algemeene Mohamedaansche begraafplaats aan de Oranje Nassaustraat en het vijftal begraafplaatsen en de verbrandplaats aan de Coenstraat.

5. De gemeente erkenne de navolgende bijzondere begraafplaatsen: de Japansche begraafplaats, de Kwangtong-begraafplaats, de Hokkianbegraafplaats, de Tiotjoebegraafplaats, de begraafplaatsen der Delimaatschappij, de begraafplaats voor Christen Chineezers en de begraafplaatsen van Saptoe, Hadji Akoeb, Minah en de Stichting wakaf Batak Islam.

6. In enkele gevallen van overwegenden aard kan de burgemeester vergunning verleen en tot het begraven elders dan op de algemeene of erkende bijzondere begraafplaatsen, van welke bevoegdheid gebruik zal kunnen worden gemaakt om eenige bestaande familiebegraafplaatsen te blijven gebruiken (in het bijzonder Oei Swee Boe, Tjia O Noei en Datoeks van Kesawan).

7. Voor het verbranden van lijken van personen, behorende tot een bevolkingsgroep, waarbij thans lijkverbranding gebruikelijk is, zal telkens door den burgemeester vergunning kunnen worden verleend, indien het verlangen, dat het lijk niet wordt begraven maar (door vuur) ontleed, wordt kenbaar gemaakt door de in alinea 2 van paragraaf VI der begrafenisordonnantie bedoelde personen. De gemeente bouwe daartoe op het aangewezen terrein aan de Coenstraat een eenvoudige gecementeerde verhooging.

8. Van de begraafplaatsen, welke niet meer gebruikt mogen worden, zijn er talrijke aangelegd op terreinen in particulier bezit; het onderhoud dier begraafplaatsen worde overgelaten aan de bezitters dier terreinen.

9. Van andere begraafplaatsen, die niet meer gebruikt mogen worden, dient het onderhoud van gemeentewege te geschieden ter voorkoming van vervuiling; dit betreft de volgende: alle begraafplaatsen aan de Ceylonstraat, twee begraafplaatsen aan de Moskeestraat, de Javaansche begraafplaats aan de westzijde van den Padang Boelanweg, de voormalige gemengde begraafplaats aan den Bindjeiweg, het begraafplaatsje in Djatihilir en eventueel de begraafplaats voor Mohamedaansche Voor-Indiërs aan de Calcuttastraat.

10. De omgeving van de kramats aan den Boolweg en aan de Soekamoelia vereischt verbetering, waartoe de gemeente dient mede te werken.

11. De gemeenteraad stelle vast een begrafenis-verordening waarvoor een ontwerp bij dit rapport is gevoegd.

12. Omdat bij begraafplaatsen belangen zijn betrokken van de talrijke hier wonende bevolkingsgroepen is het gewenscht een commissie te benoemen, waarin deze bevolkingsgroepen zijn vertegenwoordigd; een reglement voor zulk een commissie is in ontwerp bij dit rapport gevoegd.

13. Het beheer der gemeentelijke begraafplaatsen geschiede echter niet meer door een commissie, doch door een ambtenaar, die tevens belast wordt met het toezicht op de bijzondere begraafplaatsen en de gesloten begraafplaatsen.

14. De lijkbezorging, welke tot nu toe door de zorgen der commissie geschiedde, doch alleen voor Europeanen, dient door de gemeente slechts te worden uitgevoerd voor zoover in de behoefte daaraan niet door anderen wordt voorzien.

De vaststelling van de begrafenis-verordening, welke verordening als eerste voorschrift noodig werd geacht, kwam in het verslagjaar nog niet aan de orde.

BEGROOTING EN BEGROOTINGSREKENING.

(Zie bijlagen V, VI, VII, VIII en XIV).

Begrooting 1928.

De begrooting voor 1928 werd vastgesteld bij raadsbesluit van 25 October 1927 no. 209 en goedgekeurd bij besluit van den Gouverneur der Oostkust van Sumatra dd. 4 November 1927 no. 1809.

De gewone dienst sloot met f 750.067.82

Het saldo bedroeg f 82.702.56

De buitengewone uitgaven niet uit leeningen te bestrijden, werden geraamd op f 232.060.50, waarvan f 199.860.50 kwam ten laste van de reserves en f 32.200.— werd verkregen uit buitengewone middelen.

Begrootingsrekening 1927.

Deze werd voorloopig vastgesteld bij raadsbesluit van 21 November 1928 no. 318.

De rekening sloot als volgt:

Gewone dienst.

Ontvangsten	f 800.086.44
Uitgaven	„ 639.092.81
	f 160.993.63
Over te schrijven	„ 6.848.29
Saldo voor reservefonds	f 154.145.34

Buitengewone dienst.

Uitgaven:

Niet uit geldleeningen	f 296.437.17
Geldleeningen	„ 128.147.10
Bedrijven	„ 181.769.05
Totaal	f 606.353.32
Waarvoor uit Reservefonds beschikt	f 221.678.17

Begrooting 1929

De algemeene gemeentebegrooting alsmede de bedrijfsbegrotingen voor het jaar 1929 werden vastgesteld bij raadsbesluiten van 31 October 1928 nos. 309, 306, 307, 308 en goedgekeurd bij besluit van den Gouverneur der Oostkust van Sumatra van 19 November 1928 no. 2242.

De algemeene begrooting sloot met een bedrag voor den: gewonen dienst ad f 871.631.44
buitengewonen dienst ad „ 607.547.70

Het saldo van den gewonen dienst bedraagt f 63.543.80

De buitengewone uitgaven, niet uit leeningen te bestrijden, zijn geraamd op f 408.356.20, waarvan f 169.217.20 komt ten laste van de reserves en f 239.139.— gevonden wordt uit buitengewone middelen.

Belastingen en andere heffingen.
(Zie bijlage II).

Gedurende het verslagjaar werden de volgende belastingen en retributiën geheven:

1. Drankvergunningsrecht,
2. Hondenbelasting,
3. Inkomstenbelasting,
4. Vermakelijkheidsbelasting,

5. Periodieke vergoeding voor uitgegeven grondrechten, (hasil tanah en canon).
 6. Recht op overschrijving van grondacten,
 7. „ „ waarmede van onderhandsche geschriften,
 8. Verhuur van gemeentegronden,
 9. Krachtens de wegengebruikverordening,
 10. Vergoeding voor het weghalen van faecaliën,
 11. „ „ „ „ „ vuilnis,
 12. „ „ „ „ „ onderzoek van bouwvragen,
 13. Hotellicenties,
 14. Slachtlöonen,
 15. Keurlöonen,
 16. Stalloonen,
 17. Pasargelden,
- } Zie verslag van den dienst der openbare gezondheid.

Drankvergunningrecht.

De Gemeenteraad bepaalde het maximum aantal vergunningen tot verkoop van sterken drank voor 1929 op 50 (raadsbesluit 18 Juli 1928 no. 182) t.w. 33 voor verkoop per glas en 17 voor verkoop per flesch.

Het betreffende kohier werd vastgesteld bij raadsbesluit van 12 September 1928 no. 260 tot een bedrag van f 18.430.— De raming bedroeg f 19.000.— Ontvangen werd f 12.050.—.

Ingediend werden 4 bezwaarschriften (verzoek om vermindering), welke bij raadsbesluit van 11 Januari 1928 no. 7 alle werden afgewezen.

Overgeschreven werden 5 vergunningen.

Hondenbelasting.

Geregistreerd werden 633 honden, terwijl 156 duplicaat penningen werden afgegeven.

De opbrengst bedroeg f 3.648.— of f 348.— meer dan de raming.

Gemeentelijke inkomstenbelasting.

De netto opbrengst bedroeg f 199.937.29 of 29.937.29 meer dan de raming.

Het aantal aanslagen bedroeg:

	van f 500 tot f 1200	van af 1200	Totaal
Europeanen	82	1655	1737
Inlanders	1223	653	1876
Chineezen	2553	1870	4423
Andere vreemde Oosterlingen	563	264	827

Ingediend werden 19 bezwaarschriften wegens te hoogen aanslag.

Behouden werd	1 aanslag,
verminderd werden	13 aanslagen,
verhoogd „	2 „
nog niet afgedaan	3 bezwaarschriften.

Ingevolge 's Raads beslissing om ingaande 1 Januari 1928 geen heerendienstafkoopgelden meer te innen en in verband daarmee het bedrag van het minimum belastbaar inkomen te stellen op f 500.— werd de gemeentelijke inkomstenbelastingverordening gewijzigd. (Javasche Courant 13 Maart 1928 No. 21).

V e r m a k e l i j k h e i d s b e l a s t i n g.

De opbrengst bedroeg f 53.318.96 of f 7.318.96 meer dan geraamd was.

Verkocht werden in totaal 1.042.971 plaatsbewijzen, tegen 882.622 in 1927 en 419.967 in 1926 en 815.369 in 1925 en 587.915 in 1924.

FINANCIËELE CONTROLE.

Teneinde een helder inzicht te verkrijgen in de bestaande administratie van — en de gevoerde controle over de Gemeentefinanciën, besloot de Raad in zijn vergadering van 25 October 1927 Burgemeester en Wethouders te machtigen aan een accountant op te dragen:

- a. Een rapport uit te brengen omtrent de bestaande financieele administratie der Gemeente en de contrôle daarop.
- b. In het sub a bedoelde rapport aan te geven, welke verbeteringen in de bestaande controle op de financieele administraties dienen te worden aangebracht, om een sluitend controle systeem te verkrijgen.

Het alhier gevestigde accountantskantoor, Frese en Hogeweg werd op 14 December 1927 met deze opdracht

belast, welk kantoor in dato 16 April 1928 rapport uitbracht.

Als totaal indruk geeft het rapport aan, dat de administratie, in de beteekenis van vastlegging van feiten, in het algemeen voldoende is te achten. De administratieve organisatie vertoont echter voor zoover betreft het zooveel mogelijk doorvoeren van interne contrôle-maatregelen nog verschillende leemten.

In een 48-tal punten worden wijzigingen aangegeven, die tot verbetering kunnen leiden.

Het advies om te komen tot een sluitend contrôle-systeem wordt als volgt geformuleerd.

1. Door een schriftelijk vastgelegde taakverdeeling, welke beantwoordt aan de eischen eener systematisch doorgevoerde interne contrôle.
2. Door een inrichting der administratie, welke de financieele uitkomsten van het geheele volgens 1 gevoerde beheer weergeeft.
3. Door een periodieke samenvatting van de onder 2 genoemde financieele uitkomsten ter voorlegging aan Burgemeester en Wethouders.
4. Door een regelmatig onderzoek der administratie en der onder 3 genoemde samenvattende bescheiden, gepaard gaande met een regelmatige opname der gelden en geldswaarden (inclusief voorraden van materialen, e.d.m).
5. Door een critische toetsing door Burgemeester en Wethouders van het gevoerde beheer aan de hand van de onder 3 genoemde samenvattende bescheiden en het rapport van den met de administratieve contrôle belasten persoon.
6. Door het opdragen van deze administratieve contrôle aan iemand, die voldoet aan de volgende eischen:
 - a. Deskundigheid.
 - b. Volledige onafhankelijkheid tegenover de te controleren uitvoerders van het beheer.
 - c. Het op geenerlei wijze deel hebben aan het te controleren beheer.

Voorts werden de volgende uitspraken gedaan.

- I. De accountantscontrôle behoort niet in handen van den Gemeentesecretaris te worden gelegd; met deze contrôle ware te belasten een onafhankelijk van alle diensten

staand deskundige, die in geen enkel opzicht deel heeft aan het gemeentelijk beheer.

- II. Een centrale boekhouding biedt verschillende voordeelen boven den bestaanden toestand, in verband waarmee het wenschelijk is de mogelijkheid tot centraliseering te overwegen, zoodra hiertoe aanleiding bestaat.

Dit accountantsrapport werd behandeld in een viertal vergaderingen van het College van Burgemeester en Wethouders met de verschillende dienstcheefs.

Groote principieele meningsverschillen traden niet naar voren; de meeste voorgestelde wijzigingen, veelal van ondergeschikten aard, konden direct in toepassing worden gebracht.

De overige der in het rapport neergelegde desiderata stuitten echter op practische (personeels) bezwaren en kunnen slechts in uitvoering worden gebracht bij een algeheele reorganisatie van den administratieven- en contrôle-dienst, practisch beteekenend het in het leven roepen van een zelfstandige afdeling financiën met een centrale boekhouding. Overwogen zal moeten worden of de hieraan verbonden kosten tegen de resultaten zullen opwegen.

Wordt evenwel tot deze invoering niet overgegaan, dan beperkt zich het rapport slechts tot enkele opmerkingen.

Als uitvloeisel van het rapport werd ter begrootingsvergadering van 31 October 1928 het voorstel van Burgemeester en Wethouders aangenomen om bij den dienst der Gemeentewerken over te gaan tot de invoering van een afzonderlijke magazijnsadministratie.

DECENTRALISATIE.

Op de uitnoodiging van de Vereeniging voor Locale Belangen om het Decentralisatie-Congres in 1928 bij te wonen, is door Burgemeester en Wethouders geantwoord, dat daaraan geen gevolg kon worden gegeven.

De Burgemeester bracht deze aangelegenheid ter sprake in de Raadsvergadering van 23 Mei 1928 en bracht daarbij in herinnering dat de Gemeente Medan steeds zeer schaars op de Decentralisatie-Congressen vertegenwoordigd is geweest.

In het jaar 1919 is een afgevaardigde gezonden en daarna

is Medan nog eenmaal op het congres vertegenwoordigd geweest door den Secretaris van den Cultuurraad den Heer Mr. G. S. Brantsma.

Vroeger is reeds meerdere malen van de zijde van den Burgemeester er op aangedrongen, dat de congressen meer zullen worden bezocht en thans heeft ook in het College van Burgemeester en Wethouders de idee meer en meer veld gewonnen, dat het zenden van een vertegenwoordiger naar het Decentralisatie-Congres zijn nut kan hebben.

Volgens de meening van het College zit het nut niet alleen en niet zoozeer in het bezoeken van het congres, doch tevens en voor een groot deel in de gelegenheid die dan bestaat om in Java besprekingen te houden over onderwerpen, de belangen van Medan rakende.

Het College van Burgemeester en Wethouders heeft dan ook het voornemen geuit, om in 1929 bijtijds met een voorstel te komen om iemand naar het congres af te vaardigen, die dan tevens andere voor Medan belangrijke punten op de Departementen behartigen kan.

LUCHTVAART.

Zooals in het jaarverslag 1927 (bl. 50 — 52) vermeld, kon Luitenant Koppen in het najaar van 1927 niet te Medan landen, en had de Regeering ultimo 1927 nog niet beslist of Zij het door de Deli Maatschappij en A. V. R. O. S. aangeboden terrein, om dit tot vlieghaven te maken, zou aanvaarden.

Op het eerste bericht dat Nederlandsche vliegtuigen in de eerste helft van 1928 via Medan naar Indië zouden vliegen, werd door den Burgemeester wederom een beroep gedaan op de Deli Ren Vereeniging, die ouder gewoonte de renbaan ter beschikking stelde voor de landing, aangezien hare belangen daardoor niet werden geschaad. Onkosten werden gemaakt voor de wegneming der midden- en bochtpalissade, terwijl de daarvoor in aanmerking komende goten met planken werden overbrugd. Deze voorbereidende werkzaamheden gereed zijnde, kwam het bericht dat de komst der vliegtuigen was uitgesteld, hetgeen tengevolge had dat wederom onkosten moesten worden gemaakt voor het opnieuw in orde maken

der palissade enz., omdat de eerstvolgende races aan de komst der vliegtuigen zouden vooraf gaan. Teneinde voor den vervolge aan zoodanigen ongewenschten toestand een einde te maken, stelde de Directeur der Gemeentewerken aan Burgemeester en Wethouders voor „pogingen aan te wenden tot het, zij het ook tijdelijk, beslag leggen op een gedeelte van het bovengenoemde terrein, dat door de Deli Maatschappij en de A. V. R. O. S. aan het Gouvernement is aangeboden voor het aanleggen van een vliegveld.” Dit voorstel is het begin geworden van de totstandkoming van het vliegveld-Medan. De bedoeling was om een strook van meergenoemd terrein, anderhalf maal zoo groot als de ruimte welke de renbaan bood, gereed te maken om vliegtuigen te ontvangen. Hiervoor was noodig f 3.500.—, welk bedrag door den Gemeenteraad werd toegestaan bij raadsbesluit van 18 Juli no. 203, onder voorwaarde dat vooraf de Gemeente het recht zou verkrijgen om op het bedoelde terrein te werken. Dit recht werd spoedig verkregen van de Deli Maatschappij en van de A. V. R. O. S., doch toestemming van Regeeringswege bleef nog uit. Den 19en Juli werd bekend dat vliegtuigen te Medan konden worden verwacht op 22, 29 September, 6, 15 en 20 October, en op de terugreis op 27 October. Gesteund door den Gouverneur der Oostkust van Sumatra werd veel moeite gedaan om de toestemming der Regeering te verkrijgen tot het in orde maken voor vliegveld van een strook van het terrein. Deze pogingen hadden tot resultaat, dat den 31en Juli te Belawan arriveerden de heeren Dr. W. L. Groeneveld Meijer en H. Nieuwenhuis, respectievelijk hoofd van het Bureau Luchtvaart aan het Departement van Gouvernements Bedrijven en Vertegenwoordiger van de Nederlandsch-Indische Luchtvaart Maatschappij. Een rapport ddo. 27 Juli 1928, uitgebracht aan den Gouverneur der Oostkust van Sumatra door den heer H. C. Bongers Hoofd-Landbouwconsulent voor Sumatra's Oostkust, Atjeh en Onderhoorigheden, en Tapanoeli wees o.m. uit dat de bodem van het bewuste terrein een behoorlijk doorlatingsvermogen voor water had en dat een afdoende afwatering middels drains en ringsloot mogelijk was. De heeren Groeneveld Meijer en Nieuwenhuis konden zich niet vereenigen met het in orde maken van een strook gronds van 600 m. bij 75 m., doch wenschten een terrein

van 600 m. bij 200 m., gelegen in het midden van het der Regeering ter beschikking gestelde terrein dat 800 m. lang en 400 m. breed was. De nieuwe begrooting tot het in orde maken van een terrein groot 600 m. bij 200 m. wees een eindbedrag uit van f 13.500.— Hiervan zou f 10.000.— komen voor rekening van het Departement van Gouvernements Bedrijven. Aldus geschiedde. De kostenverdeeling vastgelegd zijnde, werd door de Gemeente met de werkzaamheden den 6en Augustus aangevangen. Het terrein van 600 m. bij 200 m. werd geheel schoongemaakt, gelijkgemaakt en gewalst, van drains voorzien en van gras. In totaal werden 4400 meters drain gemaakt. De werkzaamheden waren geëindigd 22 September. Het Departement van Gouvernements Bedrijven stelde de Regeering voor het aanbod van de Deli Maatschappij en de A. V. R. O. S. officieel te aanvaarden, en dankte de Gemeente Medan voor hare krachtige medewerking bij het totstandbrengen van het vliegterrein-Medan. De Regeering deed bij schrijven van den Gouvernements Secretaris ddo. 12 September 1928 no 1917/D weten dat Zij het voormelde aanbod gaarne aanvaardde. Het vliegterrein-Medan was geboren, zou moeten uitgroeien tot Gouvernements Vlieg-haven-Medan. Medan was ingeschakeld in het wereldlucht-verkeer.

Hadden op 22 September de werkzaamheden tot het in orde maken van het vliegterrein een einde genomen, den volgenden dag 23 September landde op dit terrein het eerste der 5 Nederlandsche vliegtuigen, de H- N A F A.

H- N A F A. G. A. Koppen, 1e bestuurder.
E. F. Kengen, 2e bestuurder.
H. M. van Herk, werktuigkundige.

Geland op vliegterrein Medan op 23 September 1928.
Opgestegen van vliegterrein Medan op 24 September 1928.

H- N A F B. J. J. Moll, 1e bestuurder.
M. van Hazelen, 2e bestuurder.
S. Elleman, werktuigkundige.

Geland op en opgestegen van het vliegterrein-Medan op 30 September 1928.

H- N A F C. E. T. J. Prillwitz, 1e bestuurder.
J. M. J. Wegner, 2e bestuurder.
F. Lischer, werktuigkundige.

H- N A F D. J. Schott, 1e bestuurder.
C. J. J. M. Waltmann, 2e bestuurder
D. G. Seaton, werktuigkundige.

Door de gebrekkige grondorganisatie in Azië mislukten de vluchten van H- N A F C en H- N A F D. De H- N A F C werd per trein teruggevoerd naar Nederland, de H- N A F D werd per vrachtschip „Borneo” naar Tandjong Priok vervoerd; deed 28 October 1928 de haven van Belawan aan.

H- N A E N. I. A. Aler, 1e bestuurder.
I. W. Smirnoff, 2e bestuurder.
H. Veenendaal, werktuigkundige.

27 October 1928 geland op en 28 October 1928 opgestegen van het vliegterrein Medan.

Op den terugweg naar Nederland landde dit vliegtuig 7 November 1928 op het vliegterrein Medan en steeg aldaar op 8 November 1928.

Voordat het jaar 1928 teneinde was, landde op 28 December op het vliegterrein Medan het 6e vliegtuig, de P- H A E N, en steeg op den 29en December.

Op terugweg naar Nederland werd 9 Januari 1929 op het vliegterrein Medan geland, en aldaar opgestegen 10 Januari 1929. Van dit vliegtuig was de heer Frijs 1e bestuurder, de heer Duimelaar 2e bestuurder, en de heer Bruynestein werktuigkundige.

Nog vóór het einde van 1928 was door den Directeur van Gouvernements Bedrijven besloten om het vliegterrein groot 600 m. bij 200 m. uit te breiden met strooken aan alle zijden ter breedte van 100 m. Dit werk zou geschieden voor rekening van het Departement van Gouvernements Bedrijven door de Gemeente; het zou omvatten het schoonmaken, gelijkmaken en walsen van het terrein, benevens het aanbrengen van gras. Drains zouden in dit gedeelte nog niet worden gelegd. Tevens werd overeengekomen dat het onderhoud van het terrein

groot 600 m. bij 200 m. door de Gemeente zou geschieden voor f 1.600.— 's jaars, voor rekening van genoemd Departement. Ten slotte werd door den Directeur van Gouvernements Bedrijven besloten om zoo spoedig doenlijk over te gaan tot den bouw van een hangar in den N. W. hoek van het terrein.

Gedurende verslagjaar beheerde de Gemeente het vliegterrein, en was zij den vliegers behulpzaam bij het landen en opstijgen. Wellicht dat de Gouvernements exploitatie ervan in 1929 kan aanvangen.

ONDERWIJS.

Gemeentelijke Volksschool.

In de begrootingsvergadering van 25 October 1927 wees het Lid van den Gemeenteraad Arsjad gelar Datoek Sinarakajo er op, dat het Onderwijs in deze Gemeente stiefmoederlijk bedeed is. Op een begrooting voor het jaar 1928 sluitende met een bedrag van rond f 1.267.000.—, komt slechts de luttele som f 3.220.— voor, voor Onderwijs en Volksontwikkeling.

Genoemd Raadslid bepleitte in verband hiermede de oprichting van eenige gemeentelijke desa-scholen.

Hierop werd geantwoord dat een voorstel tot oprichting van een desa-school den Raad in het begin van 1928 zou bereiken. Om direct met meerdere scholen te beginnen achtten men niet verantwoord, aangezien eerst zou moeten blijken of de school in een behoefte voorziet.

In de Raadsvergadering van 23 Mei 1928 werd tot de oprichting dezer school in Soengei Rengas besloten.

Einde verslagjaar was de school nog niet in gebruik genomen.

Hollandsch-Inlandsch Onderwijs.

Het aantal Hollandsch-Inlandsche scholen werd in het verslagjaar uitgebreid met een door de oprichting en opening van een Hollandsch-Inlandsche School op Christelijken grondslag.

In verband met de omstandigheid dat in de wijk Petissah geen Hollandsch-Inlandsche School aanwezig was, werd voor de oprichting dezer school, van de Gemeente een stuk grond gekocht aan den Padang Boelanweg.

PASARS.

Nadat op 25 Mei 1927 Burgemeester en Wethouders aan het Hoofd van den Dienst der Openbare Gezondheid en aan den Directeur van het Bouw- en Woontoezicht opdracht hadden gegeven om een onderzoek in te stellen naar de beschikbare pasar-ruimte en naar de behoefte aan pasar-ruimte alsmede naar de mogelijkheid om eventueel de pasar-capaciteit uit te breiden, verscheen in de maand Maart 1928 het eerste gedeelte van het tweede pasar-rapport.

Uit de beide ingediende rapporten bleek overtuigend:

- a. dat de toestanden bestaande zoowel op de particuliere pasars als op de gemeentelijke of onhoudbaar moesten worden genoemd of dringend spoedige verbetering behoeften;
- b. dat de particuliere vleeschpasar en de gemeentelijke vischpasar zoodanig gelegen zijn, dat voor de verdere ontwikkeling van die pasars en van het verkeer op en om die pasars, de plaats ervan volkomen ongeschikt is geworden, terwijl de dichte bebouwing om genoemde pasars oorzaak is, dat de hygienische toestanden op en om de pasars alles te wenschen overlaten;
- c. dat verbetering zoowel van den particulieren vleeschpasar als van den gemeentelijken vischpasar door uitbreiding ervan ter plaatse, geheel en al is uitgesloten, niet alleen wegens de buitengewoon groote sommen gelds welke hiervoor zouden moeten worden besteed, maar ook omdat de groote bezwaren veroorzaakt door ligging en omgeving zouden blijven bestaan;
- d. dat tengevolge van de overbevolking op de verschillende pasars de straatverkoop, vooral van voedingsmiddelen, zoodanig ongewenschte afmetingen heeft aangenomen, dat ingrijpen van overheidswege om hygienische en verkeersredenen dringend noodzakelijk is geworden;
- e. dat de aanwezigheid van smalle, overbevolkte gangen om en in de nabijheid van den gemeentelijken vischpasar het brandgevaar der geheele om deze pasar gelegen wijk zoodanig heeft verhoogd, dat de Medansche Vrijwillige Brandweer blijkens haar brief van 27 September 1927

no. 91/27 de verantwoordelijkheid voor de gevolgen van een brand ter plaatse niet langer wenscht te dragen.

In verband met deze conclusies besloot de Raad in zijn vergadering van 20 Juni 1928 de exploitante van den particulieren groentenpasar te berichten, dat de haar bij Raadsbesluit van 28 Februari 1923 no. 40 verleende vergunning tot exploitatie van dien pasar gehandhaafd kan blijven, indien tengenoege van Burgemeester en Wethouders voor 1 Januari 1929 na verkregen bouwvergunning eenige belangrijke met name genoemde verbeteringen aan den groentenpasar volledig zijn aangebracht, dan wel verschillende eveneens in genoemd Raadsbesluit opgenomen maatregelen zijn getroffen.

Ten aanzien van den particulieren vleeschpasar werd besloten den exploitant mede te deelen dat op grond van artikel 5 der Particuliere Pasarverordening, na afloop der vergunning op 28 Februari 1933, in geen geval een nieuwe vergunning zal worden verleend en voorts dat op grond van artikel 24 der Particuliere Pasarverordening de bestaande vergunning met ingang van 1 Januari 1930 zal worden ingetrokken, tenzij vóór 1 Januari 1929 tengenoege van Burgemeester en Wethouders eenige met name genoemde verbeteringen zullen zijn aangebracht.

Noch de exploitante van den groentenpasar noch de exploitant van den vleeschpasar hebben aan deze verplichtingen voldaan.

Wel werd door de exploitante van den groentenpasar een bouwaanvraag ingediend, doch deze indiening geschiedde zoo laat (5 December) dat reeds van tevoren kon worden gezegd dat aan de gestelde bepaling om met de geëischte verbeteringen gereed te zijn vóór of op 31 December 1928 niet voldaan kan worden.

Een beslissing omtrent den bouw van een eigen pasar werd in het verslagjaar niet meer genomen.

P E R S O N E E L.

Gemeentelijk Pensioenfonds.

Op 1 Januari 1928 waren in het fonds opgenomen 131 deelgenooten.

Gedurende het verslagjaar vermeerderde hun aantal met 7 terwijl het aantal deelgenooten tengevolge van overlijden, ontslag en het toekennen van pensioen eveneens met 7 verminderde.

Van deze 7 werden er 2 gepensionneerd, kwamen er 2 te overlijden en werden er 3 uit den Gemeentedienst ontslagen, zonder recht op pensioen.

Het aantal deelgenooten bleef dus in 1928 onverminderd.

De 2 gepensionneerden ontvingen een pensioen van respectievelijk f 30.— en f 9.50 per maand.

De weduwen van de 2 deelgenooten die kwamen te overlijden ontvingen een uitkeering van respectievelijk f 325.— en f 400.—

Aan pensioen werd in 1928 uitbetaald een bedrag van f 426.50.

Het saldo der deelgenooten bedroeg op 1 Januari 1928 f 32.068.21 en vermeerderde in den loop van het jaar met f 4.707.18, zoodat aan het einde van het verslagjaar het saldo bedroeg f 36.775.39.

Het bedrag beschikbaar voor uitbetaling van pensioenen, gevormd uit de saldi der rekeningen van de gepensionneerden en de wegens ontslag uitgetreden, bedroeg op 1 Januari 1928 f 191.01 en op 31 December 1928 f 1.804.62; een vermeerdering derhalve van f 1.613.61.

Bezoldigingsverordening.

De in de Raadsvergadering van 14 December 1927 vastgestelde Medansche Bezoldigingsverordening, vond bij den Adviseur voor de Decentralisatie eenige bedenkingen.

Het voornaamste bezwaar tegen de verordening was wel dit, dat nog geen rekening was gehouden met de voor het Land ingevoerde onderscheiding der ambtenaren in de groepen A, B en C, welke onderscheiding, in verband met de voorgenomen centrale regeling van de pensioenen der ambtenaren en beambten in dienst van de lagere openbare gemeenschappen, wel zeer wenschelijk werd geacht.

Het uitvoering willende geven aan dezen wensch is de oorzaak geworden, dat de afdoening van deze aangelegenheid niet in het verslagjaar kon gereed komen.

Bestudeering van de onderwerpelijke materie heeft aan het licht gebracht, dat indeeling in de drie groepen volgens de B. B. L. met handhaving van het huidige bezoldigingssysteem op veel moeilijkheden stuit, waarvoor nog geen oplossing gevonden is.

Verlofsregeling.

In de Raadsvergadering van 20 Juni 1928 kwam in behandeling het verzoek van het Hoofd van het Gemeentelijk Bureau voor Grondzaken om buitenlandsch verlof wegens langdurigen dienst alsmede om hem te vergunnen in de tweede klasse in plaats van in de eerste klasse te reizen en hem het verschil in passagekosten in contanten uit te betalen.

Dit tweede verzoek was niet in overeenstemming met de bepalingen der Medansche Ambtenaren Verordening, die in artikel 29 lid 5 bepaalt dat o.m. aan het Hoofd van het Gemeentelijk Bureau voor Grondzaken vrije overtocht in de eerste klasse wordt verleend.

De meerderheid van het College van Burgemeester en Wethouders meende dat in het geval van den Heer Jansen bijzondere motieven in het spel waren die zouden kunnen wettigen om bij wijze van hooge uitzondering van de betrokken bepalingen af te wijken.

Over dit voorstel staakten in genoemde vergadering de stemmen. De in genoemde Raadsvergadering over dit onderwerp gehouden besprekingen gaven Burgemeester en Wethouders aanleiding om het vraagstuk der verlofsbezoldigingen mede in verband met den sinds 1921 toegekenden toeslag nog eens in zijn vollen omvang te bestudeeren.

Geen aanleiding werd gevonden den Raad voor te stellen principieele wijzigingen aan te brengen. Wel werd door Burgemeester en Wethouders voorgesteld den bestaanden tijdelijken toeslag te converteeren in de verlofsbezoldiging.

In de Raadsvergadering van 28 October 1928 werd deze tijdelijke toeslag in een vaste verhooging geconverteerd, terwijl, in verband met het verzoek „Jansen” door het Lid van den Gemeenteraad Tj. Dijkstra ter vergadering werd voorgesteld den chefs van dienst in zeer bijzondere gevallen ter beoordeeling van Burgemeester en Wethouders in de moge-

lijkheid te stellen in de tweede klasse te reizen, onder uitbetaling van het verschil in passagekosten.

Deze mogelijkheid werd opengesteld, doordat artikel 29 lid 5 der Medansche Ambtenaren Verordening, in de vergadering van 18 October 1928 in bovenstaanden zin werd gewijzigd.

SUBSIDIES.

Aan de volgende instellingen werd over het jaar 1928 subsidie verleend:

1. de vereeniging voor Locale Belangen te Semarang	f	100.—
2. de Vereeniging voor Kinder Vacantie Kolonies ter Oostkust van Sumatra	„	1.000.—
3. de Vereeniging tot bevordering der Inlandsche Ziekenverpleging te Medan	„	1.200.—
4. de Afdeeling Medan van het Algemeen Nederlandsch Verbond (voor een Nederlandschen leergang)	„	600.—
5. de Vereeniging tot instandhouding van een Fröbelschool te Medan	„	1.200.—
6. Subsidie aan de Heilige Elisabeth's Stichting	„	187.75
7. de Ambachtsschool voor Inlanders	„	100.—
8. Nederlandsch-Indische Wegenvereeniging	„	100.—
Mede mag onder dit hoofd vermeld worden, dat de Gemeente de kosten droeg van de Sekolah Derma	„	1.320.—
en de Europeesche Arbeidsbeurs	„	31.30
Totaal	f	5.839.05

VERLICHTING.

Electrische straatverlichting.

Per 1 Januari 1928 bestond deze uit:

568 lampen van 50 N.K. per mnd.	$568 \times f$	$2.40 = f$	1.363.20
2 „ „ 100 „ „ „	$2 \times „$	$4.20 = „$	8.40
4 „ „ 400 „ „ „	$4 \times „$	$16.— = „$	64.—
per maand	f		1.435.60

Per ultimo December 1928.

698	lampen van 50 N.K.	per mnd.	$698 \times f \ 2.40 = f \ 1.675.20$
2	" " 100 " " "	$2 \times f \ 4.20 =$	8.40
4	" " 400 " " "	$4 \times " \ 16.— =$	64.—
per maand			<u>f 1.747.60</u>

De electrische straatverlichting onderging gedurende het verslagjaar eene uitbreiding met de verlichting van de Julianastraat, Djalan Bakaran Batoe, Djalan Tempel, Djalan Amplas, Djalan Antara, Serdangweg, Soengei Rengasweg, Jan van Oostenweg, wegen bij het oude raceterrein, Hugo de Vrieslaan, Melchior Treublaan, Rumphiuslaan, Adindaweg, Saidjaweg, Badoerweg, Djalan Djaparis, Macaustraart en Pakhuisweg.

De kosten dezer straatverlichting hebben in 1928 netto bedragen f 19.106.40 tegen f 16.731.23 in 1927.

Storingen kwamen in verslagjaar niet voor.

Gasstraatverlichting.

Per 1 Januari 1928 bestond de gasstraatverlichting uit:

291	eenl.	lantaarns ad f 46.06	per jaar	f 13.403.46
117	tweel.	" " " 63.27	" " "	7.402.59
30	sterkl.	" " " 201.40	" " "	6.042.—
2	"	" " " 361.85	" " "	723.70

f 27.571.75 of

„ 2.297.65 p mnd.

Wijzigingen kwamen niet voor.

De gasstraatverlichting kostte in 1928 = f 27.571.75 tegen in 1927 f 27.518.04.

Storingen kwamen niet voor.

VERORDENINGEN.

De volgende verordeningen kwamen tijdens het verslagjaar tot stand:

1. Verordening tot aanvulling van de Medansche Hotelverordening.

Raadsbesluit 11 Januari 1928 no. 18.

Afgekondigd in de Javasche Courant dd. 4 Mei 1928 no. 36 en in werkinggetreden op 5 Mei 1928.

2. Verordening tot wijziging van de Medansche Verkeersverordening.
Raadsbesluit 23 Mei 1928 no. 126.
Afgekondigd in de Javasche Courant dd. 22 Juni 1928 no. 50 en in werkinggetreden op 23 Juni 1928.
3. Verordening tot wijziging en aanvulling van de Medansche Bouw- en Woonverordening.
Raadsbesluit 20 Juni 1928 no. 177.
Afgekondigd in de Javasche Courant van 17 Juli 1928 no. 57 en in werkinggetreden op 18 Juli 1928.
4. Medansche Grondsubsidieverordening.
Raadsbesluit 15 Augustus 1928 no. 234.
Afgekondigd in de Javasche Courant van 30 Augustus 1928 no. 70 en in werkinggetreden op 31 Augustus 1928.
5. Verordening tot wijziging en aanvulling der Medansche Ambtenaren Verordening.
Raadsbesluit 18 October 1928 no. 287.
Afgekondigd in de Javasche Courant van 30 October 1928 no. 87 en in werkinggetreden op 31 October 1928.

W A T E R V O O R Z I E N I N G.

De goede samenwerking tusschen de Gemeente en de Waterleiding Maatschappij „Ajer Beresih” bleef ook in 1928 gehandhaafd.

Bij Raadsbesluit van 15 Augustus 1928 werden overeenkomstig het bepaalde in artikel 29 der Concessie-voorwaarden goedgekeurd de Winst- en Verliesrekening, den Staat aangevende de Netto-Winst alsmede de staten van uitbreiding en afschrijving over het bedrijfsjaar. 1927.

Stoornis in de waterleiding kwam niet voor.

Het waterverdeelnet te Medan onderging de volgende uitbreiding.

In de Balistraat	280 m.
„ den Boolweg en Laboeanweg	1205 „
„ den Gloegoerweg	310 „
„ de Heemskerk- en Tasmanlaan	504 „
„ de Renbaanstraat	203 „
„ de Sportlaan	485 „
„ de P. W. Janssenlaan en Djalan Teratei	170 „
„ de Van Linschotenlaan	240 „
„ de Bontekoelaan	312 „
„ de Verlengde Manggalaan	475 „
„ de Ambonstraat	75 „

Voor 313 perceelen werden de dienstleidingen gelegd.

Drie huurinstallaties werden aangelegd, terwijl een installatie werd opgebroken.

Voor vermeerdering van de capaciteit werden in 1928 twee laagreservoirs gebouwd in verband waarmede het accumulatie-vermogen met 2000 m³ per dag werd vergroot.

In verslagjaar kwam, in verband met de noodzakelijkheid tot het verkrijgen van een grootere toevoer van water, nog ter sprake een eventueele wijziging der Concessievoorwaarden.

De noodig geachte wijzigingen kwamen in het verslagjaar echter niet meer tot stand.

WONINGBEDRIJF.

Woningbouw.

Van het bij Gouvernementsbesluit van 30 April 1925 no. 8 verleende 5 % rentedragende voorschot ad f 300.000.— voor den bouw van woningen ter verbetering van de Volkshuisvesting werd in 1928 de laatste f 100.000.— verwerkt.

Hiervan werden gebouwd in totaal 26 woningen, gedeeltelijk opgericht in Nieuw Polonia en gedeeltelijk in Padang Loemba.

Van het totale voorschot werden gebouwd 92 woningen, waarvan 64 tot het kleinere type behooren en 28 tot het grootere type.

Deze huizen voldoen evenals alle andere huizen uitstekend.

Verkoop van woningen.

In de Raadsvergadering van 18 Juli 1928 besloot de Raad over te gaan tot het verkoopen van woningen, ingebracht in het Gemeentelijk Woningbedrijf. Tevens werd daarbij bepaald dat een verkochte woning zoo spoedig mogelijk zou worden vervangen door een woning van gelijke grootte.

Op deze wijze wenschte de Gemeenteraad het huizen-aantal in de Gemeente te vermeerderen, zonder haar eigen risico te verhoogen.

Uitbreiding van het aantal huizen achtte de Raad zeer gewenscht omdat, in verband met de opheffing van de Huurcommissie, een sterke stijging van de huurprijzen verwacht werd en alleen door vermindering van het tekort aan woongelegenheid, meer normale huurprijzen verwacht konden worden.

In totaal werden 3 huizen gedurende het jaar 1928 verkocht, t.w. 1 huis type T. gelegen aan de Hugo de Vrieslaan aan den Heer L. Meyering en 2 huizen type Ra gelegen aan de Renbaanstraat aan den Heer Low Kuan Poh.

ZIEKENZORG.

Gemeente Ziekenhuis.

Nadat bij Gouvernementsbesluit van 25 November 1927 no. 35, besloten was dat het Gemeente Ziekenhuis op den voet der Plaatselijke Ziekeninrichtingen-Regelen zou worden ondersteund en te dien einde de noodige subsidie-bedragen voor op- en inrichting waren toegekend, deed de Directeur der Gemeentewerken op 3 Januari 1928 weten, dat wegens de belangrijke stijging der arbeidsloonen en der materiaal-prijzen, de oorspronkelijk opgemaakte begroting voor den bouw, aanwijzende een eindcijfer van f 240.000.— en op basis waarvan de subsidie werd verleend, niet meer was te handhaven.

Teneinde toch met de toegestane gelden tot den bouw te geraken, werd der Regeering voorgesteld goed te keuren dat eenige vereenvoudigingen in en een inkrimping van het oorspronkelijke plan werden aangebracht. De voornaamste wijzigingen waren:

- a. een gewijzigde indeeling van het frontgebouw,
- b. het voorloopig niet-uitvoeren van de 2 paviljoens 3e klasse,
- c. een gewijzigde goedkoopere constructie van de overdekte gangen.

Het weglaten van de 2 paviljoens 3e klasse werd tevens wenschelijk geacht, in verband met de a.s. oprichting van een Roomsch-Katholiek Ziekenhuis.

De Regeering deelde op 30 Augustus d.a.v. mede, dat met het gewijzigde plan accoord werd gegaan.

Intusschen was, in afwachting van deze Regeeringsbeslissing overgegaan tot de openbare aanbesteding van den bouw volgens het gewijzigde ontwerp.

De openbare aanbesteding had plaats op 12 Mei 1928 en werd gegund aan de N. V. Aannemings Maatschappij „Oost-Indië v/h. Semarangsche Aannemings Maatschappij.

Op Zaterdag 11 Augustus 1928 had de steenlegging van het Gemeente Ziekenhuis plaats. Deze steenlegging werd uitgevoerd door het 5-jarig dochttertje van den Burgemeester.

Einde verslagjaar was de bouw reeds vergevorderd.

Thans volgen de jaarcijfers met toelichting omtrent de polikliniek voor borstlijders gehouden door Dr. H. Heine-mann, medegedeeld door dezen medicus.

Nadat het jaar 1926—1927 had aangetoond, dat de polikliniek voor behoeftige borstlijders te Medan haar bestaansrecht bewezen had, werd met de regelmatige spreekuren doorgegaan. De spreekuren werden gehouden in het Stadsverband en wel elken Zaterdag van af 5 uur 's namiddags.

Het aantal patienten, dat gedurende 1926/1927 de hulp der polikliniek kwam vragen bedroeg 523; in het tweede jaar (1 Augustus 1927 — 31 Juli 1928) kwamen er 710 nieuwe patienten bij. In het geheel vonden gedurende dit rapportjaar 3826 consultaties plaats, (tegenover 2422 in het vorige jaar).

Nieuwe patienten, die gedurende 1927 — 1928 hulpverleening vroegen:

	Mannen	Vrouwen	Jongens	Meisjes	Totaal
Padangers	47	28	23	14	112
Mandailingers	52	16	16	13	97
Tapanoeliërs	42	10	40	30	122
Batakkers	8	1	9	3	21
Maleiers	45	11	9	6	71
Javanen	30	17	3	2	52
Dajaks	—	—	1	—	1
Chineezen	140	51	17	12	220
Voor-Indiërs	5	3	—	—	8
Diversen	3	1	—	—	4
Indo-Europeanen	1	—	—	—	1
Europeanen	1	—	—	—	1
T o t a a l	374	138	118	80	710

Zekere en zeer verdachte gevallen van tuberculose onder
de bezoekers der polikliniek.

	Long-tbc. mèt bacillen				Klieren en beenderen tuberculose				Klinisch long-tbc zonder bac.				Verdachte long tbc.			
	M.	V.	J.	M.	M.	V.	J.	M.	M.	V.	J.	M.	M.	V.	J.	M.
Padangers	4	2	—	—	—	1	1	—	3	—	—	—	7	6	—	—
Mandailingers	7	3	—	—	1	—	4	3	7	1	—	—	8	1	3	—
Tapanoeliërs	3	—	—	—	—	—	2	2	6	1	—	—	4	—	3	—
Batakkers	1	—	—	—	—	—	2	—	1	—	1	—	1	—	—	—
Maleiers	6	2	—	—	1	1	1	1	4	2	—	—	6	2	—	—
Javanen	7	2	—	—	—	1	—	1	7	2	—	—	5	2	—	—
Dajaks	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Chineezen	22	4	—	—	1	—	1	1	17	6	—	—	35	11	1	1
Voor-Indiërs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Diversen	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—
Indo-Europeanen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Europeanen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal	50	14	—	—	3	3	12	8	47	14	1	—	67	22	7	1

Bezoekers lijdende aan Bronchitis, Pneumonie, Asthma
bronchiale.

	Mannen	Vrouwen	Jongens	Meisjes	Totaal
Padangers	27	15	19	11	72
Mandailingers	28	9	9	10	56
Tapanoeliërs	20	6	33	24	83
Batakkers	2	—	6	3	11
Maleiers	20	2	8	4	34
Javanen	7	9	3	1	20
Dajaks	—	—	—	—	—
Chineezen	51	21	12	6	90
Voor-Indiërs	3	1	—	—	4
Diversen	—	—	—	—	—
Indo-Europeanen	—	—	—	—	—
Europeanen	1	—	—	—	1
T o t a a l	159	63	90	59	371

90 patienten kwamen wegens andere ziekten.

	Mannen	Vrouwen	Jongens	Meisjes	Totaal
Padangers	6	4	3	3	16
Mandailingers	1	2	—	—	3
Tapanoeliërs	9	3	2	4	18
Batakkers	3	1	—	—	4
Maleiers	8	2	—	1	11
Javanen	4	1	—	—	5
Dajaks	—	—	—	—	—
Chineezen	14	9	3	4	30
Voor-Indiërs	2	—	—	—	2
Diversen	—	—	—	—	—
Indo-Europeanen	1	—	—	—	1
Europeanen	—	—	—	—	—
Totaal	48	22	8	12	90

De spreekuren werden gehouden door Dr. Koumans (Tandjong Morawa), Dr. Pirngadi en Dr. Heinemann. Ten einde het onderzoek der borstlijders nog vollediger te kunnen verrichten, zal moeite gedaan worden, om de beschikking over een eenvoudig *Roentgen*-toestel te krijgen.

Bijlage: I.

Opgave van het aantal Kiezers voor den Gemeenteraad.

Jaar	Europeanen of met hen gelijk- gestelden	Inlanders	Vreemde Oosterlingen	Totaal
1912/13	321	—	—	321
1913/14	337	—	—	337
1914/15	323	—	—	323
1915/16	491	—	—	491
1916/17	486	—	1	487
1917/18	475	—	—	475
1918/19	466	26	1	493
1919/20	518	37	2	557
1920/21	420	31	—	451
1921/22	510	38	15	563
1922/23	404	28	2	434
1923/24	490	14	1	505
1924/25	480	46	1	527
1925/26	687	67	3	757

Jaar	Onderdanen Nederlanders	inheemsche on- derdanen niet Nederlanders	uitheemsche onder- danen-niet Neder- landers	Totaal
1926/27	825	334	44	1203
1927/28	810	557	106	1473
1928/29	811	539	83	1433

Aantal namen volgens de gegevens bedoeld in art. 8 K.O.
Gemeenteraden betreffende de kiezerslijst 1928/29.

Onderdanen-Nederlanders 946

inheemsche onderdanen-niet-Nederlanders 3294

uitheemsche onderdanen-niet-Nederlanders

niet op te geven,
doordat de na-
men van alle V.O.
zijn vermeld.

Hiervan opgenomen in de voorloopig vastgestelde kie-
zerslijst onderdanen-Nederlanders 680

inheemsche onderdanen-niet-Nederlanders 475

uitheemsche onderdanen-niet-Nederlanders 70

Niet opgenomen in de voorloopig vastgestelde kiezerslijst
wegens het niet-indienen van gegevens.

Onderdanen-Nederlanders 135

inheemsche onderdanen-niet-Nederlanders 305

uitheemsche onderdanen-niet-Nederlanders 208.

Opgenomen in de kiezerslijst na definitieve vaststelling.

Onderdanen-Nederlanders 811

inheemsche onderdanen-niet-Nederlanders 539

uitheemsche onderdanen-niet-Nederlanders 83

Bijl: II.

Vergelijkend overzicht van de opbrengst der gedurende
de jaren 1912 tot en met 1928, in de Gemeente
Medan geheven belastingen.

Jaar	Vermake- lijkheids belasting	Honden- belasting	Vergun- ningsrecht	Inkom- stenbe- belasting	Totaal
1912	10694.76	—.—	—.—	—.—	10694.76
1913	15101.77	—.—	—.—	—.—	15101.77
1914	13234.89	—.—	—.—	—.—	13234.89
1915	18401.41	—.—	—.—	—.—	18401.41
1916	19902.76	2476.75	16815.—	—.—	39194.51
1917	23664.33	2767.—	12855.—	—.—	39286.33
1918	26938.91	2344.—	14662.50	—.—	43945.41
1919	30672.67	2455.25	16100.—	62646.96	111874.88
1920	36576.70	2455.50	15290.—	114822.14	169144.34
1921	48890.70	2823.75	21730.—	245759.71	319204.16
1922	37878.06	3279.—	16805.—	171455.43	229417.49
1923	32384.22	3197.50	16955.—	141859.08	194395.80
1924	27406.09	2720.81	19185.—	129559.02	178870.92
1925	39202.99	2977.05	15435.—	150332.95	207947.99
1926	43829.97	2971.75	18845.—	182784.01	248430.73
1927	46557.29	2772.15	21025.—	172723.48	243077.92
1928	53318.96	3648.—	12050.—	199937.29	268954.25

Vergelykend overzicht van de opheffing der goederen
de jaren 1912 tot en met 1922, in de Gemeente
Steden Leiden en Rotterdam

Jaar	Verreke- lijkbare belasting	Land- belasting algemeen	Verre- ke- lijkbare belasting	Totaal
1912	10000.70	—	—	10000.70
1913	10101.75	—	—	10101.75
1914	10201.80	—	—	10201.80
1915	10301.41	—	—	10301.41
1916	10401.30	2478.75	10818.05	21280.35
1917	10501.21	2787.00	13288.21	23789.41
1918	10601.01	3041.00	13642.01	24642.01
1919	10701.87	3453.35	14155.22	24857.12
1920	10801.70	3750.50	14552.20	25353.90
1921	10901.50	4047.75	14949.25	25850.75
1922	11001.30	4345.00	15346.30	26346.30
1923	11101.10	4642.25	15743.35	26843.35
1924	11201.00	4939.50	16140.50	27340.50
1925	11301.80	5236.75	16537.55	27837.55
1926	11401.60	5534.00	16934.60	28334.60
1927	11501.40	5831.25	17331.65	28831.65
1928	11601.20	6128.50	17728.70	29328.70
1929	11701.00	6425.75	18125.75	29825.75
1930	11801.80	6723.00	18522.80	30322.80
1931	11901.60	7020.25	18919.85	30819.85
1932	12001.40	7317.50	19316.90	31316.90

Bijl: III.

OVERZICHT van uitgereikte drankvergunningen.

Jaar	Maximum aantal uit te reiken vergunningen			Uitgereikt				
	Totaal	per glas	per flesch	per glas			per flesch	
				Europeanen	Japanners	Chineezen	Europeanen	Chineezen
1919	57	38	19	8	4	26	8	11
1920	57	38	19	8	4	26	8	11
1921	57	38	19	8	4	25	8	11
1922	57	38	19	8	4	26	8	11
1923	50	33	17	9	4	25	7	11
1924	50	33	17	8	4	24	6	11
1925	50	33	17	8	4	23	6	11
1926	50	33	17	7	3	25	5	12
1927	50	33	17	7	2	26	5	12
1928	50	33	17	8	1	26	5	12

Dienstjaar	A A N T A L A A N G E S L A G E N E N											BEDRAG VAN HET BELASTBAAR INKOMEN IN HONDERD-TALLEN VAN DE PROGRESSIEVE AANSLAGEN					BEDRAG VAN DEN AANSLAG VOLGENS DE KOHIEREN VAN ALLE AANSLAGEN.										Bedrag der verminderingen	Netto aanslag	Afgeschreven wegens oninbaar	Zuivere *) opbrengst
	Europeanen		Inlanders *)		Chineezen		Andere Vreemde Oosterlingen		Totalen		Totaal generaal	Europeanen	Inlanders	Chineezen	Andere Vreemde Oosterlingen	Totaal	Europeanen		Inlanders		Chineezen		Andere Vreemde Oosterlingen		Totaal					
	Vaste heffing	Progressieve heffing	Vaste heffing	Progressieve heffing	Vaste heffing	Progressieve heffing	Vaste heffing	Progressieve heffing	Vaste heffing	Progressieve heffing							%	%	%	%										
1919	—	1115	—	190	—	790	—	155	—	2250	2250	f 7.615.2	f 303.6	f 2.478.4	f 476.3	f 10.873.5	f 83.492	68.7	f 1.738	1.4	f 32.756	27.—	f 3.467	2.8	f 121.453	f 14.711	f 106.742	f 193	f 62.647	
1920	—	1440	—	169	—	1349	—	215	—	3173	3173	„ 10.517.9	„ 338.7	„ 4.584.6	„ 644.1	„ 16.085.3	„ 102.156	64.5	„ 1.714	1.1	„ 49.177	31.—	„ 5.370	3.4	„ 158.417	„ 10.309	„ 148.108	„ 1.014	„ 114.822	
1921	—	1574	—	383	—	1567	—	284	—	3808	3808	„ 12.713.1	„ 821.8	„ 4.538.8	„ 897.2	„ 18.970.9	„ 177.577	76.—	„ 3.538	1.5	„ 46.121	19.8	„ 6.344	2.7	„ 233.580	„ 32.560	„ 201.019	„ 5.145	„ 245.760	
1922	—	1549	—	468	—	1624	—	326	—	3967	3967	„ 12.188.1	„ 1.029.6	„ 4.458.1	„ 1.077.1	„ 18.752.9	„ 154.079	75.7	„ 4.777	2.3	„ 36.230	17.9	„ 8.291	4.—	„ 203.377	„ 18.941	„ 184.436	„ 6.130	„ 171.455	
1923	—	1339	—	264	—	1516	—	273	—	3392	3392	„ 10.378.9	„ 627.4	„ 4.472.9	„ 1.127.7	„ 16.606.9	„ 109.243	77.6	„ 1.815	1.3	„ 23.335	16.6	„ 6.416	4.5	„ 140.809	„ 8.835	„ 131.974	„ 2.108	„ 141.859	
1924	—	1371	—	230	—	1608	—	287	—	3496	3496	„ 10.485.6	„ 601.9	„ 5.736.0	„ 1.397.9	„ 18.224.4	„ 105.882	71.—	„ 1.828	1.2	„ 32.757	22.—	„ 8.744	5.8	„ 149.210	„ 10.945	„ 138.265	„ —.—	„ 129.559	
1925	—	1410	—	249	—	1819	—	280	—	3758	3758	„ 11.088.2	„ 665.3	„ 5.758.1	„ 1.130.0	„ 18.641.6	„ 126.434	77.5	„ 1.720	1.—	„ 28.622	17.6	„ 6.318	3.9	„ 163.164	„ 8.794	„ 154.370	„ —.—	„ 150.333	
1926	—	1420	—	321	—	2059	—	305	—	4105	4105	„ 11.934.5	„ 836.3	„ 6.170.8	„ 1.006.8	„ 19.948.4	„ 144.536	78.—	„ 2.506	1.3	„ 32.529	17.6	„ 3.770	3.1	„ 185.341	„ 9.615	„ 175.726	„ —.—	„ 182.734	
1927	—	1592	—	401	—	2287	—	301	—	4581	4581	„ 13.266.3	„ 998.3	„ 6.888.9	„ 1.005.6	„ 22.159.1	„ 146.294	75.7	„ 3.458	1.7	„ 38.106	20.—	„ 5.117	2.6	„ 192.975	„ 4.543	„ 188.432	„ —.—	„ 172.723	
1928	82	1655	1223	653	2553	1870	563	264	4421	4442	8863	„ 13.634.8	„ 1.414.1	„ 5.992.9	„ 994.7	„ 22.036.5	„ 159.025	72.2	„ 8.676	4.—	„ 44.400	20.1	„ 8.107	3.7	„ 220.208	„ 7.881	„ 212.327	„ —.—	„ 199.937	

*) Het afkoopgeld voor rodi ad f 6.— werd tot 1927 afgetrokken van de Inkomstenbelasting.
De inning der afkoopgelden is vervallen vanaf 1928.

1919 — 1920. Tarief max. 2½ %, min. belastb. ink. f 500.—
1921 — 1922. Verhoogd max. 5 %, „ „ „ „ 900.—
1923 — 1925. Ink. tot f 26.000.— verlaagd; „ „ „ „ 1.200.—
vanaf 1926. Zuiver oplopend tarief, max. 4.9% „ „ „ „ 1.200.—
vanaf 1928. Vaste heffing ad f 3.— v. inkomens van f 500.— tot „ 1.200.—

*) In het dienstjaar w. o. betaalde aanslagen van vorige jaren.

Ingediende bezwaarschriften wegens te hoogen aanslag.

Jaar	Europeanen	Inlanders	Chineezen	Andere Vreemde Oosterlingen	Totaal
1925	13	1	12	22	48
1926	7	2	1	8	18
1927	13	2	9	4	28
1928	11	1	6	1	19

De stand der inning was als volgt:

Einde dienstjaar	Openstaande posten, dienstjaar						Ontvangen boete
	1924	1925	1926	1927	1928	Totaal	
1925	f 3.359	f 31.950	f —.—	f —.—	incl. 3 v. jr.	f 49.368	f 1.351
1926	„ 2.706	„ 1.726	„ 26.943	„ —.—	„ 2 „	„ 38.549	„ 1.129
1927	„ 2.548	„ 1.089	„ 1.080	„ 43.026	„ 1 „	„ 49.851	„ 1.126
1928	„ 2.467	„ 1.044	„ 1.054	„ 1.547	f 27.806	„ 33.918	„ 1.074

Bijl: V.

Overzicht van de netto opbrengst van de wisselvallige ontvangsten der begrooting 1928.

Onder-deel	Omschrijving	Raming	Werke-lijke ontvangst	Meer	Minder
II	Inkomsten uit alg. begraafplaatsen	5.000.—	5.670.—	670.—	—.—
IV	Ophalen van vuilnis voor derden	3.500.—	4.855.—	1.355.—	—.—
V	Legalisatie	500.—	262.—	—.—	238.—
VII	Vergoeding voor onderzoek bouwaanvragen	8.500.—	14.210.22	5.710.22	—.—
VIII	Rente van belegde gelden	25.000.—	28.833.38	3.833.38	—.—
IX	Verhuur van Gemeentegrond	2.121.—	2.304.90	183.90	—.—
X	Ontvangsten krachtens de wegengebruikverordening	7.000.—	15.309.70	8.309.70	—.—
XV	Vermakelijkheidsbelasting	46.000.—	53.318.96	7.318.96	—.—
XVI	Hondenbelasting	3.300.—	3.648.—	348.—	—.—
XVII	Vergunningsrecht	17.000.—	12.050.—	—.—	4.950.—
XVIII	Inkomstenbelasting	170.000.—	199.937.29	29.937.29	—.—
XX	Hotellicenties	9.000.—	8.748.—	—.—	252.—
XXI	Periodieke vergoeding voor uitgegeven grondrechten (hasil tanah)	142.000.—	162.813.77	20.813.77	—.—
XXII	Overschrijvingskosten grondacten	6.000.—	7.533.50	1.533.50	—.—
XXIV	Ontvangsten faecaliëndienst	20.000.—	26.264.60	6.264.60	—.—
XXVIII	Voordeelige saldi van Gemeentebedrijven	34.600.—	35.959.07	1.359.07	—.—
XXX	Andere ontvangsten	p.m.	4.422.39	4.422.39	—.—
XXXIV	Opbrengst uitgifte erfpacht	174.221.—	177.205.—	2.984.—	—.—

STAAT DER ONROERENDE GOEDEREN
(met afrekening van de als wegen, bruggen, plantsoenen, enz. kassalen ten gebruik van het algemeen belang).

OMSCHRIJVING	Waarde		Kostprijs van-der den grond	Afschrijving in jaren	TOELICHTING
	Uto Dec. 1928	Uto Dec. 1927			
Randwijk.	f 13,200.—	f 14,400.—	f 30,000.—	25	f 1,200.— per jaar. Afschrijving waarde per 1-1-1913 f 20,400.— met een afschrijving ad f 1,000.— per jaar. In 1923 kassalen door bijlagen met f 4,000.— verhoogd, en afschrijving ge- weld op f 1,200.— per jaar.
Volkshoof School Bontgatweg	— 1,500.—	— —	— 1,500.—	40	Nieuw. Afschrijving f 375.— per jaar.
Brugsteenvoorplaats met waken- woning	— 1,400.—	— —	— 1,400.—	20	Nieuw. Afschrijving f 700.— per jaar.
Gemeenteverhuur.					
Werkplaats met kassawoning	— 27,000.—	— 25,200.—	— 47,200.—	30	f 1,740.— per jaar. Afschrijving waarde per 1-1-1913 f 24,330.— 1925 bijbouw — 1,890.— 1925 kassawoning — 1,500.— 1928 uitbreiding werkplaats en garage — 2,500.— dubbele kassawoning Bontgatweg — 2,200.— f 4,290.— Voor vordering 1928 afschrijving ad f 1,500.— verhoogd met f 100.—
Stad.	— 2,000.—	— 2,100.—	— 3,400.—	30	jaar. f 720.— per van afschrijving 1925. Eerste jaar
Gemeente Stadsbuit c.a.	— 41,402.00	— 41,520.38	— 131,754.27	30	in 30 Afschrijving in 30 op de gebouwen en 1925 met de eenige afname van het be- drijf. Totaal staat uit Uto 1927 afgebo- ren f 83,800.75. Vervolgafschrijving der waar- de in 1928 f 8,277.14, afschrijving voor 1928 f 3,300.00. *) Totaal der afschrijvingen, uitbreidin- gen en verbeteringen tot 31 December 1928, bedrag jaar f 328,577.15.
Panzer.					
Panzer en Vrachtwagen	— 66,500.48	— 66,500.91	— 90,877.45	30	Afschrijving tot Uto December 1927 f 23,842.20, afschrijving voor 1928 f 3,041.77 en bijbouw f 4,134.—
Brandschadekosten.					
4 vloeren branden	— 1.—	— 1.—	— 600.—	12	f 50.— per jaar.
Buizen.					
7 dubbele buizen	— 24,648.—	— 26,018.—	— 31,656.—	35	Afschrijving themis f 1,376.— per jaar. (De jaar) De Gemeente heeft waarde van de be- schikking over 8 dubbele buizen ge- houden door de N. V. Waterleiding Maat- schappij „de Rijnland“.
WONINGREDBILIJF.					
Bergambtenaarwoning	— 31,212.41	— 31,227.18	— 38,435.43	50	Aankoop bij 6% rente f 1,904.46. Afschrijving in 1928 (de jaar) f 1,147.77
Woningpachter en Dri. Oudghebo	— 47,576.79	— 47,401.88	— 36,390.— — 9,000.—	50 30	Interess ad f 30,000.— aankoop bij 4% rente f 3,125.— Afschrijving in 1928 (de jaar) f 255.00
4 Dienstwoningen, ingebruikt 1921.					
Directeur Gemeentewerken Dir. v.b. Bure- en Woonruimte Nieuw Opzichter Commissie Oud. Opzichter	— 47,852.01	— 48,952.00	— 8,000.— — 8,000.— — 12,130.— — 2,000.— — 7,000.— — 4,500.—	50 50 50 50 50 50	Interess ad f 30,000.— Aankoop bij 6% rente f 3,125.— Afschrijving in 1928 (de jaar) f 256.18
3 Dienstwoningen, ingebruikt 1923.					
Hoofd Bureau Grondwerken Admiraal Secretaris Gemeente. Diensten	— 33,741.86	— 33,852.24	— 11,382.17 — 11,021.35 — 11,021.35	50 50 50	Aankoop bij 7% rente f 2,000.00. Afschrijving in 1928 (de jaar) f 110.34
2 Dienstwoningen, ingebruikt 1 Jan. '26.					
Inspecteur van het Bure- en Woonruimte Inspecteur van het Belei- dingstoeel	— 25,786.35	— 25,871.52	— 21,871.51	50	Aankoop bij 6% rente f 1,274.75. Afschrijving in 1928 (de jaar) f 111.16. De waarde der woningen is wegens ver- toer met f 400.— verhoogd. Nieuw aankoop f 1,307.34
1 Dienstwoning, ingebruikt Uto 1928.					
Tech. en landbouw Gen. werken Commissie Secretaris	— 21,997.36	— —	— 22,957.34	50	Aankoop bij 6% rente f 1,257.30. Aankoop rente en aflossing in het jaar 1928.
Volkswoningen Rp. Schip.					
Permanente gebouwen 1 iuku 4 woningen type D.	— 17,064.17	— 17,063.79	— 5,000.— — 20,000.—	50 50	Aankoop bij 4% rente f 1,156.79. Afschrijving in 1928 (de jaar) f 114.41
Semi permanente gebouwen.					
2 woningen type E. 4 woningen type F. 2 woningen type G.	— 18,231.48	— 17,758.34	— 2,746.— — 3,000.— — 21,428.—	15 15 15	Aankoop bij 4% rente f 2,015.79. Afschrijving in 1928 (de jaar) f 1,507.08
4 iuku woningen type H.	— 916.00	— 1,336.30	— 3,400.—	10	Aankoop bij 4% rente f 300.— Afschrijving in 1928 (de jaar) f 419.80
Volkswoningen Rp. Dijk Oude.					
30 Europese woningen	— 212,196.18	— 212,332.32	— 211,987.82	50	Aankoop bij 7% rente f 15,626.41. Afschrijving in 1928 (de jaar) f 145.34
158 Indische woningen dubbele iuku	— 132,982.68	— 154,987.62	— 192,842.50 — 11,887.68	40 40	Aankoop bij 7% rente f 11,083.37. Aankoop bij 7% rente f 801.26. Afschrijving in 1928 (de jaar) f 1,134.74 v.d. bel. was. id. f 83.24 v.d. dub. iuku
Volkswoningen Rp. Padang Landa I.					
48 Indische woningen	— 31,841.25	— 31,784.31	— 52,618.81	40	Aankoop bij 7% f 3,047.86. Afschrijving in 1928 (de jaar) f 322.99
Rp. Padang Landa II.					
32 Indische woningen	— 48,796.—	— 48,796.—	— 68,796.—	40	Afgewend 2 wijkwoningen type Ba. Aankoop bij 7% f 3,114.87. Interess per 1 Juli 1927 Tot Uto 1928 opbrengst gebruikt voor vervalding leenkapitaal.
Rp. Sebelah.					
40 Dienstwoningen	— 43,478.60	— 42,718.21	— 43,163.87	40	Aankoop bij 7% f 3,337.67. Afschrijving in 1928 (de jaar) f 247.80
Volkswoningen Pulau Pd. Landa.					
13 woningen 1927 20 woningen 1928	— 92,086.08 — 113,366.—	— — — —	— 92,086.38 — 113,366.—	40 40	Aankoop bij 6% rente f 5,413.06. Aankoop rente en aflossing in het jaar 1928. Aankoop bij 5% rente f 6,000.00. Aankoop rente en aflossing in het jaar 1928.

Bijl: VII.

ST A A T van Fondsen en der als reserve belegde gelden

Benaming	Uito December 1928	Uito December 1927	Toelichting.
Fondsen.			
Voor kranslegging op het Tamiangmonument	500.—	500.—	De rente ad 4 % wordt besteed om jaarlijks op 30 April een krans te leggen op het monument.
Voor bestrijding van onderhoudskosten van graven	1.000.—	1.000.—	In beheer bij de Commissie voor de Europeesche begraafplaatsen.
Gemeentelijk Inlandsch Pensioenfonds	36.460.21	32.068.21	
Reserve van het Gemeentelijk Pensioenfonds voor uitkeeringen van pensioen	1.804.62	191.01	
Voor uitkeering van pensioen en Weduwen en Weezen pensioen aan: a. J. Hogervorst	33.340.77	32.931.57	Eigen pensioenfonds belegd in $4\frac{1}{2}$ % obligaties Nederlandsch-Indië f 29.800 en $4\frac{1}{2}$ % deposito Escompto f 3.000.— De rente komt vanaf 1 Mei 1927 (datum van pensionneering) ten bate der algemeene begrooting, in mindering v/h uit te keeren pensioen.

Benaming	Ulto December 1928	Ulto December 1927	Toelichting.
b. J. H. A. Olmanst	4.243.72	3.480.07	Eigen pensioenfonds. Belegging: deposito Escompto 4½ % f 3.500.— 4½ % oblig. Gemeente Medan „ 250.— 5 % „ Gemeente Soerabaia „ 250.— Rente ten bate van het Fonds.
Reserves.			
Reserve ter bestrijding der uitgaven v/d Buitengewonen Dienst der Gemeentebegrooting	301.701.09	388.275.59	Na Ulto. 1928 onderging het Fonds, in verband met de afwerking der begrooting 1928, nog de volgende wijzigingen. Stand op Ulto. Dec. 1928 f 301.701.09 Restant op te nemen voor den buitengewonen dienst „ 47.113.01 f 254.588.08 Saldo van den gewonen dienst 1928 „ 197.658.54 Stand na afsluiting dienst 1928 f 452.246.62 Onverwerkt bleef op den buitengewonen dienst een bedrag van f 125.467.32 dat overgeschreven moet worden naar het jaar 1929.

Saldo der schulden tegenover leveringen
per 31 December 1928

Benaming	Uito December 1928	Uito December 1927	Toelichting.
Pasarcredietwezen	8.000.—	6.000.—	Het niet-uitstaande kapitaal van het Pasarcredietwezen werd sedert 1924 belegd. De rente komt ten bate van het bedrijf.
Woningbedrijf	12.462.12	6.171.59	Saldo 1927 f 2.866.95 Voor verpondingsbelasting „ 5.870.70 Restant voor aanvulling bouwkapitaal (Nog te betalen f 594.45) „ 3.724.47 f 12.462.12

mining	December 1928	December 1927	Total
between	8,100	5,000	13,100
drift	12,462.12	8,171.50	20,633.62

Bijlage : VIII.

Staat der schulden wegens leeningen
per 31 December 1928.

Oorspronkelijk bedrag	Regelingen betreffende de rente en aflossing	Afgelost per ulto 1928	Restant schuld per ulto 1928	Wanneer en waarvoor aangegaan, alsmede ordonnantie waarbij bekrachtigd
f 75.000.—	Rente $4\frac{1}{2}\%$ betaalbaar 10 Jan. en 10 Juli. De obligaties worden afgelost in de jaren 1914 t/m 1936 bij uitloting, behoudens vervroegde aflossing.	f 44.500.—	f 30.500.—	De leening werd aangegaan op den 1sten Dec. 1911 voor den bouw van een Gemeente Slachthuis te Medan, Raadsbesluit 20 Mei 1911 no. 30, bekrachtigd bij Gouvernementsbesluit van 24 Juli 1911, no. 43.
f 1.000.000.—	Aangegaan met de Ned. Indische levensverzekering en Lijfrente Mij. en het Wed. en Weezenfonds van Europeesche Burgerlijke ambtenaren in Ned. Indië ieder voor f 500.000.— rente minstens 7% en hoogstens 8% , tot heden 7% , betaalbaar 1 Mei en 1 Nov. wordt afgelost in de jaren 1924 t/m 1941.	„ 250.000.—	„ 750.000.—	De leening werd aangegaan op den 1sten Aug. 1921 voor den aanleg van nieuwe wegen en de volkshuisvesting. Raadsbesluit 13 April 1921 no. 81 bekrachtigd bij Gouvernementsbesluit van 31 Juli 1921 no. 4.
f 300.000.—	Rente 5% Aanvang betaling rente en aflossing 1 Jan. 1929. Duur der leening 40 jaar.	„ —.—	„ 297.594.45	Gouvernementsvoorschot voor Volkshuisvesting G. B. 30-4-1925 no. 8.

Statist. der schieds. wirtsch. Verträge
per 31. Dezember 1923

Währung des Landes des Vertragspartners	Währung des Landes des Vertragspartners	Währung des Landes des Vertragspartners	Währung des Landes des Vertragspartners	Währung des Landes des Vertragspartners	Währung des Landes des Vertragspartners
Franken 1923	Franken 1923	Franken 1923	Franken 1923	Franken 1923	Franken 1923
Franken 1923	Franken 1923	Franken 1923	Franken 1923	Franken 1923	Franken 1923
Franken 1923	Franken 1923	Franken 1923	Franken 1923	Franken 1923	Franken 1923
Franken 1923	Franken 1923	Franken 1923	Franken 1923	Franken 1923	Franken 1923

Bijl: IX.

Overzicht van geregistreerde voertuigen.

	1916	1917	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
SADO'S.													
Geregistreerd	633	651	654	646	537	526	525	552	580	600	687	789	885
Afgekeurd	5	3	8	—	109 ¹⁾	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieuw bijgekomen	23	6	—	—	—	—	—	27	28	20	87	102	96
OSSENKARREN.													
Geregistreerd	781	817	1000	961	910	1154	1176	1132	1065	1062	1053	1094	1170
Afgekeurd	—	—	39 ¹⁾	51 ¹⁾	—	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieuw bijgekomen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41	76
Afgegaan	—	—	—	—	—	—	—	44	67	3	9	—	—
HONGKONGS.													
Geregistreerd	669	695	706	724	682	726	866	873	872	825	650	645	611
Afgekeurd	—	50	49	40	44	—	—	—	—	45	78	2	13
Nieuw bijgekomen	26	51	58	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—
Afgegaan	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	97	5	49
AUTO'S (MOTORRIJTUIGEN, HUURAUTO'S).													
Geregistreerd dan wel overgeschreven	—	—	200	320	527 ³⁾	374 ⁴⁾	202	694 ⁵⁾	2369 ⁶⁾	3282 ⁷⁾	4374 ⁸⁾	5742 ¹⁰⁾	6588 ¹¹⁾
RIJWIELEN.													
Geregistreerd	—	—	706	721	1483	5684 ²⁾	7649	—	—	—	—	—	—
Bijgekomen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
N. B. Afgekeurd werden:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1923	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1924	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1925	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

1) Niet voor de keuring verschenen wegens opheffing der verhuurderijen door gebrek aan voeder.

2) In dit jaar had een algeheele henummering plaats; onder het aantal zijn ook begrepen de rijwielen v. verhuurderijen.

3) w. o. 454 pers. auto's, 35 vrachtauto's, 38 motorrijwielen, afgeschreven werden 15

4) „ 298 „ „ 43 „ 33 „ „ 27

5) „ 537 „ „ 98 „ 59 „

6) „ 1918 „ „ 226 „ 225 „

7) „ 2558 „ „ 175 autobussen, 267 vrachtauto's, 282 motorrijwielen.

8) De registratie van rijwielen is vervallen.

9) w. o. 3318 pers. auto's, 335 autobussen 343 vrachtauto's en 378 motorrijwielen.

10) „ 4044 „ „ 664 „ 516 „ „ 518 „

11) „ 3517 „ „ 1492 „ 911 „ „ 668 „

Overzicht omtrent het pandhuisbedrijf gedurende de jaren 1920 t/m 1928 (ontleend aan het rapport over de werking van de pacht van het pandhuis te Medan).

P A N D E N					SOORT VAN PANDEN				Andere goederen	B E L E E N E R S						Geschatte waarde der panden :	Bedragen waarvoor beleend :	P A N D E N D I E Z I J N					N O G N I E T I N G E - L O S T E P A N D E N			
Jaar	Per	Restant 31 Dec.	Ingebracht	Totaal	Artikelen voor dagelijksch gebruik enz.			Sieraden		L A N D A A R D			B E R O E P					Ingelost	Publiek verkocht	Totaal	Tot welke bedragen beleend	Renten	Restant per 31 December	Tot welk bedrag beleend	Renten welke den pachter nogaankomen	
					Kleeren	Gereedschap	Huishou- delijke arti- kelen			Gouden en zilver werken en juweelen	Maleiers Boyans Javanen en Bandjareezen	Chineez	Andere Vreemde Ooster- lingen	Landbou- wers	Ambachts- lieden, handelaars e. d.											Koelies
1920	1919	33.070	156.755	189.825	165.375	8.978	2.725	8.535	3.212	158.686	27.015	4.124	51.751	3.738	125.121	9.215	f 1.659.859.70	f 1.106.569.80	154.969	7.290	162.259	f 946.287.—	f 87.108.61	27.566	f 160.282.80	f 24.042.42
1921	1920	27.566	134.811	12.377	135.752	6.251	445	19.510	419	135.151	25.113	2.113	7.520	2.087	150.255	2.515	„ 1.593.710.70	„ 1.062.473.80	124.534	11.131	135.655	„ 897.048.20	„ 98.832.59	26.712	„ 165.425.60	„ 10.787.84
1922	1921	26.712	147.134	173.486	124.357	—	962	28.534	19.993	149.191	30.630	3.825	4.594	9.468	154.188	5.496	„ 1.243.094.05	„ 828.729.10	133.868	7.405	141.273	„ 646.701.—	„ 73.367.18	32.573	„ 182.028.10	„ 10.921.68
1923	1922	32.573	131.186	163.759	17.349	4.530	8.123	121.523	12.234	138.275	21.517	3.967	3.598	7.835	147.342	4.984	„ 1.116.691.05	„ 744.460.70	122.548	14.362	136.910	„ 590.573.10	„ 69.592.63	26.349	„ 153.387.60	„ 9.233.25
1924	1923	26.849	129.799	156.648	18.213	—	8.251	112.835	17.349	132.826	14.145	9.677	5.372	9.711	138.576	2.989	„ 1.127.405.55	„ 751.603.70	121.541	12.482	134.023	„ 545.719.86	„ 70.188.64	22.625	„ 135.695.20	„ 8.141.71
Ie kw. *)		22.675	33.101	55.726	21.302	—	3.592	28.136	2.696	31.392	22.013	2.321	15.720	3.976	34.821	1.209	„ 480.861.75	„ —,—	51.454	4.269	—,—	„ 320.574.50	„ 32.625.05	—,—	„ 260.—	„ —,—
II, III, IVe kw. 1925**)		—	92.755	92.755	48.421	—	—	43.572	762	—	—	—	—	—	—	—	„ 674.333.95	„ 512.976.50	62.792	4.039	66.831	„ 349.547.70	„ 34.304.29	—,—	„ 163.394.10	„ 16.370.86
1926	1925	29.963	133.502	163.465	66.982	—	—	66.520	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 1.037.799.20	„ 799.257.80	118.440	13.896	132.336	„ 604.938.40	„ 85.108.17	27.783	„ 194.319.40	„ 19.382.31
1927	1926	27.783	139.145	166.928	62.157	—	—	76.988	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 1.262.434.80	„ 974.257.50	109.705	25.749	135.454	„ 900.882.70	„ 97.828.58	31.474	„ 267.694.20	„ 25.430.01
1928	1927	31.474	139.989	171.463	65.803	—	—	74.186	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 1.382.243.50	„ 1.070.263.20	119.140	14.690	133.830	„ 1.016.116.90	„ 101.461.89	37.633	„ 321.840.50	„ 27.832.25

*) Pandhuispacht.

**) Gouvernementspandhuisdienst.

Bijl. XI.

OVERZICHT van het aantal huwelijken en geboorten van Europeanen, Japanners en Chineezzen geregistreerd te Medan gedurende de jaren 1919-1928.

Jaar	Europeanen			Japanners			Chineezzen			Aanmerkingen		
H U W E L I J K E N												
1919	37			—			40					
1920	46			—			97					
1921	47			—			90					
1922	36			—			74					
1923	33			—			79					
1924	27			—			73			Echtscheidingen		
1925	37			—			59			Chin. 1		
1926	36			—			63			Europ. 1 Chin. 1		
1927	44			—			60			Europ. 3		
1928	65			—			102			„ 2		
G E B O O R T E N												
	M.	V.	Tot.	M.	V.	Tot.	M.	V.	Tot.	M.	V.	Tot.
1919	54	58	112	7	1	8	115	73	188	176	132	308
1920	75	68	143	1	3	4	214	193	407	290	264	554
1921	78	66	144	2	2	4	229	133	362	309	201	510
1922	94	86	180	5	2	7	284	212	496	383	300	683
1923	86	90	176	3	2	5	277	173	450	366	265	631
1924	64	62	126	1	—	1	338	230	568	403	292	695
1925	92	57	119	3	1	4	315	228	543	380	286	666
1926	64	62	126	1	2	3	364	235	599	429	299	728
1927	57	40	97	4	1	5	357	300	657	418	341	759
1928	47	52	99	3	5	8	341	270	611	391	327	718

THE STATE OF NEW YORK
IN SENATE
January 1, 1892.

REPORT

OF THE
COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE
IN RESPONSE TO A RESOLUTION
PASSED BY THE SENATE
MAY 1, 1891.
ALBANY:
J. B. LEECH, STATE PRINTER.
1892.

Bijlage XII.

Sterftecijfers te Medan over 1928.

Het totaal aantal overledenen in 1928 bedraagt 1485 op een bevolking volgens de cijfers van 1920 groot 45248 zielen.

Deze 1485 overledenen zijn gestorven aan de volgende ziekten:

	E.	I.	V.O.	Totaal
1. Ziekten van het zenuwstelsel	1	21	17	39
2. „ „ de ademhalingsorganen	1	138	68	207
3. „ „ het hart en de vaten		12	10	22
4. „ „ de spijsverteringsorganen		52	41	93
5. Tuberculose		83	156	239
6. Ouderdomsgebreken		73	24	97
7. Kanker en andere kwaadaardige gezwellen		5	8	13
8. Malaria en onbekende koortsen	1	86	42	129
9. Niet-venerische ziekten der urogenitaalorganen		27	53	80
10. Ziekten bij kinderen beneden 3 maanden		128	73	201
11. Levenloos aangegevenen	1	39	17	57
12. Febris typhoidea	2	12	7	21
13. Gewelddadige oorzaken (uitgezonderd zelfmoord)	2	11	3	16
14. Syphilis en gonorrhoeische aandoeningen		12	30	42
15. Dysenterie		29	35	64
16. Zelfmoord		—	—	—
17. Ziekten en de gevolgen van zwangerschap		9	4	13
18. Beri-beri		6	5	11
19. Overige ziekten	6	74	61	141
	14	817	654	1485

AARD DER SCHOOL	AANTAL ONDERWIJSKRACHTEN				Aantal klassen	AANTAL LEERLINGEN			VOERTAAL
	Europ.	Jap.	Chin.	Inl.		Jongens	Meisjes	Totaal	
Hoogere Burger School met 5 jarigen cursus en A. M. S. afd. B.	12	—	—	—	5 1	58 5	52 —	110 5	Nederlandsch "
Meer Uitgebreid Lager Onderwijs. Openbaar.									
Mulo afd. der algemeene middelbare school	9	—	—	2	4 w.o. 1 voorkl.	128	25	153	"
Lager Onderwijs. Openbaar.									
Openbare Europ. 1e Lagere School	6	—	—	—	7	66	60	126	"
Openbare Europ. 2e Lagere School	4	—	—	—	7	59	26	85	"
Openbare Holl. Chineesche School	6	—	—	—	8 w.o. 1 voorkl.	89	53	142	"
Openbare Holl. Inl. School no. I	3	—	—	5	7	156	76	232	"
Openbare Holl. Inl. School no. II	2	—	—	5	7	134	52	186	"
Openbare Schakelschool	1	—	—	2	3	69	4	73	"
Gouvernements Inlandsche Scholen.									
Inl. School 2e kl. no. 1 Paleisweg	—	—	—	8	5	200	67	267	Maleisch
Inl. School 2e kl. no. 2 Serdangweg	—	—	—	5	5	182	53	235	"
Inl. School 2e kl. no. 3 Padang Boelanweg	—	—	—	5	5	191	41	232	"
Inl. School 2e kl. no. 5 Sei Rengasweg	—	—	—	5	5	211	31	242	"
Inl. School 2e kl. no. 6 Kampong Skip	—	—	—	4	5	132	43	175	"
Bijzonder.									
Christelijke School	6	—	—	—	7	81	76	157	Nederlandsch
School der Medansche Schoolvereeniging	12	—	—	—	7	129	122	251	"
Roomsche Katholieke Europ. Lagere School	6	—	—	—	7	88	137	225	"
Roomsche Katholieke Holl. Inl. School	5	—	—	—	1	113	45	158	"
Neutrale Holl. Inl. School	—	—	—	6	7	142	36	178	"
Holl. Inl. School op Christelijken Grondslag	2	—	—	3	5	101	64	165	"
Roomsche Katholieke Holl. Chin. School	3	—	—	—	3	73		73	"
Methodist Boy's School	3	—	11	8	14	502		502	Engelsch — Nederlandsch
" Girls School	1	—	5	1	8	—	120	120	"
Medan Nippon Shogako	—	4	—	—	8	21	26	47	Japansch
Hwa Shang School	—	—	16	—	15	316	123	439	Engelsch en Chineesch
Thong Seok School	—	—	2	—	4	57	10	67	"
Sun Chow School	—	—	8	—	8	132	100	232	"
Yang Tsung School	—	—	7	—	8	150	54	204	"
Tun Pun School	—	—	9	—	8	152	54	206	"
St. Anthony's International School	—	—	—	1	5	32	5	37	"
Fröbelonderwijs. Bijzonder.									
Fröbelschool der Vereen. tot instandhouding van een Fröbelschool									Nederlandsch
a. cursus voor Europeanen	4	—	—	—	—	25	17	42	
b. cursus voor Inlanders	4	—	—	—	—	14	18	32	"
Roomsche Katholieke Fröbelschool	3	—	—	—	3	21	27	48	"
Fröbelschool der Schoolvereeniging									
„Boemipoetra Hindia”	—	—	—	2	1	48	16	64	Nederlandsch en Maleisch
Chineese Kindergarten	—	—	11	—	4	200	193	393	Engelsch en Chineesch
Vakonderwijs. Openbaar.									
Inl. Meisjeskopschool	—	—	—	3	3	—	124	124	Maleisch
Ambachtsschool voor Inlanders	3	—	—	8	7	153	—	153	"
Bijzonder.									
Handelcursus der Ned. Ind. Vereeniging ter bevordering van Handelonderwijs	8	—	—	3	—	110	30	140	Nederlandsch
Handwerkonderwijs der Roemer-Visschervereeniging	1	—	—	—	2	—	13	13	"
Sekolah Derma	—	—	—	3	3	—	70	70	Maleisch
Avondcursus van het Algemeen Nederlandsch Verbond	6	—	—	—	5	111	4	115	Nederlandsch

GEWONE UITGAVEN.

Aard der uitgaven	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929 (raming)
Bestuur der Gemeente	6.357.14	6.637.20	13.230.29	9.593.53	9.178.48	10.125.10	13.326.99	20.150.97	18.914.79	48.031.31	73.690.17	83.700.45	80.095.45	102.728.27	99.602.61	102.139.59	100.621.27	105.148.77	114.780.78	123.459.54	110.295.82
Financiën	—	—	—	111.42	996.03	1.855.04	4.707.83	1.547.73	1.954.65	1.826.52	1.610.66	18.587.48	21.651.21	19.456.65	19.721.49	20.999.96	17.627.66	16.700.89	18.340.65	20.019.86	20.599.—
Grondzaken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.426.—	30.695.79	31.965.65	32.505.73	30.716.56	30.570.45	29.254.62	30.511.66	29.300.67	29.675.21	33.001.75
Technische dienst	4.966.51	5.457.62	10.919.25	18.901.94	23.147.42	26.305.80	29.136.50	27.760.81	32.169.12	39.925.54	39.403.67	41.184.91	50.149.18	44.694.06	46.417.82	49.122.21	42.024.19	41.538.67	33.908.47	29.924.84	35.546.20
Openbare Werken	55.246.71	41.698.49	48.440.04	75.178.43	73.739.75	70.233.87	53.710.26	58.221.24	71.610.28	76.032.08	83.276.91	79.790.12	92.614.85	114.690.53	133.188.40	98.342.86	87.034.05	97.059.23	100.663.26	¹⁾ 84.578.70	83.639.—
Bouw-en Woontoezicht	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.844.51	16.901.80	21.347.20	20.527.50	13.363.20	14.292.—	24.026.39	17.963.—	29.199.69	35.889.84	39.853.—
Magazijn-en werkplaats	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47.907.60
Reinigingsdienst	17.861.65	18.780.74	27.001.55	22.790.31	31.758.75	34.529.46	35.913.57	37.268.35	43.695.01	48.424.01	90.618.77	140.118.30	134.342.49	143.518.85	120.585.79	123.614.45	109.531.74	105.925.91	106.748.95	²⁾ 115.064.48	³⁾ 136.067.—
Openbare Gezondheid en voerwezen	—	—	—	—	—	—	901.46	577.43	691.58	852.92	811.50	2.079.18	5.363.15	5.620.08	4.940.70	20.316.76	8.981.13	6.029.01	7.366.78	6.635.52	6.180.—
Brandweer	1.279.30	1.328.84	1.521.63	3.913.55	3.857.98	2.099.35	2.796.53	4.294.07	3.950.47	3.901.65	4.490.96	5.149.80	5.894.77	4.667.19	9.753.27	4.728.33	6.474.24	5.384.06	4.699.46	7.858.37	5.675.—
Straatverlichting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36.582.34	28.887.19	3.346.85	4.226.51	4.150.05	6.538.65	42.784.14	44.990.09	45.462.75	47.315.93	50.000.—
Begraafplaatsen	2.112.53	1.623.30	2.425.40	2.909.92	3.222.75	2.764.38	2.593.12	2.893.75	2.388.96	2.925.58	8.631.08	3.618.54	30.003.95	33.080.84	40.615.48	42.467.35	3.479.07	4.693.23	3.620.26	4.738.68	4.500.—
Subsidies	—	—	1.750.—	1.000.—	1.000.—	1.000.—	1.100.—	2.600.—	2.600.—	1.700.—	1.620.—	1.120.—	—	5.501.—	600.—	2.110.—	2.324.83	2.583.25	2.950.46	2.619.05	2.687.75
Ziekenzorg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50.000.—
Onderwijs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.365.75	8.381.95	9.196.30	13.586.10	8.282.70	9.015.27	8.392.20	8.067.01	5.085.32	3.257.50	4.579.—
Leeningen	—	7.867.14	—	1.767.50	—	—	—	—	—	4.917.26	4.744.99	5.143.75	5.031.26	39.815.96	74.750.01	123.320.—	119.685.—	116.538.75	112.881.25	109.712.50	⁴⁾ 123.515.95
Kampongzorg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.123.54	14.181.14	14.199.81	23.874.92	31.764.20
Onvoorzien	986.70	1.025.35	2.204.41	2.772.61	345.—	6.454.08	16.412.88	3.221.06	11.213.89	12.671.66	5.888.31	12.054.37	12.698.83	8.564.69	21.137.70	8.637.93	16.127.73	7.440.16	9.884.25	12.986.16	20.000.—
Diversen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	116.37	2.276.37
	88.810.54	84.418.68	107.492.57	138.939.21	147.246.16	155.367.08	160.599.14	158.535.41	189.188.75	241.208.53	366.035.62	477.413.63	504.821.14	593.183.96	627.825.78	656.215.81	634.491.80	624.754.83	639.092.81	657.727.47	808.087.64

GEWONE ONTVANGSTEN.

Aard der ontvangsten	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929 (raming)
Belastingen	—	—	4.239.13	10.806.18	20.587.48	25.304.86	60.654.50	58.917.24	55.631.33	59.209.48	120.180.79	171.782.60	320.208.22	229.417.49	194.395.80	178.870.92	207.947.99	259.158.73	253.085.92	277.702.25	249.800.—
Hasil tanah	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	67.041.01	70.500.37	117.919.72	156.558.22	120.215.04	140.412.28	168.298.17	152.678.55	144.079.40	162.813.77	150.000.—
Landsbijdragen	97.616.32	89.500.—	141.040.—	159.675.—	94.675.—	144.608.89	128.007.—	138.610.—	155.252.—	169.249.—	169.483.66	154.234.—	215.156.—	215.246.—	215.156.—	201.401.—	148.188.—	148.188.—	148.188.—	148.188.—	^{b)} 185.908.50
Grondhuur	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.665.30	7.800.85	6.592.60	7.199.40	10.229.45	10.112.65	12.134.30	13.069.96	17.614.60	12.200.—
Heerendienst	—	6.223.50	9.165.—	8.155.—	12.389.—	13.917.—	15.929.—	16.487.99	15.415.17	21.416.77	—	19.446.50	8.693.—	26.316.50	11.995.50	24.539.76	18.989.75	18.754.44	14.165.98	—	—
Bouwaanvragen	—	—	3.301.10	5.584.20	9.773.42	7.004.80	7.537.95	7.683.73	11.479.24	19.250.75	18.513.09	19.237.69	12.953.52	6.082.40	7.175.30	4.806.56	5.641.23	6.506.17	10.172.01	14.210.22	12.500.—
Renten	—	—	489.18	803.35	1.165.80	342.50	2.304.08	806.—	1.567.25	2.374.67	2.728.84	4.789.61	1.995.21	8.083.30	22.612.03	17.062.50	21.460.01	38.096.25	27.349.94	30.314.38	26.485.—
Overschrijvingen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30.196.57	10.524.62	6.401.25	9.997.50	7.254.75	6.929.25	5.596.75	5.534.—	6.244.25	7.533.50	7.000.—
Wegengeld	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.380.50	16.948.50	10.868.50	4.776.—	4.288.—	8.377.—	7.445.05	794.50	—	—
Magazijn en werkplaats	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42.000.—
Faekaliëndienst	—	—	771.30	238.—	308.50	889.—	1.191.50	2.493.—	3.763.—	5.821.50	6.349.50	10.243.50	14.444.20	16.417.—	13.602.50	15.547.—	15.879.60	17.175.20	21.389.50	26.264.60	24.338.50
Rente uitgeleend bedrijfskapitaal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.790.—	2.745.—	2.699.25	11.315.25	27.780.70	48.009.13	51.773.75	53.800.78	54.158.55	54.392.42	52.526.92	67.536.30
Aflossing uitgeleend bedrijfskapitaal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000.—	2.000.—	2.500.—	3.161.—	8.126.70	7.697.81	8.278.43	8.773.86	10.533.21	10.613.38	11.406.27	14.463.34
Saldi bedrijven	—	—	2.294.60	3.058.25	5.951.88	5.002.44	11.684.47	6.261.15	7.450.—	—	1.928.50	—	1.698.40	—	33.300.—	34.622.94	26.031.88	32.714.13	35.929.49	35.959.07	34.875.—
Storting pensioenen ambtenaren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12.686.84	13.724.01	13.172.22	10.971.63	10.628.47	11.568.68	11.769.91	12.295.50
Diversen	1.595.71	3.266.60	5.054.58	9.114.37	12.620.50	16.152.40	17.734.58	23.031.81	27.080.10	25.003.17	46.883.74	33.541.21	38.102.73	36.740.80	36.851.06	31.144.10	33.664.61	42.353.61	49.043.01	^{a)} 71.554.67	32.229.30
Totaal gewone ontvangsten	99.212.03	98.990.10	166.354.89	197.434.35	157.471.58	213.221.89	245.043.08	254.290.92	277.638.09	307.115.34	468.050.70	510.545.15	776.797.85	770.914.55	743.964.33	743.078.16	743.733.91	816.058.66	800.086.44	867.858.16	871.631.44
„ „ uitgaven	88.810.54	84.418.68	107.492.57	138.939.21	147.246.16	155.367.08	160.599.14	158.535.41	189.188.75	241.208.53	366.035.62	477.413.63	504.821.14	593.183.96	627.825.78	656.215.81	634.491.80	624.754.83	639.092.81	657.727.47	808.087.64
Saldo gewone dienst	10.401.49	14.571.42	58.862.32	58.495.14	10.225.42	57.854.81	84.443.94	95.755.51	88.449.34	65.906.81	102.015.08	33.131.52	271.976.71	177.730.59	116.138.55	86.862.35	109.242.11	191.303.83.	160.993.63	210.130.69	63.543.80
Onverwerkt, overgebracht naar volgende begrooting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.732.73	6.848.29	12.472.15	—
Te storten in reservefonds.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	185.571.10	154.145.34	197.658.54	—

Uitgaven.

- 1) De uitgaven ten behoeve van de kampong verbetering zijn ondergebracht bij het hoofd „Kampong-zorg”.
- 2) De kosten voor het verwijderen van vuilnis uit de kampongs zijn eveneens overgebracht naar het hoofd „Kampongzorg”.
- 3) Meer door grootere uitgaaf voor arbeidsloonen en onderhoud.
- 4) „ „ rente en aflossing van het gouvts-voorschot voor Woningbouw.

Ontvangsten.

- a) Onder andere uit „Werken voor derden” f 39.047.89.
- b) De vermeerdering betreft de regeringssubsidie voor exploitatie van het ziekenhuis ad f 37.500 en voor de Volksschool ad f 220.50

DIENT DER GEMEENTEWERKEN.

WETHOUDER EN TECHNISCHE COMMISSIE.

Bij besluit van den Gemeenteraad No. 22 ddo. 18 Januari 1928 werd den heer G. Lodder ontslag verleend als Wethouder voor Technische Zaken en werd in diens plaats benoemd de heer Mr. H. W. B. Thien.

Deze moest voor de benoeming bedanken, daar het Gou-vernement hem de vereischte toestemming niet verleende, waarom in de vergadering van 7 Maart d.a.v. bij besluit No. 40 de heer J. M. Nelissen tot Wethouder voor Technische Zaken werd benoemd.

De Technische Commissie bestond aanvankelijk uit de heeren

Ir. J. W. Duys, Voorzitter

G. Lodder en Dr. J. W. Wolff, leden

Na het bedanken van den heer G. Lodder werd deze opgevolgd door den heer J. M. Nelissen, die later weer plaats maakte voor Ir. K. K. J. L. Steinmetz. De heer J. W. Duys werd na zijn ontslag, wegens vertrek, opgevolgd door Ir. M. Valkenburg.

De directeur der Gemeentewerken trad als Secretaris van deze Commissie op.

Personeel van Gemeentewerken.

STAAT van Ambtenaren en beambten gedurende 1928 in dienst.

Betrekking :	Namen	Aard v/h dienst-verband	Datum van :		Bijzonderheden :
			in dienst-treding :	ontslag :	
Algemeene Technische dienst :					
Directeur	Ir. W. van Ommen	vast	20/12-1926		
Teekenaar	Achmad Chatib	"	16/8 -1918		
Ll. "	Mohd. Jasin	tijdel.	1/1 -1922		
Administratie :					
Commies	P. de Korte	vast	1/4 -1918		
Klerk	Abd. Wahab	"	1/10-1920		

Betrekking:	Namen	Aard v/h dienst-verband	Datum van:		Bijzonderheden:
			in dienst-treding:	ontslag:	
Openbare Werken en uitvoering van diverse werken:					
Tech. Ambtenaar	W. J. Fröger	vast	27/10-1917		Speciaalcontract in vasten dienst benoemd 1/1-'28.
idem	J. H. Valk	tijdel.	1/3 -1928		
Opzichter	R. M. Sarsidi	vast	3/3 -1927		
Werkbaas	Arsil	tijdel.	1/6 -1927	1/9 -1928	
idem	M. Moeljadi	"	20/8 -1928		
Opnemer	Hardjodikromo	"	1/9 -1927		
	Sabihi	"			
Reinigingsdienst:					
Inspecteur	J. Brinkhuis	vast	1/12-1919		
Werkbaas	J. H. A. Olmanst	tijdel.	1/3 -1920		
idem	A. J. Enkoroma				
	Coffie	"	1/1 -1928	31/12- '28	

Bij Besluit van den Gemeenteraad No. 15 ddo. 11 Januari 1928 werd de heer J. H. Valk, die voor opname in vasten dienst wegens zijn oogen was afgekeurd, benoemd tot technisch ambtenaar in tijdelijken dienst, waarbij de voorwaarden in een overeenkomst werden vastgelegd. De benoemde trad 1 Maart 1928 in dienst.

Mede in verband met de waarneming van de functie van Directeur van het Bouw- en Woontoezicht en Woningbedrijf door den Directeur van Gemeentewerken, waardoor diens werkzaamheden tijdelijk belangrijk werden verzwaaard, kwam deze aanvulling van personeel zeer te pas. De heer Arsil, werkbaas bij den aanleg der rioleering werd op zijn verzoek eervol ontslagen en opgevolgd door den heer M. Moeljadi Hardjodikromo. De heer A. J. Enkoroma Coffie is van 1 Januari tot eind December als werkbaas in tijdelijken dienst bij den Reinigingsdienst werkzaam geweest en met ingang van laatstgenoemden datum op verzoek eervol ontslagen.

De kosten voor technisch en administratief personeel bedroegen aan:

salarissen	f 51.834.42
huishuurvergoeding	„ 7.468.—
vrije geneeskundige behandeling en medicijnen	
(gerekend 2 % van het salaris)	„ 1.036.68
samen:	f 60.339.10

VERWERKTE BEDRAGEN

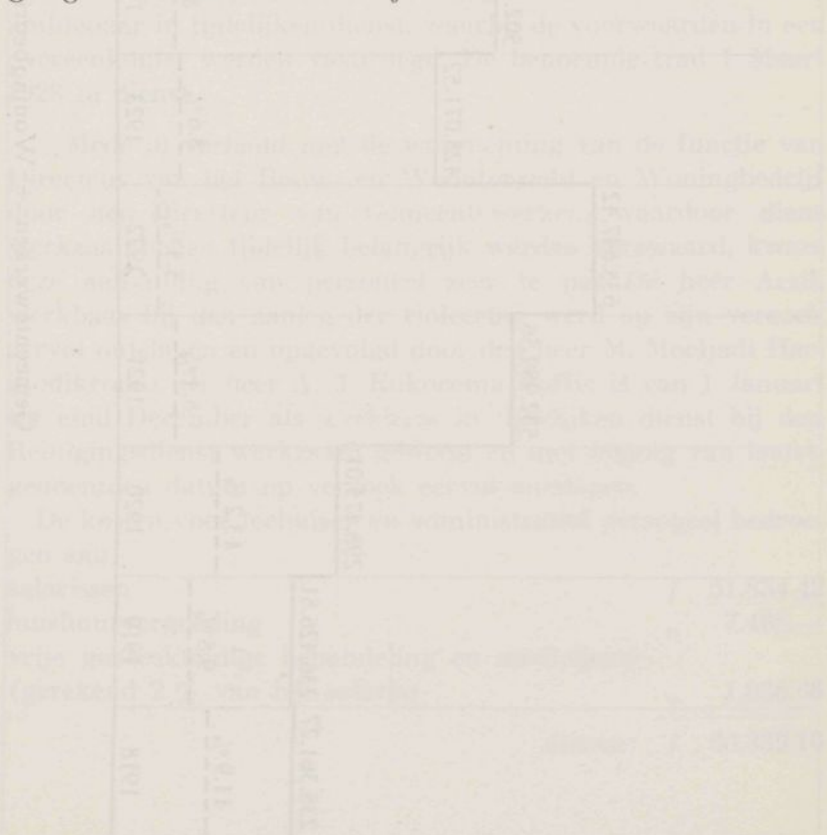
				638.647.42						689.253.50
			532.989.56			502.596.38				
					428.071.52					
							398.786.36			
								420.567.90		
		298.475.01							433.822.67	
238.361.27	236.426.81									
11.9 %	9.8 %	13.2 %	8.4 %	5.4 %	8.6 %	8. %	onbekend	8.8 %	9.8 %	8.7 %
1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
Gemeentewerken + Woningbedrijf (excl. Bouwtoezicht)									Gemeentewerken	

Blijkens den aan het slot opgenomen staat werd aan onderhoud en nieuwe werken een bedrag van f. 597.020.50 verwerkt. (bijlage I.)

Voor een juiste beoordeeling moet hierbij worden gevoegd een gedeelte van het verwerkte bedrag (f 138.350.—) voor woningbouw ten behoeve van het Woningbedrijf, dat door het personeel van Gemeentewerken werd uitgevoerd:

Verwerkt werd dus in totaal	f 597.020.50
2/3 $\times$ f 138.350.—	„ 92.233.—
	f 689.253.50

Het percentage voor technisch en administratief personeel bedroeg derhalve $\pm$ 8.7 % van het totaal verwerkt bedrag. Voor een overzicht wordt hierbij gevoegd een grafiek van de verwerkte bedragen en hierboven genoemde percentages gedurende de laatste 10 jaren.



S T A A T van de werklieden in December 1928 bij Gemeente Werken in dienst.

INDEELING DER WERKLIEDEN :	Hoofd- mandoer	Mandoers	Koelies	Stalknechten	Voerlieden	Machinisten	Stokers	Wakers	Baassmid	Smeden	Timmerlieden	Wagen- makers	Schilders	Metselaars	Chaufeur- monteur	Chaufeurs	TOTAAL:
Openbare Werken.																	
Onderhoud van wegen	}	1	7	163		4	4	4	1	5	7	1	2	3		1	203
Herstelling van wegen																	
Asfalteering van wegen																	
Werken ten behoeve van derden																	
Aanleg der rioleering																	
Aanleg van nieuwe wegen en goten			1	20													21
Onderhoud van materieel																	
Onderhoud van plantsoenen																	
Onderhoud van het vliegveld				4													4
Reinigingsdienst.																	
Kosten van besproeiing															1	3	4
Schoonhouden wegen, pleinen enz.		7	149		3											1	160
Schoonhouden van rivieren			6														6
Onderhoud van spoelleidingen			2														2
Ophalen van huishoud- en ervenvuil			6		22												28
Ophalen van faecaliën		1	6													1	8
Schoonhouden stallen				5													5
Voeding voor trekdieren		1	15														16
Schoonhouden openbare badhuizen								8									8
Vliegende ploeg (v. d. Kampongs)		1	12														13
	1	18	383	5	25	4	4	12	1	5	7	1	2	3	1	6	478

Werklieden.

Blijkens den hier voorafgaanden staat waren einde verslagjaar 478 werklieden in dienst.

Voor opname in vasten dienst kwamen 5 werklieden in aanmerking, die nadat zij door den gemeentegeneesheer fysiek geschikt werden bevonden, in vasten dienst werden opgenomen.

In den loop van het jaar werd een werkman gepensionneerd, terwijl een op eigen verzoek werd ontslagen, zoodat einde verslagjaar 69 personen in vasten dienst waren.

Van de 29 werklieden, die in 1927 in het Inlandsche pensioenfonds opgenomen werden (alhoewel niet in vasten dienst), namen er 2 ontslag.

Bij asfalteeringswerkzaamheden aan den Boolweg in Maart werden 2 koelies door een auto aangereden en gedood.

Alhoewel beiden in tijdelijken dienst en nog niet lang bij Gemeentewerken werkzaam waren, werden de begrafenis-kosten door de Gemeente betaald en aan de nagelaten vrouwen gedurende zes maanden f 16.— 's maands uitgekeerd.

Bij den *Reinigingsdienst* werd uitbetaald aan werklieden (mandoers en ambachtslieden niet inbegrepen):

69732 werkdagen

Hierin zijn begrepen:

931	ziektedagen	
2274	verlof- en vrije dagen	3205 „

Blijft werkelijk gepresteerde dagen: 66527 werkdagen

Hiervoor werd betaald aan:

loon	f 62473.17
huishuurvergoeding	„ 2230.70
vrije geneeskundige behandeling	„ 624.73
bijdrage pensioenfonds	„ 1291.98
Totaal:	f 66620.58

De gemiddelde kosten per werkman bedroegen dus bij de afdeeling Reiniging $\pm$ f 1.— per gepresteerden dag.

Het aantal — onwettige dus *niet* betaalde — verzuimdagen bedroeg 2615.

Het totaal verzuim bedroeg derhalve 4889 dagen of $\pm$ 7 %.

Bij *Openbare Werken* werd uitbetaald aan de werklieden (dus mandoers en ambachtslieden niet inbegrepen) 59076 werkdagen

Hiervan waren	469 ziektedagen	
	1061 vrije en verlofdagen	1530 „

Blijft werkelijk gepresteerde dagen: 57546 werkdagen

Hiervoor werd betaald aan:

loon	f	49064.44
huishuurvergoeding	„	628.80
vrije geneeskundige behandeling	„	490.64
bijdrage pensioenfonds	„	186.90
Totaal	f	50370.78

De gemiddelde kosten per werkman bedroegen dus $\pm$ f 0.87 per gepresteerde dag.

Het aantal — onwettige dus *niet* betaalde — verzuimdagen bedroeg 5211.

Het totaal verzuim bedroeg derhalve 6272 dagen of ruim $10 \frac{1}{2} \%$.

Door de hoogere loonen, welke elders worden betaald was het verloop onder de tijdelijke werklieden zeer groot en bedroeg bij de afdeeling Reiniging $\pm 37 \%$ en bij de afdeeling Openbare Werken $\pm 60 \%$ van het op 31 December 1928 in dienstzijnde aantal werklieden.

Speciaal Belawan oefende groote aantrekkingskracht uit; althans tijdelijk, want verschillende koelies (het meest Voor-Indische) kwamen na eenige maanden terug om — soms na enkele dagen werken — zich ziek te melden in de hoop om op kosten van de Gemeente geneeskundig behandeld te worden.

Trekdiëren.

Wegens ouderdom en versletenheid werden in den loop van het jaar 10 ossen afgekeurd terwijl 1 os stierf.

Voor het transport van betonbuizen, grond en materialen werden 2 ossen en ter vervanging van de afgekeurde werden 10 ossen aangekocht, tegen een gemiddelden prijs van f 310.—

Het aantal paarden en muil dieren bleef gelijk, zoodat einde verslagjaar de veestapel bestond uit 50 ossen, 10 muil dieren en 3 paarden.

Het paard van de Medansche Vrijwillige Brandweer, dat gratis werd gestald en dagelijks werd afgereden, werd in verband met de in gebruikname van het ladderzadel op een motorsproeiwagen, verkocht.

Twee paarden van een Chineesche begrafenis-vereeniging, welke tegen vergoeding der zelfkosten werden gestald en voor licht werk konden worden gebruikt, werden successievelijk afgekeurd en niet door andere vervangen.

De voedselvoorziening voor de ossen gaf geen moeilijkheden.

Dedak kon steeds in voldoende hoeveelheid en van goede kwaliteit worden ingekocht.

De Gemeentelijke grastuinen leverden Bengaalsch gras, terwijl als aanvulling werd gebruikt het gras van het vliegterrein op Polonia.

Een lichte bemesting van den grastuin op Polonia, met den inhoud der beerputten, gaf zeer goede resultaten.

Voor de grasvoorziening wordt thans over de volgende terreinen beschikt:

1e. Kampong Djati Oeloe groot	± 35075 M ²
2e. Polonia	„ 45000 „
3e. Wilhelminastraat	„ 14815 „
4e. Boelweg	„ 4550 „

Samen: 99440 M²

Het gras der onder 3e en 4e genoemde tuinen behoort toe aan het Pathologisch Laboratorium.

Het laboratorium ontvangt dagelijks 300 K. G. Bengaalsch gras tegen vergoeding van f 50.— per maand en het gebruik van het overschietend gras.

Aan het Hoofd van den Dienst der Openbare Gezondheid werd dagelijks gratis 125 K. G. gras verstrekt ten behoeve van de voeding der trekdieren van het Pasar-bedrijf.

Evenals vorige jaren werd het paardengras gesneden op de verschillende ondernemingen, waartoe de administraties der betrokken maatschappijen welwillend vergunning verleenden.

Door het beplanten der braakliggende tabaksvelden met mimosa, wordt het gras echter schaarsch, wat soms moeilijkheden gaf.

Ook hier gaf het vliegterrein uitkomst en laat het zich aanzien, dat in de toekomst alle gras voor paarden en muil- dieren hier zal kunnen worden gehaald. Lang zal dit echter niet behoeven, daar binnen afzienbaren tijd de dierlijke tractie zal zijn vervangen door de mechanische.

Paddi voor paarden en muildieren was steeds in voldoende hoeveelheid en goede hoedanigheid verkrijgbaar.

De onderhoudskosten zijn sedert 1927 ongewijzigd gebleven en bedroegen:

voor een paard	f	33.—	per maand
voor een muildier	„	26.80	„ „
en voor een os	„	18.20	„ „

M A T E R I E E L.

Op 31 December 1928 was het volgende materieel in ge- bruik:

Aantal	O m s c h r i j v i n g
1	10 tons stoomwals
2	6 „ stoomwalsen
1	5 „ stoomwals
2	ossenwalsen
1	handwals
1	steenbreker
4	motorsproeiwagens
1	verplaatsbare draaikraan
1	motorpomp
3	diaphragma pompen
1	beton mengmachine
2	handwagens met slangen en straalpijp
25	verschillende transportwagens
32	vuilniswagens
15	handwagens voor vervoer van straatvuil
12	modderwagens (met ijzeren bakken)
7	faecaliëntankwagens
1	faecaaltankauto
2	faecaliënslangenwagens
2	„ pompen

Aantal	Omschrijving
3	paarden-veegmachines
1	motorveeg-sproeimachine
3	aambeelden
1	draaibank
2	groote boormachines
1	kleine idem
1	buigmachine
1	draaisnijmachine
2	veldsmidsen
1	steekwagentje
4	takels
10	vijzels
1	pijpfafsnijder
5	stel snijgereedschap
9	groote asfaltkookketels
1	kleine idem
2	ketelwagens
6	lorries met 500 M. draagbaar spoor
8	betonbuisvormen
1	electrische lamp met schijnwerper
1	transportauto

Het onderhoud van het materieel had geregeld plaats, zoo-
veel mogelijk in eigen werkplaats.

Een 10 tons Kaelble ruw-olie motorwegwals werd bijge-
kocht.

Deze was eind verslagjaar nog niet gearriveerd.

Een 2-tons Willy's Knight motor vrachtwagen werd aan-
gekocht voor het transport van materialen voor Gemeente-
werken.

Een Laffly veegmachine met voorsproeiinrichting werd
aangekocht.

Voor den faecaliëndienst werd een Chevroletchassis aan-
gekocht en daarop een tank van een oude faecaliënwagen ge-
monteerd.

Het materieel verkeerde over het algemeen in goeden, bruikbaren staat.

Uitzondering hierop vormden de werktuigen en gereedschappen der smederij, welke spoedig vernieuwing en aanvulling vragen, temeer daar door het aanschaffen van meerdere auto's een betere outillage van de werkplaats gewenscht is.

W E G E N.

Als bijlage 2 is bij dit verslag gevoegd een opgave van alle wegen met gegevens omtrent verharding, afwatering, kunstwerken en beplanting.

De werken aan de wegen werden door verschillende oorzaken ernstig belemmerd.

In de eerste plaats deed zich, als gevolg van den aanleg van vele nieuwe wegen, het gebrek aan een voldoende aantal walsen gevoelen.

In den loop van het jaar werden gelden toegestaan voor den aankoop van een motorwals.

In de tweede plaats vond de aanvoer van steenslag niet zoo snel plaats als voor een vlotte afwerking noodig was.

Hoewel van Locale Werken, de D. S. M. en van een particulieren aannemer steenslag werd betrokken, stagneerde de leverantie dikwijls, waardoor de in aanleg zijnde wegen geruimen tijd moesten blijven liggen, zeer ten ongerieve van het verkeer.

In de derde plaats deden zich moeilijkheden voor met de grindleverantie.

Daar de grinderijen kort bij Medan uitgeput raken, konden de leveranciers niet steeds voldoende leveren.

In de naaste toekomst zal het grind van meer verwijderde plaatsen moeten worden aangevoerd, wat invloed zal hebben op den prijs.

a. Herstelling van wegen op kosten van derden.

Door verschillende particuliere maatschappijen werden op 762 plaatsen de wegen opgehaakt ten behoeve van aanleg en herstelling van ondergrondse leidingen.

Tegen vergoeding der kosten — overeenkomstig artikel 16 der Medansche Reinigings Verordening — werden de wegherstellingen door Gemeentewerken uitgevoerd.

Bijzonderheden zijn in onderstaande tabel verzameld.

N A M E N:	Aantal opbre- kingen	Betaalde vergoe- dingen:
Waterleiding Maatschappij	615	f 5447.25
N. I. Gas Maatschappij (afd. Gas)	134	„ 1796.25
idem („ Electr.)	9	„ 553.25
Deli Spoorweg Maatschappij (afd. telefoon)	2	„ 12.50
Gouvernements Telegraafdienst	2	„ 903.25
Totaal:	762	f 8712.50

Daar de herstellingen worden uitgevoerd tusschen het gewone onderhoud door, is het practisch niet doenlijk een juiste splitsing der kosten te geven, waarom de beschikbare gelden worden vermengd met de onderhoudsfondsen.

b. Onderhoud van particuliere wegen.

Tegen de overeengekomen vergoeding van f 840.— per jaar werden de, voor het openbaar verkeer opengestelde aan de D. S. M. in gebruiksrecht toebehoorende, Spoorstraat en Pekingstraat onderhouden.

De onderhandelingen met bovengenoemde Maatschappij omtrent het op gemeenschappelijke kosten verbeteren en onderhouden van de Javastraat, welke thans in een slechten toestand verkeert, zullen waarschijnlijk tot overeenstemming leiden.

c. Sultan's Kampongs.

De wegen in deze kampongs werden, zonder vergoeding van kosten, onderhouden. Voor zoover ze zijn verhard, verkeeren ze in goeden toestand. De enkele onverharde wegen zijn in den regentijd zoo goed als onbegaanbaar.

Op verzoek van den Assistent-Resident van Deli en Serdang werd een plan ontworpen tot aanleg van een plantsoen met woningpark in de nabijheid van de mesdjid aan den Sultansweg.

Dit plan omvat den aanleg van een grooten vijver, uitgebreide plantsoenen, eenige wegen en 65 woonhuizen en de verbreding en verbetering van enkele wegen (zie foto).

Indien de onderhandelingen met het Gouvernement een gunstig verloop nemen, zal de uitvoering van dit plan in aanzienlijke mate bijdragen tot leniging van den nijpenden woningnood en tot verfraaiing van dit stadsdeel.

Het is zeer gewenscht, dat ook voor het overig gedeelte der Sultan's kampongs wegen en bebouwingsplannen worden gemaakt om een regelmatige bebouwing en zodoende ook een behoorlijke reiniging te bevorderen, daar anders deze kampongs een gevaar zullen vormen voor de Gemeente, vooral in tijden van epidemiën.

Behalve het onderhoud der wegen in deze kampongs, verzorgt de Gemeente daar ook — eveneens zonder vergoeding — de verlichting en het schoonhouden van de wegen, berm en goten, terwijl twee badhuizen met privaten en een hydrant gratis ten dienste der bevolking staan.

d. Gewoon onderhoud der wegen.

Het gewone onderhoud had geregeld plaats.

De meeste geasfalteerde wegen verkeerden in een goeden staat. Enkele vertoonden echter hinderlijke golvingen, terwijl de onderhoudskosten van deze wegen onrustbarend stijgen.

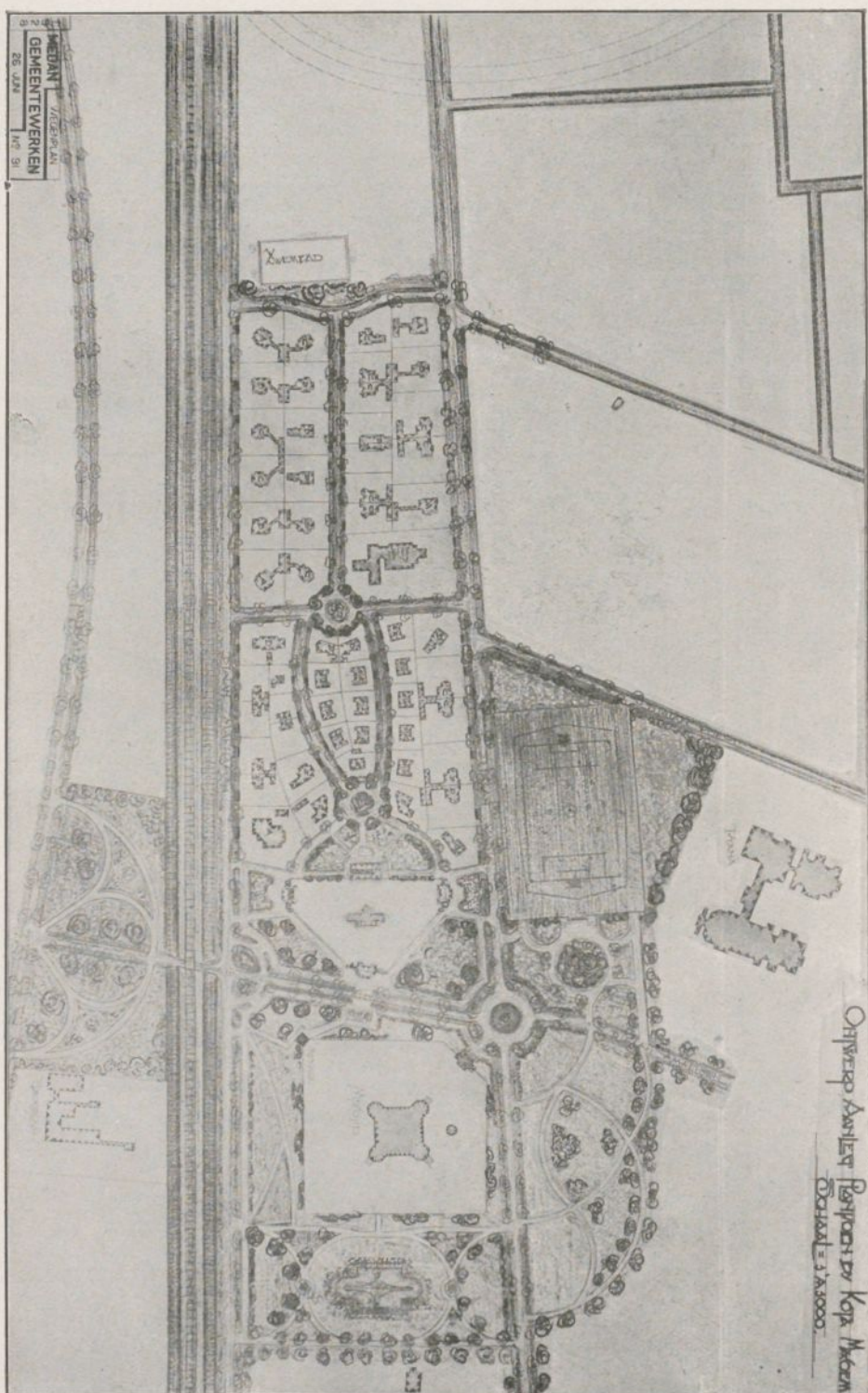
Dit moet worden toegeschreven aan het vervluchten van de vloeibare bestanddeelen der asfalt, waardoor deze broos wordt en haar bindend vermogen verliest.

Op den Cremerweg — van Serdangweg tot Nienhuysmonument — werd een proef genomen met het oppikken van de asfaltgrindlaag, waarna deze werd vergruisd, vermengd met nieuwe steenslag en weder ingewalst.

Daarna volgde oppervlakte-asfalteering. De resultaten zijn, voor zoover thans te beoordeelen, gunstig. Het ligt in de bedoeling in 1929 meerdere wegen op deze wijze te verbeteren.

Het onderhoud van de grindwegen geeft geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

Het verdient echter aanbeveling zooveel mogelijk alle wegen te asfalteren en wel in de eerste plaats de drukke verkeerswegen, daar het onderhoud dezer laatste — voor zoover ze niet zijn geasfalteerd — zeer hoog is.



Tot op heden werden de onderhoudskosten der wegen groot per strekkende K.M. weg. Het behoeft geen betoog, dat dit — met het oog op de zeer varieerende verhardingsbreedten — niet juist was.

Om tot een betere prijsbepaling te komen is het oppervlak van alle wegen opgemeten (zie den reeds genoemden staat, bijlage 2), terwijl tevens de onderhoudskosten van het jaar 1928 zoo zuiver mogelijk zijn gesplitst over de verschillende verhardingssoorten. De op deze wijze bepaalde onderhoudskosten zijn opgenomen in de ondervolgende tabel, waarin ter vergelijking, de onderhoudskosten van verschillende plaatsen zijn verzameld, ontleend aan de begrootings cijfers der laatste jaren.

Daar vele plaatsen slechts een totaal bedrag voor onderhoud der wegen opgeven, moest met deze onvolledige lijst wel worden genoeg genomen.

O N D E R H O U D S K O S T E N van wegen in centen per M².

	Onverharde wegen	Lichte grint verharding	Grint op onder- laag	Steenslag op onderlaag	Geteerde wegen	Oppervl. asfalteering	Asfalt grint	Asfalt macadam	Asfalt beton
Bandoeng				± 9	8	8	8	8	
Batavia	10		15	15		8			1
Cheribon *)						13			
Semarang	15			28	11	8		12	
Siantar **)			± 9	± 1	5				
Medan	1	1½	8			3½			

*) Dit cijfer wordt opgegeven voor bijna uitsluitend oppervlakte asfalteering.

**) In deze kosten zijn niet begrepen die voor exploitatie der walsen

Bij de beoordeeling der cijfers voor Medan mag niet uit het oog worden verloren, dat ze gebaseerd zijn op gegevens van slechts èèn jaar en nog wel een bijzonder jaar.

Voor den aanleg der rioleering werden wegen opengehakt en hersteld op kosten der rioleering. Voor de berekening van de eenheidsprijzen bleven deze wegen buiten beschouwing.

Bij de vergelijking met de kosten in andere Gemeenten zij opgemerkt, dat de aard en intensiviteit van het verkeer sterken invloed uitoefent op de onderhoudskosten, speciaal bij niet-geasfalteerde wegen.

De zeer geringe onderhoudskosten voor onverharde wegen en van die met lichte grindverharding moeten worden toegeschreven aan de omstandigheid, dat deze wegen uitsluitend kampongwegen zijn met zoo goed als geen rijverkeer.

De zeer lage onderhoudskosten der geasfalteerde wegen is iets zeer tijdelijks.

Reeds voor 1929 zijn gelden opgebracht voor het grondig herstellen van de oude asfaltwegen.

Successievelijk zullen alle wegen zoo moeten worden behandeld.

Daarbij zal reeds in 1931 moeten worden rekening gehouden met het over asfalteren van de eerste oppervlakte asfaltwegen, wat gemiddeld om de 3 jaren plaats moet hebben en waarvan de kosten op ± 15 cent per M^2 wordt getaxeerd.

e. Zware herstellingen.

Het wegoppervlak van de Kartinilaan, Jan Ligthartlaan, Kanonnenweg, Timorstraat en Kwanteebiostraat werd na te zijn opengehakt, met bijvoeging van een laag steenslag weer ingewalst; het wegoppervlak werd hierna geasfalteerd (zie asfaltering van wegen).

f. Verbreding van bestaande wegen.

De Kerkstraat en een gedeelte van den Paleisweg werden verbreed tot een dubbele rijweg, waarin de 2 verkeersstrooken ter breedte van 9 M. werden gescheiden door een midden-gazon breed 2 M., waarin schaduwboomen werden geplaatst.

De steenslagslijtlaag zal nog eenigen tijd aan het verkeer worden blootgesteld, waarna deze zal worden gerepareerd, nagewalst en geasfalteerd. Vooral de verbreding van de Kerkstraat beteekent een groote verbetering voor het verkeer, wat

nog beter tot zijn recht zal komen, zoodra de spoorwegovergang op gelijke breedte zal zijn gebracht.

In den Boolweg werd een aanvang gemaakt met het veruimen der verkeersstrook in de bochten. Ten gevolge van onvoldoenden aanvoer van steenslag kwam dit werk nog niet gereed.

g. Aanleg van nieuwe wegen.

De aanleg van den Saidjaweg en den Badoerweg en van een gedeelte van den Baboeraweg (voor de Veldpolitie-kazerne), welke in 1927 werd aangevangen, kwam in het loopend dienstjaar gereed.

Ten behoeve van de snel voortgaande grond-uitgifte en woningbouw werden in Polonia een gedeelte van de Melchior Treublaan en Rumphiuslaan en de geheele Hugo de Vrieslaan verhard, terwijl een begin werd gemaakt met den aanleg van de Houtman-, Heemskerk-, Bontekoelaan en een gedeelte van de van Linschotenlaan en Djalan Teratei.

In Oost Medan werden de Balistraat, Sportlaan, Renbaanstraat en de Ambonstraat aangelegd.

Ten behoeve van den verhuur van kleine woonerven in Kampong Sidodadi werd een aanvang gemaakt met de uitbreiding van het weggennet in die kampong.

Voor den aanleg van de wegen langs de Soengei Kerah en Soengei Rengas n.l. de Sampali- en Mabarweg, werden gelden beschikbaar gesteld en kon achter in het dienstjaar nog met den aanleg worden begonnen.

Ten behoeve van de gronduitgifte en tevens ter verbetering van de afwatering van de bouwterreinen werd in Polonia een aanvang gemaakt met het openhakken en egaliseeren van de Linnaeuslaan, Leeuwenhoeklaan, van Weerden Poelmanlaan, en het tweede gedeelte van de Rumphiuslaan, Baboeraweg, en Melchior Treublaan, waarbij tevens de weggoten werden aangelegd.

Met deze voorbereidende werken is bereikt, dat gegadigden voor bouwterreinen niet hun keuze behoeven te bepalen aan de hand van een kaart, doch op de plaats zelf een terrein kunnen uitkiezen.

De gereedgekomen wegen zijn in onderstaanden staat vermeld.

STRAATNAMEN	lengte	weg- breedte	verhar- dings- breedte	oppervlk. verharding
Saidjaweg	190 M.	7 M.	3 M.	570 M. ²
Badoerweg	90 „	7 „	3 „	270 „
Melchior Treublaan	95 „	12 „	6 „	570 „
Rumphiuslaan	95 „	20 „	8 „	760 „
Hugo de Vrieslaan	205 „	20 „	8 „	1640 „
„ „ „	101 „	12 „	6 „	606 „
Sennahlaan	100 „	12 „	5 „	500 „
Baboeraweg	340 „	20 „	6 „	2040 „
Balistraat	575 „	16 „	6 „	3450 „
Wilhelminastr. - O. Nassaustra				
Sportlaan	380 „	16 „	6 „	1680 „
gedeelte Hakkastr. - Balistraat				
Renbaanstraat	475 „	16 „	6 „	2850 „
Hakkastraat - Balistraat				
Ingang Sportterrein	30 „		6 „	180 „
Hakkastraat				
Sumatrastraat	80 „	16 „	6 „	480 „
TOTAAL	2756 M.			15596 M. ² .

f. Asfalteering van wegen.

Een gedeelte van den Sultan Maämoen Alrasjidweg en van de Manggalaan werd voorzien van een asfaltgrindslijtlaag, uitgevoerd volgens de penetratie methode. Daar deze wijze van asfalteren vrij kostbaar is ($\pm f$ 1.65 per M²) en de verdeling van de asfalt in de slijtlaag nooit gelijkmatig is, waardoor te vette plekken naast te schrale ontstaan, terwijl de intensiteit en aard van het verkeer een oppervlakte asfalteering motiveeren, werd besloten in het vervolg uitsluitend deze laatste methode toe te passen, zoo noodig na herstelling van de bestaande slijtlaag, c.q. het opbrengen van een geheel nieuwe bovenlaag.

Door moeilijkheden bij den inkoop van steenslag en gebrek aan voldoende wegwalsen konden niet alle voorgenomen asfalteeringswerken uitgevoerd.

Als bindmiddel werd B.P.M. (mexphalt), Socony en Union asfalt gebruikt.

Onderstaande wegen werden geasfalteerd:

Straatnamen:	lengte in M.	oppervlakte in M ²	
S. M. Alrasjidweg (van Paleisweg tot Poloniaweg)	730	5938	asfaltgrint volgens penetratie methode
Manggalaan (van S. M. Alrasjidweg tot Residentsweg)	900	5357	idem
Kwanteebiostraat	485	3023	oppervlakte asfalteering op nieuwe steenslaglaag
Kanonnenweg	344	2408	oppervlakte asfalteering
Kartinilaan	451	2408.	idem
Jan Ligthartlaan	423	2326	idem
Timorstraat	469	2814	idem
Sindorostraat	—	—	nog niet gereed
Renbaanstraat	—	—	idem
Totaal:		24274 M ²	

i. Overname van wegen.

Met de N. V. Bouw Maatschappij „Baboerapark” werden onderhandelingen gevoerd omtrent overname van den door deze maatschappij indertijd aangelegden, en zeer verwaarloosden weg, waarbij werd overeengekomen, dat de maatschappij de kosten van het herstellen van dezen weg betaalt.

j. Verwerkte materialen.

Voor herstelling, onderhoud en aanleg van wegen werden in verslagjaar de volgende materialen verwerkt:

Hoeveelheden:	Soort der materialen:	Kostprijs der materialen
3111.— M ³	Deliolsteen	f 5.20 p. M ³
3649.50 „	Deligrint	„ 3.— „
1792.50 „	Pertjoetgrint	„ 5.— „
820.50 „	Steenslag	„ 3.25 — 4.20 — 6.— en 8.—
101242.— K.G.	Mexphalt	„ 89.50 p. 1000 K.G.
102315.— „	Union	„ 88.50 idem
121334.— „	Socony	„ 95.— idem
5527.50 M ³	Zand	„ 1.50 p. M ³
110.—	Brandhout	„ 85.— p. wagon
wagon		

In deze hoeveelheden zijn niet opgenomen de materialen, welke door den aannemer bij aangenomen werken voor wegenaanleg werden gebruikt.

k. Straatnaamborden.

Geregeld werd voortgegaan met het plaatsen en verwisselen van straatnaamborden.

l. Wegenplannen.

Het gewijzigde wegenplan voor kampong Tempel, dat in 1926 werd ingediend, werd door den Gemeenteraad goedgekeurd.

Een gewijzigd wegenplan voor het Poloniakwartier werd opgemaakt en door den Gemeenteraad goedgekeurd.

Ten behoeve van de plannen tot bouw van woningen voor het Gouvernement werd een gewijzigd wegenplan opgemaakt voor het bouwterrein aan de Verlengde Coenstraat, tegenover de Inlandsche begraafplaatsen.

Wegbeplanting en plantsoenen.

a. *Onderhoud.*

Het bijplanten en snoeien van boomen en heesters en verzorgen der bloemen in de plantsoenen had geregeld plaats, evenals het scheren der gazons.

De schaduwboomen langs de wegen werden bijgesnoeid, de doode en kwijnende boomen gerooid en door jonge vervangen.

In verband met de groote uitbreiding van het wegennet met de daarbij behorende beplanting en van het aantal plantsoenen, welke reeds plaats had en in de eerstvolgende jaren zal doorgaan, wordt het stellen van dezen tak van dienst onder een plantkundige meer en meer urgent.

In dit verband zij gewezen op het groot aantal reeds aanwezige wegboomen (bijl. 2—5155 stuks) en op ondervolgend staatje, vermeldend de reeds aanwezige en nog in aanleg en voorbereiding zijnde plantsoenen en gazons.

PLAATSAANDUIDING:	Plantsoenen:			G a z o n s :		
	Gereed	In aanleg	In voor- berei- ding:	Gereed	In aanleg	In voor- berei- ding:
	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²
Parkstraat—Electriciteitsweg.	8250					
Soekamoelia (rivieroever).				3000		
Poloniaweg — P.W. Janssenlaan- S. M. Alrasjidweg }	2080					
P. W. Janssenlaan — Houtmanlaan.			7600			
Poloniaweg bij R. K. Ziekenhuis			15912			
Poloniaweg — v. Linschotenlaan	630		22620			
Sportterrein Heemskerklaan					32544	
Badoerweg bij Poloniabrug	5130					
Badoerweg bij Max Havelaarlaan		684				
Djalan Teratei bij Poloniabrug	800					
Esplanade			41750			
Djati Oeloe bij badhuis				1500		
Djalan Melati	320					
" Kantil.	500					
Sportpark Kebon-Boenga.			23350			
Balistraat			22100			
Serdangweg — Djatilaan			1200			
Kp. Sekip bij badhuis.				700		
Djalan Poerwo				60		
Baboerarivier (rivieroever)			16800			
Baboeraweg — S.M. Alrasjidweg			600			
Manggalaan — S.M. Alrasjidweg			880			
T o t a l e n :	17710	684	152812	5260	32544	

Behalve het geregeld snoeien van de wegboomen werden de in ondervolgend staattijl vermelde werkzaamheden verricht.

PLAATSAANDUIDING:	Boomsoorten:	Aantal:	Omschrijving der werkzaamheden:
Coenstraat	tjemara	2	verwisseld
Voorstraat	regenboom	1	verwijderd
Houtmanlaan	sennaboom	6	verwisseld
Kanonnenweg	"	1	verwijderd
Serdangweg	tamarindeboom	4	verwisseld
Dj. Poerwo	"	1	"
Soekamoelia	tjemara	1	verwijderd
Tjong A Fieweg	regenboomen	16	"

b. Aanleg van nieuwe plantsoenen.

De plantsoenen aan den Sultan Maämoen Alrasjidweg (een bij het snijpunt met Poloniaweg en P.W.Janssenlaan en een bij den Badoerweg) kwamen gereed. Begonnen werd met het egaliseeren van de terreinen, bestemd voor plantsoen en sportveld, gelegen aan de van Linschotenlaan en aan de Tasman-, Heemskerk- en Bontekoelaan.

c. Kweektuinen.

Ten behoeve van de vele in aanleg en in voorbereiding zijnde plantsoenen en wegen moest meer plantmateriaal worden aangekweekt dan waartoe de bestaande kweektuinen plaats boden.

Om in het tekort te voorzien werd een terrein aan de Baboerarivier, nabij het Deli Proefstation — dat later tot plantsoen zal worden ingericht — schoongemaakt, bemest en tot kweektuin ingericht.

Thans wordt beschikt over de volgende kweektuinen:

Bentengweg met een oppervlakte van	3600 M ²
Kadasterweg	2650 „
Baboeraweg	6100 „
samen:	12350 M ²

d. Nieuwe aanplant langs de wegen.

Van uit de kweektuinen werd geregeld de plantsoenbeplanting aangevuld, wegboomen naar behoefte vervangen en nieuwe wegen van laanboomen voorzien.

Ook aan enkele particulieren en aan de Haven van Belawan werd plantmateriaal geleverd.

Voor het kweken van jong materiaal werd zaad betrokken door tusschenkomst van 's Lands Plantentuin te Buitenzorg doch in de meeste gevallen werd zaad verkregen van ter plaatse staande boomen.

Van iemand uit Perbaoengan werd een partij tjemara plantjes gekocht, waarvan slechts een gedeelte aansloeg.

Een Japansch ingezetene verstrekte geheel op eigen kosten een belangrijke partij boomen en heesters, rechtstreeks uit Japan betrokken.

De boomen werden uitgeplant langs de van Linschotenlaan en Djalan Teratei, doch voor zoover thans valt te beoordeelen doen deze boomen het niet goed.

De heesters werden voorloopig in de kweekkerij geplant en deze maken een goeden indruk.

De volgende wegen werden van nieuwe laanboomen voorzien:

Plaatsaanduiding :	Soorten :	Aantal :
Balistraat	mahoni	101
Kerkstraat	„	12
Paleisweg	„	6
Van Linschotenlaan	senna	16
idem	cherry Japan	35
Djalan Teratei	idem	10
Sportterrein a/d Wilhelminastraat }	waringin	58
Hugo de Vrieslaan	mahoni	54
Melchior Treublaan	„	18
Rumphiuslaan	„	14
Badoerweg	toeki	23
Saidjaweg	poelei	16
Tasmanlaan	„	86
P. W. Janssenlaan	senna	24
Samen :		473

Op de middengazons van de Hugo de Vrieslaan en Rumphiuslaan werden heesters geplant.

BRUGGEN.

Onderhoud.

Het onderhoud van de brugdekken had geregeld plaats en eischte voortdurend zorg, daar de brugdekdeelen onder de asfalteering verstikken.

De leuning en lampen van de Tjong Yong Hianbrug werden afgekrabd, gemenied en geschilderd.

De taluds werden verbeterd door het plaatsen van stapelzoden.

De keermuren van alle schroefpaalbruggen en van de vakwerkbruggen werden gewit en geteerd.

In het rivierpad werd een houten brugje vervangen door een brug met ijzeren liggers en houten dek.

De kabels van de kabelbrug te Gloegoer werden tweemaal geolied; de jukken geteerd en de kabeleinden in de menie gezet en daarna geteerd.

Bouw van nieuwe bruggen.

In verslagjaar werden geen nieuwe bruggen gemaakt. Voor den bouw van een nieuwe brug over de Deli-rivier in den Demmeniweg werd een voorloopig plan gemaakt.

DUIKERS.

Onderhoud.

De duikers eischten weinig onderhoud. De schermwanden werden bijgepleisterd, gewit en geteerd.

Aanleg van nieuwe duikers.

Ten behoeve van den aanleg van weggoten, spoelgoten en afwateringsgoten van Oost- en West Medan werden de navolgende duikers aangelegd.

Zooveel mogelijk werd daarbij het normaal gootprofiel doorgevoerd en plaatselijk overdekt met een gewapend betonplant.

Door deze methode wordt verstopping der duikers voorkomen.

Aan- tal:	Plaats van aanduiding:	lengte M.	Profiel:
31	Overgebracht.	230.25	
5	Idenburgstraat erfingang	4.—	betonbuizen 30 c.m.
1	idem	4.20	idem
2	idem	3.80	idem
6	Laboeanweg erfingang	4.10	doorgaand goot- profiel
2	idem	4.60	idem
1	Saidjaweg	8.20	idem
	Adindaweg		
1	Boolweg - Oost erfingang	3.80	idem
1	idem	4.15	idem
1	idem	4.30	idem
1	idem	4.50	idem
1	Boolweg - Oost erfingang	4.75	idem
1	idem	4.80	idem
1	idem	4.90	idem
1	idem	5.10	idem
1	idem	5.45	idem
2	idem	5.55	idem
2	idem	6.05	idem
1	idem	7.05	idem
1	idem	8.10	idem
1	idem	8.35	idem
64 stuks. Totale lengte:		336.— M.	

OPEN SPOELLEIDINGEN.

a. Onderhoud.

Het onderhoud van de spoelleidingen had geregeld plaats en bestond in hoofdzaak uit het bijwerken van beschadigd pleisterwerk. In verband met het gereedkomen van verschillende riooltakken werd de spoelleiding in de Kerkstraat gedicht.

b. Doorspoeling der goten.

Het water van de Waterleiding Maatschappij „Ajer Beresih”, geleverd in het reservoir aan de Djalan Makamah, alsmede het water van de Batoeanleiding werd geregeld gebruikt voor het doorspoelen van open goten en van de rioleering.

Hoewel oorspronkelijk werd gemeend, dat het water der Ajer Beresih ten behoeve van de doorspoeling van de rioleering kon worden ontbeerd, blijkt dit althans voorloopig minder wenschelijk.

In den drogen tijd is de af te voeren hoeveelheid rioolwater (de zg. droge afvoer, bestaande uit huishoud- en faecaalwater) zoo gering, dat een periodieke krachtige doorspoeling gewenscht blijft.

c. Aanleg van nieuwe goten.

Nieuwe spoelgoten werden niet aangelegd.

REGENWATER AFVOERGOTEN.

a. Gewoon onderhoud.

Het onderhoud van de regenwater-afvoergoten, bestaande uit het herstellen van ingevallen taluds, het uitdiepen en het onder juist verhang houden der bodems, had geregeld plaats. Waar de bodems zijn gebetonneerd gaf dit weinig werk, doch bij de geheel aarden goten en vooral die langs de bebouwde wegen, waar dus ook gebruikswater op deze goten loost, was niet steeds te voorkomen, dat de goten een last waren voor de omgeving. Om deze reden zullen in de eerstvolgende jaren nog vele goten van betonbodems moeten worden voorzien.

b. Aanleg van nieuwe goten.

De goten, behoorend tot het afwateringsplan van West-Medan, waaraan in 1927 werd begonnen en in het verslag

over dit dienstjaar reeds werd geschreven, kwamen geheel gereed en functionneeren goed. Ten behoeve van een beteren afvoer van het regenwater van het nog onbebouwde gedeelte van Polonia werden langs den geprojecteerden Baboeraweg en P. W. Janssenlaan aarden goten aangelegd. Voorts werden langs een groot aantal nieuw aangelegde wegen goten aangelegd en langs bestaande wegen de goten van betonbodems voorzien.

De gereedgekomen goten zijn verzameld in den volgende staat :

Naam v/d straat :	G o o t :		Bijzonderheden :
	Lengte M.	Bodem :	
Daendelsstraat	1133	beton 30 c/m.	best. goot verdiept
Padang Boelanweg	134	„ 40 „	idem
Daendelsstraat-Baboerarivier			
Idenburgstraat	1210	„ 30 „	idem
Padang Boelanweg	183	„ 40 „	idem
Idenburgstraat-Baboerarivier			
Daratweg	550	„ 30 „	idem
Achterweg	680	„ 40 „	idem
Manggalaan west	545	„ 30 „	idem
S. M. Alrasjidweg tot Kartinilaan	680	„ 30 „	idem
Baboeraweg bij politiekazerne			
Baboeraweg	1100	aarden	voorloopig aanleg
Poloniaweg - S.M. Alrasjid- weg-Baboerarivier	500	aarden	idem
P.W. Janssenlaan			
S.M. Alrasjidweg - Baboera- weg	850	aarden	idem
Balistraat			
Sportlaan	1006	aarden	idem

Over te brengen

8571

Naam v/d straat	G o o t :		Bijzonderheden :
	Lengte M.	Bodem :	
Overgebracht :	8571		
Renbaanstraat	800	aarden	Voorloopig aanleg
Ambonstraat	170	aarden	idem
Sennahlaan	200	beton 30 c/m.	best. goot verdiept
Melchior Treublaan	190	" " "	idem
Rumphiuslaan	190	" " "	idem
Hugo de Vrieslaan	630	" " "	idem
Gloegoerweg	604	" " "	nieuwe goot
Tasmanlaan	465	" " "	best. goot verdiept
Tasmanlaan	435	" " "	nieuwe goot
Heemskerklaan	635	" " "	" "
Bontekoelaan	645	beton 30 c/m.	nieuwe goot
Djalan Tirta	300	" " "	best. goot verdiept
Djalan Ngalenko	320	" " "	nieuwe goot
Djalan Pontjowati	160	" " "	" "
Djalan Madoekoro	230	" " "	" "
Djalan Sawodjadjar	140	" " "	" "
Djalan Tandjong Anom	100	" " "	" "
Gemeente-grens	75	beton 50 c/m.	" "
Djalan Poerwo-Djalan Tirta			
v. Linschotenlaan	440	" 30 "	" "
Djalan Teratei	250	" " "	" "
Djalan Teratei	250	" 40 "	best. goot verdiept
Gedeelte S. M. Alrasjidweg	50	" 30 "	idem
v. Linschotenlaan-Poloniaweg			
Saidjaweg	390	" " "	nieuwe goot
Badoerweg	200	" " "	" "
Laboeanweg	280	" " "	" "
Boelweg-Oostzijde	890	" " "	" "
T o t a a l :	17610		

In het belang van een verbetering in den regenwaterafvoer van Oost-Medan — waar groote kampongterreinen in den regentijd soms gedurende meerdere dagen geïnundeerd zijn — werd een plan opgemaakt, waarbij langs de Djalan Antara, de Avroslaan, den Pertjoetweg en de Soengei Kerahstraat ruime goten zijn geprojecteerd, welke evenals de hoofdafvoergoot van betonbodems en gebetonneerde taluds zijn voorzien en welke het water zoo snel mogelijk afvoeren naar de Soengei Kerah en Soengei Rengas, waardoor de terreinen om de Soengei Kerahstraat minder water-bezwaar zullen ondervinden. Dit werk was einde verslagjaar nog niet gereed.

RIOLEERING.

a. Beschikbaar gestelde gelden.

In verslagjaar stond de Gemeenteraad f 100.000.— toe tot voortzetting der rioleeringswerken in sectie A.

Met inbegrip der reeds vroeger gevoteerde sommen à f 192.000.— bedragen de in de rioleering vastgelegde gelden f 292.000.— (inclusief f 57.000.— voor de rioleering in kampong Voor-Indiërs) Dit gedeelte van sectie A. omvat de Kesawan, Kerkstraat, Spoorstraat en Nienhuysweg met alle daartusschen gelegen straten.

b. Inkoop en aanmaak van materialen.

De betonbuizen, trottoirbanden en trottoirtegels werden betrokken van 's Lands Gevangenis te Medan, terwijl de straatkolken en huisaansluitings- en doorsteekkolpjes in eigen werkplaats werden aangemaakt.

Het ligt in de bedoeling zooveel mogelijk tot aanmaak in eigen werkplaats over te gaan, daar dit aanmerkelijk goedkooper uitkomt dan inkoop van derden.

De gegoten ijzeren hulpstukken werden uit Europa betrokken door tusschenkomst van een Indische firma.

De gresbuizen werden nog uit Europa betrokken, doch in den loop van het jaar werden deze ook geïmporteerd door een firma ter plaatse, waarom in het vervolg eigen import zal worden stopgezet. Over het algemeen waren de geleverde materialen van goede kwaliteit.

c. Uitvoering.

Evenals vorig jaar werden de werkzaamheden opgedragen aan enkele bazen, terwijl het herstellen der wegen met eigen werkvolk geschiedde.

Het leggen der rioolbuizen in den weg leverde geen moeilijkheden op, al vereischte de regeling van het verkeer in de drukke en vrij smalle straten veel zorg.

De leidingen in de brandgangen vorderden steeds bijzondere zorg, daar deze moesten worden gelegd op de plaats van de bestaande open goten, welke alle afval- en faecaalwater afvoeren.

Deze afvoer mag niet worden belemmerd, daar anders een hinderlijke stankontwikkeling ontstaan zou.

Daarbij moest steeds rekening worden gehouden met den aanleg der huisrioleeringen.

Op sommige plaatsen moesten vooraf beerputten worden gedicht en gelijktijdig de privaten op de rioleering worden aangesloten. Ook de plaatsing der regenwaterkolken aan de trottoirbanden leverde dikwijls moeilijkheden op door de ligging van allerlei ondergrondsche leidingen.

Niet steeds kon een bevredigende oplossing worden bereikt.

In de toekomst zal hierin worden voorzien door ijzeren inlaten te bestellen voor plaatsing in het trottoir.

Hierdoor wordt een grootere vrijheid verkregen in de plaatsing dezer kolken, daar al naar de ligging der ondergrondsche leidingen de kolken in het trottoir of in den rijweg kunnen geplaatst worden.

Het afwerken der brandgangen vorderde uiterst langzaam, doordat op het gereedkomen der huisrioleeringen moest worden gewacht. Hetzelfde geldt voor het dichten der goten in kampong Voor-Indiërs, wat een groot ongerief voor de bewoners van deze wijk veroorzaakt.

d. Stand van het werk op 31 December 1928.

Eind van het jaar waren de leidingen gelegd in:

Nienhuysweg	van Nieuwe Markt tot Spoorstraat
Tepekongstraat	van Kesawan tot Spoorstraat
Marktstraat	van Kesawan tot Spoorstraat
Kerkstraat	van Kesawan tot Spoorstraat

Spoorstraat	van Nienhuysweg tot Kerkstraat
Nieuwe Markt	van Nienhuysweg tot Kerkstraat
Kesawan	van Nienhuysweg tot Kerkstraat
Pachtstraat	van Nienhuysweg tot Marktstraat
Cremerweg	van Kesawan tot Serdangweg
Boolweg	van Serdangweg tot Jan van Oostenweg
Jan van Oostenweg	van Boolweg tot Delirivier

In de navolgende brandgangen werden buizen ϕ 30 c/m. gelegd:

brandgang van Kesawan tot Pachtstraat lang 43 M. gebetonneerd 3 doorsteekputjes met ijzeren rooster.

brandgang van Kesawan tot Nieuwe Markt lang 98 M., 11 doorsteekputjes (nog niet gebetonneerd).

brandgangen tusschen Tepekongstraat — Pachtstraat — Nieuwe Markt en Marktstraat gezamenlijk lang 140 M., 35 doorsteekputjes (nog niet gebetonneerd).

brandgang van Nieuwe Markt tot Spoorstraat, achter Medan Hotel lang 109 M. gebetonneerd 9 doorsteekputjes met ijzeren rooster.

brandgang van bovengenoemde tot Tepekongstraat lang 60 M. gebetonneerd 5 doorsteekputjes met ijzeren rooster.

brandgangen tusschen Tepekongstraat — Spoorstraat — Vleeschmarkt en Nieuwe Markt lang 122 M. (nog niet gebetonneerd) 21 doorsteekputjes.

brandgangen tusschen de Kerkstraat — Spoorstraat — Nieuwe Markt en Marktstraat lang 425 M. 41 putjes, nog niet gebetonneerd.

De geheele wijk begrensd tusschen Kerkstraat — Kesawan — Nienhuysweg — en Spoorstraat is van trottoirs voorzien, uitgezonderd een zijde van de Pachtstraat en enkele straatgedeelten om de Vleeschmarkt.

e. Resultaten.

Het thans gereedgekomen gedeelte der rioleering in de onder a. genoemde stadswijk, met zijn hoofdafvoer langs den Boolweg en Jan van Oostenweg en zijn nooduitlaten bij de Datoekstraat en de Hüttenbachstraat, heeft tot dusver geen moeilijkheden gegeven. De afvoer van gebruiks- en faecaalwater, in den drogen tijd regelmatig gespoeld met water van het bassin aan de Djalan Mahkamah, was steeds in orde.

Geregeld werden de leidingen geïnspecteerd en schoongemaakt waarbij geen ernstige verontreinigingen werden aangetroffen.

De afvoer bij hevige plasregens was zeer bevredigend.

Inundaties kwamen niet voor, wel moesten de roosterafdekkingen der regenwaterkolken bij regenbuien worden schoongemaakt, daar groot bladvuil deze roosters snel verstoppen.

Alleen bij den overgang van open goot tot riool in de Parkstraat kwamen enkele keeren verstoppingen en inundaties voor.

Na het gereedkomen van het riool in den Poloniaweg naar de Delirivier en de uitdieping van de open goot langs de Manggalaan, werd dit euvel echter opgeheven.

G E B O U W E N .

a. Raadhuis.

Verschillende ramen werden voorzien van lekdorpels terwijl eenige reparaties werden verricht aan deuren, ramen en dakgoot. Het in 1927 ingediend definitief ontwerp voor aanbouw van het Raadhuis kon de goedkeuring van den Gemeenteraad niet verwerven.

De aan deze uitbreiding verbonden kosten werden te hoog geacht. In verband met een zich voordoende mogelijkheid het Raadhuis te verkoopen werden besprekingen gevoerd en zeer voorloopige plannen opgemaakt tot bouw van een geheel nieuw Raadhuis.

Tegen de gekozen plaats — midden op de Esplanade — bleek veel bezwaar te bestaan.

Daar de verkoop niet doorging en uitbreiding noodzakelijk werd geacht, werden enkele nieuwe ontwerpen gemaakt, welke echter einde verslagjaar nog niet gereed waren.

b. Kantoor en Emplacement van Gemeentewerken.

Het onderhoud had geregeld plaats.

Ten behoeve van de uitbreiding van den dienst van het Bouwtoezicht, werd door het wegbreken van enkele muren en het verplaatsen van eenige deuren de gang bij de kantoorruimte getrokken. De garageloods werd verbreed met een

± 4 M. breed afdak, waarin de betonwerkplaats werd ondergebracht.

c. Sekolah Derma.

Enkele vloeren werden hersteld.

d. Openbare badhuizen, —

privaten en hydranten.

Waar noodig werden deze bijgeschilderd en gewit.

Enkele malen werden de toevoerkransen vernield, waardoor gedurende de reparaties de watertoevoer moest worden stopgezet. De beerputten der privaten werden geregeld geleid.

In totaal werden daar 1110 karren uitgepompt. Daar sommige privaten loozen op septic tanks, welke niet goed functioneerden, werd een aanvang gemaakt met proeven om hierin verbetering te brengen. De septic tanks bleken te bestaan uit enkele achter elkaar geplaatste, door een wand gescheiden, tanks. Daar de ontvangtank zeer klein was en de eveneens te kleine afvoeropening naar de grootere tank door de faeces werd verstopt, functioneerde de ontvangtank als beerput terwijl de volgende tank zuiver water bevatte.

Door het uitbreken van de middenwand, waardoor één groote bak ontstond werd inderdaad verbetering bereikt.

Het plan tot bouw van een badhuis met privaat in kampong Petisah Ilir kon geen voortgang hebben daar vergeefs werd gezocht naar een gunstig gelegen terrein, welks recht-hebbende genegen zou zijn den grond over te doen aan de Gemeente.

Aan den Badoerweg werd ten behoeve van de bewoners van kampong Djati Ilir een hydrant geplaatst.

Door de Waterleiding Maatschappij „Ajer Beresih” werd volgens de concessie voorwaarden, ten behoeve van 16 badhuizen en 24 hydranten gratis water geleverd, terwijl voor rekening der Gemeente aan 14 badhuizen en 5 hydranten water werd verstrekt.

e. Ziekenhuis.

Ten gevolge van de hogere eenheidsprijzen en arbeidsloonen bleken de toegestane gelden voor den bouw niet voldoende, waarom de Gemeenteraad besloot, in overeen-

stemming met den D. V. G. — om de derde klas paviljoens niet te bouwen en de vloeren der overdekte gangen weg te laten.

Bij de gehouden aanbesteding — waarbij 5 aannemers hun biljetten indienden, werd het werk gegund aan de laagste inschrijfster, de N. V. Aannemings Mij. „Oost-Indië” v/h Semarangische Aannemings Mij, voor het bedrag harer inschrijving ad. f 158.700.—

De terreinwerkzaamheden alsmede aanleg van gas- water-electrische leiding en rioleering waren buiten deze aanbesteding gehouden.

Daar de aanbesteding zeer meeviel, is te verwachten, dat de vloeren der overdekte gangen en 2 krankzinnigen cellen nog van de toegestane gelden kunnen worden betaald.

Een groote partij baksteen en cement, alle stalen ramen, de ijzeren spanten en de Holland-deuren werden zelf ingekocht en den aannemer geleverd.

De werkzaamheden verliepen vlot. De aannemer zal onvoorziene omstandigheden buitengesloten, zeer wel in staat zijn op den vast gestelden datum n.l. 13 September 1929 het werk op te leveren.

OPENBARE-REINIGING.

a. Straatreiniging.

In verband met de uitbreiding van het wegennet werd een tweede werkbaas aangesteld en het aantal werklieden uitgebreid. In de loop van het jaar arriveerde de veegauto met voorsproeier van de Lafflyfabriek en bleek een goede aanwinst.

Geregeld werd eens per maand, in samenwerking met de politie, een nachtelijke tocht door de straten gehouden, waarbij alle onbeheerd aangetroffen voorwerpen worden medegenomen en ten politiebureele gedeponneerd.

Bij het ophalen der voorwerpen door de eigenaars werd door de politie proces-verbaal opgemaakt.

b. Schoonhouden van goten en brandgangen.

Dit eischte voortdurend zorg en ondanks een ruim gebruik van spoelwater en zeer geregeld schoonmaken kon niet worden voorkomen dat zoowel de brandgangen als de

open goten dikwijls een verpestende stank verspreidden en door hun sterke vervuiling een voortdurend gevaar opleverden voor de bevolking.

Veel klachten kwamen binnen over de hoofdafvoergoot langs de Wilhelminastraat, welke het gebruikswater afvoert van de nieuwe Chineesche wijken en inderdaad een onhoudbaren toestand veroorzaakt. Alleen de aanleg van het moerriool van sectie B. kan hierin verbetering brengen.

c. Schoonhouden van de rioleering.

Door het schoonspoelen van de verschillende leidingen met spoelwater en het vegen met borstels, verbonden aan lange ijzeren banden, werd de rioleering geregeld schoongehouden.

Ernstige verstoppingen kwamen niet voor.

d. Sproeidienst.

Evenals vorige jaren werden de niet geasfalteerde wegen gesproeid door 3 Laffly sproeiauto's; met de Garford als reserve. Tevens deden deze auto's dienst voor het voorsproeien der asfaltwegen, bij het vegen met de paardenveegmachine's. De verticaal gestelde sproeiers der Laffly sproeiauto's, welke minder geschikt zijn voor het sproeien der ongeasfalteerde wegen, zouden door den leverancier worden verbeterd.

Ondanks herhaalde proefnemingen slaagde deze er niet in een afdoende verbetering te bewerkstelligen.

Thans worden in eigen werkplaats de verticale sproeiers omgebouwd tot horizontale, waarmede het euvel zal zijn opgeheven.

e. Vuilnis ophaaldienst.

Het ophalen van huishoud- en ervenvuil geschiedde met ossenwagens en van het veeg- en gootvuil met ossenwagens en handkarren. Op vaste plaatsen werden 8 wagens gestationneerd en dagelijks verwisseld. Waar zulks niet mogelijk was of de hoeveelheid vuil het niet noodig maakte, werden voor rekening van de eigenaars geregeld hoeveelheden bedrijfsafval weggehaald door de wagens van den ophaaldienst.

Het vuil der particuliere pasars werd als gewoonlijk weggehaald tegen eene vergoeding van f 185.— per maand.

Het beltterrein aan de Oranje Nassaustraat was einde ver-
slagjaar zoo goed als volgestort, waarom werd uitgezien naar
een nieuw stortterrein, gelegen buiten de bebouwde kom.

Ten slotte werd dit gevonden aan den weg naar Kampong
Baroe ongeveer bij K.M. paal 3 waar kort aan den grooten
weg een — 5 M. diepe inzinking in het terrein, zich zeer goed
leent tot belt. Op voorwaarde van het nemen van afdoende
maatregelen tegen vliegen en stank werd voorloopig vergun-
ning verkregen van het zelfbestuur, op dit terrein stadsvuil
te storten.

Door de aanmerkelijk grooteren afstand van dat belt-
terrein tot de stad, zou het noodig zijn het aantal vuilophaal-
wagens sterk uit te breiden.

In plaats hiervan is bij de begrooting 1929 rekening ge-
houden met de aanschaffing en exploitatie van enkele vuil-
nisauto's, daar deze goedkoopere in exploitatie zullen zijn.

In den loop van het jaar werd als proef vuil gestort in
de afgesneden rivierbocht achter het stadsverband. Het sme-
lende vuil veroorzaakte echter zoo'n stank aan de omgeving
dat hiermede moest worden gestaakt, uitgezonderd voor niet
stankverwekkend en vliegentrekkend vuil zooals, puin, aarde
enz.

In totaal werd opgehaald en naar de belt gebracht:	
door den vuilophaaldienst	36.960 M ³
van de particuliere pasars	3.972 „
	40.932 M ³ los vuil.

De directe kosten voor het ophalen, vervoeren en ver-
werken op de stortplaats bedroegen totaal f 18.961.10 of 46.3
cents p. M³ los vuil.

f. Faecaliëndienst.

Deze dienst was steeds overkropt met werk. Ondanks het
gereedkomen van een gedeelte der rioleering, waardoor meer-
dere beerputten werden gedicht, kon niet steeds snel genoeg
aan de aanvragen worden voldaan.

Om hierin verbetering te brengen werd in de loop van het
jaar een bestaande tank geplaatst op een chevrolet-chassis,
waardoor het vervoer sneller kon plaats hebben.

Het resultaat was ook financieel dadelijk merkbaar, zooals onderstaande staat aangeeft:

Jaren:	Aantal:		Bedrag:
	aanvragen:	wagens:	
1922	780	2304	f 16.697.50
1923	631	1791	„ 13.348.50
1924	750	2212	„ 16.071.70
1925	794	2349	„ 16.895.90
1926	738	2320	„ 16.646.70
1927	868	3069	„ 21.304.50
1928	1115	3921	„ 27.417.10

Uit de openbare privaten werden nog 8554 wagens faecaliën verwijderd.

g. Schoonhouden der rivieren.

De oevers der rivieren werden geregeld schoongemaakt van overtollige begroeiing, terwijl na bandjirs meegesleurde boomstammen, welke gevaar voor de bruggen vormden, werden opgeruimd.

h. Schoonmaken van kampongs.

Naar aanleiding van binnengekomen klachten werd een z.g. vliegende ploeg ingesteld om de kampongterreinen schoon te maken.

Dit schoonmaken werd steeds gecombineerd met het verstrekken van opdrachten aan particuliere grondeigenaars in de kampongs, om hun vervuilde terreinen schoon te maken.

Hoewel door deze maatregelen wel eenige verbetering werd bereikt, mag deze niet als afdoende worden beschouwd.

Daarvoor is de ploeg (1 mandoer + 12 man) te klein.

Een aanmerkelijke verbetering zou hier zijn aan te brengen door openlegging der kampongs, door aanleg van wegen.

i. Schoonhouden van particuliere erven.

Geregeld werden particuliere erven geinspecteerd en bij gebleken vervuiling de eigenaars of beheerders gewaarschuwd.

Wanneer geen afdoende verbetering intrad, werd proces-verbaal tegen overtreders opgemaakt.

DIVERSEN.

a. Hongkongkeur.

De halfjaarlijksche keuringen van de hongkongs hadden plaats in Januari en Juli.

In Januari werden 611 hongkongs goedgekeurd en geen afgekeurd.

In Juli bedroegen deze respectievelijk 573 en 4 stuks.

Het aantal hongkongs is in den loop van het jaar verminderd met 88 stuks.

b. Europeesche begraafplaatsen.

Nadat de Gemeenteraad besloten had over te gaan tot aanschaffing van een autolijkwagen werd een G. M. C. truck met Pontiac motor aangekocht en een plaatselijke firma opdracht verleend tot bouw van een carrosserie.

Hoewel mondeling werd toegezegd dat de auto binnen drie maanden zou gereed zijn, duurde het geruimen tijd meer, zoodat einde verslagjaar de wagen, ondanks herhaald aandringen, nog lang niet gereed was.

c. Brandweer.

De aanwijspaaltes voor de brandkranen worden opnieuw gewit en geschilderd, terwijl beschadigde paaltjes werden vervangen.

Enkele brandspuithuisjes werden hersteld en gewit.

De sproeiwagens werden geregeld beschikbaar gesteld voor brandweeroefeningen.

Een dezer wagens staat 's nachts gevuld gereed, onder het ladderzadel, om op eerste signaal uit te rukken.

Twee chauffeurs wonen daartoe op het erf en zijn met een extra telefoon op No. 66 bereikbaar.

d. Pasar-Malam.

Ten behoeve van de Pasar Malam werd een ingangspoort opgericht op het oude Raceterrein.

e. Vliegveld.

Ten behoeve van de postvluchten Holland — Indië werd een plan opgemaakt tot aanleg van een gedeelte van het vliegterrein, dat reeds vroeger door Deli Maatschappij — Avros tot dat doel aan het Gouvernement was aangeboden.

De Gemeenteraad ging met dit plan accoord.

In overleg met het Departement van Gouvernements Bedrijven werd dit plan eenigszins gewijzigd en aangepast aan de grootere plannen van dit Departement, waarna door Gemeentewerken een terrein ter grootte van 200×700 werd geëgaliseerd, gedraineerd en van een grasmat voorzien.

Ook het onderhoud van het vliegveld werd voor rekening van het Gouvernement ter hand genomen.

Bijlage: I.

STAAT

van de door den dienst van Gemeente Werken in
1928 verwerkte bedragen.

Nummer van het artikel	Omschrijving van het artikel (toegevoegd bedrag)	Toegevoegd bedrag	Verwerkt bedrag
41	Onderhoudskosten van de binnen- en buitenwijken van de gemeente	750.00	719.25
42	Onderhoud van gemeentelijke gebouwen	22.101.00	22.137.42
43	Onderhoud van wegen en dierlijke bedrijfswezen	8123.00	8123.00
44	Onderhoud van de werken van de gemeentelijke dienst van Gemeente Werken	2300.00	10725.00
45	Onderhoud van de werken van de gemeentelijke dienst van Gemeente Werken	10725.00	10725.00
46	Onderhoud van de werken van de gemeentelijke dienst van Gemeente Werken	10725.00	10725.00
47	Onderhoud van de werken van de gemeentelijke dienst van Gemeente Werken	10725.00	10725.00
48	Onderhoud van de werken van de gemeentelijke dienst van Gemeente Werken	10725.00	10725.00
49	Onderhoud van de werken van de gemeentelijke dienst van Gemeente Werken	10725.00	10725.00
50	Onderhoud van de werken van de gemeentelijke dienst van Gemeente Werken	10725.00	10725.00
51	Onderhoud van de werken van de gemeentelijke dienst van Gemeente Werken	10725.00	10725.00
52	Onderhoud van de werken van de gemeentelijke dienst van Gemeente Werken	10725.00	10725.00
53	Onderhoud van de werken van de gemeentelijke dienst van Gemeente Werken	10725.00	10725.00
54	Onderhoud van de werken van de gemeentelijke dienst van Gemeente Werken	10725.00	10725.00

Nummer van het artikel	Omschrijving van het artikel	Toege- staan bedrag:	Verwerkt bedrag:	Onver- werkt bedrag	Over- schreden met	TOELICHTING
44	Onderhoudskosten van ge- bouwen	625.—	745.74	—	120.74	Door meerdere herstellingen van verschillende gebouwen is het toegestane bedrag iets overschreden.
45	Onderhoud van gemeente- gronden	750.—	719.55	30.45	—	
46	Onderhoud van wegen en daartoe behorende werken	22461.—	22457.42	3.58	—	
47	Herstelling van wegen en daartoe behorende werken	8152.—	7198.07	953.93	—	Het werk voor de verbetering van den oprit bij den Spoorweg overgang in de Oranje Nassaustraat is nog niet geheel gereed; evenals de herstelling van de Sindorostraat en Renbaanstraat. Het restant moet hiervoor worden overgeschreven naar de begroting 1929.
48	Uitgaven ten behoeve van de kampongverbetering	12000.—	7220.80	4779.20	—	De aanleg van den Mabar- en Sampaliweg, die hieruit wordt betaald, is nog niet gereed; het resteerende bedrag moet naar de begroting van het dienstjaar 1929 worden overgeschreven.
49	Uitgaven voor werken ten behoefte van derden	23000.—	16753.04	6246.96	—	
50	Onderhoud van walsen tran- sportauto en gereedschappen ten dienste van de werken aan de wegen	8232.78	8614.72	—	381.94	Daar aan de oude walsen meer herstellingen moesten worden verricht dan waarop bij het opmaken van de begroting is gerekend, werd het toegestane bedrag overschreden.
51	Onderhoud van bruggen en duikers	1175.—	1074.16	100.84	—	
52	Reparatie van spoelleidingen en goten	4500.—	763.10	3736.90	—	
53	Zware herstelling en ver- nieuwing van bruggen en dui- kers	7774.30	1035.28	6739.02	—	Het resteerende bedrag moet blijven gereserveerd voor eventuele zware herstellingen der oude bruggen.
54	Onderhoud van plantsoenen en wegbeplanting	5000.—	4882.38	117.62	—	
	Over te brengen	93670.08	71464.26	22705.82	502.68	

Nummer van het artikel	Omschrijving van het artikel	Toege- staan bedrag:	Verwerkt bedrag:	Onver- werkt bedrag	Over- schreden met
	Overgebracht	93670.08	71464.26	22708.3	502.68
55	Onderhoud van basementen	100.—	9.79	90.2	—
56	Onderhoud van brancards	150.—	38.80	111.2	—
62	Arbeidsloonen voor het be- sproeien der wegen	2508.—	2445.57	62.3	—
63	Sproeiwater	1700.—	1699.55	0.5	—
64	Onderhoud en exploitatie der sproeiwagens	6663.76	5788.91	874.8	—
65	Arbeidsloonen voor het schoonhouden van wegen, plei- nen en goten	44464.80	44417.90	46.9	—
66	Aankoop van gereedschap- pen voor het schoonhouden van wegen, pleinen en goten	3250.—	3249.70	0.3	—
67	Water voor het doorspoelen der goten	3900.—	3649.60	250.4	—
68	Kosten vervoer van het straat- en paritvuil en onder- houd van de karren en veeg- machines	6640.—	5329.81	1310.1	—
68a	Kosten voor de verwijdering van vuilnis uit de kampons	2100.—	2049.10	50.9	—
69	Arbeidsloonen voor het schoonhouden van rivieren	1716.—	1561.25	154.7	—
70	Arbeidsloonen voor het on- derhoud der spoelleidingen	655.20	624.90	30.3	—
72	Aankoop van gereedschap- pen voor het onderhoud der spoelleidingen	—	—	—	—
73	Arbeidsloonen voor het op- halen van vuilnis	8299.20	8023.35	275.8	—
74	Onderhoud en kosten van be- spanning der vuilniswagens	9826.—	9823.55	2.5	—
	Over te brengen	185643.04	160176.04	25969.00	502.68

Nummer van het artikel	Omschrijving	Toegest. staand bedrag:	Verwerkt bedrag:
75	Aankoop van een deel voor de verhuistorpl...	1200.—	1111.30
76	Arbeidsloon voor het ophe...	3125.50	3182.32
77	Onderhoud en ... van de...	—	5085.07
78	Onderhoud en ... van de...	—	3023.18
79	Waterschraak in de open...	10000.—	10371.30
80	Verlichting ... openbare...	600.—	601.54
120	Verbreiding en verbetering...	—	3019.93
121	Boor van openbare bad...	—	1700.20
122	Verbreiding van ... empla...	—	3777.50

Door sterfte van 2 paarden (waardoor minder onderhoudskosten) en weinig herstellingen aan het materieel, bleef een bedrag van f 1310.19.— onverwerkt.

Nummer van het artikel	Omschrijving van het artikel	Toege- staan bedrag:	Verwerkt bedrag:	Onver- werkt bedrag	Over- schreden met	TOELICHTING
		185643.04	160176.04	25969.40	502.68	
75	Aankoop van materiaal voor de vuilnisstortplaats	1200.—	1114.20	85.80	—	—
76	Arbeidsloonen voor het ophalen van faecaliën	3125.50	3152.32	—	26.82	—
77	Onderhoud en kosten van be- spanning der faecaliënwagens	6241.—	5086.07	1154.93	—	Door onderhoud van minder trekdieren, geen aankoop van tuigen en minder onderhoudskosten aan wagens, tuigen enz., bleef op dit artikel f 1154.93.— onverwerkt.
78	Onderhoud en bewaking van openbare badhuizen, privaten en fontein	3615.—	3629.18	—	14.18	—
79	Waternverbruik in de openbare badhuizen, hydranten en fontein	10690.—	10374.30	315.70	—	—
80	Verlichting der openbare badhuizen	660.—	601.54	58.46	—	—
126a	Verbreeding en verbetering van wegen	20019.93	9377.61	10642.32	—	Het werk „Verbetering en verbreeding van den Boolweg” is nog niet voltooid. Het restant dient te worden overgebracht naar het dienstjaar 1929.
127	Asfalteering van wegen	34408.50	32458.54	1949.96	—	Dit werk is nog niet gereed; het resteerende bedrag dient te worden overgeschreven naar de begrooting 1929.
128	Aanleg van nieuwe wegen	88003.14	66745.60	21257.54	—	De uit dit artikelen te betalen werken zijn nog niet voltooid. Het resteerende bedrag over te brengen naar het dienstjaar 1929.
129	Aanleg van nieuwe goten	23056.25	11043.52	12012.73	—	De werken uit dit artikel te betalen zijn nog niet gereed. Het resteerende bedrag moet worden overgeschreven naar het dienstjaar 1929.
131	Bouw van openbare badhuizen	4500.—	—	4500.—	—	Voor het te bouwen badhuis kon nog geen gunstig gelegen terrein worden aangekocht.
133	Uitbreiding van het emplacement der Gemeentewerken	4300.—	2777.56	1522.44	—	Het resteerende bedrag dient te worden gereserveerd voor de inrichting der smederij (smidsvuren, boormachines, enz.).
		385462.36	306536.48	79469.50	543.68	

Nummer van het artikel	Omschrijving van het artikel	Toege- staan bedrag:	Verwerkt bedrag:	Onver- werkt bedrag	Over- schreden met	T O E L I C H T I N G
141e	Bouw van een Volksschool	718395.38	560941.63	158250.2	796.45	
141f	Kosten voor de vervanging van geschilderde straatnaamborden door geëmailleerde	5000.—	4212.51	787.49	—	—.—
141g	Aankoop van een autolijkwagen	500.—	408.87	91.13	—	—.—
141h	Aanleg van een landingsplaats voor vliegtuigen	7000.—	—	7000.—	—	—.—
141i	Aankoop van een motortandemwals	13500.—	20352.33	—	6852.33	De overschrijding van dit artikel houdt verband met de uitbreiding van het vliegveld, die door het Gouvernement is goedgekeurd en waarvoor gelden beschikbaar zullen worden gesteld.
141k	Verbetering van de kramat aan den Boolweg	12000.—	11100.50	899.50	—	—.—
		3200.—	4.66	3195.34	—	—.—
	Totaal	759595.38	597020.50	170223.00	7648.78	

Totaal bedrag in gulden	Totaal bedrag in gulden	Totaal bedrag in gulden	Totaal bedrag in gulden
141	Bouw van een woon- huis	1000	1000
142	Bouw van een woon- huis	1000	1000
143	Bouw van een woon- huis	1000	1000
144	Bouw van een woon- huis	1000	1000
145	Bouw van een woon- huis	1000	1000
146	Bouw van een woon- huis	1000	1000
147	Bouw van een woon- huis	1000	1000
148	Bouw van een woon- huis	1000	1000
149	Bouw van een woon- huis	1000	1000
150	Bouw van een woon- huis	1000	1000
151	Bouw van een woon- huis	1000	1000
152	Bouw van een woon- huis	1000	1000
153	Bouw van een woon- huis	1000	1000
154	Bouw van een woon- huis	1000	1000
155	Bouw van een woon- huis	1000	1000
156	Bouw van een woon- huis	1000	1000
157	Bouw van een woon- huis	1000	1000
158	Bouw van een woon- huis	1000	1000
159	Bouw van een woon- huis	1000	1000
160	Bouw van een woon- huis	1000	1000
161	Bouw van een woon- huis	1000	1000
162	Bouw van een woon- huis	1000	1000
163	Bouw van een woon- huis	1000	1000
164	Bouw van een woon- huis	1000	1000
165	Bouw van een woon- huis	1000	1000
166	Bouw van een woon- huis	1000	1000
167	Bouw van een woon- huis	1000	1000
168	Bouw van een woon- huis	1000	1000
169	Bouw van een woon- huis	1000	1000
170	Bouw van een woon- huis	1000	1000
171	Bouw van een woon- huis	1000	1000
172	Bouw van een woon- huis	1000	1000

WEGENSTAAT

Gemeente — Medan

Opname

van 18 Januari tot 9 Februari

1929

	VERHARDING:						TROTTOIR:			BERM:		BOOMEN:		GOOT:			DUIKERS:					
	Lengte	Breedte	OPPERVLAKTE:				Lengte	Breedte	OPPERVLAKTE:		Tegels	Baksteen	Soort	Aantal	Aardegoot	Aardegoot steenbodem	Gem. goot	Aantal	Lengte		Breedte	
			Onverhard	Delgrint	Delgrint op onderlaag	Pertjoetgrint op onderlaag			Asfalt	Gras												
Achterweg	2120	4.5		9540			2120	2x1	4240						3570	670						
Adindaweg	150	4				600	150	2x1	300								300	1	7 1/2	7.5		
Adolfstraat	90	10				900											180	2	11	22		
Amaliastraat	520	7				3640											1040	10	9	90		
Ambonstraat	91	3			273										182			2	5 1/2	11	in aanleg	
Amoystraat	50	7				350											100	2	8 1/2	17		
Andreaeweg	480	6 1/2				3120	480	2x6	5760						960			1	18 1/2	18.5		
Ardjoenstraat	132	3		396			132	2x1	264		saga	19					264	2	5 1/2	11		
Asahanstraat	163	7				1141											326	2	8	16		
Avroslaan	747	6 1/2				4855 1/2	747	2x1	1494		poele	24	1494		286			1	9	9		
Avroslaan	143	6 1/2	929.5																			
Baboerapark																						
Baboeraweg																						
Baboeraweg	340	6			2040		340	2x5 1/2	3410		asem	57			616							
Badoerweg	100	3			300		100	2x 1 1/2	100		toeke	10			200							
Balistraat	375	8				3000	375	2x1	750		asem	52					750	2	10	20	van Spoorbaan —	
Balistraat	557	6			3342		357	2x3 1/2	3899		mahoni	101	1114					3	13	39	Wilhelminastr.	
Ballotstraat	180	5				900	180	2x2			tandjoeng	15									van Wilhelminastr.	
Bankastraat	161	6				966					djohar	6					322	3	7 1/2	22.5	O. Nassastraat.	
Bentengweg	458	6					2748	458	2x 1 1/2	458	asem	68	916								steenbodem in aanleg	
Billitonstraat	206	4				824											412	2	4	8		
Bindjeiweg	1240	5					6200	1240	2x1 1/2	3720	asem	207	2480					{	2	8	16	Petisahbrug 32 x
Bindjeiweg																		1	16 1/2	16.5	5.6 asfalt	
Bindjeiweg																						

	VERHARDING:						TROTTOIR:					BOOMEN:		GOOT:			DUIKERS:				
	Lengte	Breedte	OPPERVLAKTE:				Lengte	Breedte	OPPERVLAKTE:			Soort	Aantal	Aardegoot	Aardegoot steenbodem	Gem. goot	Aantal	Lengte	Breedte		
			Onverhard	Deligrint	Deligrint op onderlaag	Pertjoegrint op onderlaag			Asfalt	Gras	Tegels										Baksteen
Bombaystraat	140	5				700											280	3	5.6	16.8	verharding in aanleg
Bombaystraat	309	6			1854			309	2x 3 1/2	2163											
Bontekoelaan	960	6 1/2					6240	105x	1+13 1/2	1522.5					618			1	13 1/2	13.5	
Boelweg								855x	6+10 1/2	14107.5			{ mahoni tjemara djoehar sono	124 22 8 5		1920		1	9 1/2	9.5	particuliere weg
v/d Boschstraat																					
Bothstraat																					
Boulevard																					
Bromostraat	80	5				400		80	2x1	160							160	2	8	16	
Buyskesstraat																					
		</																			

106 107

	VERHARDING:						TROTTOIR			BOOMEN:	GOOT:			DUIKERS						
	OPPERVLAKTE:						OPPERVLAKTE:				SOORT:			DUIKERS						
	Lengte	Breedte	Onverhard	Deligrint	Deligrint op onderlaag	Pertjoetgrint op onderlaag	Asfalt	Lengte	Breedte		Gras	Tegels	Baksteen	Aantal	Aardegoot	Aardegoot steenbodem	Gem. goot	Aantal	Lengte	Breedte
Dj. Dworowati	80	6		480				80	2x2	320										
Dj. Kantil	239	4 1/2		1075 1/2				239	2x1	478										
Dj. Kenanga	800	4		3200				800	2x 1/2	800										
Dj. Laksana																				
Dj. Lesanpoeri	93	3		279				93	2x 1/2	93										
Dj. Madio	76	3	238																	
Dj. Madoekoro	750	6																		
Dj. Mahkamah	724	6		4344		4500		1474	2x 1/2	1474										
Dj. Madoera	2120	6	12720																	
Dj. Melati	209	5		1045				209	2x1	418										
Dj. Melor	138	5		690				138	2x 1/2	138										
Dj. Magersari	86			258				86	2x 1/2	86										
Dj. Ngalengko	140	3	420																	
Dj. Ngamarto	85	4		340				85	2x 1/2	85										
Dj. Ngastino	72	4		288				72	2x 1/2	72										
Dj. Ngawonggo																				
Dj. Oetama	1292	4 1/2		5814				1292	2x 1/2	1292										
Dj. Oetama	146	4		584				146	2x 1/2	146										
Dj. Parangarodo																				
Dj. Patjar																				
Dj. Poeri	1495	4		5980				1495	2x 1/2	1495										
Dj. Poerwo	200	4 1/2			900															
Dj. Poerwo	205	4 1/2		922 1/2				405	2x2 1/2	205										
Dj. Poerwo																				
Dj. Poerwo																				
Dj. Pontowati	78	3	234																	
Dj. Pringgondani																				
Dj. Radja	1065	6				6390		1065	2x1	2130										
Dj. Samporno	130	5		322			650	92	2x 1/2	92										
Dj. Sawodjadar	149	4 1/2	584	596				149	2x 1/2	149										
Dj. Sulhan	146	4				2041		314	2x 1/2	314										
Dj. Tanah Lapan	314	6 1/2		900				225	2x 1/2	225										
Dj. Ketjil	225	4																		

verharding in
aanleg

verharding in
aanleg

in aanleg

	VERHARDING:						TROTTOIR:				BERM:		BOOMEN:		GOOT:			DUIKERS:				
	Lengte	Breedte	OPPERVLAKTE:				Lengte	Breedte	OPPERVLAKTE:		Gras	Tegels	Baksteen	Soort	Aantal	Aardegoot	Aardegoot steenbodem	Gem. goot	Aantal	Lengte		Breedte
			Onverhard	Delgrint	Delgrint op onderlaag	Pertjoetgrint op onderlaag			Asfalt													
Dj. Tandj. Anom	86	4		344			86	2x 1/2	86									172	1	6	6	gedeeltelijk in aanleg I d e m
Dj. Tempel	588	4		2352			588	{ 1x1 2x1	832						1176				1	11	11	
Dj. Teratei	244	6			1464		244	{ 1x4 1x2 1/2	158.6				sakkora	34		488						
Dj. Teratei	572	6		3432			572	{ 2x1 1/2 1x1 1/2 1x3	990				{ sono saga	63 14			220					
Dj. Tirto	307	4		1228			307	{ 1x2 1x 1/2	767.5								614					
Dj. Tjempaka	110	4		440									saga	16			220	1	7 1/2	7 1/2		
Dj. Toetoepan	212	4 1/2		954			212	2x 1/2	212								424					
Dj. Wasono	61	3		183			61	2x 1/2	61								122	2	5	10		
Dj. Wiroto																						
Djatilaan																						
Djatilaan	289	6			1734		289	2x5	2890						289		289	2	16 1/2	33		
Doerianweg	328	6			1968		328	2x3	1968				asem	42			656	2	13	26		
Dj. Tanah Lapang																						
Sidodadi	45	3		135			45	2x 1/2	45								90	1	6	6		
Dj. Kamarmandi																						
Kota Maasoem	207	3 1/2		724 1/2			207	{ 1x8 1x1 1/2	1759.5				tjemara	11	414							
Electriciteitsweg	433	6				2598	433	2x1 1/2	1299.				{ mangga asem djohar	42 36 1	433		433	1	9 1/2	9 1/2		
Eloutstraat																						
Emmastraat	520	6				3120											1040	2	9	18		

	VERHARDING:							TROTTOIR OBERM:				BOOMEN:		GOOT:			DUIKERS		
	OPPERVLAKTE:							OPPERVLAKTE:				Soort	Aantal	Aardegoot	Aardegoot steenbodem	Gem. goot	Aantal	Lengte	Breedte
	Lengte	Breedte	Onverhard	Deligrint	Deligrint op onderlaag	Pertjoetgrint op onderlaag	Asfalt	Lengte	Breedte	Gras	Gras + band	Tegels	Baksteen						
Dr. Feikemaweg																			
Floresstraat	194	7																	
Foetsjastraat	549	6				3294		549	2x1/2	549						388	4	8	32
Fr. Hendrikstraat						2079										1098	2	8.3	16.6
Frisostraat	297	7														594	2	8.3	16.6
Gang Arab	112	4 1/2				504										112	3	4.6	13.8
Gang Mantri	381	5				1905									70	692	2	5.5	11
Gedehstraat	228	7				1596										456	1	8	8
	324	6			1800	1944											8	9 1/2	76
Gloegoerweg	300	6												poele	73	3974	600	1	8
	1663		9978																
van Goenstraat																			
Goentoerstraat																			
Grijzenstraat																			
Gemeente wegen in Kamp. Skip	465	4						465	2x1/4	232 1/2			sono	25		930	3	5 1/2	16 1/2

} particuliere weg

} particuliere weg

	VERHARDING:						TROTTOIR (BERM:					BOOMEN:		GOOT:			DUIKERS				
	Lengte	Breedte	OPPERVLAKTE:				Lengte	Breedte	OPPERVLAKTE:			S o o r t	Aantal	Aardegoot	Aardegoot steenbodem	Gem. goot	Aantal	Lengte	Breedte		
			Onverhard	Deligrint	Deligrint op onderlaag	Pertjoetgrint op onderlaag			Asfalt	Gras	Tegels										Baksteen
Hallohongstraat	39	7 $\frac{1}{2}$				292.5											78	2	8 $\frac{1}{2}$	17	verharding in aanleg
Hainanstraat	48	7 $\frac{1}{2}$				260											96	2	8 $\frac{1}{2}$	17	
Hakkastraat	310	10					3100														
Hakkastraat	537	8 $\frac{1}{2}$				4564.5		537	2x2 $\frac{1}{2}$	1342.5		asem	84	709		985	2	13 $\frac{1}{2}$	27		
Hankastraat																					
Heemskerklaan	{ 157	6			942			157	2x4	1256		tjemara	47		618		1	14	14		
van Heutszstraat	{ 152	2x4			1220			152	3x4	1824											
Hindoestraat	{ 128	9														348	2	9	18		
	{ 46	8	368				1152														
v/ Hogendorpstr.	203	7				1421		203	2x $\frac{1}{2}$	203											
Hokianstraat	102	7				714										406	2	9.7	19.4		
Hongkongstraat	400	11 $\frac{1}{2}$					4600									204	4	8 $\frac{1}{2}$	34		
Hospitaalweg	317	6 $\frac{1}{2}$				2060.5		317	2x $\frac{1}{2}$	317		djohar	30			800	4	15	60		
Houtmanlaan	167	6			1002			167	2x3 $\frac{1}{2}$	1169						634	1	9	9		
Hugo de Vrieslaan	94	6			564			94	2x2	376		sono	25		167		1	13	13		
Hugo de Vrieslaan	{ 220	2x4			1760			220	{ 2x2	1760											
									{ 1x4			mahoni	55		314						
Hüttenbachstraat	{ 99	6			594																
	{ 186	7 $\frac{1}{2}$				1395										99 $\frac{1}{2}$					

verharding in
aanleg

	VERHARDING:						TROTTOIR & BERM:					BOOMEN:		GOOT:			DUIKERS			
	Lengte	Breedte	OPPERVLAKTE:				Lengte	Breedte	OPPERVLAKTE:			Soort	Aantal	Aardegoot	Aardegoot steenbodem	Gem. goot	Aantal	Lengte	Breedte	
			Onverhard	Deligrint	Deligrint op onderlaag	Pertjoetgrint op onderlaag			Gras	Tegels	Baksteen									
Idenburgstraat	600	4 1/2				2700	600	2x2 1/2	3000			waroe oedjan	74		1200		2	9 1/2	19	
Jan Ligthartlaan	423	5 1/2				2326.5	423	2x4	3384			senna	72			846	2	13 1/2	27	particuliere weg
Jan van Oostenweg	{ 35 131	11 7				385 917										201				
Japanschestraat																				
Javastraat	441	4			1764							{ asem mangga	31 1			882	2	7 1/2	15	particuliereweg in onderhoud G. W.
Julianastraat	525	9			4725										1050	1	11	11		
Julianastraat	668	5 1/2		3674			668	2x2	2672					1336			1	23 1/2	23 1/2	
Kadasterstraat																				
Kampementsweg	267	5				1335	267	{ 1x1 1x1 1/2	667.5			{ asem djohar	43 20	534			2	8 1/2	17	
Kamp. Auer	175	7	1225												200	1	7.2	7.2		
Kanonnenweg	344	7				2408	344	2x2 1/2	1720			{ asem mangga kenari	20 33 3		688	1	12	12		
Kapiteinsweg	428	12 1/2				5350									856	1	15	15		
Karostraat																				

118

	VERHARDING:						TROTTOIR OBERM:				BOOMEN:		GOOT:			DUIKERS				
	Lengte	Breedte	OPPERVLAKTE:				Lengte	Breedte	OPPERVLAKTE:		Soort	Aantal	Aardegoot	Aardegoot steenbodem	Gem. goot	Aantal	Lengte	Breedte		
			Onverhard	Deligrint	Deligrint op onderlaag	Pertjoetgrint op onderlaag			Asfalt	Gras										Tegels
Louisestraat	523	7				3661									1046	2	8.3	16.6		
Lubeckstraat																				
Luitenantsweg	445	12					5340					{ djohar asem	4 14		890	1	14 1/2	14.5		
v. Maasdamstraat	402	7				2814		402	2x1	804					402					
v. Maasdamstraat	106	4 1/2	477					106	2x 1/2	106				212		1	6	6		
Mabarweg	555 320	3		1665				349	2x1	698				1430					houtenbrug 7 1/2 x 3 M.	
Macastraat	135	5		675																
Madoerastraat						1404									270	2	7	14	eigenweg D.S.M.	
Madrassstraat	234	6													468	1	8	8		
Majoorstraat	161	8					1288	161	{ 1x 1/2 1x1	241.5			207 1120		115	1	10 1/2	10.5	gesloten goot	
Malakkastraat	560	6	3360													1	7	7		
Maleischestraat	86	4 1/2			387															
Manggalaan	1260	6					7560	{ 700 560	2x6 2x2	8400 2240		senna mangga asem	94 69 2	250	1160	1110	6	11	66	vervalt in de toekomst
Manggalaan																				
Manillastraat	191	4 1/2				859.5		191	2x1	382	536				191 80					
Marktstraat	201	7.8					1567.8	{ 268 80	2 1.6											
Marnixstraat	190	7				1330		190	2x 1/2	190					380	2	9	18		
Mauritsstraat	165	6				990									330	4	8	32		
Max Havelaarlaan	298 270	6 6		1620		1788		568	2x1 1/2	1704		senna	77		1136	2	10 1/2	21		
Max Havelaarlaan																				
Melchior Treub- laan	{ 90 211	5 1/2 5 1/2	1160.5		495			90	2x2	360		mahoni	18		602		1	10	10	gedeeltelijk in aanleg
Mentaweistraat																				

	VERHARDING:						TROTTOIR OF BERM:					BOOMEN:		GOOT:			DUIKERS				
	Lengte	Breedte	OPPERVLAKTE:				Lengte	Breedte	OPPERVLAKTE:			Soort	Aantal	Aardegoot	Aardegoot steenbodem	Gem. goot	Aantal	Lengte	Breedte		
			Onverhard	Deligrint	Deligrint op onderlaag	Pertjoetgrint op onderlaag			Asfalt	Gras	Gras + band										Tegels
Merapistraat	181	4				724	81	{ 1x1.5 1x0.5	362								362	2	8	16	
Mercusstraat																					
Michielsenstraat																					
Moskeestraat	595	5.5/6							3421								1190				

	VERHARDING:							TROTTOIR OF				BERM:		BOOMEN:		GOOT:			DUIKERS			
	Lengte	Breedte	OPPERVLAKTE:					Lengte	Breedte	Gras	Gras + band	OPPERVLAKTE:		Soort	Aantal	Aardegoot	Aardegoot steenbodem	Gem. goot	Aantal	Lengte	Breedte	
			Onverhard	Deligrint	Deligrint op onderlaag	Pertjoetgrint op onderlaag	Asfalt					Tegels	Baksteen									
v/Oldenbarneveld- straat	123	7				861												246	2	8	16	
O. Nassastraat	1845	7				12915		1845	2x1	3690						1845		1845	1	34	34	
O. Nassastraat	377	9.3					3227											694	2	11	22	
Oude Markt	94	7					658											188				
Pachtstraat	307	6 1/2					1995.5	396	1.4		25	544.4										
Padang Boelanweg	2600	4 1/2					11700	2600	2x1 1/2	7800												
Padang Boelanweg	80	8 1/2					680							saga tele	63	4445	60	695				
Pakhuisweg	275	6					1650	275	2x3	1650				sono kling	105	1385		605				
Pakhuisweg	720	6				4320		720	2x3	4320				mahoni	6							
Paleisweg	1528	6 1/2					9932				17			asam	139	1736		1500				
Paleisweg	87	8 1/2				739.5								djohar	30							asfalteering-aanleg
Parkstraat	255	6 1/2				1657.5		505	1x 1/2	1260				asem	45							
	325	5 1/2					1787.5	75	1x1		337.5			tandjoeng	54	840		70				
Pekingstraat	436	12					5232							tjemara	37							
Pertjoetweg	484	5				2420		484	2x 1/2	484				djohar	11			436	2	8 1/2	17	
Pertjoetweg	751	3		2253				751	2x1	1235						968						
Petersburgstraat									2x 1/2						1502							
Petersburgstraat																						eigenweg D. S. M.
v/d Plasstraat	180	5 1/2				990		180	2x2		720											
v/d Plasstraat																						
Poloniaweg	735	6					4410	735	1x2	2205				asem	98							
									1x1					mangga	11	275		460				
														waringin	1							
Poloniaweg	155	7		5572		1085		951	2x2	3804				senna	286	1122	400	380	3	21	36	
	796	7						325	2x5	3250				toeke	10							
														poele	17	650			15	6	90	
														terembesoe	4							

	VERHARDING:						TROTTOIR OF			BERM:		BOOMEN:		GOOT:			DUIKERS:		
	OPPERVLAKTE:						OPPERVLAKTE:			VLAKTE:		Soort	Aantal	Aardegoot	Aardegoot steenbodem	Gem. goot	Aantal	Lengte	Breedte
	Lengte	Breedte	Onverhard	Deligrint	Deligrint op onderlaag	Pertjoetgrint op onderlaag	Asfalt	Lengte	Breedte	Gras	Gras + band								
Pr. Hendrikstraat	564	6 $\frac{1}{2}$					3666	564	2x2	2256						1128	2	10 $\frac{1}{2}$	21
Rahderstraat	180	5				900		180	2x2	720									
	260	5			1300							tandjoeng	15						
Renbaanstraat	535	6			3210			535	2x3 $\frac{1}{2}$	3745		soerian	71	1590		394	2	10	20
Renstraat	197	7 $\frac{1}{2}$				1477 $\frac{1}{2}$		197	2x3	1182						232	1	13 $\frac{1}{2}$	13.5
Residentsweg	116	6				696											2	6.4	12.8
	675	6 $\frac{1}{2}$					4387.5	675	2x $\frac{1}{2}$	675		asem	95	250		1100	2	10.3	20.6
Riouwstraat	328	5				1640		328	2x $\frac{1}{2}$	328		mangga	18						
Rivierpad	1060	3		3180				1160	2x $\frac{1}{2}$	1160		djohar	16			656	3	8	24
Rumphiuslaan	90	2x4		720				90	2x3	900				2120			5	5 $\frac{1}{2}$	27.5
Rumphiuslaan									1x4			mahoni	13		180		1	18 $\frac{1}{2}$	18.5
																			in aanleg

128

	VERHARDING:						TROTTOIR OBERM:				BOOMEN:		GOOT:			DUIKERS				
	Lengte	Breedte	OPPERVLAKTE:				Lengte	Breedte	OPPERVLAKTE:		Soort	Aantal	Aardegoot	Aardegoot steenbodem	Gem. goot	Aantal	Lengte	Breedte		
			Onverhard	Deligrint	Deligrint op onderlaag	Pertjoetgrint op onderlaag			Asfalt	Gras										Tegels
van Stirumstraat	1325	7 1/2					9937 1/2	1325	{ 1x7.5	20537 1/2				1585	585	480	4	23	92	
S. M. Alrasjidweg	592	8				4736		592	{ 1x8	8880			teke	205	914	270				
Sumatrastraat	74	4 1/2		333				74	2x7 1/2	148					148					
Swatowstraat	420	13				5460			2x1							840	6	14.7	88.2	
Sweelinckstraat																				
Talaudstraat																				
Tamarindelaan																				
Tamiangstraat																				
Tasmanlaan	478	6			2868			478	2x4	3824			poele	86		956		3	13 1/2	40.5
Taypoestraat	88	8 1/2				748										176	1	11	11	
Teotjoestraat	117	5 1/2				643 1/2										117	2	6	12	
Tepekongstraat	229	9 1/2					2175 1/2	{ 274	1.9											
Tientsinstraat	100	7 1/2			750			{ 102	1.9											
Timorstraat	330	7 1/2			2475			330	2x1	660							200	2	8	16
Tjong A Fieweg	469	6					2814	469	2x2	1876			asem	84	660		938	7	14	98
Tj. Yong Hianstr.	368	5					1840	368	2x1	736							736	4	8 1/2	34
Tobastraat	422	12					5064										844	2	15	30
Toengkastraat	45	8				360											90	1	10 1/2	10.5
Tongkingstraat	65	8		520													320	{ 1	10 1/2	10.5
	50	8	400															1	8 1/2	8.5

particuliere weg
verharding in
aanleg

	VERHARDING:							TROTTOIR OPPER:					BOOMEN:		GOOT:			DUIKERS			
	Lengte	Breedte	OPPERVLAKTE:					Lengte	Breedte	OPPERVLAKTE:			Soort	Aantal	Aardegoot	Aardegoot steenbodem	Gem. goot	Aantal	Lengte	Breedte	
			Onverhard	Deligrint	Deligrint op onderlaag	Pertjoetgrint op onderlaag	Asfalt			Gras	Gras + band	Tegels									
Valentijnstr, Valeriusstraat Vleeschmarkt Voetpad Kroesen- straat Voorstraat	87 358 344	6 ¹ / ₂ 3 5 ¹ / ₂	1074				565.5 1892	87 344	1x1.4 2x1			1.8 688	Petet Senna	56 1			87 688	1	8 ¹ / ₂	8 ¹ / ₂	Particuliere weg.
Westenenkstraat Westenenkstraat	70	5		350				70	2x1	140			Tandjoeng	12	140			1 1 3	9 7.5 13	9 7.5 39	
Wilhelminastr.	351	8		2808				351	2x1 ¹ / ₂	1053			Asem Djohar Kenari	133 12 11	351	3967		7	10.3	72.1	
Wilhelminastr. Willemstraat Willistraat de Wittstraat	1808 183 158 84	7 6 7 7				1098 1106 588	12656	1808 183	2x1 2x 1 ¹ / ₂	3616 183						366 316 168	4 4 2	8.1 7.5 7.5	34 30 15		

	VERHARDING:						TROTTOIR		BOOMEN:	GOOT:			DUIKERS:								
	Lengte	Breedte	OPPERVLAKTE:					Lengte		Breedte	Gras	Tegels	Baksteen	Soort	Aantal	Aardegoot	Aardegoot steenbodem	Gem. goot	Aantal	Lengte	Breedte
			Onverhard	Deligrint	Deligrint op onderlaag	Pertjoetgrint op onderlaag	Asfalt														
Yang Khing Hianstraat	95	6				570												95	2	8	16
Zwarteweg																					
Totaal :	100623		42643	1149805	44146.5	199262.5	214546.9		229640.2	4473.8	1366.8			5155	87459	18299	75185.5		400		3801.2

eigenweg D.S.M

DIENT VAN HET BOUW- EN WOONTOEZICHT.

PERSONEEL.

Directeur	J. G. Eylander.
Inspecteur	H. A. K. Hillerström.
Opzichter	C. Deweerdt.
Opzichter	Mas Soediman.
Adjunct Commies	M. Poeloengan.
Klerk	A. Nababan.
Oppasser	Mangkoesentono.

De Directeur J. G. Eylander ging 6 Mei met buitenlandsch verlof. Zijn functie werd waargenomen door den Directeur der Gemeentewerken Ir. W. van Ommen.

De Opzichter Mas Soediman werd met ingang van 1 Januari 1928 in vasten dienst opgenomen bij Gemeenteraadsbesluit No. 298 ddo. 14 December 1927.

Bij besluit van Burgemeester en Wethouders No. 7 ddo. 24 Januari 1928 werd M. Poeloengan benoemd tot Adjunct Commies in tijdelijken dienst. De benoemde trad op 1 Februari 1928 in dienst.

ALGEMEENE BESCHOUWINGEN.

De reeds in 1927 geconstateerde opleving in den bouw van woningen zette krachtig door. Zooals uit de bijlagen blijkt, overtreft het aantal gebouwde huizen van 1928 die van alle voorgaande jaren, waarover gegevens beschikbaar zijn. In dit opzicht was 1928 een recordjaar. Van verschillende zijden werd deze woningbouw geëntameerd.

De N. V. „Woningpark Arcadië” bouwde aan den Gloe-goerweg 23 woonhuizen met een huurwaarde van f 75,— — f 90,— per maand.

De N. V. „Medansche Woningvoorziening” bouwde in Polonia aan de Heemskerk- en Bontekoelaan 21 woningen met een huurwaarde boven f 100,— per maand.

Voorts werden door enkele Handels- Cultuur- en Scheepvaart Maatschappijen woningen gebouwd voor haar personeel, terwijl verschillende particulieren woningen bouwden ter voorziening in eigen behoefte, dan wel met het doel ze te verhuren.

Door het Gemeentelijk Woningbedrijf werden 28 woningen bijgebouwd in huurwaarde van f 20,— tot f 90,— per maand.

Ondanks deze belangrijke uitbreiding van het aantal woningen is van beëindiging van den woningnood nog geen sprake. Er bestaat nog groote vraag naar goede woningen van elke huurwaarde.

Het is dan ook een gelukkig verschijnsel, dat de in de 2e helft van het jaar wederom hervatte onderhandelingen tusschen de Gemeente en het Gouvernement eindelijk uitzicht geven op overeenstemming inzake woningbouw door de Gemeente ten behoeve van Gouvernementsambtenaren, met een huurgarantie van het Gouvernement, terwijl deze laatste eveneens zal deelnemen in de N. V. „Medansche Woningvoorziening”, waardoor deze Maatschappij weer $\pm$ 13 woningen zal kunnen bijbouwen.

De nieuw gebouwde kedehs en petaks vonden alle onmiddellijk huurders. Er staat geen huis leeg. Voor elk in aanbouw zijnd huis waren steeds meerdere gegadigden.

Het over de geheele linie heerschend gebrek aan huizen vond zijn weerspiegeling in de hogere huren der nieuwgebouwde huizen.

Werd deze verhooging nog tegengehouden door het groote aantal bestaande huizen, waarvan de huren niet mochten worden verhoogd zonder toestemming van de Huurcommissie, het staat te voorzien, dat na de opheffing dezer Commissie op 1-1-1929 een algemeene stijging der huren zal intreden.

Ook in de kampongs werd veel gebouwd. Door overleg met de belanghebbenden en een geregeld toezicht bij den bouw, werd een invloed ten goede uitgeoefend op den aard dezer woningen.

Het is echter zeer te betreuren, dat deze invloed zich niet uitstreckte tot de Zelfbestuurs-gebieden binnen de Gemeente. Hierdoor toch worden de bouwers, welke zich niet wenschen te onderwerpen aan de Gemeentelijke bepalingen naar deze kampongs gedrongen en wordt Medan aan die zijden omsloten

door Kampongs, welke door slechte woningen en gebrek aan regelmaat, wegen, afwatering en vuilverwijdering in tijden van epidemie een gevaar zullen vormen voor de Gemeente.

Het blijft zeer gewenscht, dat — onder welken vorm ook — overeenstemming worde bereikt inzake toezicht op den aanleg en bebouwing van deze kampongs.

Bouwvergunningen.

In het verslagjaar werden, voor het gedeelte der Gemeente, waarop de Medansche Bouw- en Woonverordening van toepassing is, 496 bouwvergunningen uitgereikt.

Deze hadden betrekking op den bouw van:

- 89 Europeesche woningen
- 38 kedeh's en petaks enz.
- 8 werkplaatsen
- 1 vuilverbrandingsoven
- 1 chemisch laboratorium
- 1 ziekenhuis
- 1 schoolgebouw
- 4 uitbreidingen schoolgebouwen
- 2 water-reservoirs
- 3 pakhuizen
- 1 radiostation
- 1 benzine-kiosk
- 4 ondergrondsche opslagplaatsen voor benzine
- 50 kleine bouwwerken
- 24 tijdelijke bouwwerken
- 151 kleine verbouwingen
- 78 groote verbouwingen
- 2 zeepfabrieken
- 1 tijdelijk bioscoopgebouw
- 81 aansluitingen op de Gemeentelijke rioleering
- 18 lichtreclame's
- 27 reclameborden.

Voor 103 werkjes, waarvan de kosten op minder dan f 100.— werden geraamd, werd mondeling vergunning verleend.

Voor het gedeelte der Gemeente, vallende onder de bepalingen der Kampong Bouwverordening, werden 115 bouwver-

gunningen uitgereikt, welke betrekking hebben op den bouw van:

- 101 woonhuizen
- 10 petaks
- 1 stal
- 2 verplaatsen van woonhuizen
- 12 groote verbouwingen
- 12 kleine verbouwingen.

Voor 41 werkjes, waarvan de kosten op minder dan f 50.— werden geraamd, werd mondeling vergunning verleend.

Tijdens de behandeling werden 9 bouwaanvragen door de belanghebbenden op eigen verzoek ingetrokken. Hiervan vielen 8 onder de bepalingen der Medansche Bouw- en Woonverordening en 1 onder die der Kampong Bouwverordening, terwijl tevens nog na verleening van de vergunning door belanghebbenden werd medegedeeld, dat één bouwwerk, vallende onder de bepalingen der Medansche Bouw- en Woonverordening en 2, vallende onder die der Kampong Bouwverordening, niet tot uitvoering zouden komen.

De hierna volgende staten geven een beknopt overzicht van de werkzaamheden van het Bouwtoezicht over de laatste 13, respectievelijk 8 jaren, (Zie bijl. I en II).

Rooigelden.

Aan rooigelden werd een bedrag van f 14.210,22 ontvangen of f 3,025,01 meer dan in het vorig jaar en f 5.710,22 meer dan het geraamde bedrag van f 8.500,—.

Afgewezen en ingetrokken verzoeken om bouwvergunning.

Veertien bouwaanvragen werden afgewezen; 8 waren in strijd met de bepalingen der Medansche Bouw- en Woonverordening en 6 met de bepalingen der Kampong Bouwverordening. Zes bouwvergunningen werden door den Burgemeester ingetrokken — waarvan 4 vielen onder de Medansche Bouw- en Woonverordening en 2 onder de Kampong Bouwverordening — omdat binnen den daarvoor gestelden termijn geen aanvang met den bouw werd gemaakt.

Inspecties.

Geregeld werd contrôle gehouden over $\pm$ 93 in uitvoering zijnde bouwwerken, vallende onder de bepalingen der Medansche Bouw- en Woonverordening. Het totaal der daarvoor in verslagjaar gehouden inspecties bedroeg 3381, hetgeen neerkomt op een gemiddelde van ruim 11 per dag, zoodat vrijwel 2 maal per 3 weken elk werk werd bezocht, terwijl daarnevens nog de 103 kleine werkjes, waarvoor mondelinge toestemming was verleend, geregeld werden geïnspecteerd.

Bovendien werd geregeld contrôle uitgeoefend op $\pm$ 22 in uitvoering zijnde bouwwerken, vallende onder de bepalingen der Kampong Bouwverordening.

Hiervoor werden 860 inspecties gehouden, zoodat om de 7 dagen elk werk werd bezocht.

Over 41 kleine werkjes, waarvoor mondelinge toestemming was verleend, werd bovendien toezicht gehouden.

Schoonheidscommissie.

De Schoonheidscommissie werden 43 bouwaanvragen om advies toegezonden. Tegen de uitvoering van een 11-tal werden door de Schoonheidscommissie bezwaren geopperd, doch na overleg met den Architect, werd aan deze bezwaren tegemoet gekomen, zoodat door de Commissie in verslagjaar geen enkel afwijzend advies werd uitgebracht.

Verbetering van woningen.

In het afgelopen jaar werd verder doorgegaan met het openmaken van brandgangen, terwijl gelijktijdig eenige verbeteringen aan de op deze gangen uitkomende woningen plaats hebben gehad.

De brandgangen, uitkomende op den vischpasar, werden allen gezuiverd van de noodige afdaken en opgerichte stalletjes.

Een aantal verbeteringen, betrekking hebbende op 56 perceelen, werd aangebracht, naar aanleiding van de ingekomen klachten en gehouden inspecties. De verbeteringen werden tot stand gebracht, deels door overleg met de eigenaren, deels door toepassing van de bepalingen der Bouw- en Woonverordening.

De bemoeienis had hoofdzakelijk plaats met betrekking tot loozingen, voorzieningen tegen vocht, veiligheid en onderhoudsgebreken.

Afkeuring en opruiming van bouwvallige huizen en andere bouwwerken.

Op grond van artikel 154 van de Medansche Bouw- en Woonverordening, werden 12 woningen bouwvallig verklaard en werden deze binnen de gestelde termijnen gerepareerd of geheel afgebroken.

Wijziging der Medansche Bouw- en Woonverordening.

In zijn vergadering van 20 Juni 1928 stelde de Gemeenteraad vast de „Verordening tot wijziging en aanvulling der Medansche Bouw- en Woonverordening”.

De Verordening werd afgekondigd in het Extra Bijvoegsel van 17 Juli 1928 No. 46 (Javasche Courant No. 57).

Rioleering.

De eigenaren van perceelen gelegen aan straten, waarin de rioleering werd gelegd, werden, nadat door den Gemeenteraad het hiervoor betreffende besluit was genomen, aangezegd hun perceelen binnen den bij dat besluit bepaalden termijn op de rioleering te doen aansluiten.

Aangezien vele eigenaren niet binnen den bepaalden termijn hun perceelen hadden aangesloten, werden allen gewaarschuwd en toen ook dat nog niet hielp, werden de achterstaligen geverbaliseerd. Over het algemeen vordert de aansluiting op de rioleering uiterst langzaam, waardoor Gemeentewerken last ondervindt bij het afwerken van rioleering en wegen.

Einde verslagjaar waren in totaal 180 perceelen aangesloten.

Woningregistratie.

In den loop van verslagjaar werd een aanvang gemaakt met de Woningregistratie. Alle benoodigde gegevens van een woning werden daarbij verzameld op kaarten, waarvan een model als bijl. III hierbij is gevoegd. Dit model werd door Burgemeester en Wethouders goedgekeurd bij besluit No. 6 dd. 24-1-1928.

Bij de zeer drukke bezigheden gedurende verslagjaar, als gevolg van het groote aantal te onderzoeken bouwaanvragen, was het niet mogelijk deze registratie zoo krachtig ter hand te nemen, als wenschelijk zou zijn.

Wil deze registratie aan zijn doel beantwoorden, dan zal na de eerste opname van alle huizen een geregelde inspectie moeten volgen, daar verschillende gegevens aan verandering onderhevig zijn. Deze eerste opname eischt veel tijd, het tegenwoordige personeel zal hiervoor zeker een tijdsverloop van 5 jaren noodig hebben.

Het verdient ernstige overweging tijdelijk een speciale opnemingsbrigade in dienst te nemen voor de eerste opname.

In verslagjaar werden 33 huizen opgenomen.

Petroleumordonnantie.

Op verzoeken tot het mogen in voorraad hebben van lichtontvlambare vloeistoffen tot een hoeveelheid van maximum 80 L. werden 4 vergunningen verleend, terwijl 1 aanvraag werd afgewezen.

Voor het plaatsen van een benzinepompinstallatie met ondergrondsche tank werd een 5-tal vergunningen uitgereikt.

Hinderordonnantie.

Het toezicht op de bepalingen der Hinderordonnantie werd geregeld uitgeoefend. Overtredingen en ergerlijke toestanden werden niet aangetroffen.

Hieronder volgt een overzicht van de behandelde aanvragen, gerangschikt naar de soort van de inrichtingen in volgorde als in de Hinderordonnantie onder artikel 1 aangegeven:

Soort van inrichting:	Gunstig	Afwijzend	Totaal	Toelichtingen:
I. *) die gedreven door electromotoren, stoom- en gaswerktuigen enz.	15	2	17	*) 4 van deze inrichtingen zijn bijplaatsingen van electromotoren van ten hoogste 3 P. K. in werkplaatsen die reeds een vergunning hebben en aan welke, ingevolge Gouvernements-schrijven dd. 18 April 1928 No. 792/11, mondeling vergunning werd verleend.
VI. die bestemd tot bereiding van vetten en harsen.	3	1	4	
VIII. bakkerijen, mouterijen enz.	8	1	9	
IX. leerlooierijen, slachterijen enz.	—	1	1	
XI. blikslagerijen, gieterijen enz.	5	2	7	
XIII. Timmermanswinkel, zagerijen enz.	7	—	7	
XIV. Wagenverhuurderijen, enz.	9	—	9	
Alle inrichtingen, welke gevaar, schade of hinder kunnen veroorzaken.	4	1	5	
			59	

In verband met de zeer slechte toestanden, welke in de meeste bioscopen heerschten, werd Burgemeester en Wethouders geadviseerd alle bioscopen een nieuwe vergunning te geven en daarbij bepalingen te stellen, waaraan de gebouwen in het vervolg zullen hebben te voldoen.

Einde verslagjaar was deze zaak nog in behandeling.

Hotelverordening.

Gedurende verslagjaar werden 91 vergunningen voor het exploiteeren van een hotel en 7 voor een biljarthuis uitgereikt.

Bijna alle hotels zijn voorzien van een privaat met water-poeling, uitgezonderd die aan de Oude Markt, Moskeestraat

en Calcuttastaat. Dit is het gevolg van het plan, dat de Oude Markt, Moskeestraat en Kampong Voor-Indiërs zullen worden voorzien van een Gemeentelijke gesloten rioleering, welk plan echter nog niet tot uitvoering is gekomen.

Inspecties werden geregeld uitgeoefend op al die hotels. Overtredingen en ergerlijke toestanden werden niet aangetroffen.

Broodbakkerijen.

In al deze inrichtingen werden een privaat en een handwaschbak aangebracht. Verbeteringen hadden plaats. Alle verkeerden in behoorlijken staat.

Reglement op het maken en verkrijgbaar stellen van ijs- en koolzuur-houdende wateren.

De inrichtingen verkeerden in goeden staat. Bij alle is evenals dit voor broodbakkerijen is geschied, geëischt dat voor de werklieden een privaat met waschgelegenheid wordt beschikbaar gesteld.

Drankverordening.

In de maand Juli van verslagjaar werden 33 stuks dranklocaliteiten geïnspecteerd. Aan een 16-tal daarvan kon de vergunning worden verleend na de inspectie; aan de rest eerst na het aanbrengen van de vereischte verbeteringen.

Diversen.

In samenwerking met het Hoofd van den Dienst der Openbare Gezondheid werd aan Burgemeester en Wethouders een geheim rapport ingediend betreffende de plaats en een plan voor den centralen gemeente-pasar.

Daar de verdere voorbereiding der pasarplannen behoort tot de taak van den Dienst der Gemeentewerken, wordt naar het verslag van dezen dienst verwezen.

Bijlage : I.

Overzicht van de werkzaamheden van het Gemeentelijk Bouwtoezicht over de jaren 1916 t/m.
1928 voortvloeiende uit de bepalingen der Medansche Bouw- en Woonverordening.

Jaren	Aantal uitgereik- te bouwvergun- ningen	Aantal gebouwen :				Groote verbou- wingen	Ontvangen Rooi- gelden	Bebouwde oppervlakte in m².			Afgekeurd :		Aanmerkingen.
		Vrijstaande woningen	Kedehs voor Inl. en Chin.	Winkel hui- zen en kan- toren	Bijzondere gebouwen			Begane grond	Verdieping	Totaal	Huizen	Kleine bouwwer- ken	
1916	154	24	147	5	24	88	7673.63	—	—	32931	75	47	
1917	211	57	170	7	109	32	11479.04	—	—	53042	5	65	
1918	227	85	358	14	59	87	19250.75	—	—	89393	10	—	
1919	283	60	427	9	85	37	18513.09	67431	26059	93490	—	—	
1920	357	47	400	7	47	40	19248.50	75209	25602	100811	—	—	
1921	288	15	127	6	28	34	12730.72	48452	19869	68321	61	—	
1922	265	14	53	—	25	31	6153.65	12882	3100	15982	47	—	
1923	295	20	29	7	20	57	7293.60	18443	1465	19908	37	2	
1924	229	7	21	5	17	57	4866.16	10473	1032	11505	110	20	
1925	241	16	21	10	8	47	4706.23	16938	1572	18510	75*)	—	*) Werden in 1927 afge- broken.
1926	240	15	41	5	3	32	6419.17	14398	1403	15801	3	1	
1927	337	42	13	2	8	60	11185.21	28561	3701	32262	44	1	
1928	496	89	38	—	9	78	14210.22	39402	3919	43321	12	—	

Bijlage: II.

Overzicht van de werkzaamheden van het Gemeentelijk Bouwtoezicht over de jaren 1921 t/m. 1928 voortvloeiende uit de bepalingen der Kampong Bouwverordening.

Jaren	Aantal uitgereikte vergunningen	Aantal gebouwen:				Werkplaatsen en loodsen	Verplaatste woonhuizen	Verbouwingen	Afgewezen aanvragen	Op eigen verzoek ingetrokken tijdens de behandeling	Aanmerkingen
		Woonhuizen	Petaks	Stallen	Bidhuisjes						
1921	43	18	5	4	1	2	6	12	7	2	
1922	80	33	9	4	1	—	22	20	8	2	
1923	59	38	12	2	—	—	5	15	4	—	
1924	76	48	39	2	1	—	5	20	—	—	
1925	69	43	16	4	—	—	3	13	1	—	
1926	63	44	6	—	—	—	3	15	2	—	
1927	75	54	28	1	—	1	7	11	4	1	
1928	115	101	10	1	—	—	2	24	6	1	

Bijlage III.

GEMEENTE



MEDAN.

BOUW- EN WOONTOEZICHT

WONINGREGISTRATIE No.

[illegible]

A N S C H R I J V I N G E N :

Datum der
voldoening aan
aanschrijving

OMSCHRIJVING

VERDERE BIJZONDERHEDEN

DIENST VAN HET GEMEENTELIJK WONINGBEDRIJF.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Verkoop van woningen.

Met het doel voort te gaan met het lenigen van den woningnood, zonder meerdere gelden in het woningbedrijf vast te leggen, besloot de Gemeenteraad in zijn vergadering van 18 Juli 1928 (Besluit No. 207) over te gaan tot verkoop van woningen en in de plaats van een verkochte woning een nieuwe van dezelfde grootte te bouwen.

Bij dezen verkoop werd de grond op de normale voorwaarden in erfpacht uitgegeven.

Bij de bepaling van de koopsom van een woning werd uitgegaan van de werkelijke bouwkosten. Dit bedrag werd vermeerderd met $17\frac{1}{2}\%$ als vergoeding voor het maken van het ontwerp, toezicht op uitvoering, bouwvergunningsrecht en bouwrente en verminderd met een afschrijvingspost, gebaseerd op een afschrijving in 50 jaren.

Bij den verkoop van woningen, welke in de dure jaren zijn gebouwd (Djati Oeloe) zal het overweging verdienen bij de bepaling van de koopsom niet uit te gaan van de werkelijke bouwkosten, doch van de kosten, waarvoor thans een dergelijke woning kan worden gebouwd.

Dit zal in sommige gevallen neerkomen op een belangrijke extra afschrijving, doch deze is volkomen gemotiveerd.

De leveringstermijn werd steeds zoodanig geregeld, dat den bewoners der verkochte huizen andere Gemeentewoningen konden worden aangeboden.

Bij Gemeenteraadsbesluit No. 300 ddo. 18 October 1928 werd besloten tot verkoop van twee huizen type Ra aan de Renbaanstraat met ingang van 1 December 1929..

Door den bouw van twee woningen type Rc aan de Balistraat zal het woning-bezit worden aangevuld.

Bij Gemeenteraadsbesluit No. 237 ddo. 15 Augustus 1928 werd besloten tot verkoop van een huis type T. aan de Hugo de Vrieslaan, met ingang van een nader te bepalen datum.

Dit huis werd vervangen door den bouw van dienstwoning No. XVIII aan de van Linschotenlaan.

Eind verslagjaar waren nog enkele aanvragen tot koop in behandeling.

Het laat zich aanzien, dat deze maatregel, zij het ook in bescheiden mate zal medewerken aan de leniging van den woningnood, welke nog in groote mate wordt gevoeld door alle klassen der bevolking.

Aantal woningen.

Eind verslagjaar bedroeg het aantal, in het belang der Volkshuisvesting, gebouwde Gemeentewoningen 417, benevens 3 toko's. Behalve deze woningen zijn 14 dienstwoningen, de Oranjabioscoop en het gebouw van de Deli Club in het Woningbedrijf ondergebracht.

De bij dit verslag gevoegde bijlage I geeft een overzicht van het aantal en type's der woningen met de huurwaarde.

Verhuring.

Met het verhuren van de woningen werd geen last ondervonden. Eind verslagjaar stonden 670 gegadigden voor een woning ingeschreven. Enkele malen moest worden opgetreden tegen het onrechtmatig in gebruik nemen van woningen, wanneer getracht werd een woning aan kennissen over te doen, zonder dat hiervoor toestemming was verleend.

Opzegging van de huur wegens wanbetaling of wangedrag was niet noodig.

Waarschijnlijk als uitvloeisel van den nijpenden woningnood, waardoor sommige ingeschrevenen reeds jarenlang wachtten, alvorens hen woningen konden worden toegewezen, kwamen enkele malen klachten van gegadigden, welke meenden gepasseerd te zijn bij de uitgifte van een woning. Na een daartoe strekkend verzoek in den Gemeenteraad, werden bij besluit van Burgemeester en Wethouders ddo. 1 Maart 1929 No. 14 regelen vastgesteld, in acht te nemen bij den verhuur van woningen.

Deze luiden als volgt:

Artikel 1.

1. De woningen worden uitsluitend uitgegeven aan personen, die zich hebben doen plaatsen op de, door den Directeur van het Gemeentelijk Woningbedrijf, bij te houden lijsten van gegadigden.

2. Deze lijsten liggen ten kantore van den Directeur van het Gemeentelijk Woningbedrijf voor een ieder ter inzage. De daarop aangegeven volgorde is behoudens hieronder te noemen uitzonderingen niet voor wijziging vatbaar.

Artikel 2.

1. Bij de aanvraag om een woning moet de aanvrager opgeven: naam, voornamen, betrekking, adres, burgerlijken staat, aantal kinderen, totaal inkomsten van het *geheele* gezin.

2. Hij krijgt daarop toegewezen, het op de betreffende woninglijst laagst vrijstaande rangnummer. Hiervan wordt hem schriftelijk mededeeling gedaan

Artikel 3.

Een gegadigde voorkomende op een der woninglijsten, die een andere, niet tot het gemeentelijk woningbedrijf behoorende, woning betreft, wordt van de lijst afgevoerd, tenzij hij binnen 14 dagen na het betrekken dier woning schriftelijk kennis geeft, dat hij, wegens onvoldoende huisvesting, gegadigde wenscht te blijven.

Artikel 4.

De gegadigde wordt igeschreven op een der volgende lijsten:

Bij inkomsten van het geheele gezin				op een woning met een huurwaarde			
		t/m f	45.—	van f	5.50	t/m f	6.50
van meer dan f	45.—	t/m f	60.—	„ „	7.50	„ „	9.—
„ „ „ „	60.—	„ „	100.—	„ „	12.—	„ „	15.—
„ „ „ „	100.—	„ „	140.—	„ „	17.—	„ „	20.—
„ „ „ „	140.—	„ „	200.—	„ „	25.—	„ „	28.50
„ „ „ „	200.—	„ „	300.—	„ „	35.—	„ „	45.—
„ „ „ „	300.—	„ „	400.—	„ „	55.—	„ „	60.—
„ „ „ „	400.—	en	hooger	„ „	70.—	„ „	90.—

Artikel 5.

In verband met bijzondere omstandigheden kan de Directeur van het Gemeentelijk Woningbedrijf op verzoek van aanvrager hem inschrijven op een andere lijst dan waarop hij in verband met de inkomsten van het *geheele* gezin recht heeft. Ook kan in bijzondere gevallen toewijzing van een woning volgen in een andere groep dan waarvoor de inschrijving is geschied.

Artikel 6.

Indien een Gemeentewoning vrij komt, geschiedt de toewijzing naar de volgorde van de op die woning betrekking hebbende woninglijst, met dien verstande, dat boven deze rangorde achtereenvolgens de voorkeur hebben:

- a. gegadigden, die in het bezit zijn van een medisch certificaat, voor controle gewaarmerkt door den Geneesheer-Directeur van het Gemeente-Ziekenhuis waarbij de door gegadigde bewoonde woning in ernstige mate nadeelig wordt verklaard voor de gezondheid van één of meer dan één lid van het gezin;
- b. gegadigden die gehuwd zijn, en geruimen tijd verblijven in een der plaatselijke hotels of pensions, dan wel bij anderen inwonen.
- c. gegadigden die slechts beschikken over een woning kennelijk ongeschikt voor de behoeften van het gezin;
- d. gegadigden die gehuwd zijn;
zullende in gevallen van gezinnen met één of meer dan één kind — onverschillig of deze behooren bij groep, a, b, c, of d — door Burgemeester en Wethouders worden beslist of aan deze den voorrang moet worden toegekend boven gezinnen zonder kinderen.

Artikel 7.

De Directeur van het Gemeentelijk Woningbedrijf is bevoegd om in bijzondere gevallen van deze regelen af te wijken doch slechts na overleg met en onder goedkeuring van den Wethouder van de Bedrijven.

Artikel 8.

De Directeur van het Gemeentelijk Woningbedrijf kan een gegadigde, die zonder opgaaf van voldoende redenen weigert een hem aangeboden huis te aanvaarden, van de lijst afvoeren en hem bij herplaatsing als laatste nummer opbrengen.

De betrokkene wordt hiervan onmiddellijk schriftelijk in kennis gesteld.

Artikel 9.

Aan ieder gegadigde die zich laat inschrijven wordt een exemplaar van dit Reglement in de Nederlandsche of Maleische taal uitgereikt.

Inning der huren.

De inning der huren verliep vrij vlot. Wel waren in de maanden, waarin een circus of een pasar-malam hun verlokkenen invloed uitoefende, enkele bewoners achterstallig, doch steeds werd dit ingehaald.

Het resultaat laat dan ook niet te wenschen over.

Op een totaal bedrag van f 86.635.50 aan verschuldigde huur behoefde niets als oninbaar te worden afgeschreven, terwijl de huurschuld aan het eind van het jaar nihil bedroeg.

Een uit 1925 dateerende schuld werd in den loop van het jaar afbetaald.

Leegstaande woningen.

Van de woningen voor de Volkshuisvesting heeft geen enkele leeggestaan.

Dienstwoning No. VII stond 10 dagen leeg en werd daarop verhuurd.

Dienstwoning No. VI stond 2 maanden leeg. Het totaal verlies wegens leegstaan bedroeg f 270.—

Verhuizingen.

Zooals de volgende tabel aangeeft, hadden de meeste verhuizingen plaats in Djati Oeloe. Over het algemeen bedroeg het aantal verhuizingen aanmerkelijk minder dan in 1927 toen het aantal verhuizingen 92 of $\pm 24\%$ bedroeg.

KAMPONG	Woning type	Aantal woningen in exploitatie	Aantal verhuizingen	Verhouding tusschen verhuizingen en aantal woningen	Toelichtingen
Kampung Skip	Toko	1	—	—	
	D	4	2	50 $\frac{0}{0}$	
	E	2	1	50 $\frac{0}{0}$	
	F	6	1	17 $\frac{0}{0}$	
	G	28	4	14 $\frac{0}{0}$	
	H	8	1	12 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$	
Kampung Djati Oeloe	A	4	3	75 $\frac{0}{0}$	
	B	5	4	80 $\frac{0}{0}$	
	H	2	—	—	
	K	7	4	56 $\frac{0}{0}$	
	L	4	3	75 $\frac{0}{0}$	
	D	8	2	25 $\frac{0}{0}$	
	M	20	3	15 $\frac{0}{0}$	
	N	40	8	20 $\frac{0}{0}$	
	O	98	12	12 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$	
	Toko	2	—	—	
Padang Loemba I	Ma	18	1	5 $\frac{0}{0}$	
	Oa	14	—	—	
	P	8	2	25 $\frac{0}{0}$	
	Q	8	3	37 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$	
Kampung Sidodadi	R	2	—	—	
	Ma	6	—	—	
	Oa	8	1	12 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$	
	Q	24	—	—	
Padang Loemba II	Ra	2	—	—	
	S	8	1	12 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$	
	Ma	14	—	—	
	Oa	10	—	—	
	P	10	6	60 $\frac{0}{0}$	
	Q	10	2	20 $\frac{0}{0}$	
13 Woningen 1927	T	4	—	—	Met ingang van 1-4-28 1 huis en 1-5-28 3 hui- zen verhuurd.
	U	5	1	20 $\frac{0}{0}$	16-2-28, 1 huis, 1-3-28, 1 huis. 1-4-28, 2 huizen en 16-4-28 1 huis ver- huurd.
	V	4	—	—	Met ingang 1-4-28 ver- huurd.
Totaal:		394	65	16 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$	
Ambonstraat 1928	Mb	6	—	—	{ In Oct. en Dec. in ge- bruik genomen.
	W	8	—	—	
12 Woningen 1928	Rb	4	—	—	{ In Nov. en Dec. in ge- bruik genomen.
	U	4	—	—	
	V	4	—	—	

ONDERHOUD.

De gewone reparaties hadden geregeld plaats.

De groote onderhoudswerken bestonden in hoofdzaak uit:

K a m p o n g S k i p.

Voor 3 woningen werden nieuwe trappen gemaakt en van 5 woningen werden de trappen gerepareerd. De boeiborden en windveeren van 20 woningen werden gerepareerd, waarbij van 9 woningen de boeiborden en windveeren gecarbolineerd waren. De dakoverstekken van 4 woningen werden vernieuwd.

K a m p o n g D j a t i O e l o e.

Nieuwe badkamerdeuren werden gemaakt bij 15 woningen. In totaal werden 115 woningen geheel van binnen gewit terwijl 8 woningen geheel van buiten en binnen gewit en geschilderd werden.

P a d a n g L o e m b a.

In totaal werden 44 woningen geheel van binnen en van buiten gewit.

B u r g e m e e s t e r s w o n i n g.

Van het dak van de Burgemeesterswoning werden de gebakken pannen verwisseld door cement-pannen. daar de indekking niet bestand bleek tegen hevigen regenwind.

UITBREIDINGEN.

Het bijbouwen van een kamer aan de dienstwoningen No. X, XI en XII en een kamer aan de bijgebouwen type D in Djati Oeloe kwam gereed.

Bij Gemeenteraadsbesluit No. 206 dd. 18 Juli 1928 werd dit goedgekeurd.

Een begin werd gemaakt met het bijbouwen van een bediendekamer aan de 7 woningen type K in Djati Oeloe.

BEWONING.

Voortdurend moest worden gewaakt tegen het maken van onoogelijke aanbouwsels aan de woningen. Vooral bij de kleinere woningen trachtten de bewoners telkens weer uit oude kisten en ander materiaal, hokken, kookgelegenheden en bewaarplaatsen te maken.

Een gehouden telling toont aan, dat gemiddeld in iedere woning 4,6 personen wonen; een kleine verhooging t. o. v. 1927, toen dit cijfer 4.4 was. Bijlage I geeft een overzicht van het aantal bewoners.

FINANCIEEL OVERZICHT.

De toestand, waarin het bedrijf verkeert mag gunstig worden genoemd. Weliswaar is de winst gering, doch dit is een gevolg van de huishuren, welke in verhouding tot de huren voor particuliere woningen, over het algemeen zeer laag zijn.

De post verlies wegens leegstaan bedroeg in 1927 f 20.75 en in verslagjaar f 270.—, als gevolg van het tijdelijk leegstaan van 2 dienstwoningen.

Het verdient overweging de gemaakte winsten te gebruiken voor extra afschrijvingen op Kampong Skip, dat door ongunstige ligging minder in trek is en op sommige woningen in Kampong Djati Oeloe, welke zijn gebouwd in een tijd toen de bouwkosten aanmerkelijk hooger waren dan thans het geval is.

Baten.

De bruto huren over alle complexen bedragen f 86.635.50. Ontvangen werd aan huren f 86.365.50 en aan reeds afgeschreven huur f 20.—

De achterstand is hiermede geheel opgeheven.

Lasten.

Uitgegeven werd aan onderhouds- en administratiekosten f 9.079.12. Het begroote bedrag bedroeg oorspronkelijk f 6.660.50 en werd gedurende verslagjaar verhoogd met

f 2418,62, daar de toegestane gelden niet voldoende bleken voor behoorlijk onderhoud. Ook voor het volgende jaar is het bedrag geraamd op 1 % van de bouwkosten in plaats van $\frac{3}{4}$ % zooals vroeger het geval was.

Zie voor de baten en lasten de exploitatie-rekening. (bijlage II).

Toelichting op de Balans.

De totale boekwaarde van de ingebrachte objecten komt overeen met de schuld aan de Gemeente Medan.

De rente van het Gouvernementsvoorschot ad. f 300.000,— waarvan f 280.000,— werd opgenomen in het tijdvak 1 Juni 1926 — 1 November 1928 bedroeg gedurende den bouw f 17.594.45.— Dit bedrag werd in de Gemeentekas gestort ten iaste van de rekening „Reserve voor aanvulling bouwkapitaal”.

Tegenover deze uitgave staat aan inkomsten de annuïteit van het reeds van dit voorschot ingebrachte complex Padang Loemba II ad. f 5.626,30 vermeerderd met f 15.629,— van ontvangen huur van gereedgekomen en nog niet ingebrachte woningen of totaal f 21.255,30.—

Na aftrek van een bedrag ad f 530.83 betaald aan hacil tanah werd, aangezien het niet noodig is hierop verder te reserveeren, het resteerende ad f 3.130.02 overgebracht naar de Verlies en Winstrekening.

Voor het aanbrengen van verbeteringen, waarvan bij Raadsbesluit No. 205 ddo. 18 Juli 1928 een bedrag ad f 4.200.— werd toegestaan, werd uitgegeven f 4.209.39.—

Daar deze verbeteringen uit de ontvangsten over 1928 werden betaald, mag dit bedrag als winst worden aangemerkt.

Het winstsaldo bedraagt dus feitelijk f 6.724.84 vermeerderd met f 4.209.39 en verminderd met f 3.130.02 of f 7.804.21.—

Na overboeking van het winstsaldo ad. f 6.724.84 naar het Reservefonds bedraagt de totale algemeene reserve f 9.591.79.— Bij de vaststelling van de begrooting voor 1929 werd besloten hiervan te bestemmen voor extra afschrijving op Kampong Skip f 7.250.—, verdeeld als volgt.

Permanent gedeelte f 3.000.—, Semi Permanent f 3.334.31 en houten woningen f 915.69. Er blijft dus slechts een bedrag van f 2.341.79 over.

Bijlage I.

Kampong:	Woning type	Aantal woningen	Maandhuur	Mannen	Vrouwen	Kinderen	Inwonenden :				Totaal aantal bewoners
							Mannen	Vrouwen	Kinderen	Bedienden	
S k i p	Toko	1	25.—	1	1	2	—	—	—	—	4
	D	4	35.—	5	3	4	—	—	—	—	12
	E	2	12.—	2	2	—	2	—	—	—	6
	F	6	7.50	6	6	9	4	2	2	—	29
	G	28	5.50	34	24	33	11	6	6	—	114
	H	49	6.50	8	8	15	2	5	—	—	38
											203
Djati Oeloe	Toko	2	45.—	1	1	3	4	2	5	—	16
	A	4	80.—	4	9	2	—	—	—	—	4
	B	5	85.—	5	5	6	—	—	—	—	6
	D	8	45.—	5	8	4	4	8	—	—	3
	H	2	75.—	2	1	—	—	—	—	—	6
	K	7	60.—	6	7	9	—	1	1	—	9
	L	4	57.50	4	4	2	—	1	—	—	5
	M	20	14.—	19	19	43	16	8	4	—	109
	N	40	9.—	40	37	81	29	15	15	—	217
	O	190	6.50	95	95	111	56	36	17	—	410
		98									883
Padang Loemba I	Ma	18	17.—	17	18	22	15	20	3	—	95
	Oa	14	7.50	14	14	32	3	2	3	—	68
	P	8	6.50	7	7	7	4	3	—	—	28
	Q	48	5.50	8	8	18	3	2	5	—	44
Sidodadi	Ma	6	15.—	6	7	7	4	—	—	1	25
	Oa	8	8.—	8	8	21	1	2	—	1	41
	Q	24	6.—	24	23	21	8	3	1	—	80
	R	1	30.—	1	1	—	1	—	—	—	3
	R	40	20.—	1	1	1	—	—	—	—	3
Padang Loemba II	Ma	14	17.50	13	14	37	6	7	3	1	81
	Oa	10	7.50	10	10	17	4	3	2	—	46
	P	10	6.50	9	9	14	3	3	1	—	39
	Q	10	5.50	10	9	1	6	3	2	—	31
	Ra	2	32.50	2	2	6	1	—	1	—	12
	S	54	28.50	8	8	16	6	5	1	1	45
13 Woningen 1927	T	4	85.—	4	4	10	—	—	1	4	23
	U	5	70.—	5	5	5	—	—	2	8	25
	V	13	55.—	4	4	9	—	—	3	8	28
26 Woningen 1928 *)	Mb	6	25.—	—	—	—	—	—	—	—	
	Rb	4	40.—	—	—	—	—	—	—	—	
	U	4	75.—	—	—	—	—	—	—	—	
	V	4	60.—	—	—	—	—	—	—	—	
	W	26	20.—	—	—	—	—	—	—	—	
Totaal		420									1803

Gemiddelde inwonenden per woning $\frac{1803}{394} = 4.6$ personen.

*) Alle woningen waren Ult. December nog niet bewoond, waarom van dit complex het aantal inwonenden niet is opgenomen.

Bijlage II:

EXPLOITATIE REKENING 1928.

Object	Baten				Lasten						S A L D O:	
	Bruto huur	Verlies wegens leegstaan	Netto ontvang- sten	Rente	Afschrij- ving	Hasil tanah	Ver- ponding	Onder- houd en ad- ministratie- kosten	Ver- zekering	Totaal uitgaven	Voordeelig	Nadeelig
1. Oranje Bioscoop en Deli Club	6000.—	—.	6000.—	2869.90	255.09	290.—	585.—	—.	—.	4000.—	2000.—	—.
2. 6 Dienstwoningen 1921	7920.—	270.—	7650.—	2885.30	256.48	1020.—	594.—	874.04	—.	5630.04	2019.96	—.
3. 3 Dienstwoningen 1923	4410.—	—.	4410.—	2369.60	110.38	510.—	324.—	365.29	—.	3679.31	730.69	—.
4. Kampong Skip, permanent gedeelte	1980.—	—.	1980.—	1032.10	118.62	78.77	148.50	319.90	—.	1697.96	282.04	—.
5. idem semipermanent id.	2676.—	—.	2676.—	1066.70	1547.08	154.26	200.70	633.68	527.68	4130.11	—.	1454.11
6. idem 8 houten woningen	624.—	—.	624.—	80.10	419.81	19.20	46.80	688.30	—.	1254.30	—.	630.30
7. 30 Eur. woningen Kg. Djati Oeloe	22860.—	—.	22860.—	14905.20	745.24	1724.54	1714.50	971.04	—.	20060.57	2799.43	—.
8. 158 Inl. id. id.	15324.—	—.	15324.—	10786.80	1114.74	679.60	1149.30	3066.84	—.	16797.31	—.	1473.31
9. Dubbele Toko's id.	1080.—	—.	1080.—	808.10	83.54	20.70	81.—	191.76	38.75	1223.91	—.	143.91
10. 48 Inl. woningen Padang Loemba I	6084.—	—.	6084.—	3624.90	322.96	223.74	456.30	489.60	—.	5117.50	966.50	—.
11. 40 Inl. Dienstwoningen Kg. Sidodadi	4176.—	—.	4176.—	2990.20	247.60	179.88	313.20	404.09	—.	4135.04	40.96	—.
12. Burgemeesterswoning	2400.—	—.	2400.—	1879.60	114.77	—.	135.—	448.43	—.	2577.83	—.	177.83
13. Inl. woningen Kg. Padang Loemba II	8698.50	—.	8698.50	4827.11	799.19	372.82	122.40	502.—	—.	6623.52	2074.98	—.
14. 2 Dienstwoningen 1927	2160.—	—.	2160.—	1163.50	111.16	255.—	—.	124.15	—.	1653.89	506.11	—.
15. 2 Dienstwoningen 1928	243.—	—.	243.—	—.	—.	—.	—.	—.	—.	—.	243.—	—.
Voordeelig saldo												7784.21
T o t a a l:	86635.50	270.—	86365.50	51289.50	6246.66	5528.51	5870.70	9079.12	566.43	78581.29	11663.67	11663.67

Gebouwde eigendommen.

	Verlies en Winst	Balans voor 1929	
Object I. Oranje Bioscoop en Deli Club		f 47.576.79	
II. 6 Dienstwoningen 1921		„ 47.835.61	
III. 3 „ 1923		„ 33.741.86	
IV. Permanent gedeelte in Kampong Skip.		„ 17.084.17	
V. Semipermanent id. id.		„ 16.231.48	
VI. 8 houten woningen id.		„ 916.69	
VII. 30 Europeesche woningen in Kampong Djati Oeloe.		„ 212.186.98	
VIII. 158 Inlandsche id. id.		„ 152.982.88	
IX. Dubbele toko id.		„ 11.461.63	
X. 48 Inlandsche woningen in Kampong Padang Loemba I.		„ 51.461.35	
XI. 40 Dienstwoningen in Kampong Sidodadi		„ 42.470.61	
XII. Burgemeesterswoning		„ 31.212.41	
XIII. 54 Inlandsche woningen in Kampong Padang Loemba II		„ 88.796.—	
XIV. 2 Dienstwoningen 1927		„ 23.760.35	
XV. 13 Woningen 1927.		„ 92.986.38	
XVI. 26 Woningen 1928.		„ 113.360.—	
XVII. 2 Dienstwoningen 1928		„ 22.957.36	
Gemeente Medan — Verstrekt bedrijfskapitaal			f 1.007.022.55
Gemeente Ontvanger — Kassier		„ 15.462.49	
Reservefonds			„ 2.866.95
Debiteuren-huurders		—	
Kas		—	
Reserve voor aanvulling bouwkapitaal			
Gouvernements voorschot ad 5 %	f 3.130.02		
Aanbrengen van Verbeteringen			
bijbouw goedang 7 type's K. in Kampong Djati Oeloe.	f 4.209.39		
Reserve voor Verpondingsbelasting			„ 5.870.70
Exploitatierekening.			
Inkomsten uit verhuur		„ 86.365.50	
Andere ontvangsten		„ 20.—	
Rente van verstrekt bedrijfskapitaal	„ 46.462.76		
Afschrijving op gebouwde eigendommen	„ 5.447.47		
Administratie en Onderhoudskosten	„ 9.079.12		
Verzekering tegen brandschade	„ 566.43		
Grondrechten en grondhuur	„ 5.528.51		
Verpondingsbelasting	„ 5.870.70		
Andere uitgaven	„ 5.626.30		
Winstsaldo naar Reservefonds	„ 6.724.84		„ 6.724.84
	f 89.515.52	f 89.515.52	f 1.022.485.04
			f 1.022.485.04

DIENST DER OPENBARE GEZONDHEID.

P E R S O N E E L.

In plaats van den eervol ontslagen 1e klerk Mohamad Boesthamie werd met ingang van 1 Januari benoemd K. Hoetagoeng, te voren 2e klerk ter Gemeente Secretarie.

De mandoer Kromopawiro, wien in November 1927 ziekteverlof naar Java was verleend, keerde in Februari terug, doch overleed 2 dagen na zijn terugkomst. Zijn weduwe werd zijn deel in het pensioenfonds ad f 400,— uitgekeerd.

Een in tijdelijk dienstverband zijnde werkmán overleed in het Stadsverband.

Binnenlandsch verlof na zes jarigen dienst werd verleend aan den mantri van het Voerwezen, den marktopzichter Darno, den stoker en den Chineeschen mandoer van het slachthuis. Ter vervanging van den dienst van den mantri en den marktopzichter werd een tijdelijk beambte in dienst genomen.

Ziekteverlof werd verleend aan den werkmán in vasten dienst Doellah Djali. Dit werd doorgebracht te Fork de Kock.

Het Hoofd van den Dienst deed te zamen met den Directeur der Gemeentewerken van 11 November tot 1 December een dienstreis naar den Overwal en Java ter bestudeering van het pasarwezen aldaar.

A. GEMEENTE SLACHTHUIS.

G e b o u w e n.

Verschillende herstellingen aan de vloeren, afvoergoten en daken hadden plaats. Evenzoo aan de luchtsproten en windassen.

Het cementen voetstuk van den stoomketel werd voor een groot gedeelte vernieuwd.

De woning van het Adjunct-Hoofd benevens de woningen der werklíeden werden geverfd en gewit. De muren der

slachthallen werden ter hoogte van 2 M. boven de tegellaag met niet afwaschbare verf bedekt. Hierdoor kunnen spatten verwijderd worden door afspoelen en behoeven de muren niet meer voortdurend gekalkt te worden.

Het houtwerk der stallen werd geolied.

Het terrein werd van een nieuwe deklaag voorzien. Ten einde den waterafvoer te verbeteren werd een breede parit gegraven, welke loost in de aan de zuidzijde van het terrein zijnde afvoergoot.

De waterafvoer der hallen welke tot dusver plaats had in den parit Gloegoer werd gewijzigd. Er werd een riool aangelegd dat uitmondt in de Delirivier en waarvan tevens de woningen van de N. V. Woningpark Arcadië gebruik maken. De kosten werden gedeeltelijk door deze vennootschap gedragen.

Om den waterafvoer van de woningen van den klerk en keurmeester te verbeteren werd de aarden goot van betonnen bodem-stukken voorzien tot de uitloozing in den parit Gloegoer. Daar deze goot voor het grootste gedeelte zou komen te liggen in het gedeelte van den Laboeanweg, dat binnenkort verbreed moet worden, werd deze verbredening tegelijk tot stand gebracht. Hierdoor moesten tevens de uitgangen, aan den Laboeanweg gelegen, verplaatst worden. Bij het slachthuis werden in plaats van den bestaanden enkelen ingang er twee gemaakt n.l. één voor de runder- en één voor de varkensafdeeling.

Bij de karrenspoelplaats werd een waterbak geplaatst. Een der keukens van de werklieden werd verbeterd.

Exploitatie.

a. Slachtingen.

1. Grootvee.

Gedurende 1928 werden geslacht 237 kalveren, 5561 runderen, 1837 buffels, 4 paarden, totaal 7639 stuks grootvee, d.i. 743 meer dan in 1927.

De verhouding tusschen de runderen en de buffels is vrijwel onveranderd gebleven n.l. 75 : 25.

Onderstaand staatje geeft de verhouding aan tusschen de rassen waartoe de slachtdieren behooren.

VEERAS.	1923.	1924.	1925.	1926.	1927.	1928.
Atjeh rund	42 %	62 %	54 %	51 %	66 %	62 %
Inlandsch rund	15 %	10 %	16 %	19 %	8,5 %	8 %
Bali rund	—	—	—	—	1,5 %	5,6 %
Batak buffel	35 %	21 %	19 %	13 %	3 0/0	1,4 %
Atjeh buffel	8 %	7 %	11 %	17 %	21 %	23 %

Het Atjeh rund blijft het voornaamste slachtrund. Bali runderen werden meer geslacht. Batakbuffels veel minder, waartegenover staat dat het aantal Atjehbuffels in den loop der jaren sterk toegenomen is. De Atjehbuffel is niet zoo zwaar en daardoor goedkooper. De Batakbuffel is sterk in prijs gestegen (zie betreffenden staat). De enkele die geslacht worden zijn afkomstig van de omstreken van Arnhemia. De Karolanden voerden niet naar Medan uit, daar die buffels nog duurder zijn. De slachters verkiezen dieren met minder slachtgewicht, daar zij het vleesch ervan in een dag kunnen verkopen en geen vleesch overhouden hetwelk moeilijk te bewaren is en tegen veel mindere prijzen verkocht moet worden. Een koelhuis zou hierbij regeland kunnen optreden en voor de slachters voordeel beteekenen, daar ten slotte dieren met grooter slachtgewicht voordeliger uitslachten. Tevens zijn de kosten voor het slachten van een licht en van een zwaar dier dezelfde. (De kosten van een koelhuis zijn echter voor een abattoir als te Medan te hoog om aan de oprichting ervan te denken).

Bij de aangenomen slachtgewichten (125 K. G. Atjeh-, 145 K. G. Inlandsch-, 210 K. G. Balirund, 250 K. G. Batak- en 175 K. G. Atjehbuffel) blijkt dat in 1928 totaal geconsumeerd werden 1105425 K. G. runder- en buffelvleesch tegen 952925 K. G. in 1927, d. i. 152500 K. G. meer of 16 % van het verbruik in 1927.

2. Kleinvee.

Geslacht werden 10295 stuks, tegen 8926 in 1927.

Geconsumeerd werden bij een slachtgewicht van 7 K.G. 72065 K. G. tegen 62462 K. G. in 1927.

3. Varkens.

Hiervan werden geslacht 20833 stuks tegen 19094 in 1927. Verbruikt werden 1041650 K. G. varkensvleesch (50 K. G. slachtgewicht) tegen 954700 K. G. in 1927.

Ook gedurende 1928 werd op Zondag door de varkens-slachters niet gewerkt.

Gemiddeld werden per dag geslacht:

21 stuks grootvee, 28 kleinvee en 57 varkens tegen 18, 24 en 52 in 1927.

Het grootst aantal slachtingen bedroeg per dag voor:

runderen en buffels:	42 op 21 Maart	(v.j. 46);
kleinvee	: 62 op 22 Maart	(v.j. 65);
varkens	: 222 op 21 Januari	(v.j. 208);

Buiten het slachthuis werden 32 stuks grootvee, 71 kleinvee en 46 varkens geslacht. Deze slachtingen hadden plaats bij godsdienstige plechtigheden.

b. Ingevoerd vleesch.

In gekoelden staat werden ingevoerd 2203,55 K. G. schapen- en lamsvleesch, 3209 K. G. kalfsvleesch, 645 K. G. rundervleesch, 36 ossentongen, 94 kalfsnieren, 4 kalfslevers, 24 zwezerikken, 10730,85 K. G. vleeschwaren (worst, ham, rookvleesch e.d.), 16 kalfskoppen, 32 kalfspooten, 5 lamsbouten en 7 schapen. Het grootste gedeelte hiervan werd uit Nederland aangevoerd, minder uit Singapore (Australië).

Uit de omgeving werden 263 varkens ingevoerd benevens 4 runderen en 11 kalveren.

c. Stallingen.

Het aantal staletmalen bedroeg in:

1927: voor grootvee 1094, kleinvee 12, varkens 43451.
1928: „ „ 1022, „ 315, „ 50482.

Staat van afkeuringen.

Evenals vorige jaren werden ook dit jaar de meeste dieren afgekeurd wegens het voorkomen van lintwormfinnen. Geheel afgekeurd werden negen aldus besmette runderen. Het vleesch werd echter in consumptie gebracht, nadat het hetzij uitgekookt was, hetzij 3 weken in de vrieskamer gehangen had, of gedurende denzelfden tijd in een pekeloplossing gedompeld was. Het betrof in deze gevallen steeds Balivee.

Bij 20 andere slachtdieren werden enkele lintwormfinnen op de meest voorkomende plaatsen in de spieren gevonden. Hierbij kon volstaan worden de aangetaste deelen af te keuren. Het waren 18 Balirunderen, 1 Atjehrund en 1 Atjehbuffel. Balivee was dus wederom het meest besmet. Totaal ruim 6 % van het geslachte aantal Balivee.

Verder werden afgekeurd wegens sepsis een Atjehbuffel, een Atjehrund benevens een Bengaalsch rund. Wegens sterke vermagering, waarbij het vleesch zeer vochtig geworden was, een Bengaalsch rund.

Mond- en klauwzeer werd bij een Atjehrund benevens bij drie Balirunderen geconstateerd. Volstaan kon worden de aangetaste deelen, nadat zij uitgekookt waren, vrij te geven.

In den betreffenden staat worden de verdere redenen van afkeuring vermeld.

Slacht- en Vleeschkeur.

Verleend werden 8 vergunningen tot het verkoopen van vleesch en wel: voor pasarverkoop: één voor geiten- en drie voor varkensvleesch; voor rondbrengen: twee voor varkens- en twee voor rundervleesch.

Vee- en Vleeschprijzen.

Die van het runder- en buffelvleesch vertoonden geringe schommelingen. Geitenvleesch bleef gelijk in prijs, terwijl varkensvleesch duurder werd.

Overeenkomstig met de vleeschprijzen vertoonden de vee-prijzen wat de varkens betreft een stijging. De Batakbuffel is van 25 — 40 % in prijs gestegen en kwam daardoor beduidend minder als slachtvee in aanmerking.

Financieel overzicht.

Bij raadsbesluit van 25 October 1927 No. 207 werd de

begrooting van het Gemeente Slachthuis 1928 tot een bedrag van f 61.900,— in ontvangsten en uitgaven vastgesteld.

Deze begrooting werd bij raadsbesluit van 21 November 1928 No. 319 gewijzigd als volgt: De onderdeelen I, II en III werden verhoogd respectievelijk met f 4000,—, f 400,— en f 500,—. De artikelen 9, 16, 22, 23 en 25 werden verhoogd met respectievelijk f 35,—, f 1000,—, f 4300,—, f 25,— en f 10,—, terwijl artikel 27 verhoogd werd met f 470,—. De totalen stegen hierdoor met f 4900,— tot f 66.800,—.

De verhooging van artikel 16 (Watervoorziening) met f 1000,— houdt verband met het groote aantal slachtingen, die ad f 4300,— van artikel 22 (Verbetering en zware herstelling van gebouwen en vasten inventaris) met den aanleg van een rioleering en de verbetering der afwatering van het emplacement van het slachthuis.

Ontvangsten.

Totaal bedroegen deze f 70.507,65 d.i. f 3.707,65 meer dan de raming. Alle onderdeelen brachten meer op dan geraamd was.

Onderdeel I. Slachtretributiën.

237 kalveren	à f 1.50 = f	355,50
7402 grootvee	à „ 4.— = „	29608,—
10295 kleinvee	à „ 0.20 = „	2059,—
20833 varkens	à „ 1.50 = „	31249,50
	Totaal = f	63272,—

d.i. f 2.272,— boven de raming.

Onderdeel II. Keurloonen.

Buiten het slachthuis 149 stuks	à f 2.— = f	298,—
Ingevoerd vleesch	= „	862,40
	Totaal = f	1160,40

d.i. f 360,40 boven de raming.

Onderdeel III. Stalloonen.

1022 grootvee staletmalen	à f 0.10 = f	102,20
351 kleinvee „	à „ 0.05 = „	17,55
50482 varkens „	à „ 0.05 = „	2524,10
	Totaal = f	2643,85

d.i. f 43,85 boven de raming.

Onderdeel VI. Andere Ontvangsten.

Bijdrage N.V. Woningpark Arcadië in de aanlegkosten der rioleering	= f	1000,—
Verkoop van 1000 varkensslachtpatronen a/d Controleur van Toba	= „	31,40
Totaal	= f	1031,40

d.i. f 1031,41 meer dan geraamd was.

Uitgaven.

De exploitatie uitgaven waren totaal f 49.609,85 of f 660,15 beneden de raming. Het saldo bedraagt f 20.897,80 d.i. f 4.367,80 meer dan geraamd.

Art. 8. Reiskosten personeel met binnenlandsch verlof.

Ziekteverlof mandoer Kromopawiro	f	50,15, naar Java
Verlof stoker Moertjin	„	185,39, idem.
Verlof mandoer Ng A Seng	„	207,60, Swatow.
Ziekteverlof werkman Doellah	„	30,—, Fort de Kock.
	f	473,14.

Art. 9. Reiskosten eervol ontslagen personeel.

Ten behoeve van den eervol ontslagen klerk Mohamad Boesthamie naar Bondjol.

Art. 11. Aflossing der leening 1911.

Afgelost werd f 4000,— waardoor van de $4\frac{1}{2}\%$ leening ad f 75.000,— in 1911 aangegaan, nog f 30,500,— afbetaald moet worden.

Art. 22. Verbetering en zware herstelling van gebouwen en vasten inventaris.

Uitgegeven werd op dit artikel voor den aanleg der rioleering en de verbetering van de afwatering f 4914,72 voor herstellingen van de woningen en hallen f 453,49, voor idem van de stallen f 566,80, voor het leggen van een duiker f 36,—, voor herstellingen van de luchtsproen f 33,—.

Personeel.

STAAT van het personeel op 31 December 1928.

Betrekking.	Naam.	Benoemd bij besluit van:	Toelichtingen:
A. Gemeente Slachthuis.			
Directeur Hoofd v/d Dienst der Openb. Ge- zondheid.	P. Visser	3 Aug. 1912 No. 49 in dienst 1 Nov. 1912.	\$ Beambten en werklieden in vasten ge- meentedienst.
Adjunct Hoofd v/d Dienst der Openb. Gezond- heid.	R. Abd. Manap	3 Jan. 1918 No. 15 in dienst 1 Aug. 1918.	
1e Klerk	K. Hoetaga- loeng.	1 Oct. 1923 No. 1 in dienst 1 Jan. 1928.	
1e Keurmeester	R. Soejadi	\$ 12 Mei 1922 No. 60 in dienst 15 Aug. '20.	Bij Gem. Secre- tarie in dienst geweest.
1e Keurmeester	Kettek	\$ 30 Maart 1918 No. 75 in dienst 1 April '18.	
Stoker	Moertjin	in dienst 1 Jan. 1913.	
Werkman	Ngadio	\$ „ „ 2 Nov. 1918.	
„	Doelah Djali	\$ „ „ 21 Mrt. 1918.	
„	Djemboel	„ „ 8 Juli 1925.	
„	Mertha	„ „ 5 Jan. 1926.	
„	Manan	„ „ 1 Aug. 1927.	
„	Kassim	„ „ 3 Febr. 1928.	

Betrekking.	Naam.	Benoemd bij besluit van:	Toelichtingen:
Werkman	Djamin	„ „ 17 Dec. 1927.	
„	Brahim	„ „ 19 Sept. 1928.	
„	Sontowi- nangoen	„ „ 6 Oct. 1928.	
Mandoer	Ng A Seng	„ „ 11 Febr. 1920.	
4 Chin. werk- lieden	—	„ „	
B. Melkverordening.			
Lab. assistent	Mohd. Rais	\$ \$ 15 Aug. 1918 No. 167 in dienst 16 Aug.	
C. Voerwezen.			
Mantri	M. Partowirio	\$ 15 Febr. 1921 No. 21 in dienst 28 Jan 1921.	
D. Pasarwezen.			
a. Pasar Petissah.			
Hulpkassier	Salim	\$ in dienst 1 Febr. 1919.	
Werkman	Wong A Tong	„ „ 1 Dec. 1919.	
b. Vischpasar.			
Marktopzichter	Darno	\$ in dienst 7 Juli 1922.	
Weger	Lok Teng	„ „ 1 Juli 1922.	
Werkman	Salamoen	\$ „ „ 1 April 1919.	
„	Atma	„ „ 1 Oct. 1927.	

STAAT van het aantal in het Gemeente Slachthuis geslachte dieren gedurende 1928.

M A A N D.	Kalveren.	Runderen.	Buffels.	Paarden.	Varkens.	Geiten.	Bokken.	Schapen.
Januari 1928	8	434	134	—	2010	614	244	26
Februari „	15	407	166	1	1591	569	291	6
Maart „	36	481	153	1	1707	618	299	33
April „	15	477	121	—	1687	555	234	8
Mei „	15	441	162	—	1672	618	217	19
Juni „	15	441	159	—	1709	516	256	—
Juli „	20	460	165	1	1650	474	306	23
Augustus „	19	472	181	—	1791	426	349	43
September „	23	473	135	1	1718	330	471	12
October „	19	487	151	—	1740	323	517	16
November „	27	479	150	—	1707	404	470	50
December „	25	509	160	—	1851	398	557	3
T o t a a l:	237	5561	1837	4	20833	5845	4211	239

Vergelijkende staat met betrekking tot het aantal geslachte dieren over 1913 t/m 1928.

Jaar	Kalveren	Grootvee	Kleinvee	Varkens
1913	—	3977	1988	14292
1914	—	3910	2724	15810
1915	—	3911	3560	15262
1916	—	4536	4246	16205
1917	—	5190	4869	14709
1918	—	5844	6084	16233
1919	—	5667	7389	20051
1920	—	6301	7662	18501
1921	—	6614	7702	19351
1922	—	5462	7514	19270
1923	—	5050	8470	22073
1924	76	5530	8541	22551
1925	250	6111	8145	21066
1926	371	6626	8017	18691
1927	200	6696	8926	19094
1928	237	7402	10295	20833

STAAT van het aantal gestalde dieren gedurende 1928.

Jaar	Grootvee			Kleinvee			Varkens
	Runde- ren	Buf- fels.	Paar- den	Gei- ten	Bok- ken	Scha- pen.	
1928	781	94	147	285	54	12	50482

Vleesch- en Vee prijzen.

	Op 1-1-1928.		Op 31-12-1928		
Vleesch:					
Rundervleesch:	f	2.—	f	2.—	per K. G.
1e kwaliteit	„	1.20	„	1.20	„ „
2e „	„	1.—	„	1.—	„ „
3e „	„	0.60	„	0.80	„ „
4e „	„		„		„ „
Buffelvleesch					
1e kwaliteit	„	2.—	„	1.80	„ „
2e „	„	1.10	„	1.10	„ „
3e „	„	0.95	„	0.90	„ „
4e „	„	0.60	„	0.60	„ „
Geiten en schapen- vleesch:	„	1.20	„	1.20	„ „
Varkensvleesch:					
1e kwaliteit	„	1.20	„	1.40	„ „
2e „	„	1.—	„	1.20	„ „
reuzel	„	0.65	„	0.60	„ „
Vee:					
Batakbuffel	f 140,— f 240,—		f 200,— f 300,—		per stuk
Atjehbuffel	„ 130,— „ 200,—		„ 150,— „ 220,—		„ „
Atjehrund	„ 110,— „ 150,—		„ 120,— „ 140,—		„ „
Balirund	„ 0.34		„ 0.34		„ K.G. levend gewicht
Kleinvee	„ 9.50		„ 10.—		per stuk
Varken	„ 58.— „ 60,—		„ 62,— „ 65.—		„ 100 K.G.

ONTVANGSTEN.

BEGROOTING

Onderdeel	OMSCHRIJVING.	Geraamd bedrag na gedane af-en overschrijvingen.	Ontvangsten	VERSCHIL	
				Meer.	Minder.
I.	Slachtretributiën.	f 61.000,—	f 63.272,—	f 2.272,—	f —
II.	Keurloonen.	„ 800,—	„ 1.160,40	„ 360,40	—
III.	Stalgelden.	„ 2.600,—	„ 2.643,85	„ 43,85	—
IV.	Aandeel van andere gemeentediensten in de kosten van het personeel.	„ 2.400,—	„ 2.400,—	—	—
V.	Dekking van het nadeelig saldo door de Gemeente.	p. m.	—	—	—
VI.	Andere ontvangsten	p. m.	„ 1.031,40	„ 1.031,40	—
		f 66.800,—	f 70.507,65	f 3.707,65	—

TIN REKENING.

UITGAVEN.

HIL	Minder	Artikel.	OMSCHRIJVING.	Geraamd bedrag na gedane af-en overschrijvingen.	Uitgaven.	VERSCHIL.	
						Meer	Minder
—	—	1.	Bezoldiging v/h personeel	f 27.127,45	f 26.531,40	—	f 596,05
—	—	2.	Overwerk voor het personeel	„ 81,06	„ 82,23	f 1,17	—
—	—	3.	Aandeel i/h pensioen- en wed. en weezenfonds voor Europ. locale Ambtenaren	„ 1.629,30	„ 1.629,30	—	—
—	—	4.	Aandeel i/h Gemeentelijk Pensioenfonds	„ 400,—	„ 400,—	—	—
—	—	5.	Transportkosten v/h personeel	„ 240,—	„ 240,—	—	—
—	—	6.	Vrije geneesk. behandeling voor het personeel	„ 600,—	„ 437,50	—	„ 162,50
—	—	7.	Kosten van genees- en verbandmiddelen	„ 175,—	„ 198,75	„ 23,75	—
—	—	8.	Reiskosten personeel met binnenlandsch verlof	„ 494,32	„ 473,14	—	„ 21,18
—	—	9.	Reiskosten voor eervol ontslagen personeel	„ 155,—	„ 155,—	—	—
10.	—	10.	Rente der leening 1911	„ 1.462,50	„ 1.462,50	—	—
11.	—	11.	Aflossing der leening 1911	„ 4.000,—	„ 4.000,—	—	—
12.	—	12.	Kosten voor uitloting der leening 1911.	„ 65,—	„ 76,65	„ 11,65	—
13.	—	13.	Onderhoud v. gebouwen en vasten inventaris.	„ 1.200,—	„ 1.200,13	„ 0,13	—
14.	—	14.	Verpondingsbelasting	„ 257,63	„ 257,63	—	—
15.	—	15.	Verlichting	„ 775,—	„ 687,15	—	„ 87,85
16.	—	16.	Watervoorziening	„ 3.300,—	„ 2.994,57	—	„ 305,43
17.	—	17.	Telefoonabonnement	„ 235,—	„ 225,—	—	„ 10,—
18.	—	18.	Kantoorbehoeften	„ 100,—	„ 101,75	„ 1,75	—
19.	—	19.	Laboratoriumbehoeften.	„ 50,—	„ 21,78	—	„ 28,22
20.	—	20.	Brandhout en oliën	„ 1.200,—	„ 1.185,85	—	„ 14,15
21.	—	21.	Aankoop en onderh. van lossen inventaris	„ 800,—	„ 829,27	„ 29,27	—
22.	—	22.	Verbetering en zware herstelling van gebouwen en vasten inventaris.	„ 5.300,—	„ 6.177,14	„ 877,14	—
23.	—	23.	Bibliotheek	„ 100,—	„ 110,47	„ 10,47	—
24.	—	24.	Onkosten jaarverslag	„ 25,—	„ 25,—	—	—
25.	—	25.	Verzekering	„ 31,05	„ 30,90	—	„ 0,15
26.	—	26.	Onvoorziene uitgaven	„ 466,69	„ 76,74	—	„ 389,95
27.	—	27.	Uitkeering a/d Gemeente van het batig saldo.	„ 16.530,—	„ 20.897,80	„ 4.367,80	—
				f 66.800,—	f 70.507,65	f 5.323,13	f 1.615,48

STAAT van aanleg.

HOOFDEN	Bouw- en installatiekosten op 1—1—1913.	Kosten uitbreiding en vernieuwing v. 1 Januari 1913 tot 1 Januari 1928	Kosten aanleg, uitbreiding en vernieuwing tot 1—1—1928.
Oprichtings- en installatiekosten	f 6191.61	—	f 6191.61
Gebouwen en terreinen	„ 59242.48	f 49293.97	„ 108536.45
Machines	„ 1200.—	„ 669.17	„ 1869.17
Luchtspoor en div. werktuigen	„ 5478.40	„ 1587.51	„ 7065.91
Lichtinstallatie	„ 1800.89	„ 1042.54	„ 2843.43
Waterleiding	„ 1086.62	„ 633.94	„ 1720.56
Lichtgasleiding	—	„ 350.—	„ 350.—
Totaal:	f 75000.—	f 53577.13	f 128577.13

TOELICHTING:

a. Voor 1928 bedraagt de afschrijving:

Gebouwen en Terreinen 5 % van f 108536.45,
 Machines 10 % „ „ 554.17, d.i. uitbreiding en vernieuw
 van 1 Januari 1918 —
 1 Januari 1928.

Luchtspoor en div.
 werktuigen 10 % „ „ 655.31, idem.
 Lichtinstallatie 10 % „ „ 1019.81, idem.
 Waterleiding 10 % „ „ 605.20, idem.
 Lichtgasleiding 10 % „ „ 350.—, —

b. Te veel afgeschreven:

In de eerste jaren werd het geheele saldo van den dienst voor afschrijving gebruikt en niet een percentage aangenomen. Thans is deze meerdere afschrijving in mindering gebracht.

uitbreiding en vernieuwing.

AFSCHRIJVINGEN:					Waarde na afschrijving.	Bijbouw en vernieuwing in 1928.	Waarde op 31—12—1928.
Per-centage.	Op ultimo 1927	Over-1928.	Te veel-afgeschreven.	Totale afschrijving.			
—	f 6191.61	f —	f —	f 6191.61	f —	f —	f —
5	„ 64949.57	„ 5426.83	„ 1802.33	„ 68574.07	„ 39962.38	„ 6091.01	„ 46053.39
10	„ 1761.35	„ 55.42	„ 173.20	„ 1643.57	„ 225.60	„ 15.80	„ 241.40
10	„ 6902.31	„ 65.53	„ 141.99	„ 6825.85	„ 240.06	„ 49.60	„ 289.66
10	„ 2407.94	„ 101.98	„ 154.66	„ 2355.26	„ 488.17	„ 8.25	„ 496.42
10	„ 1527.97	„ 60.52	„ 122.48	„ 1466.01	„ 254.55	„ 12.48	„ 267.03
10	„ 210.—	„ 35.—	„ —	„ 245.—	„ 105.—	„ —	„ 105.—
—	f 83950.75	f 5745.28	f 2394.66	f 87301.37	f 41275.76	f 6177.14	f 47452.90

ing. De bouw en installatie kosten zijn reeds afgeschreven.

idem.
 idem.
 idem.

STAAT VAN AFKEURINGEN

REDENEN VAN AFKEURING	Geheel dieren	Kop- pen	Harten		Longen			Lever		
	Runderen	Runderen	Runderen	Varkens	Runderen	Varkens	Kleinvee	Runderen	Varkens	Kleinvee
Abscessen					156	alle	80			
Aspiratie										
Bezoedeling					9		15			
Bronchitis catarrh							18			
„ croup										
Contusio										
Cysten										
Cysticercus inermis	9	3	4							
Enteritis catarrh										
„ haemorrh										
Echinoccosis					19			19	7	31
Emphyseem					150		21			
Haematoom										
Hydraemie	1									
Hepatitis chronica								3	19	5
Leucaemie										
Necrose										
Nephritis chronica										
Pericarditis			2	37						
Pneumonia catharrh					9		19			
„ croup							46			
Pyæmie	1									
Septicæmie	2									
Tumor										
Te bloedrijk					707		308			
Verminosis					16			750	24	264
Totaal:	13	3	6	37	1066	alle	507	772	50	300

Milt			Darmen		Tongen	Nieren			Net	K. G. vleesch en vet.		
Runderen	Varkens	Kleinvee	Runderen	Varkens	Runderen	Runderen	Varkens	Kleinvee	Kleinvee	Runderen	Varkens	Kleinvee
										48	20	1
			25	61								
						22	133	—		133	67	8
					5					6		
			2									
		2		14					81			
						2		46				
14												
										19	13	
						20	56	22				
5	5									4		
			73									
19	5	2	100	75	5	44	189	68	81	210	100	9

S T A A T der aflossingen en der betaalde rente
t/m 31 December 1928.

Jaar.	Geldleening groot f 75.000,— ad $4\frac{1}{2}\%$, aangegaan bij Raadsbesluit dd. 20/5 1911 No. 30 ten behoeve van den bouw van het Gemeente Slachthuis.		
	Kapitaal.	Aflossing.	Rente.
1912	f 75.000.—	f —.—	f 3375.—
1913	„ 75.000.—	„ —.—	„ 3375.—
1914	„ 75.000.—	„ 5000.—	„ 3150.—
1915	„ 70.000.—	„ 2000.—	„ 3060.—
1916	„ 68.000.—	„ 2000.—	„ 2970.—
1917	„ 66.000.—	„ 2000.—	„ 2880.—
1918	„ 64.000.—	„ 2000.—	„ 2790.—
1919	„ 62.000.—	„ 2000.—	„ 2745.—
1920	„ 60.000.—	„ 2500.—	„ 2643.75
1921	„ 57.500.—	„ 2500.—	„ 2531.25
1922	„ 55.000.—	„ 5000.—	„ 2418.75
1923	„ 50.000.—	„ 2500.—	„ 2250.—
1924	„ 47.500.—	„ 3000.—	„ 2070.—
1925	„ 44.500.—	„ 3000.—	„ 1935.—
1926	„ 41.500.—	„ 3500.—	„ 1788,75
1927	„ 38.000.—	„ 3500.—	„ 1631.25
1928	„ 34.500.—	„ 4000.—	„ 1462.50
Totaal:	f 75.000.—	f 44500.—	f 43076.25

* f 2500,— extra aflossing.

B. MELKCONTROLE.

In het bezit der vergunning tot het verkoopen van melk waren één Europeaan, 4 Voor-Indiërs en 44 Bengaleezen. Hier van stakten een Voor-Indiër en drie Bengaleezen het bedrijf, zoodat op het einde van het verslagjaar stonden ingeschreven: één Europeaan, 3 Voor-Indiërs en 41 Bengaleezen, totaal 45 melkverkoopers.

In de plaatsen waar de melkerijen gevestigd zijn, kwam geen verandering. Vrijwel alle melk wordt ingevoerd en wel van de vier beschikbaar gestelde terreinen en uit de melkerijen gelegen te Poeloebrajan, Sikaming, Soenggal en Arnhemia. Binnen de Gemeente zijn slechts twee melkerijen gevestigd.

De kwestie der grasvoorziening bleef ongewijzigd. Telkens werden veehouders betrappt op het laten weiden op ondernemingsgronden.

Ten einde het toezicht op de stallen te verscherpen werden de ambtenaren van den dienst der Openbare Gezondheid belast met het toezicht op de naleving der bepalingen der Vee-verordening van het Cultuurgebied. Hierdoor kunnen deze gemeenteamttenaren proces-verbaal opmaken indien buiten de Gemeente gelegen stallen in onzindelijken toestand verkeerden.

Op het einde van het verslagjaar werden dagelijks totaal 1411 Liter melk binnen deze Gemeente verkocht (v.j. 1193 liter). Hiervan waren 1051 liter afkomstig van 303 Bengaalsche en 360 liter van 35 Australische koeien. Gemiddeld per koe respectievelijk ± 3.5 L. en ruim 10 L.

De melkprijs handhaafde zich op 42 cent per liter.

Melkonderzoek.

Onderzocht zijn 792 straatmonsters, waarvan 18 afkomstig van het Australisch vee. Behalve deze straatmonsters nog 5 stalmonsters, welke genomen waren naar aanleiding van een positieve reactie der melk op alcohol en koken.

a. Soortelijk gewicht (bij $27\frac{1}{2}^{\circ}$ C.).

De hoogste waarde gevonden bij melk van Australisch vee was 1.0295, van Bengaalsch vee 1.0330. De laagste respectievelijk 1.0260 en 1.0215. Dit laatste betrof verwatering.

Bij het onderzoek der stalmonsters van Bengaalsch vee varieerde het s.g. tusschen 1.0295 en 1.0320.

De gemiddelde waarde is: Australisch vee 1.0275, Bengaalsch vee 1.0295.

b. Vetgehalte.

Deze waarde varieerde bij de melk van het Australisch vee van 2.6 % tot 4.8 % en van het Bengaalsch vee van 2.7 % tot 7 %.

Beneden 3 % bij 1.26 % der monsters (v.j. 0.3 %). De meeste waarden liggen steeds tusschen 3 % en 5 %.

Gemiddeld: Australisch vee 3.38%. Bengaalsch vee 4.76%.

c. Vetvrije droge stof.

De hoogste waarde bij de melk van Australisch vee was 8.26 %, van Bengaalsch vee 9.78 %. De laagste respectievelijk 7.48 % en 6.60 %. Dit laatste betrof verwaterde melk.

De gemiddelde waarde is bij Australisch vee 8,03 % en bij Bengaalsch vee 8.84 %.

d. Graad van reinheid.

Bij het Europeesch bedrijf waren alle genomen monsters voldoende rein, bij die der Bengaleesche verkoopers waren 26 monsters onvoldoende.

e. Reductietijden.

Geen der monsters ontkleurde binnen 3 uren de methyleen blauw oplossing.

f. Katalase.

Geen bijzonderheden.

g. Zuurgraad.

Alleen in gevallen van verwatering werd een waarde beneden 6 gevonden.

h. Proef van Trommsdorff.

Het hoogst gevonden sedimentgehalte was 0.7.

Streptococcen werden niet gevonden.

Onderzoek voor particulieren.

Totaal werden 11 ingezonden monsters onderzocht. Hier-
van waren 2 monsters afkomstig van melkerijen, welke niet
in Medan melk afleveren. 3 monsters betrof gecondenseerde
melk en 1 monster moedermelk.

In twee gevallen werd verwatering geconstateerd.

Overtredingen.

Proces-verbaal werd 71 $\times$ opgemaakt n.l.:

melkvervalsching	11.
vervuilde melk	26.
verkoopen zonder vergunning	12.
overige overtredingen	3.
overtredingen der Veeverordening Cultuurgebied	19.

Aan het verkoopen zonder vergunning maakten de in het
vorig verslag genoemde veehouders zich schuldig. Thans is
aan dit bedrijf een einde gekomen.

Gemiddeld soortelijk gewicht bij 27 ½ °C.

Jaar	Australisch vee		Bengaalsch vee		Karbouw		Totaal	
	Aantal monsters	Soortelijk gewicht	Aantal monsters	Soortelijk gewicht	Aantal monsters	Soortelijk gewicht	Aantal monsters	Soortelijk gewicht
1924	31	1.0270	821	1.0285	—	—	852	1.0285
1925	19	1.0285	767	1.0305	8	1.0320	794	1.0305
1926	41	1.0280	843	1.0300	—	—	884	1.0300
1927	16	1.0285	822	1.0300	—	—	838	1.0300
1928	18	1.0275	774	1.0295	—	—	792	1.0295

Gemiddelde vetprocenten.

Jaar	Australisch vee	Bengaalsch vee	Karbouw	Totaal
1924	3.91 %	4.63 %	—	4.49 %
1925	3.94 %	4.74 %	7.21 %	4.74 %
1926	3.69 %	4.61 %	—	4.54 %
1927	3.50 %	4.85 %	—	4.73 %
1928	3.38 %	4.76 %	—	4.60 %

Vetprocenten.

	Beneden 3 %	3 — 5 %	5 — 7 %	7 % en hooger	3 % en hooger
Australisch vee	6	12	—	—	12 = 66.67 %
Bengaalsch vee	4	510	258	2	770 = 99.48 %
Totaal	10	522	258	2	782 = 98.74 %

Gemiddeld gehalte aan vetvrije droge stof.

Australisch vee	8.03 %	} 8.82 %
Bengaalsch vee	8.84 %	

Gemiddelde samenstelling der onderzochte melkmonsters in 1928.

Nummer van het stempel	Naam van den melkverkooper.	Woonplaats,	Aantal monsters.	Soortelijk gewicht bij 27 ¹ / ₂ °C.	Vetprocent.	Vetvrije droge stof.	Punten voor reinheid bere- kend op 100.
1	Dasoenda Seng	Djalan Mahkamah	20	1.0305	4.9	9.14	62
2	Kolie Seng	Gloegoer	19	1.0295	4.4	8.77	67
3	Djaenoeddin	Djalan Mahkamah	17	1.0300	4.6	8.95	65
4	Nerrein Seng	Gedong Djohor	27	1.0310	4.3	9.13	65
5	Taba Seng	Djalan Mahkamah	20	1.0305	4.6	9.07	63
6	Inder Seng	Poelaubrajan	19	1.0310	5.—	9.29	65
7	Nerrein Seng	Gloegoer	4	1.0310	4.9	9.27	54
8*	Karoena Karoen	Gedong Djohor	8	1.0285	4.8	8.61	60
10	Saunder Seng	Djalan Mahkamah	20	1.0305	4.6	9.07	65
11	Abdul Said	Achterweg	30	1.0305	4.5	9.04	67
12	Fasali	id.	11	1.0300	4.3	8.88	68
13*	Mier Seng	Gloegoer	13	1.0320	4.8	9.50	69
14*	Kheem Seng	Gedong Djohor	10	1.0315	4.8	9.36	67
14	Dalbara Seng	id.	5	1.0320	4.7	9.48	58
16	Melkb. Sikambing	Sikambing	18	1.0275	3.4	8.03	73
18	Goerdet Seng	Soenggal	29	1.0300	5.—	9.04	64
19	Djoeala Seng	Djalan Mahkamah	25	1.0290	4.8	8.74	65
20	Harnam Seng	Achterweg	10	1.0300	4.8	8.99	62
21	Odjagar Seng	Gloegoer	15	1.0310	5.5	9.41	67
22	Sadoc Seng	Djalan Mahkamah	39	1.0305	5.2	9.21	66
23	Kheem Seng	Gloegoer	4	1.0300	4.7	8.97	67
25	Bizen Seng	Arnhemia	13	1.0295	5.1	8.93	64
26*	Karem Seng	Gloegoer	8	1.0295	4.6	8.92	67
26	AtjARTH Seng	Gloegoer	20	1.0315	4.4	9.27	64
28	Tajamal	Achterweg	18	1.0290	4.5	8.67	68
30	Mohamad Said	id.	15	1.0295	5.2	8.96	67
31	Eisser Seng	Djalan Mahkamah	15	1.0300	4.5	8.92	68

* Verkocht op 31 December geen melk meer.

Nummer van het stempel	Naam van den melkverkooper	Woonplaats	Aantal monsters,	Soortelijk gewicht bij 27 $\frac{1}{2}$ °C.	Vetprocent	Vetvrije droge stof	Punten voor reinheid bere- kend op 100
32	Harnam Seng	Tandjong Moelia	10	1.0310	4.7	9.22	67
34	Atama Seng	Gloegoer	19	1.0310	4.8	9.24	66
35	Mohamad Nasir	Achterweg	17	1.0295	5.	8.91	65
39	Wessaka Seng	Gedong Djohor	24	1.0305	5.2	9.21	65
40	Senta Seng	Djalan Mahkamah	27	1.0305	5.2	9.21	67
41	Paggo Seng	Achterweg	18	1.0305	4.7	9.09	67
51	Bodea	Gloegoer	11	1.0310	4.1	9.08	67
52	Amar Seng	Djalan Mahkamah	2	1.0300	5.2	9.09	67
55	Dalap Seng	Poeloebrajan	16	1.0300	5.—	9.04	65
57	Harnam Seng	Djalan Mahkamah	17	1.0305	4.4	9.02	67
59	Mohamad Salim	Achterweg	5	1.0315	4.5	9.29	57
60	Abdul Madjid	id.	18	1.0310	4.4	9.15	67
61	Kadim Hussain	id.	10	1.0280	4.4	8.39	60
63	Hoekoem Seng	Djalan Mahkamah	17	1.0295	5.7	9.07	67
67	Letschmie	Calcuttastraat	17	1.0305	4.3	9.—	68
69	Saen Seng	Gedong Djohor	13	1.0305	4.5	9.04	67
70	Lellin	Ceylonstraat	7	1.0305	4.5	9.04	67
74	Moenchie	Gloegoer	17	1.0300	4.5	8.92	65
75	Wessaka Seng	Djalan Mahkamah	18	1.0305	5.7	9.32	68
77	Mohamad	Achterweg	26	1.0300	4.5	8.92	68
86	Moehtar	Djalan Mahkamah	21	1.0305	4.4	9.02	68
88	Briam Seng	Soenggal	16	1.0315	5.6	9.45	68

C. PASARWEZEN.

1. Particuliere Pasars.

De tarieven werden, zooals voorgeschreven is, ter goedkeuring aan den Gemeenteraad ingezonden en door dezen ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van het passarrapport, waarvan het tweede gedeelte (voorstellen tot nieuwbouw) in Maart verscheen, besloot de Gemeenteraad in zijn zitting van 20 Juni 1928 bij besluit No. 132:

1. met betrekking tot den particulieren groentenpasar, dat deze tot het tijdstip waarop de huidige vergunning vervalt (28 Februari 1933) geëxploiteerd kan blijven indien eenige verbeteringen vóór 1 Januari 1929 aangebracht zullen zijn.

In de tweede plaats werd bepaald dat op 28 Februari 1933 het verleen van een nieuwe vergunning slechts dan overwogen kan worden indien vóór dien dag de in het besluit genoemde verbeteringen volledig zijn aangebracht.

2. met betrekking tot den particulieren vleeschpasar, dat na afloop der vergunning op 28 Februari 1933 in geen geval een nieuwe vergunning verleend zal worden en voorts dat de bestaande vergunning met ingang van 1 Januari 1930 ingetrokken zal worden, tenzij eenige verbeteringen aan dezen pasar aangebracht zijn vóór 1 Januari 1929.

3. met betrekking tot de beide gemeentelijke pasars, dat deze uiterlijk op 28 Februari 1933 gesloten zullen worden.

4. B. en W. uit de noodigen zoo spoedig mogelijk plannen uit te werken voor de oprichting van een gemeentelijken centralen pasar en hen te machtigen onderhandelingen te voeren over het verkrijgen van daartoe geschikte terreinen en over het sluiten eener geldleening.

Op het einde van het verslagjaar waren aan den groentenpasar de voorgeschreven verbeteringen niet aangebracht, wel was een aanvraag ingezonden tot het verrichten ervan tegelijk met die welke op 28 Februari 1933 gereed moeten zijn. Aan den vleeschpasar waren geen der voorgeschreven werkzaamheden verricht, noch een aanvraag tot het doen ervan ingezonden.

Hoewel de toestand dezer pasars op het einde van 1928 onveranderd is gebleven, is er wat het pasarwezen betreft een

belangrijke gebeurtenis te boeken door het besluit van den Gemeenteraad. Hiermede is de eerste schrede gezet op den weg waarvan het eindpunt is: een aan alle eischen beantwoordende centrale gemeente-pasar.

2. Gemeentelijk Pasarbedrijf.

a. Pasar Petissah. (geopend 3 Augustus 1915.)

Van deze pasarloods werd gedurende 1928 verhuurd 26386 M² tegen 22573 M² in 1927. Deze vermeerdering komt voornamelijk op rekening van de rubrieken groente en eetwaren.

Per dag werden gemiddeld verhuurd 72 M² tegen 62 M² in 1927, d.i. 16 % van het verhuurbaar oppervlak ad 450 M².

Van de vischtafels moest het bovenblad gedeeltelijk opnieuw gecementeerd worden. De loods werd waar noodig gewit.

Het personeel bleef ongewijzigd bestaan uit hulpkassier en werkmán.

De ontvangsten hebben bedragen f 2610,95 en de uitgaven f 1095,59. Het saldo is f 1.515,36. Worden de verrekningen met de Gemeente ad f 2000,— (rente en aflossing benevens personeelskosten) in mindering gebracht, dan is er een tekort van f 484,64.

b. Vischpasar (aangekocht op 1 Juni 1922).

Van deze loods waren verhuurd totaal 62050 M² tegen 63117 M² in 1927. Deze vermindering is te wijten aan het verwijderen der eettafels en die voor diversen, daar deze plaatsen noodig zijn voor den vischverkoop. Het aantal M² ingenomen door de vischrubrieken is belangrijk gestegen. Behalve eenige koffietafels is thans de geheele loods uitsluitend voor den vischhandel bestemd.

Ingevolge het in het vorig verslag gemeld besluit van Burgemeester en Wethouders werd met ingang van 2 April de verkoop op het terrein en in de gangen verboden. De omgeving der loods heeft hierdoor aan zindelijkheid gewonnen. Invloed op den vischverkoop heeft dit verbod niet gehad.

Ingevoerd werden 1331792 K. G. verse zeevisch en 49758 K. G. riviervisch (v.j. 1261099 K. G. en 46932 K. G.), te samen 1381550 K. G. verse visch of per maand 115130 K. G. (v.j. 109003 K. G.). Het recordjaar is tot dusver 1922 met een

maandgemiddelde van 118120 K.G. De aangevoerde hoeveelheden vinden steeds gretige koopers.

Van gekookte ikan kembong werden 17230 manden ingevoerd tegen 15278 in 1927.

Per vrieskamer uit Europa werden aangebracht 6532 K.G. visch zooals tarbot, schol, kabeljauw, schelvisch, tong, zalm, forel, baars. Aan keurloonen werd ontvangen f 195.96.

De ontvangsten van den vischpasar bedragen totaal f 28.090,68 tegen f 31903,77 in 1927. Het maandgemiddelde is f 2340,89 (v.j. f 2658,65). De vermindering is te wijten aan het verbod van terreinverkoop.

De exploitatieuitgaven bedragen f 5211,11, zoodat het saldo f 22.879,59 groot is (v.j. f 27.037,67). Worden de verrekeningen met de Gemeente in mindering gebracht, n.l. f 1800,— als bijdrage in de personeelsuitgaven en f 4160,46 voor rente en aflossing, dan is het saldo f 16.919,11.

Het gebouw werd binnen- en buitenwerksch gekalkt en waar noodig geteerd. Het kantoor werd geveerd.

De pasar werd aan het rioolstelsel aangesloten.

In de personeelsformatie kwam geen wijziging.

c. Financieel overzicht.

De begrooting van het Gemeentelijk Pasarbedrijf werd bij raadsbesluit van 25 October 1927 No. 208 tot een bedrag van f 33.100.— in ontvangsten en uitgaven vastgesteld.

Bij raadsbesluit van 21 November 1928 No. 320 werd onderdeel I met f 4000,— verlaagd (verbod terreinverkoop). De artikelen 7, 8 en 9 (onderhoud, waterverbruik en verlichting) werden verhoogd met respectievelijk f 50,—, f 55,— en f 50.— terwijl artikel 19 (uitkeering aan de Gemeente van het batig saldo) met f 4155,— verlaagd werd. De eindcijfers der begrooting verminderden hierdoor met f 4000,— tot f 29100,—.

De ontvangsten hebben totaal f 30.701.63 bedragen d.i. f 1601.63 boven de raming.

De uitgaven zijn in totaal f 14.267,16, zoodat het aan de Gemeente afgedragen batig saldo f 16.434,47 bedraagt. Behalve dit saldo ontving de Gemeente f 5560,46 als rente en aflossing (7 % en 30 j.) van het door haar verstrekt kapitaal. Het feitelijk overschot is derhalve f 21.994,93.

Op artikel 17 (Verbetering en zware herstelling) werd f 450,— aan de Gemeente betaald voor de aansluiting aan de rioleering. De raming van dit artikel werd hierdoor overschreden.

Gebouwen en terreinen.

Bouw Pasar Petissah	f 27.000,—
Aankoop Vischpasar	„ 30.000,—
Verbouw aangekochte vischpasarloods	„ 33.978.63
Verbeteringen	„ 838.82
	f 91.817.45

Afschrijving tot ult. 1927 = f 21842,20

Idem over 1928	„ 3044.77
	„ 24.886,97

Boekwaarde op 31-12-1928. f 66.930,48

Gemeente Medan.

Bouw Pasar Petissah	„ 27.000,—
Aankoop Vischpasar	„ 30.000,—
Aan het bedrijf geleend voor verbouw Vischpasar	„ 21.700,—
	f 78.700.—

Afgelost tot ult. 1927 f 12.961,96

Idem over 1928.	„ 958,80
	„ 13.920,76

Schuld van het bedrijf op 31-12-'28 f 64.779,24

Rente en aflossing.

Bij een rente van 7 % en een 30 jarige aflossingstermijn is de annuïteit f 5.560,46. Aan rente werd betaald 7 % van f 65.738,04. De aflossing is de rest of f 958,80.

3. Pasarc redietwezen.

In 1928 werd uitgeleend f 1200,— tegen f 2635,— in 1927. De ontvangen rente bedraagt f 120,—. Totaal werden 21 leeningen geplaatst n.l. 18 van f 50,— en 3 van f 100,—.

De terugbetalingen hadden zonder uitzondering geregeld plaats.

Op 31 December stond uit op:

Pasar Petissah	f 55,—
Vischpasar	„ 309,50
Totaal =	f 364,50

De winst over 1928 bedraagt f 120,— en die sedert de instelling f 3.918,09 (met inbegrip van depositorente).

Aan de Gemeente werd f 1000,— van het werkkapitaal terugbetaald, waardoor de vordering van de Gemeente aan het eind van het verslagjaar f 4800,— is. De belegde deposito bedroeg f 8000,—.

4. P a s a r p r i j z e n.

Een vergelijkende staat betreffende de wekelijks opgenomen kleinhandelprijzen op de pasars is bijgevoegd. Deze prijzen worden geregeld aan het Centraal Bureau voor de Statistiek benevens aan de plaatselijke dagbladen verstrekt.

PASARCREDIET WEZEN.

Stand op 31 December 1928.

	Aantal der gesloten leeningen:									Totaal verstrekt	Te ontvangen rente	Totaal v/h crediet	Door de leeners afbetaald	Nog uitstaand	Door de Gemeente verstrekt bedrag
	f 5.—	f 10.—	f 15.—	f 20.—	f 25.—	f 30.—	f 40.—	f 50.—	f 100.—						
Tot 1-1-1928	1	25	52	58	35	65	6	298	140	f 34160.—	f 3.412.50	f 37.572.50	f 36.989.60	f 582.90	f 10.800.53
In 1928	—	—	—	—	—	—	—	18	3	„ 1200.—	„ 120.—	„ 1.320.—	„ 1.170.50	„ 149.50	„ —.—
Totaal	1	25	52	58	35	65	6	316	143					f 732.40	f 10.800.53
Afgelost	1	25	52	58	35	65	6	310	134						„ 6.009.53
Restant	—	—	—	—	—	—	—	6	9						
Afgeschreven	—	—	—	—	—	—	—	3	6					„ 367.90	
Stand op 31-12-1928	—	—	—	—	—	—	—	3	3	f 35.360.—	f 3.532.50	f 38.892.50	f 38.160.10	f 364.50	f 4.800.—

Balans op 31 December 1928.

Debet.

Op deposito	f 8.000.—
Debiteuren	„ 364.50
Depositorente	„ 240.—
Kas	„ 113.59
	<u>f 8.718.09</u>

Gemeente Medan	f 4.800.—
Winstsaldo voorgaande jaren	„ 3.798.09
Winst	„ 120.—
	<u>f 8.718.09</u>

STAAT van de hoeveelheden aangevoerde visch gedurende 1928.

Maand	Versche zeevisch	Versche riviervisch	Gekookte ikan kembong	Koelkamer visch
Januari	101186 K.G.	4744 K.G.	1943 Mnd.	320 K.G.
Februari	104110 „	3630 „	1886 „	104 „
Maart	87183 „	5446 „	198 „	462 „
April	100339 „	4106 „	1471 „	589 „
Mei	115242 „	3974 „	3366 „	728 „
Juni	97020 „	7338 „	1159 „	632 „
Juli	94305 „	4072 „	682 „	549 „
Augustus	129816 „	2704 „	818 „	489 „
September	132900 „	4214 „	1465 „	643 „
October	122369 „	5556 „	1533 „	509 „
November	125205 „	1754 „	1274 „	589 „
December	122117 „	2220 „	1435 „	918 „
Totaal	1331792 K.G.	49758 K.G.	17230 Mnd.	6532 K.G.

STAAT van het aantal verhuurde M² gedurende 1928.

Pasar	Koopwaren	Aantal M ²	Totaal
VISCHPASAR:			
a. Loods:	Drinkwaren	8036	62050 M ²
	Gedroogde visch	39034	
	Gekookte visch	8180	
	Versche visch	3900	
	Diversen	1439	
	Rempah-rempah	1461	
b. Terrein: (tot 2 April 1928).	Eetwaren	626	12336 M ²
	Drinkwaren	137	
	Groenten	11176	
	Bloemen	114	
	Diversen	283	
PASAR PETISSAH.			74386 M ²
Loods:	Rundervleesch	428	26386 M ²
	Varkensvleesch	450	
	Versche visch	2498	
	Gekookte visch	154	
	Groenten	13856	
	Diversen	4712	
	Drinkwaren	351	
	Eetwaren	3642	
	Kleermaker	235	
	Kain-kain	58	
	Schoenen	2	
	Aangevoerde vruchten	1681 Hongkongs	
	„ doerians	16355 stuks.	

BEGROOTING REKENING.

ONTVANGSTEN.

Onderdeel	OMSCHRIJVING	Geraamd bedrag na ge- dane af en overschrijvin- gen	Ontvangsten	VERSCHIL.	
				Meer	Minder
I.	Retributiën voor het verhuren van pasarplaatsen.	f 13.000,—	f 13.189,58	f 189,58	
II.	Keuringskosten van ingevoerde verse visch.	„ 15.800,—	„ 17.316,10	„ 1.516,10	
III.	Keuringskosten van ingevoerde vrieskamer visch.	„ 300,—	„ 195,95	—.—	f 104,—
IV.	Dekking van het nadeelig saldo door de Gemeente.	p.m.	—.—	—.—	
V.	Andere ontvangsten .	p.m.	—.—	—.—	
Totaal der ontvangsten		f 29.100,—	f 30.701,63	„ 1705,68	f 104,—

UITGAVEN.

Artikel	OMSCHRIJVING	Geraamd bedrag na ge- dane af en overschrijvin- gen	Uitgaven	VERSCHIL.	
				Meer	Minder
1.	Bezoldiging van het personeel	f 3.336,01	f 3.298,41	—	f 37,60
2.	Huishuurvergoeding voor het personeel	„ 396,—	„ 396,—	—	—
3.	Reiskosten personeel met bin- nenl. verlof	„ 543,—	„ 266,40	—	„ 276,60
4.	Kosten van geneesmiddelen	„ 50,—	„ 16,25	—	„ 33,75
5.	Kantoorbehoeften	„ 250,—	„ 245,40	—	„ 4,60
6.	Aankoop en onderhoud van meubilair.	„ 250,—	„ 146,30	—	„ 103,70
7.	Onderhoud van gebouwen en terreinen	„ 150,—	„ 122,85	—	„ 27,15
8.	Waterverbruik	„ 480,—	„ 467,20	—	„ 12,80
9.	Verlichting	„ 290,—	„ 273,—	—	„ 17,—
10.	Aankoop v. gereedschappen	„ 100,—	„ 47,55	—	„ 52,45
11.	Kosten vr. het verwijderen v/h afval der pasars	„ 552,—	„ 384,95	—	„ 167,05
12.	Aandeel i/d kosten v. andere gemeentediensten	„ 2.400,—	„ 2.400,—	—	—
13.	Geneesk. behandeling voor het personeel.	„ 50,—	„ 50,—	—	—
14.	Aandeel i/h Gem. Pensioen- fonds	„ 100,—	„ 100,—	—	—
15.	Rente van door de Gemeente verstrekt kapitaal	„ 4.601,66	„ 4.601,66	—	—
16.	Aflossing v. door de Gem. verstrekt kapitaal	„ 958,80	„ 958,80	—	—
17.	Verbetering en zware herstel- ling der pasars	„ 100,—	„ 474,34	f 374,34	—
18.	Onvoorziene uitgaven	„ 147,53	„ 18,05	—	„ 129,48
19.	Uitkeering aan de Gemeente v/h batig saldo	„ 14.345,—	„ 16.434,47	„ 2089,47	—
	Totaal der uitgaven	f 29.100,—	f 30.701,63	f 2463,81	f 862,18

Vergelijking tuschen de prijzen van verschillende levensbehoefden
op de pasars te Medan over de jaren 1927 en 1928.

A r t i k e l e n	Eenheid per	Jaarcijfer 1927		Jaarcijfer 1928	
		Laagste	Hoogste	Laagste	Hoogste
Vleesch.					
Runderhaas	K.G.	f 2.—	f 2.80	f 2.—	f 2.90
„ biefstuk	„	„ 1.30	„ 1.80	„ 0.90	„ 2.—
„ lapjes	„	„ 1.20	„ 1.50	„ 0.90	„ 1.50
„ soepbeenderen	„	„ 0.50	„ 0.60	„ 0.40	„ 0.60
„ tong	stuk	„ 1.20	„ 2.30	„ 1.—	„ 2.10
Varkensvleesch	K.G.	„ 0.80	„ 1.60	„ 0.80	„ 1.70
„ reuzel	„	„ 0.60	„ 1.—	„ 0.50	„ 1.30
Geiten- en Schapenvleesch	„	„ 1.—	„ 1.50	„ 1.20	„ 1.20
Kip	stuk	„ 0.60	„ 2.50	„ 0.50	„ 2.60
Kapoen	K.G.	„ 1.80	„ 2.35	„ 1.17	„ 2.35
Eend	stuk	„ 0.60	„ 2.—	„ 0.80	„ 1.90
Gans	„	„ 3.50	„ 5.50	„ 2.50	„ 5.—
Eieren.					
Kip	„	„ 0.06½	„ 0.08	„ 0.07	„ 0.08
Eend	„	„ 0.06	„ 0.07½	„ 0.05½	„ 0.08
Visch.					
Ikan kakap	„	„ 0.75	„ 1.40	„ 0.70	„ 1.80
„ bawal	„	„ 0.70	„ 1.35	„ 0.55	„ 1.80
„ senangin	„	„ 0.75	„ 1.35	„ 0.60	„ 1.80
„ lidah	„	„ 0.10	„ 0.30	„ 0.10	„ 0.30
„ kembong	„	„ 0.01½	„ 0.08	„ 0.01	„ 0.08
„ teroeboek	„	„ 0.20	„ 1.10	„ 0.20	„ 1.50
Garnalen	K.G.	„ 0.25	„ 0.90	„ 0.15	„ 1.30
Kepiting	„	„ 0.20	„ 0.40	„ 0.20	„ 0.50
Gedroogde visch.					
Ikan sepat	„	„ 0.50	„ 1.—	„ 0.50	„ 1.—
„ siam	„	„ 0.65	„ 1.17	„ 0.65	„ 1.60
„ teri	„	„ 0.45	„ 0.92	„ 0.50	„ 1.00
„ sotong	„	„ 1.—	„ 1.70	„ 1.—	„ 1.80
„ teroeboek	stuk	„ 0.60	„ 1.—	„ 1.—	„ 1.60
Aardappelen	K.G.	„ 0.13	„ 0.20	„ 0.13	„ 0.20

Artikelen		Eenheid per	Jaarcijfer 1927		Jaarcijfer 1928	
			Laagste	Hoogste	Laagste	Hoogste
928	Rijst.					
hoogste	Siam rijst	K.G.	„ 0.22	f 0.25	„ 0.22	„ 0.25
	Kampong „	„	„ 0.17	„ 0.22	„ 0.17	„ 0.22
	Rangoon „ No. 1	„	„ 0.22	„ 0.25	„ 0.18	„ 0.23
	„ „ 2.	„	„ 0.17	„ 0.22	„ 0.15	„ 0.22
2.90	Poeoet	„	„ 0.22	„ 0.33	„ 0.20	„ 0.25
2.—	Groente.					
1.50	Andijvie	krop	„ 0.05	„ 0.15	„ 0.05	„ 0.15
0.60	Bajam	bos	„ 0.02	„ 0.06	„ 0.02	„ 0.04
2.10	Bieten	K.G.	„ 0.26	„ 0.42	„ 0.25	„ 0.42
1.70	Bruine boonen	„	„ 0.25	„ 0.42	„ 0.25	„ 0.33
1.30	Katjang hidjau	„	„ 0.25	„ 0.30	„ 0.25	„ 0.27
1.20	Katjang pandjang	bos	f 0.02	„ 0.20	„ 0.02	„ 0.25
2.60	Komkommer	stuk	„ 0.02	„ 0.07	„ 0.02	„ 0.05
2.35	Kool	K.G.	„ 0.17	„ 0.30	„ 0.13	„ 0.42
1.90	Mais (gele)	„	„ 0.12	„ 0.15	„ 0.12	„ 0.13
5.—	Mais (groene)	bos	„ 0.01	„ 0.08	„ 0.02	„ 0.05
	Peulen	K.G.	„ 0.53	„ 1.30	„ 0.75	„ 1.40
0.09	Roode uien	„	„ 0.30	„ 0.42	„ 0.30	„ 0.42
0.08½	Salade	krop	„ 0.02	„ 0.05	„ 0.02	„ 0.07
	Sawi poetih	„	„ 0.02	„ 0.25	f 0.02	„ 0.60
	Slaboonen	K.G.	„ 0.23	„ 0.42	„ 0.17	„ 0.68
	Snijboonen	„	„ 0.13	„ 0.50	„ 0.17	„ 0.60
1.80	Soepgroenten	bos	„ 0.01	„ 0.10	„ 0.02	„ 0.15
1.80	Tjabe	K.G.	„ 0.20	„ 0.75	„ 0.13	„ 0.83
1.80	Tomaten	„	„ 0.25	„ 0.42	f 0.20	„ 0.33
0.30	Witte uien	„	„ 0.50	„ 0.67	„ 0.42	„ 0.67
0.08	Wortelen	„	„ 0.20	„ 0.42	„ 0.17	„ 0.42
1.50	Vruchten.					
1.30	Ananas	stuk	„ 0.08	„ 1.—	„ 0.10	„ 1.10
0.50	Djeroek Bali	„	„ 0.08	„ 0.50	„ 0.10	„ 0.80
	„ manis	„	„ 0.02	„ 0.20	„ 0.02	„ 0.25
1.—	„ Siam	„	„ 0.03	„ 0.25	„ 0.04	„ 0.20
1.60	„ tipis	„	„ 0.01	„ 0.06	„ 0.01	„ 0.05
1.08	Doekoe	K.G.	„ —	„ —	„ 0.42	„ 0.67
1.80	Doerian	stuk	„ 0.15	„ 1.—	„ 0.10	„ 0.10
1.60	Klapper	„	„ 0.05	„ 0.16	„ 0.05	„ 0.12
0.20						

ARTIKEL EN:	Eenheid per	Jaarcijfer 1927.		Jaarcijfer 1928.	
		Laagste	Hoogste	Laagste	Hoogste
Langsat	K.G.	„ 0,12	„ 0,58	„ 0,12	„ 0,67
Mangga	stuk	„ 0,01	„ 0,10	„ 0,01	„ 0,15
„ Betawi	„	„ 0,07	„ 0,60	„ 0,08	„ 0,35
Manggistan	bos	„ 0,18	„ 0,35	„ 0,05	„ 0,40
Papaja	stuk	„ 0,03	„ 0,30	„ 0,03	„ 0,40
Pisang	tros	„ 0,18	„ 0,30	„ 0,05	„ 0,50
Ramboetan	bos	„ 0,06	„ 0,50	„ 0,08	„ 0,85
Savoe	stuk	„ 0,01	„ 0,05	„ 0,01	„ 0,04
Terong Batak	10 stuks	„ 0,08	„ 0,10	„ 0,07	„ 1,10
Zuurzak	stuk	„ 0,05	„ 0,25	„ 0,05	„ 0,30
Diversen.					
Batak suiker	pak	„ 0,10	„ 1,15	„ 0,08	„ 1,40
Brandhout	stuk	„ 0,03½	„ 0,04½	„ 0,04	„ 0,05
Brood (wit)	„	„ 0,03	„ 0,20	„ 0,03	„ 0,20
Houtskool	mand	„ 0,60	„ 1,10	„ 0,55	„ 1,20
Huishoudzeep	stang	„ 0,15	„ 0,60	„ 0,15	„ 0,60
Ketjap	flesch	„ 0,20	„ 0,80	„ 0,20	„ 0,90
Koffieboonen, robusta	K.G.	„ 0,83	„ 1,50	„ 1,17	„ 1,50
„ , liberia	„	„ 0,75	„ 1,25	„ 1,—	„ 1,17
„ , kampong	„	„ 0,58	„ 1,08	„ 0,75	„ 1,08
Klapperolie	flesch	„ 0,26	„ 0,45	„ 0,26	„ 0,45
Lucifers	pak	„ 0,26	„ 0,30	„ 0,20	„ 0,28
Meel	K.G.	„ 0,27	„ 0,30	„ 0,30	„ 0,30
Melk	½ Lr.	„ 0,21	„ 0,23	„ 0,21	„ 0,23
Mie	K.G.	„ 0,16	„ 0,40	„ 0,16	„ 0,37
Petroleum	blik	„ 3,40	„ 3,65	„ 3,45	„ 3,70
Stijfsel	K.G.	„ 0,20	„ 0,30	„ 0,20	„ 0,25
Suiker	„	„ 0,21	„ 0,26	„ 0,20	„ 0,25
Zout	„	„ 0,20	„ 0,24	„ 0,20	„ 0,24

D. VOERWEZEN.

De keuringen van de personenvoertuigen werden gehouden in Januari en Juli, die voor de lastvoertuigen in Februari. Voor laatstgenoemde categorie kan met één keuring volstaan worden, niet wat de personenvoertuigen betreft. Daaronder zijn steeds vele waarvoor één inspectie onvoldoende is, doch die het goedkeuringsmerk niet eerder kunnen krijgen dan na

vele malen voor het aanbrengen der verbeteringen weggestuurd te zijn.

Totaal werden goedgekeurd 885 personen- en 1170 lastvoertuigen.

Afgegeven werden 781 vergunningen tot besturen van een personenvoertuig. In de meeste gevallen betrof dit het vervangen van onbruikbaar geworden bewijzen.

Het aantal personenvoertuigen nam ook in het afgelopen jaar toe. Dit aantal was in 1925: 600, in 1926: 687, in 1927: 787 en in 1928: 885.

Voor een deel is dit zeer zeker te danken aan het verminderen van het aantal rickshaw's.

Vergunningen tot het hebben van een stalhouderij werden niet afgegeven.

Proces-verbaal werd 51 × opgemaakt:	
het verhuren van verwaarloosde voertuigen:	30 ×
idem van voertuigen of het gebruiken van dieren	
zonder goedkeuringsmerk	15 ×
het niet hebben van een rijbewijs	4 ×
het houden van een onzindelijk stal	2 ×.

Bovendien werd een rijbewijs door den Burgemeester ingetrokken wegens mishandeling van het trekdier.

Een vergunning tot het hebben van een stalhouderij werd ingetrokken wegens den verwaarloosden toestand van den stal.

E. REGLEMENT OP HET MAKEN EN VERKRIJGBAAR STELLEN VAN IJS EN KOOLZUURHOUDENDE WATEREN.

(Stbld. No. 678 van 1923).

Een vergunninghouder staakte het bedrijf, terwijl een vergunning verleend werd. Op 31 December waren in het bezit eener vergunning: een ijsfabriek en elf fabrieken van koolzuurhoudende wateren, waarvan 2 Europeesche en 9 Chineesche.

Een fabriek van koolzuurhoudende wateren moest tweemaal tijdelijk gesloten worden, wegens het niet aanbrengen der noodig gebleken verbeteringen.

Alle fabrieken zijn thans voorzien van sanitaire closetten met waschgelegenheid.

Proces-verbaal werd eenmaal opgemaakt wegens het onzindelijk zijn der inrichting.

F. BROODVERORDENING.

In het bezit van de vergunning waren:

Binnen de Gemeente:

- | | |
|--|--------------|
| 6 Britsch Indische bakkerijen met 104 man personeel; | |
| 5 Chineesche idem | met 15 idem; |
| 2 Europeesche idem | met 9 idem. |

Buiten de Gemeente.

- 2 Britsch Indische bakkerijen met 34 man personeel.

In den loop van het jaar werd een bakkerij buiten de Gemeente afgekeurd en moest worden verbouwd. Een in het vorig jaar afgekeurde inrichting is verplaatst naar een nieuw gebouw. Alle binnen de Gemeente liggende bakkerijen zijn voorzien van een hygienisch privaat.

Proces-verbaal werd 13 $\times$ opgemaakt n.l.:

- | | |
|--|--------------|
| het niet hebben van een vergunning | 4 $\times$ |
| het hebben van een onzindelijke inrichting | 5 $\times$ |
| het onzindelijk bewaren van gereedschappen en deeg | 4 $\times$. |

G. HOTELVERORDENING.

Ingeschreven stonden 35 eet- en 125 koffiehuisen.

Voortgegaan werd met het doen aanbrengen van verbeteringen wat ventilatie, rook- en waterafvoer betreffen.

Alle inrichtingen hebben thans privaten met waterspoe-ling.

Omdat een eethuishouder niet voldeed aan de voorge-schreven eischen, werd zijn vergunning geschorst tot de voorschriften opgevolgd waren.

Bij gemeenteraadsbesluit dd. 11 Januari 1928 werd artikel 1 der Hotelverordening zoodanig aangevuld dat onder koffie-huis en eethuis voortaan mede verstaan worden de in de

kakilima en op particuliere terreinen opgestelde pikoelans, wagentjes, tafels of uitstallingen gebezigd voor den verkoop van voor dadelijk gebruik bestemde eet- en drinkwaren.

Vele aanvragen, dientengevolge ingediend, werden als niet te voldoen aan hygienische eischen afgewezen.

Proces-verbaal werd 31 X opgemaakt n.l.:
wegens het niet hebben van een vergunning: 2 X.
wegens onzindelijke inrichting: 29 X.

H. HONDENBELASTING-VERORDENING.

Gevangen werden 826 honden, waarvan 170 teruggegeven werden na betaling der verschuldigde belasting.

In observatie werden 27 honden gehouden, die gebeten hadden.

Afgemaakt zijn 650 honden, benevens 12 in observatie gehouden en 21 op verzoek.

De nieuwe inrichting bij de Delirivier kwam medio Februari gereed. Van dat tijdstip af werd het vangen hervat.

Wegens het heerschen van hondsdoelheid in de onderafdeeling Asahan verzocht de fd. Inspecteur der Volksgezondheid maatregelen te willen treffen. Ten einde vooral onbeheerde honden in de kampongs te kunnen vangen, welke het grootste gevaar voor eventueele besmetting zijn, werd besloten het vangen onder politiegeleide te doen plaats hebben. Toen de hondsdoelheid uit genoemde afdeeling als geweken beschouwd kon worden, werd hiermede opgehouden.

Gelukkig heeft deze gevreesde ziekte zich niet verbreid.

I. VEEVERORDENING.

Ingevolge deze verordening waren op het einde van het verslagjaar in het bezit der vergunning 7 Voor-Indiërs, 4 Javanen en 2 Bengaleezen.

Van 3 Bengaleezen werd in den loop van het jaar de vergunning ingetrokken wegens herhaalde overtredingen.

Het aantal vergunninghouders is belangrijk gedaald, omdat de meeste veehouders hun vee verkocht hebben in verband met de steeds toenemende moeilijkheden om aan gras te komen.

Proces-verbaal werd 11 × opgemaakt, n.l. 10 × wegens het weiden van vee op terreinen niet voor weideplaats aangewezen en 1 × wegens het hebben van een onzindelijk stal.

J. DIVERSEN.

1. Herhaalde malen werd wederom de politie van advies gediend waar het gold het gebruik van gewonde ossen en paarden voor den trekdienst.

2. Behalve eenige gevallen van mond- en klauwzeer bij geslacht vee, werden besmettelijke veeziekten niet binnen de Gemeente geconstateerd.

3. Advies werd gegeven bij het oprichten van een ketjap-fabriek en van een koekjesbakkerij ingevolge de Hinderordonnantie.

DIENST VAN HET GEMEENTELIJK BUREAU VOOR GRONDZAKEN.

A. Algemeen.

Het jaar 1928 gaf weder een belangrijke uitbreiding van werkzaamheden te zien, vergeleken met vorige jaren. Het aantal overschrijvingen van grantperceelen was ruim één derde meer dan in 1927 en het aantal afgegeven nieuwe stukken steeg in nog grootere mate. Daarnevens was het aantal perceelen, dat in recht van erfpacht werd toegezegd, zoowel op vrijen gemeente-eigendom als aan afkoopters van Inlandsche reciten, dermate groot, dat hieraan een belangrijk deel van den tijd moest worden besteed. Naast deze loopende werkzaamheden moest het noodige worden verricht voor het ontwerpen van nieuwe regelingen, onder meer betreffende begraafplaatsen, de grondsubsidie-verordening en het overschrijvingstarief.

Het *personeel* bleef gedurende verslagjaar onveranderd bestaan uit twee opnemers, twee teekenaars en een leerling-teekenaar voor het technische werk en een adjunct commies, een tweede klerk en een kantooroppasser voor het administratieve werk. Vooral voor het laatstgenoemde gedeelte van het werk werd door de groote toeneming één tweede klerk onvoldoende; bij de begroting voor 1929 werd gerekend op de aanstelling van nog een tweede klerk.

Terwijl voor het administratieve werk zoo veel mogelijk kan worden gezorgd, dat het publiek snel wordt geholpen, was dit bij het technische werk niet zoo het geval. Vooreerst doordat een der beide opnemers gedurende twee en halve maand wegens ziekte geen dienst kon doen, doch verder voornamelijk doordat het toezicht en de berekeningen veel tijd van het Hoofd van den Dienst vorderen. Wanneer de werkzaamheden zich blijven uitbreiden, zal het ook voor het technische werk noodig zijn een beter geschoolde kracht aan te stellen, die meer zelfstandig kan werken, zooals voor het administratieve werk de adjunct-commies dat doet.

B. Grondzaken.

1. Opmetingen.

Aan opmetingen werden gedurende verslagjaar 606 werkdagen besteed. Dit was mogelijk, ondanks de hoogergenoemde ziekte van een der opnemers, doordat ook de beide teekenaars werden opgeleid om meetwerkzaamheden te verrichten. Het was daarbij noodig, dat er veel gemeten werd met het oog vooral op de splitsingen van grantperceelen en de regeling van erfpachtsafstand. Uit de hieronder nader te vermelden cijfers blijkt, welke groote afmetingen deze werkzaamheden hebben aangenomen en het is daarbij te begrijpen, dat aan de systematische opmeting van grantperceelen weinig tijd kan worden besteed. Dit neemt niet weg, dat er in de eenmaal aangegeven richting wordt voortgewerkt; slechts kan niet worden opgemeten naar blokken, die geheel worden afgewerkt, doch wordt de verbetering der grantkaarten opportuun behandeld, d. w. z. voornamelijk in de gevallen, dat zij om een of andere reden toch voor hermeting in handen komen.

2. Regeling van grondrechten.

Onder dit hoofd dient vermeld te worden het verschijnen van het *begraafplaatsrapport*, waarvan de samenstelling aan het Hoofd van den Dienst werd opgedragen, omdat bij de regeling van deze aangelegenheid in het bijzonder ook de rechten op den grond van belang zijn. In het rapport zijn achtereenvolgens nagegaan de bevoegdheden der gemeente om ten aanzien van begraafplaatsen regelend op te treden en daarnaast de plicht der gemeente om te voorzien in de behoefte aan begraafplaatsen. Verder zijn in beschouwing genomen de rechten, die op begraafplaatsen en op graven kunnen bestaan. Een groot gedeelte der nota wordt dan gewijd aan een beschrijving der talrijke bestaande begraafplaatsen, de geschiedenis van ieder en den bestaanden toestand. Ten slotte wordt de noodzakelijkheid van het vaststellen van voorschriften geformuleerd in een veertiental conclusies, waaraan ontwerpen voor deze voorschriften zijn toegevoegd. Deze regelingen werden in verslagjaar nog niet door den gemeenteraad vastgesteld.

Het *wakafmaken van grantperceelen* kwam in verslagjaar in behandeling, doordat bij raadsbesluit van 20 Juni 1928

No. 171 werd vergund het perceel, omschreven in controleurs-grant No. 1830 wakaf te maken ten behoeve van een Mohame-daansch bedehuis. Voor ditzelfde perceel werd reeds zulk een vergunning gegeven bij raadsbesluit van 6 April 1927 No. 54, doch belanghebbenden lieten den daarin gestelden termijn van drie maanden, waarbinnen de wakafacte bij het bureau voor grondzaken zou moeten zijn gedeponneerd, onbenut verstrijken.

In het complex, ingesloten door Pekingstraat, Luitenants-weg, Hongkongstraat en Tjong Yong Hianstraat, werden door de rechthebbenden eenige wegen ontworpen, waardoor de binnenin gelegen terreinen voor huizenbouw bruikbaar werden. De rechten op den voor deze wegen benoodigden grond werden prijsgegeven, terwijl een gedeelte dier wegen, thans genaamd Taypoestraat en Toengkaustraaf, op kosten van belanghebbenden in 1922 werd aangelegd. Het laatste stuk van de Toengkaustraaf is echter nog bebouwd met eenige winkelhuizen, die dus op vrijen gemeente-eigendom staan, terwijl verder de grenzen der grants niet samenvallen met de occupatiegrenzen. Ter voorkoming, dat uit dezen toestand moeilijkheden voortvloeien, werden de belanghebbenden gesommeerd om het voor den weg bestemde gedeelte te ontruimen vòòr 1 Januari 1930.

3. Afstand van grond aan het gouvernement.

Het was te voorzien, dat de toepassing van de voorwaarde a der schenkingsacte, betreffende den kosteloozen afstand van eigendom aan het gouvernement ten behoeve van den openbaren dienst, tot moeilijkheden zou leiden. Eenerzijds was te verwachten, dat deze milde bepaling aanleiding zou geven tot het vragen van grond in ruimer mate dan zou geschieden, wanneer die grond zou moeten worden gekocht. Anderzijds zou de gemeente dienen te zorgen, dat ondanks de thans nog aanwezige reserve aan onbebouwden gemeentegrond, niet meer zou worden afgestaan dan hetgeen noodig zou zijn. Daarnaast rees een tweede oorzaak van moeilijkheden, namelijk de uitleg van het begrip „openbare dienst”. Het bleek, dat verschillende landsorganen daarover zeer verschillend dachten. Degenen, die grond wilden verkrijgen, gaven een ruimen uitleg, volgens welken onderwijzerswoningen bij de kweekschool en een amanuensis-woning bij de hoogere burgerschool wer-

den beschouwd als bestemd voor den openbaren dienst. Doch lijnrecht daartegenover werd door den belastingdienst vastgesteld, dat de woningen bij het gemeentelijk slachthuis niet voor den openbaren dienst bestemd zijn.

Nog verder komen de meeningen hierover uiteen te loopen, nu de gouverneur van dit gewest, blijkens schrijven van 8 Februari 1928 no. 992/7W aan den directeur der burgerlijke openbare werken (waarvan een afschrift aan de gemeente werd aangeboden) stelt, dat het beding „voor den openbaren dienst” geen blijvende beperking van den door het gouvernement verkregen eigendom inhoudt. Zoo zou in het geval van de Inlandsche kweekschool door den *bouw* van dat schoolgebouw aan de betreffende bepalingen van de acte van grondafstand zijn voldaan, zoodat, nu die school is opgeheven, aan gebouw en terreinen iedere andere bestemming zou kunnen worden gegeven, zooals dat met het landsbelang het best in overeenstemming is.

Deze nieuwe interpretatie van het bedoelde beding der schenkingsacte kan leiden tot voor de gemeente zeer ernstige gevolgen. Er werd daarom nogmaals zijdens de gemeente aangedrongen op een duidelijke regeling met betrekking tot het terrein van de voormalige kweekschool.
(zie raadsbesluit 20 Maart 1929 No. 85).

Het is jammer, dat het gevaar, schuilende in den gegeven uitleg van het meergenoemde beding, de behandeling van verzoeken om afstand van grond aan het gouvernement belemmert. Zoo werd in den loop van verslagjaar verzocht om afstand van een perceel gronds aan de Ceramstraat tegenover de *hoogere burgerschool*, bestemd voor den bouw van woningen voor amanuensis en bedienden dier school, voor autogarages en fietsenloodsen en vooral voor schooltuin en sportveld—te zamen een oppervlakte beslaande van ongeveer 8000 m² en dus, met inbegrip van gekapitaliseerde pachtsom, voor de gemeente een waarde vertegenwoordigende van ongeveer f 22.500.—. Op de overweging, dat het hier een instelling geldt, die ook voor de gemeente van groot belang is, werd bij raadsbesluit van 12 September 1928 no. 253 het gevraagde terrein afgestaan, „uitsluitend voor de uitbreiding van de gouvernements *hoogere burgerschool*”.

Nog voor het jaar ten einde was werd een tweede verzoek ingediend voor nog 6300 m², nu alleen voor sportterrein. Te zamen met het terrein van 6700 m², waarop het schoolgebouw staat, zal dan aan deze school door de gemeente zijn bijgedragen in den vorm van grond een bedrag van bijna f 60.000.—

Voor een *radio-ontvangstation* werd een stuk gronds gevraagd, dat aan bijzondere eischen zou moeten voldoen wat betreft het behoud van open terrein in de richting naar Bandoeng. Het gevraagde perceel, ter grootte van ongeveer 3900 m² en gelegen aan het snijpunt van de Manggalaan en de zuidgrens der gemeente, kon niet worden afgestaan, omdat het in strijd zou komen met het wegenplan en met een bestaanden, doch te doen vervallen weg. Er werd overeenkomstig raadsbesluit van 7 Maart 1928 no. 41 een overeenkomst gesloten met het hoofd van den postdienst, waardoor de bouw van het ontvangstation mogelijk werd, doch eerst later het benoodigde perceel zal worden afgestaan.

4. Afstand van erfpacht op vrijen eigendom.

In vergelijking met vorige jaren werd in 1928 een groot aantal perceelen in erfpacht uitgegeven, vooral in *Nieuw-Polonia*, namelijk 22 perceelen, tegen 16 in 1927 en 6 in 1926, gerekend naar den datum van eerste toezegging en ongerekend de niet aanvaarde perceelen.

Alle 22 uitgegeven perceelen zijn bestemd voor woningbouw, in het geheel voor 40 woningen, waaronder slechts 2 nog niet in aanbouw zijn. Van de 16 in 1927 uitgegeven perceelen is er een bestemd voor een kerk en een voor een ziekenhuis; van de overige 13 bleef er een onbebouwd en werd de rest bebouwd met 16 woonhuizen. Van de 6 in 1926 uitgegeven perceelen is er een bestemd voor een loge; van de overige werden er 4 bebouwd; ieder met een woonhuis, terwijl op het laatste perceel vier woonhuizen in aanbouw zijn.

Behalve deze aan particulieren uitgegeven perceelen werden door de gemeente zelf voor woningbouw gebruikt in 1926 zes perceelen en in 1928 vier perceelen. In het geheel zijn dus met inbegrip van de thans in aanbouw zijnde huizen, in de laatste drie jaar 72 woningen op nieuw uitgegeven perceelen in Nieuw-Polonia bijgebouwd, waarvan nog een tiental met afzonderlijk te verhuren paviljoens. Bovendien werden

in dien tijd nog zes woningen en een paviljoen gebouwd op reeds eerder uitgegeven perceelen, zoodat in het geheel in deze buurt 88 woongelegenheden zijn bijgekomen.

Het belang van dit aantal komt vooral tot uitdrukking, wanneer men bedenkt, dat de woningbouw in Nieuw-Polonia in vorige jaren als volgt was: op perceelen uitgegeven in 1921: 3 woningen Javasche Bank, het complex Djatioeloe en 2 particulieren; in 1922: 3 dienstwoningen, 3 woningen D. P. V. en 1 particulier; in 1923: niets; in 1924: niets; in 1925 een burgemeesterswoning — alles bijeen genomen 43 woningen.

In hoeverre door dezen belangrijken aanbouw van woningen de woningnood is gelenigd, valt bij het ontbreken van cijfers van de woningbehoefte niet te zeggen, terwijl het in deze materie gewaagd is op indrukken af te gaan. Het wordt dan ook ongewenscht geacht reeds nu een conclusie te trekken uit de omstandigheid, dat in de laatste maanden van verslagjaar zeer weinig perceelen werden aangevraagd. Toch zal het zaak blijven de verwachtingen omtrent snelle uitgifte van Nieuw-Polonia en als gevolg daarvan geregelde belangrijke buitengewone ontvangsten, niet te hoog te stellen.

Bij het hiervoor genoemde aantal gebouwde woonhuizen is medegeteld een 19-tal, dat door de n.v. Medansche Woningvoorziening werd opgericht. De gemeente steunde dit initiatief door de som-in-eens met 25 % te verlagen, doch met behoud van de pachtsom van 5 cent per m² (raadsbesluit van 23 Maart 1928 no. 44). Op de twee perceelen van samen 25788 m² beteekent dit een subsidie van bijna f 13000.—

Hetgeen hiervoor werd gezegd geldt eveneens voor het *voormalige raceterrein*. Aanvankelijk scheen dit een buurt te worden van kerken en scholen, maar nadat de gemeente zelf de strook grond tusschen Sportlaan en Renbaanstraat ten noorden van de Hakkastraat is gaan bebouwen, bleek de lust van particulieren om daar woningen neer te zetten niet gering. Naast de 19 woningen, die de gemeente er deed bouwen, werden 6 particuliere woningen opgericht. Door den afstand van grond voor de So Tung middelbare school, ruim 14000 m² à f 1.50, werd de geheele genoemde strook tot de Balistraat uitgegeven, terwijl verder nog geen terrein voor uitgifte werd verkaveld.

In het *Serdangkwartier* werden geen gronden afgestaan, behalve de voor volksbouw verhuurde perceelen, waaromtrent hieronder nader.

Aan den *Laboeanweg* werd het overblijvende gedeelte aan de Standard Oil Company of New York afgestaan (raadsbesluit van 21 November 1928 no. 335).

Van de *overige terreinen*, welke de gemeente in vrijen eigendom bezit (waaronder tevens te rekenen de terreinen, waarvan de grantrechten of erfpachtsrechten zijn vervallen verklaard) werden uitgegeven een terreintje in Petisahdarat aan Gerard Jansen (raadsbesluit van 12 September 1928 no. 261) en een perceel van ongeveer 4500 m² aan den Padangboelanweg aan de vereeniging voor Hollandsch-Inlandsch onderwijs op Christelijken grondslag (raadsbesluit van 19 December 1928 no. 378).

Aangezien het eenige malen is voorgekomen, dat aanvragers van perceelen, nadat hen bij gemeenteraadsbesluit erfpacht was toegezegd, mededeelden dit niet te willen aanvaarden, waardoor dus zulk een perceel gedurende dien tijd aan het verkeer onttrokken bleef, werd besloten in het vervolg 10% waarborgsom te eischen bij iedere aanvraag (raadsbesluit van 19 December 1928 no. 365).

Dit beteekent natuurlijk niet, dat belanghebbende geen optie zouden kunnen vragen, wanneer dat noodig is. Zoo werd bij raadsbesluit van 12 September 1928 no. 241 aan het architectenbureau Fermont en Cuypers voor 3 maanden optie verleend op een perceel tegenover het kantoor der H. V. A., bestemd voor de oprichting van een zoogenaamd flatgebouw. De optietermijn verstreek echter onbenut.

5. Afstand van erfpacht aan afkooopers van Inlandsche rechten.

Ingevolge raadsbesluit van 26 Mei 1926 no. 91 werd aan de niet-Inlandsche occupanten van terreinen, omschreven in sultangrants, medegedeeld, dat binnen één of twee jaar (afhankelijk van ligging) erfpacht zou moeten zijn aangevraagd en ingeschreven. Hoewel aanvankelijk het aantal aanvragen gering bleef, zoodat zelfs gedacht werd aan het langs gerechte-

lijken weg dwingen tot ontruiming, werden gedurende verslagjaar zooveel aanvragen ontvangen, dat de afwerking daarvan meer tijd kostte dan er eigenlijk aan besteed zou kunnen worden. Het bureau voor grondzaken zet namelijk de grenzen uit en plaatst de merkteekens, benodigd voor de opmaking van meethrieven, waaraan veel tijd moest worden besteed. Dat door het late aanvragen en door de vele noodige werkzaamheden, zoowel van het bureau voor grondzaken als van het kadaster, de verleende erfpachten niet kunnen worden ingeschreven binnen den termijn als in hoogerbedoeld raadsbesluit genoemd, berokkent de gemeente geen schade, omdat bij den afstand de ingang van de betalingsplicht der pachtsom wordt gesteld op 1 Juli 1927 of 1928.

In verslagjaar werden 42 perceelen bij raadsbesluit in erfpacht toegezegd, tegen 31 in 1927. Bovendien waren nog van 61 perceelen op het einde van verslagjaar de aanvragen in behandeling.

6. Omzetting van controleursgrants en delimaatschappijgrants in erfpacht.

Bij ordonnantie van 11 November 1927 (staatsblad 522) is bepaald, dat, indien vòòr 1 Januari 1929 grantrechten in onderpand zijn verstrekt, de schuldeischer tot ultimo 1931 bevoorrecht is op de opbrengst dier grantrechten. Over de geschiedenis dezer ordonnantie werd het een en ander medegedeeld in het verslag over 1927, blz. 212 e. v. Zij beoogt niet anders dan een overgangsmaatregel te zijn, om belanghebbenden gelegenheid te geven de door het arrest van het hooggerechtshof van 28 April 1927 wankel geworden zekerheid der loopende credieten te beëindigen of te vervangen door andere. De in den loop van 1928 verleende credieten, waarvoor grantrechten in onderpand zouden worden gegeven, zouden dus tot einde 1931 zijn beschermd. Toch werden er na de afkondiging der ordonnantie weinig zekerheidsstellingen geregistreerd, zooals hierna bij de overschrijvingen zal worden aangegeven. Daarentegen is de indruk, dat velen een andere vorm voor de credietverleening hebben gekozen, waarbij de grantrechten worden verkocht aan den geldschieder, een indruk, die uit den aard der zaak niet in cijfers is weer te geven. Daarnevens is echter een begin gemaakt met het aanvragen van omzetting

van controleursgrants en delimaatschappijgrants in erfpacht. Vooral tegen het einde van verslagjaar werden vele verzoeken ontvangen, in het geheel betreffende 94 grantperceelen. Evenals voor de afkooopers van Inlandsche rechten moeten ook hiervoor de perceelen worden uitgezet en van merkteekens voorzien.

7. Afstand van grond voor bijzondere doeleinden.

De in den loop van 1927 gerezen moeilijkheden bij het uitgeven van een perceel voor een kerk der Bataksche Christen-gemeente gaven aanleiding tot het stellen van algemeene regelen voor uitgifte van grond voor openbaar nut. Er werd daarbij gebroken met de tot dan gevolgde wijze van het kosteloos afstaan van grond voor bijzondere doeleinden. De erfpachtsacte bevatte in die gevallen beperkende bepalingen, doch er was niet voldoende in die acte te regelen, wat gedaan moet worden, wanneer de erfpachter den grond niet meer geheel voor het aangegeven doel gebruikt of in den loop van tijd dat doel niet meer van algemeen nut wordt geacht of de erfpachter, in strijd met de oorspronkelijke bedoeling, met het perceel een zekere winst maakt. Ten einde deze bezwaren te ondervangen werd een regeling ontworpen, volgens welke geen grond meer kosteloos wordt afgestaan, doch zoo noodig een jaarlijksche subsidie wordt verleend tot een bedrag als aan de gemeente voor den grond verschuldigd is. Aan de toekenning dezer jaarlijksche subsidie kan een onderzoek voorafgegaan worden naar de besteding daarvan. De ontworpen bepalingen werden als „Medansche grondsubsidieverordening” vastgesteld in de raadsvergadering van 15 Augustus 1928 en afgekondigd in de Javasche courant van 30 Augustus 1928.

8. Afstand van grond op andere wijze.

De *verhuur van grond voor volksbouw* werd in verslagjaar weder ter hand genomen. Bij raadsbesluit van 28 April 1926 no. 73 werd machtiging verleend om perceelen in het tweede gedeelte van Sidodadi te verhuren onder de daar aangegeven voorwaarden. Er werd verwacht, dat bij het gereedkomen der gemeentelijke woningen van Padangloemba II en het afkeuren van de zeer slechte kampongwoningen in die omge-

ving, groote vraag zou zijn naar perceeltjes in Sidodadi, zooals dat het geval was geweest bij het ontruimen der kampong in 1924 voor den bouw van Padangloemba I. Deze verwachting werd niet bewaarheid en omdat zich slechts zeer enkele verzoekers aanmeldden, werd met de uitgifte gewacht.

In het begin van 1928 kwamen echter weder talrijke aanvragen binnen. Er werd daarom voorgesteld eenige wegen aan te leggen, waarvoor in 1926 reeds gelden werden uitgetrokken doch niet verwerkt. Bij raadsbesluit van 25 April 1928 no. 88 werd een bedrag van f 5200.— toegestaan. In den loop van verslagjaar werden 27 perceeltjes verhuurd, waarvan er reeds 23 zijn bebouwd.

Verhuur van grond voor kiosken had in één geval plaats, n.l. aan de Standard Oil Company of New York een perceeltje tegenover het station voor de oprichting van een benzinepomp (raadsbesluit van 15 Augustus 1928 no. 229).

Voor *uitbreiding van grants* en afronding van grantperceelen werden eenige strookjes grond afgestaan, n.l. aan Moesirah bij raadsbesluit van 25 April 1928 no. 75, aan de Protestantsche gemeente bij raadsbesluit van 20 Juni 1928 no. 170, aan de n.v. Chunghwa Shangyeh Maatschappij bij raadsbesluit van 18 Juli 1928 no. 198 en aan de n.v. Ned.-Indische Gasmaatschappij bij raadsbesluit van 21 November 1928 no. 350.

Voor *gemeentediensten* werd een stuk grond beschikbaar gesteld, n.l. het perceel aan den Soengeirengasweg, dat door het vervallen verklaren van controleursgrant no 1743 vrijen gemeente-eigendom was geworden. Bij raadsbesluit van 28 Maart 1928 no. 52 werd het aangewezen voor den bouw van een volksschool.

9. Verkrijging van grond.

In 1928 werden, evenals in het jaar te voren, van een groot aantal perceelen strooken grond afgestaan voor *rioleering*, waardoor de zoogenaamde brandgangen tot vrijen gemeenteeigendom werden. Bij raadsbesluit van 23 Mei no. 117 werden burgemeester en wethouders gemachtigd om, onder de daar genoemde voorwaarden, dergelijken afstand van grond te aanvaarden.

Voor *wegverbreeding* werd een strook grond afgestaan

langs, het postkantoor bij gouvernementsbesluit van 4 Juni 1928 no. 16.

Verder werden, krachtens raadsbesluit van 23 Mei 1928 no. 127, twee strooken grond *aangekocht*, bestemd voor de verbinding van Bothstraat en Van Goensstraat met Daendelsstraat.

Bij overeenkomst (goedgekeurd bij raadsbesluit van 23 Mei 1928 no. 121) werd een strook grond verkregen van controleursgrant no. 2 voor verbreeding van den Paleisweg, waartegenover vergunning werd verleend tot het bouwen langs de nieuwe weggrens.

De vereeniging Moehammaddijah stond een strook grond af en verkreeg vergunning om een verdiepinghuis te bouwen op de perceelen controleursgrant no. 896 en 897 (raadsbesluit van 18 October 1928 no. 262).

C. Overschrijvingen.

Het aantal overschrijvingen was in verslagjaar belangrijk hooger dan sinds 1922 het geval was. In het geheel hadden 1017 overschrijvingen plaats, welke over de verschillende grantsoorten zijn verdeeld als in onderstaand staatje aangegeven. Daarin zijn ter vergelijking de cijfers van de laatste vijf jaar vermeld, terwijl de overschrijvingen van verslagjaar nog verdeeld zijn in overdrachten, zekerheidsstellingen en terugstellingen.

	1924	1925	1926	1927	1928	Overdrachten	Zekerheidsstelling	Terugstelling
Controleursgrants	271	224	282	318	364	239	54	71
Sultansgrants	56	65	73	89	68	54	6	8
Voorl. bewijzen	201	104	226	272	52	46	2	4
Soerat keterangan	17	17	25	14	22	14	4	4
Deli Mij. grants	277	237	100	54	499	360	70	69
Gemeentegrants	2	3	21	15	12	12	—	—
	824	650	727	762	1017	725	136	156

Zooals in vorige jaren werd ook dit jaar de verhouding becijferd van de drie groepen overschrijvingen; dit bleek te zijn overdrachten: 71 %, zekerheidsstellingen 14 % en terugstellingen 15 %. Merkwaardigerwijze is dit dezelfde verhouding als in 1927 en 1925 werd verkregen. De conclusies, die hieraan in het laatste verslag werden vastgeknoopt, blijven derhalve van waarde. Toch is het wel eigenaardig op te merken, dat het percentage aan zekerheidsstellingen zoo gering bleef, terwijl toch de gedurende verslagjaar geregistreerde zekerheidsstellingen een wettelijke bescherming genieten als nog nimmer voor grantrechten bestond. Er mag dus verwacht worden dat nu de termijn voor deze registratie als bedoeld in staatsblad 1927 no. 522 is verstreken, het percentage zekerheidsstellingen nog meer zal terugloopen.

Het aantal afgegeven nieuwe stukken beweegt zich ook in een stijgende lijn, zooals onderstaand lijstje doet zien.

Afgegeven in	1924	1925	1926	1927	1928
Voorl. bewijzen	84	72	10	2	—
Soerat keterangan	6	2	6	18	38
Gemeentegrants	3	1	—	—	2
Controleursgrants	—	16	47	110	73
Deli Mij. grants	47	30	32	33	99
Sultansgrants	—	8	36	6	23
	140	129	131	169	235

Het valt hierbij op, dat door de verbeterde opmeting het afgeven van voorloopige bewijzen geheel kan worden gestaakt, terwijl de vroeger afgegeven voorloopige bewijzen gaandeweg door definitieve bewijzen kunnen worden vervangen. Dit geschiedt thans nog slechts voor zoover ze om andere redenen

in handen komen. Omdat hieraan reeds zoo veel te doen valt, dat het werk met moeite kan worden bijgehouden, werden geen houders van voorloopige bewijzen speciaal opgeroepen om hun bewijsstukken te doen vervangen. In het geheel werden 830 voorloopige bewijzen afgegeven, waarvan op het einde van verslagjaar reeds weder 269 waren vervallen, voornamelijk doordat ze door definitieve bewijsstukken werden vervangen, voor een gedeelte ook door afstand van erfpachtsrecht. Bij splitsing van grantperceelen worden thans dadelijk definitieve acten opgemaakt voor de uitgesplitste gedeelten. In het geheel werden op deze wijze uitgereikt 246 controleursgrants, 329 delimaatschappijgrants en 73 sultansgrants.

Er werden in verslagjaar afgegeven 7 certificaten voor openbaren verkoop betreffende 15 perceelen; voor de beteekenis dezer stukken moge worden verwezen naar het jaarverslag over 1923 blz. 214. Bovendien werd een drietal verklaringen afgegeven ten gebruike in processen.

Aan overschrijvingskosten werd gedurende de laatste vijf jaar ontvangen:

in 1924:	f 6929.25
in 1925:	„ 5596.75
in 1926:	„ 5534.—
in 1927:	„ 6244.25
in 1928:	„ 7533.50

Hoewel ook hierin eenige stijging is te zien, wordt gemeend, dat deze ontvangsten te gering zijn, zoowel in verhouding tot de door de gemeente aan deze werkzaamheden bestede kosten, als in verhouding tot het belang der werkzaamheden, die tegen geringe vergoeding worden verricht. Er werd daarom voorgesteld het overschrijvingstarief te wijzigen, zoodanig, dat het evenredig aan de waarde der over te schrijven perceelen wordt berekend. De ontworpen wijzigingsverordening werd in verslagjaar nog niet vastgesteld.

Op 2 November van verslagjaar heeft de raad van justitie een vonnis gewezen, dat van belang is voor de overschrijving van grantrechten. Het betreft een te Tebingtinggi gelegen perceel, omschreven in een controleursgrant.

Eischers bouwden daarop in 1913 een winkelhuis, dat zij nog voor het gereed was aan den gedaagde verkochten. De grant werd echter nimmer overgeschreven en de koopsom slechts ten deele betaald.

Eischers hadden nu de betaling van het schuldig gebleven deel der koopsom kunnen vorderen — waardoor gedaagde zich ten deele op compensatie had kunnen beroepen — of ontbinding der koopovereenkomst vragen, waardoor gedaagde het reeds betaalde deel der koopsom zou kunnen terugvorderen.

In plaats daarvan stelden zij echter een vordering tot ontruiming in, zich daarbij beroepende op de omstandigheid, dat de grant nimmer ten name van gedaagde werd overgeschreven en dus nimmer rechtsgeldig geleverd.

De procureur van gedaagde stelde daartegenover, dat bedoeld winkelhuis en de rechten op den grond behoorlijk geleverd zijn. „Immers de overdracht dezer grantrechten geschiedt als die van onlichamelijke rechten en de bepaling in de grants voorkomende, dat geen overgang zal worden erkend, tenzij deze ten kantore is ingeschreven is gemaakt zuiver volgens artikel 613 van het burgerlijk wetboek en beteekent derhalve niet anders dan dat deze overdracht ten aanzien van den gouverneur of den sultan geenerlei rechtsgevolg zal hebben, tenzij ze is ingeschreven; de overdracht zelve is rechts geldig”.

De raad van justitie nam indertijd een ongeveer gelijk standpunt in. In het vonnis van 28 December 1923 in de zaak Djoe Seng Tjong werd van de registratie eener zekerheidsstelling gesproken als „kennisgeving aan de eigenaresse” (zie jaarverslag 1923, blz. 209 e.v.). De bezwaren tegen deze opvatting werden in genoemd verslag blz. 212 e.v. reeds aangegeven.

Thans echter verwierp de raad van justitie het verweer van gedaagde, maar overwoog „dat uit de duidelijke bewoordingen van bedoeld artikel VIII (der controleursgrants), in verband met het op dit stuk bestaande gewoonterecht, blijkt, dat overdracht van een Inlandsch erfpachtsrecht als het onderhavige geschiedt door een ter zake aangegane rechtsgeldige

overeenkomst gevolgd door een aanteekening als in dit artikel voorgeschreven, weshalve het door gedaagde omtrent de levering van het onderwerpelijke erfpachtsrecht gestelde geenszins voldoende is te achten om die levering als eene rechtsgeldige in aanmerking te kunnen doen komen”.

Er wordt hier dus vastgesteld, dat de levering van grant-rechten geschiedt door de overschrijving. Het is jammer, dat deze regel niet in hoogste instantie zal worden vastgesteld, omdat gedaagde in het vonnis heeft berust.

D. Grondlasten.

1. Hasil-tanah.

De *periodieke herziening* der hasil-tanah van sultans-grants voor het tijdvak 1928 — 1932 had plaats voor 360 perceelen, waarvan de nieuwe hasil-tanah werd vastgesteld bij besluit van burgemeester en wethouders van 6 Maart 1928 no. 17. Voor het grootste aantal hiervan werd de hasil-tanah verhoogd, zooals uit het volgende blijkt:

	hasil 1923	hasil 1928	verhoogd	verlaagd
20 perceelen	199.30	199.30	—	—
37 „	1437.25	621.76	—	815.49
303 „	1174.87	4415.42	3240.55	—
	2811.42	5236.48		
		totaal verhoogd	2425.06	

De reden voor deze belangrijke verhooging is voornamelijk gelegen in het zeer lage bedrag aan hasil-tanah bij eerste uitgifte dezer grants. Van de 303 verhoogde grants stonden er niet minder dan 235 op $\frac{1}{4}$ cent per vierkanten meter per jaar. Anderzijds werd voor 71 grants de verhooging beperkt tot $2\frac{1}{2}$ cent per vierkanten meter door de bepaling der grants, volgens welke per keer niet meer dan met dat bedrag mag worden verhoogd. Een specificatie van de verhoogingen volgt hieronder:

8 grants verhoogd van $\frac{1}{4}$ tot $\frac{1}{2}$ cent p.m ² , totaal van										26.51 tot	53.0
138	"	"	"	$\frac{1}{4}$	"	$\frac{3}{4}$	"	"	"	375.43	1126.2
32	"	"	"	$\frac{1}{4}$	"	1	"	"	"	116.78	467
16	"	"	"	$\frac{1}{4}$	"	$1\frac{1}{4}$	"	"	"	40.67	203.5
15	"	"	"	$\frac{1}{4}$	"	$1\frac{1}{2}$	"	"	"	160.06	960.5
5	"	"	"	$\frac{1}{4}$	"	2	"	"	"	50.92	407.5
1	"	"	"	$\frac{1}{4}$	"	$2\frac{3}{4}$	"	"	"	6.98	76.5
9	"	"	"	$\frac{1}{2}$	"	1	"	"	"	25.54	51.0
1	"	"	"	$\frac{1}{2}$	"	$1\frac{1}{4}$	"	"	"	13.82	34.5
1	"	"	"	$\frac{1}{2}$	"	$2\frac{1}{2}$	"	"	"	9.92	49.6
49	"	"	"	$\frac{1}{2}$	"	3	"	"	"	83.07	498.5
5	"	"	"	1	"	$1\frac{1}{2}$	"	"	"	53.46	80.5
1	"	"	"	1	"	3	"	"	"	4.32	12.9
2	"	"	"	1	"	$3\frac{1}{2}$	"	"	"	10.08	35.5
1	"	"	"	2	"	3	"	"	"	9.28	13.9
2	"	"	"	$2\frac{3}{4}$	"	$5\frac{1}{4}$	"	"	"	5.69	10.3
17	"	"	"	3	"	$5\frac{1}{2}$	"	"	"	182.34	334.5

f 1174.87 f 4415.

Het aantal *bezwaarschriften* was, in overeenstemming met het groote aantal verhoogingen, vrij belangrijk. Tegen de hasilverhoging van 49 perceelen werden bij den gemeenteraad bezwaren ingediend. Voor slechts één perceel bestond echter reden om de nieuwe hasil iets te verminderen, terwijl voor de overige 48 de nieuwe hasil werd gehandhaafd.

De *achterstand* in de betaling der hasil-tanah blijft steeds belangrijk, doordat de eenige sanctie op niet tijdige betaling bestaat in het van rechtswege vervallen der rechten, indien over meer dan twee jaren geen hasil is betaald. Bij sultansgrants komt daar de eisch van aanmaning bij; daarom werden bij deurwaardersexploiten van 21 Mei 1928 de houders van een viertal sultansgrants gesommeerd om te betalen, waaraan allen voldeden.

Hoewel een dergelijke aanmaning voor controleursgrants niet is voorgeschreven, wordt zijdens de gemeente alles gedaan om de granthouders te bewegen tot aanzuivering van den achterstand. Behalve door het zenden van eenvoudige herinneringen wordt bij het verleenen van bouwvergunningen en bij

53.02
126.29
467.11
203.35
960.33
407.43
76.73
51.08
34.54
49.63
498.42
80.19
12.96
35.29
13.92
10.87
334.26
415.42

het overschrijven van grantrechten gezorgd voor inniing der hasil-tanah. Bovendien wordt den achterstalligen granthouders, alvorens de eisch tot vervallenverklaring der rechten wordt aanhangig gemaakt, bij aangeteekend schrijven een laatsten termijn gegeven. Het is daaraan te danken, dat slechts enkelen het zoover lieten komen. Zooals reeds in het vorige verslag kon worden medegedeeld, werden de rechten van een viertal perceelen bij vonnissen van den landraad van 6 Jan. 1928 vervallen verklaard, terwijl nog 17 perceelen in behandeling bleven, waaronder de vier bovengenoemde sultans-grants.

De *vervallen verklaring wegens wanbetaling* der rechten op de vorige 13 perceelen werd aan den landraad verzocht bij verzoekschriften van 14 Mei 1928, waarbij het Hoofd van den Dienst optrad als gemachtigde der gemeente. De resultaten dezer processen is als volgt. Van vier perceelen werd de vordering bij verstek toegewezen, terwijl van nog zes perceelen de rechthebbenden verschenen, doch hun verweer kon de vervallenverklaring niet verhinderen. Twee hunner verklaarden het betrokken perceel reeds te hebben verkocht, doch daartegenover werd dezerzijds een beroep gedaan op artikel 8 der grantacten, volgens welke bepaling geen overgang van rechten en verplichtingen wordt erkend, zoolang daarvan geen aanteekening in het register is gehouden. De grantrechten werden daarom vervallen verklaard, doch de koopers, die nalatig waren gebleven in het overschrijven hunner rechten, vroegen erfpachtsrecht aan.

Dezelfde aangehaalde bepaling maakte echter, dat in een tweetal gevallen, waar de grantrechten waren ingeschreven ten name van iemand, die inmiddels was overleden, de tegen hunne erfgenamen aanhangig gemaakte vorderingen niet ontvanke-lijk werden verklaard.

Ten slotte werd van één perceel hangende de procedure de geheele achterstand met toestemming van den burgemeester aangezuiverd.

De achterstallige hasil-tanah der vervallen grantperceelen werd *afgeschreven*, voor zoover betreft de vier perceelen, welke bij vonnissen van 6 Januari 1928 werden vervallen verklaard, bij raadsbesluit van 25 April no. 70 en voor de overige

perceelen nog niet in den loop van het verslagjaar. Tegenover deze afschrijving staat de verkrijging van den *vrijen eigendom* van een veertiental perceelen. Hiervan werd voor een tweetal erfpachtsrecht aangevraagd door de koopers der grantrechten, die voor de verkrijging van erfpacht een som zullen moeten betalen gelijk aan de gederfde hasil-tanah. Verder werd één perceel op de gewone wijze in erfpacht toegezegd en een perceel, bebouwd met een steenen kedai, verhuurd aan de voormalige granthoudster, omdat met het oog op een ontworpen wegverbreding afstand van erfpacht ongewenscht was. Ten slotte werd een perceel gebruikt voor den bouw van een gemeentelijke volksschool. Voor de overige negen perceelen, die onbebouwd zijn of bebouwd met opstallen van geringe waarde, zal het gewenscht zijn ze aan te houden totdat de gemeente ze noodig heeft (over sommige is een belangrijke wegverbreding ontworpen) of tot er zich gegadigden voordoen om ze in erfpacht te verkrijgen tegen nader vast te stellen voorwaarden.

Bij raadsbesluit van 19 December 1928 no. 354 werd het college van burgemeester en wethouders gemachtigd om vervallenverklaring te vorderen van grantrechten, waarvoor de verschuldigde pachtsom over meer dan twee jaar niet is betaald.

2. Vergoeding voor zakelijke rechten.

De *periodieke herziening van opstalvergoeding* betreffende perceelen, die in den loop van 1917 zijn ingeschreven, had plaats in het begin van het jaar. De gouverneur der Oostkust van Sumatra had bij schrijven van 29 November 1927 no. 1938/AZ medegedeeld, dat de aanwijzing van de commissie voor de taxatie dezer vergoeding voor de binnen de gemeente gelegen perceelen door burgemeester en wethouders zou kunnen geschieden. In overeenstemming met het gevoelen van de commissie voor de taxatie werd daarop voor het tijdvak 1928 — 1937 van een 9-tal perceelen bij besluit van burgemeester en wethouders van 8 Februari 1928 no. 13 de vergoeding vastgesteld. Van deze negen perceelen werden er 2 verhoogd van f 178.77 tot f 370.05 en 7 verlaagd van f 161.39 tot f 143.64.—

Op dezelfde wijze werd voor het tijdvak 1929 — 1938 van een 73-tal perceelen de vergoeding vastgesteld bij besluit van burgemeester en wethouders van 14 Januari 1929 no. 1. Het resultaat dezer herziening was aldus:

	verg. 1919	verg. 1929	verhoogd	verlaagd
20 perceelen	220.70	220.70	—	—
22 „	2544.50	1754.46	—	790.04
31 „	1377.—	1894.52	517.52	
	4142.20	3869.68		
	totaal verlaagd:			272.52

De opzegging van erfpachtsrecht wegens wanbetaling van een achttal perceelen, waarvan reeds in het verslag over 1926 werd melding gemaakt, kwam in verslagjaar weder ter sprake. Bij raadsbesluit van 28 April 1926 no. 65 werd van deze perceelen, overeenkomstig artikel 21 der erfpachtsbepalingen, het recht opgezegd, met ingang van 15 Augustus 1926, welke datum eenige malen werd gewijzigd, het laatst bij raadsbesluit van 15 December 1926 no. 23 in 16 Maart 1927. Hoewel deze laatste datum onbenut verstreek, werd zijdens de gemeente nog geen gebruik gemaakt van haar recht om de opzegging in de openbare registers te doen aanteekenen, omdat de erfpachter dezer perceelen nog meende aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen. Toen dit echter tot geen resultaat voerde, werd op 14 Juni 1928 van de opzegging op de minuten der erfpachtsacten aanteekening gehouden, terwijl bij raadsbesluit van 20 Juni 1928 no. 133 de achterstallige pacht over de jaren 1921 tot en met 1927 werd *afgeschreven*, tot een totaal van f 10.740.56.— Van den aldus verkregen *vrijen eigendom* werd bij raadsbesluit van 19 December 1928 no. 372 een gedeelte van ongeveer 4600 m² à f 2.—, dus voor f 9200.—, in erfpacht toegezegd aan de vereeniging Hollandsch-Inlandsch onderwijs op Christelijken grondslag.

3. Verponding.

De aanslag der gemeente-eigendommen voor het tijdvak 1918—1922 werd door den raad van beroep voor belastingzaken, bij wien de bezwaren der gemeente op 31 Januari 1927

waren ingediend, onveranderd gehandhaafd bij zijn uitspraak van 22 Februari 1928.

De *nieuwe verpondingsordonnantie* werd afgekondigd in staatsblad 1928 no. 342. In afwijking van het ontwerp bevat deze ordonnantie geen regeling omtrent de verdeeling van de verponding tusschen blooten eigenaar en erfpachter of opstalhouder, waaromtrent in het vorige jaarverslag het een en ander werd medegedeeld. De regeling is dus gebleven als tot nu toe, dat erfpachter en opstalhouder geheel in de verponding worden aangeslagen.

JAARVERSLAG

der Huurcommissie te Medan over 1928.

Samenstelling der commissie op 31 December 1928.

Dr. T. Volker	Lid Voorzitter.
Raden Abdoel Manap	Lid Plaatsvervangend Voorzitter.
Ch. Heideman	Lid-vertegenwoordigende de belangen van verhuurders.
Soetan Parlindoengan	Lid-vertegenwoordigende de belangen van huurders.
Ir. W. van Ommen	Lid (niet-belanghebbend).
De Gemeente Secretaris	Secretaris.

Plaatsvervangende leden:

Tan Boen An	(vertegenwoordigende de belangen van verhuurders).
Mohamad Thahar	(vertegenwoordigende de belangen van huurders).
Achmad Marzoeki	} niet-belanghebbend.
F. van der Linde van Sprankhuizen	
F. Fliers	
	Secretaris.

Personeel en Administratie.

Het personeel aan den Secretaris toegevoegd bestond uit een klerk.

Het aantal commissie-vergaderingen bedroeg 67 (46) *) terwijl in het verslagjaar aan de commissie aan vacatiegeld werd uitbetaald een som van f 4.355.— (f2.990.—).

De totaal kosten van de Huurcommissie hebben bedragen f 8.329.85 (f 7.012.35.—).

*) De cijfers tusschen haakjes hebben betrekking op het jaar 1927.

Het aantal ontvangen en verzonden geagendeerde stukken bedroeg 97 (80).

Voorts bedroeg het aantal der aan verhuurders en huurders verzonden:

- | | |
|--|-----|
| 1. afschriften van uitspraken der commissie | 459 |
| 2. afschriften van rekestten der verhuurders | 459 |
| 3. mededeelingen van den secretaris omtrent uitspraken der commissie | 459 |

Bij afzonderlijke brieven werd door den secretaris aan de met vervolging belaste ambtenaren mededeeling gedaan van 1 (4) geval van overtreding der Huurcommissie-ordonnantie door verhuurders van woningen.

Het aantal ontvangen rekestten van woningverhuurders bedroeg	593 (466).
t.w. betreffende huurverhoogen	263 (136)
„ „ huuropzeggingen	330 (330)
„ „ schattingen	— (—).

Van de ingekomen rekestten werden bij de behandeling door verhuurders ingetrokken: 134 (106)
n.l. van verhoogen 19 en van opzeggingen 115.

In de meeste gevallen geschiedde dit doordat de huurders, van de gelegenheid door de Huurcommissie gegeven om hun schuld alsnog aan te zuiveren, gebruik maakten.

Uitspraken der Commissie.

De Commissie verklaarde zich onbevoegd om van 89 (37) der ingekomen verzoekschriften kennis te nemen.

In 2 (2) gevallen werden de verhuurders met hun verzoek niet ontvankelijk verklaard.

Het aantal door de Commissie geweigerde verzoeken bedroeg 167 (105) t.w.

„verhooging” 146 (101) waarbij in aanmerking moet worden genomen dat, al werd het verzoek zooals het was gedaan, geweigerd, meestal toch een hogere huurprijs dan de oorspronkelijke dikwijls in verband met den te lagen huurprijs van 1 Januari 1916 werd vastgesteld:
en „opzegging” 21 (4).

Het aantal verzoeken door de Commissie toegestaan bedroeg

„verhoogingen”	38 (6)
„opzeggingen”	163 (183)
„schattingen”	— (—).

Van de 163 gevallen van opzeggingen hadden er 139 betrekking op achterstallige huurders en waren er 24 waarin door de Commissie werd aangenomen dat de verhuurder een rechtmatig belang bij de huuropzegging had.

De 139 rekestten „opzegging”, waarop door de Commissie een toestemmende beschikking genomen werd, hadden betrekking op huurders, die tezamen 732.5 (743.5) maand huishuur achterstallig waren, of elk gemiddeld 5.3 maand (5).

De totaal schuld aan huishuur bedroeg f 25.336.10 (f 19.371.61).

Het aantal woningen waarvan de huurprijs in het verslagjaar door de Commissie werd vastgesteld

op meer dan f 10.—	t/m f 20.—	bedroeg	73 (3)
„ „ „ „ 21.—	„ „ 30.—	„	20 (51)
„ „ „ „ 31.—	„ „ 40.—	„	44 (18)
„ „ „ „ 41.—	„ „ 50.—	„	20 (12)
„ „ „ „ 51.—	„ „ 60.—	„	17 (1)
„ „ „ „ 61.—	„ „ 70.—	„	1 (—)
„ „ „ „ 71.—	„ „ 80.—	„	1 (—)
„ „ „ „ 81.—	„ „ 90.—	„	1 (—)
„ „ „ „ 91.—	„ „ 100.—	„	2 (—)
„ „ „ „ 110.—	„ „ 120.—	„	1 (5)
„ „ „ „ 121.—	„ „ 130.—	„	1 (—).
„ „ „ „ 160.—	„ „ 170.—	„	— (11)
„ „ „ „ 210.—	„ „ 230.—	„	— (1).

Voor een vergelijking van de door de Huurcommissie sedert hare instelling behandelde zaken moge verwezen worden naar den aan dit verslag toegevoegden staat.

Uitspraken in hooger beroep.

Tegen 20 (12) uitspraken der Huurcommissie werd hooger beroep aangeteekend en wel tegen 5 (1) uitspraken huurverhooging en 15 (11) uitspraken huuropzegging.

Op deze 20 (12) appèlzaken werd door den Residentie-rechter als volgt beschikt:

- in 8 (9) gevallen (opzegging) werden de uitspraken der Huurcommissie bevestigd,
- in 4 (1) gevallen (opzegging) werden de uitspraken der Huurcommissie bevestigd,
- in 5 (-) gevallen (verhooging) werden de uitspraken der Huurcommissie bevestigd,
- in 1 geval opzegging (1) geval verhooging werd de uitspraak der Huurcommissie niet-ontvankelijk verklaard en
- in 2 (1) gevallen werden de uitspraken der Huurcommissie onafgedaan.

Opheffing der Huurcommissie.

Bij Staatsblad 1927 No. 408 is de Huurcommissie-ordonnantie, alsmede Staatsblad 1918 No. 289 per ultimo December 1928 ingetrokken.

Medan, 31 December 1928.

De Huurcommissie ingesteld voor
de Gemeente Medan

RADEN ABDOEL MANAP.

Plv. Voorzitter.

WINCKEL.

Secretaris.

STAAT van het aantal ontvangen en behandelde rekesten vanaf Juli 1918 tot. en met December 1928.

1919. (10-7-1918 tot 1-1-20).			1920.			1921.			1922.			1923.			1924.			1925.			1926.			1927.			1928.		
Verh.	Opz.	Sch.	Verh.	Opz.	Sch.	Verh.	Opz.	Sch.	Verh.	Opz.	Sch.	Verh.	Opz.	Sch.	Verh.	Opz.	Sch.	Verh.	Opz.	Sch.	Verh.	Opz.	Sch.	Verh.	Opz.	Sch.	Verh.	Opz.	Sch.
1052	191	12	149	166	4	190	174	7	122	246	6	68	197	1	80	207	2	188	299	5	51	264	1	136	330	—	263	330	—
1255.			319.			371.			374.			266.			289			492.			316.			466.			593.		

TIJDENS DE BEHANDELING INGETROKKEN:

49	70	6	2	17	—	1	35	2	—	36	—	6	31	—	—	62	—	5	86	—	—	71	—	—	106	—	19	115	—
125.			19.			38.			36.			37.			62.			91.			71.			106.			134.		

TOEGESTAAN:

56	75	4	2	91	2	25	101	2	21	161	5	7	116	1	5	117	2	26	194	2	12	175	1	6	183	—	38	163	—
135.			95.			128.			178.			124.			124.			222.			188.			189.			201.		

GEWEIGERD:

595	18	—	130	30	—	162	27	—	74	44	—	54	38	—	74	20	—	154	13	1	30	13	—	101	4	—	146	21	—
613.			160.			189.			118.			92.			94.			168.			43.			105.			167.		

1919.
(10-7-1918
tot 1-1-20).

1920.

1921.

1922.

1923.

1924.

1925.

1926.

1927.

1928.

Verh. Opz. Sch. Verh. Opz. Sch. Verh. Opz. Sch. Verh. Opz. Sch. Verh. Opz. Sch. Verh. Opz. Sch. Verh. Opz. Sch. Verh. Opz. Sch.

ONBEVOEGD:

116	11	1	12	10	—	1	3	2	1	2	—	—	10	—	1	3	—	1	3	—	8	3	—	8	29	—	60	29	—		
128.				22.				6.				3.				10.				4.				4.		11.		37.		89.	

NIET ONTVANKELIJK VERKLAARD:

13	4	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—
17.				3.				—				—				1.				1.				—		2.				2.	

GEDEPONEERD:

223	13	1	5	11	2	1	4	1	2	7	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
237.				18.				6.				10.				3.				—				—				—		—	

ONAFGEDAAN:

—	—	—	—	2	—	—	4	—	17	3	—	—	—	—	4	—	—	2	2	2	1	2	—	21	6	—	—	—	—	—	

JAARVERSLAG
Europeesche Arbeidsbeurs
1 Mei 1928 — 1 Mei 1929.

1. Samenstelling Bestuur.

Bij den aanvang van het verslagjaar was de samenstelling van het Bestuur als volgt:

Beschermheer:	Gouverneur van Kempen.
Eere Voorzitter:	Burgemeester Mackay.
Dagel. Bestuur:	Dr. Vervoort, Voorzitter. Burgemeester Mackay, fungeerend Voorzitter. A. Thissen, Secretaris.
Leden:	Pastoor Damen. A. Knuttel. Dominee Kostelijk.

Doordat Dr. Vervoort zich metterwoon te Brastagi vestigde trad hij af als Voorzitter van het dagel. Bestuur. De functie van Eere Voorzitter en Voorzitter van het dagel. Bestuur werd gecombineerd en nam Burgemeester Mackay deze functies op zich.

Gedurende het verslagjaar verliet Gouverneur van Kempen voorgoed het Gewest en werd Gouverneur van Sandick bereid gevonden de functie van Beschermheer op zich te nemen. Dominee Kostelijk verliet het Gewest met verlof en werd zijn plaats in het Bestuur ingenomen door Dominee Loeff.

Aan het einde van het verslagjaar was zodoende de samenstelling van het Bestuur als volgt:

Beschermheer:	Gouverneur van Sandick.
Eere Voorzitter en Voorzitter van het Dagel.	
Bestuur	Burgemeester Mackay.
Secretaris:	A. Thissen. Pastoor Damen. A. Knuttel. Dominee Loeff.
Bestuursleden	

2. Doel.

Zooals in voorgaande jaren werd het bij den opzet vastgestelde doel nagestreefd namelijk het onpartijdig verleenen van kosteloze bemiddeling tusschen werkgevers en werknemers zonder daarbij een liefdadigheids instelling te zijn. Aanbevelingen werden niet gedaan indien meerdere candidaten voor een vacature beschikbaar waren, maar de keuze geheel overgelaten aan de werkgevers.

In verband hiermede dient opgemerkt te worden, dat den Secretaris ter oore kwam, dat door sommigen verondersteld wordt, dat door geplaatsten gedurende een zekeren tijd een percentage van het door hen verdiende salaris moet worden afgestaan. Aan de plaatselijke bladen werd naar aanleiding van deze geruchten verzocht nog eens de aandacht er op te vestigen, dat de bemiddeling geheel kosteloos is.

3. Werkwijze.

De bestaande werkmethode werd voortgezet en werden alle zich aanmeldende werkzoekenden mits woonachtig in de Gouvernemen ten Oostkust van Sumatra en Atjeh en Onderhoorigheden en in de Residentie Tapanoelie in volgorde van hun aanmelding ingeschreven.

Bij aanvraag door werkgevers en in die gevallen waar bekend was, dat vacatures bestonden, werd een opgave van de beschikbare candidaten ingezonden en het verder aan de werkgevers overgelaten zelf een keuze te doen zonder eenige aanbeveling door de E. A. B.

De vertegenwoordiging van de Europeesche Arbeids Beurs buiten Medan heeft evenals in vorige jaren geen resultaat opgeleverd; een gevolg hiervan is geweest, dat in die gevallen waar vertegenwoordigers hun functie neerlegden geen vervangers werden aangesteld.

Om deze redenen vervielen de volgende vertegenwoordigingen:

Tebing Tinggi en Omstreken: tengevolge van het vertrek van den Heer P. Plat.

Sumatra's Westkust: tengevolge van het vertrek van den Heer M. Leeuwenkuyl en

Palembang: tengevolge van het verlof van den Heer F. Amiabel. Laatstgenoemde vertegenwoordiger overleed tijdens zijn verlof in Europa.

De E. A. B. is thans nog vertegenwoordigd te:

Pematang Siantar en Omstreken door den Heer J. B. H. Soodt die deze functie na terugkeer van verlof weer overnam van den Heer J. Wysman.

Tandjong Balei en Omstreken door den Heer J. Schut en

Tapanoelie door den Heer J. J. M. Valkenaar. Laatstgenoemde zal gedurende het komende verslagjaar met verlof vertrekken en zal het dan niet noodig zijn een vervanger te zoeken.

Doordat slechts zeer weinig plaatsingen konden worden gemeld werd niet voortgegaan met het publiceeren in de dagbladen van overzichten van het aantal geplaatsten daar gevreesd werd, dat het publiceeren van slechts weinige plaatsingen, werkgevers er nog meer van af zouden brengen, dan reeds het geval is, de bemiddeling van de E. A. B. in te roepen en het ook werkzoekenden zou kunnen weerhouden zich bij de E. A. B. aan te melden en dit in de eerste plaats het geval zou zijn met die werkzoekenden welke de meeste kans op plaatsing hebben.

4. Resultaten gedurende het verslagjaar.

Deze waren ongunstig doordat werkgevers in nog mindere mate dan vroeger de bemiddeling van de E. A. B. inriepen.

Als reden hiervoor moet worden aangenomen, de mindere vraag naar lokaal te engageeren werkkrachten en het niet voldoende vertrouwen hebben in de E. A. B. tengevolge van vroegere ongelukkige keuze uit de werkzoekenden niet-tegenstaand op deze keuze door de E. A. B. geenerlei invloed werd uitgeoefend. Bovendien werd het resultaat ongunstig beïnvloed doordat werkzoekenden vaak zelf eerst overal solliciteerden en slechts indien dit geen resultaat opleverde zich lieten inschrijven, en de betere krachten dus vaak de E. A. B. niet bereikten.

Ingeschreven werden:	Mannen	Vrouwen
a. Overgeschreven van vorig verslagjaar	5	—
b. Voor de eerste keer werden ingeschreven	37	1
c. Voor de tweede en meerdere malen werden ingeschreven	3	—
	45	1

Hiervan werden afgevoerd

	Mannen	Vrouwen
a. Wegens gevonden werkkring buiten toedoen der E. A. B.	9	1
b. Wegens vertrek of onbekend adres	22	—
	31	1
Totaal afgevoerd	31	1

Zoodat ingeschreven bleven	14	—
Van deze 14 overgebleven ingeschrevenen werden door tusschenkomst der E. A. B. geplaatst	6	—
Zoodat aan het einde van het verslagjaar nog beschikbaar waren	8	—

De bovenstaande cijfers geven maands gewijze gesplitst het volgende overzicht:

Maand	Bijgekomen werkzoekenden	Wegens gevonden werk	Afgevoerd Wegens vertrek of onbekend adres	Geplaatst door E. A. B.
Nog beschikbaar van vorig verslag jaar 1928	5	—	—	—
Mei	8	—	—	1
Juni	5	—	—	1
Juli	4	—	1	—
Augustus	5	1	1	4
September	2	3	1	—
October	1	1	1	—
November	1	2	—	—
December	1	2	3	—

1929

Januari	5	—	—	—
Februari	6	—	—	—
Maart	4	—	—	—
April	—	1	15	—
	46	10	22	6

Naar het beroep is de verdeeling als volgt:

Beroep	wegens ge- gevonden werkkring	Afgevoerd		Be- schikbaar
		wegens vertrek of onbekend adres	Geplaatst door E. A. B.	
Assistent cultures	4	9	1	—
Werkbaas	—	1	—	—
Opzichter	—	4	—	4
Boekhouder	—	—	1	—
Handels Empl.	4	3	2	—
Monteur	1	1	—	—
Bouwkundige	1	—	—	—
Machinist	—	1	—	—
Hotel wezen	—	—	—	1
Diversen	—	3	2	3
	10	22	6	8

Ingedeeld naar Nationaliteit is de verdeeling als volgt:

Nationaliteit	Aantal in- geschre- venen	Werk ge- vonden	Afgevoerd		Nog be- schik- baar
			Vertrokken of onbe- kend adres	Geplaatst door E. A. B.	
Nederlanders	33	8	14	6	5
Duitschers	5	1	3	—	1
Zwitsers	2	—	1	—	1
Italianen	1	1	—	—	—
Denen	1	—	1	—	—
Palestein	1	—	1	—	—
Hongaren	2	—	2	—	—
Engelschen	1	—	—	—	1
	46	10	22	6	8

Naar de leeftijden ingedeeld wordt het volgende overzicht verkregen:

Leeftijd	Aantal ingeschre- venen	Afgevoerd			Nog be- schikbaar
		Werk gevonden	Vertrek of onbekend adres	Geplaatst door E. A. B.	
Beneden 20	—	—	—	—	—
20 — 25	7	2	4	—	1
26 — 30	10	1	9	—	—
31 — 35	14	6	3	3	2
36 — 40	5	1	2	1	1
41 — 45	4	—	—	1	3
46 — 50	2	—	2	—	—
boven 50	4	—	2	1	1
	46	10	22	6	8

Aanvragen om verstrekking van opgaven van werkzoekenden werden gedurende het verslag jaar ontvangen van:

Frese & Hoogeweg, Medan, Heer Schook Sabang, Handelsvereniging Amsterdam Medan, Scheidegger & Co. Tandjong Balei, Warenhuis Tokra Medan, Verwey & Lugard Medan, Volksbank Pontianak, Controleur van Toba Balige, Deli Spoorweg Maatschappij Medan, Ned. Ind. Escompto Maatschappij en H. A. P. M. Kisaran.

Niet altijd kon, door het ontbreken van voor de vacatures geschikte kandidaten, aan de aanvragen worden voldaan.

5. Algemeene Beschouwingen.

Uit de verzamelde gegevens blijkt, dat het aantal ingeschrevenen beduidend lager is dan vorige jaren en daalde het aantal van 165 tot 46. Een direct gevolg hiervan was, dat ook het aantal plaatsingen zeer verminderde namelijk 6 tegen 19 in het vooraf gaande jaar.

Een gevolgtrekking te maken uit deze cijfers is niet wel doenlijk omdat de vraag naar lokaal te engageeren werkkrachten niet te overzien is waar meerdere werkgevers er de voorkeur aan gaven niet bij de E. A. B. aan te vragen maar

een keuze te doen uit de werkzoekenden die zich bij hen, zonder bemiddeling der E. A. B., hadden aangemeld.

Ook gedurende dit verslagjaar werd het werk van de E. A. B. bemoeielijkt door het niet kennis geven door ingeschrevenen van vertrek of verandering van adres. Om deze reden moesten 22 ingeschrevenen afgevoerd worden. Dit is bijna de helft van het totaal der gedurende het verslagjaar ingeschrevenen.

De gedurende het verslagjaar gedane uitgaven bedroegen f 6,69 welke kosten even als vorige jaren door de Gemeente Medan worden gedragen.

Medan den 30en Juni 1929.

De Secretaris der
Europeesche Arbeids Beurs te
Medan.
A. A. B. THISSEN.

JAARVERSLAG

der Medansche Vrijwillige Brandweer

over het jaar 1928.

Ter voldoening aan het voorschrift van Art. 7 der Brandweerverordening, hebben wij de eer bij deze verslag te doen van hetgeen in het afgelopen jaar door het personeel van de Medansche Vrijwillige Brandweer is verricht, als ook van den toestand der brandblusmiddelen.

P E R S O N E E L.

Aan het begin van het verslagjaar was het College van Brandmeesters samengesteld als volgt:

Commandant		L. Schravesande
Secretaris		J. Varekamp
Brandmeester	Wijk 1	J. F. Hobbelen
"	" 2	E. M. Mietes
"	" 3	J. Bal
"	" 4	P. Schotsman
"	" 5	P. Kabel
"	" 6	P. A. J. de Vroom
"	Ladderbrigade	W. J. Fröger

Door het overlijden van den Commandant den Heer L. Schravesande in de maand Mei werd op voorstel van het College van Brandmeesters in de maand Juli de Heer W. J. Fröger als zoodanig benoemd.

Tusschentijds trad de Heer A. C. Ruychaver als waarnemend Commandant op.

De Secretaris de Heer J. Varekamp, die in Februari zijn functie, volgens Art. 10 van het Huishoudelijk Reglement, ter beschikking stelde werd als zoodanig wederom door het College benoemd, doch trad in Juni wegens drukke werkzaamheden af en werd opgevolgd door den Heer J. Bal.

In plaats van den Heer W. J. Fröger werd tot Brandmeester van de Motor en Ladderbrigade benoemd de Heer J. Brinkhuis.

De Heeren J. F. Hobbelen, E. M. Mietes, en P. Schotsman traden af als Brandmeester resp. van Wijk 1, 2 en 4, terwijl in hun plaats werden benoemd de Heeren A. C. Ruychaver, J. Woudsma en B. de Groot.

In plaats van den Heer J. Bal werd tot Brandmeester van Wijk 3 benoemd de Heer A. E. C. Veerman.

In den loop van het jaar werden als Brandmeester overgeplaatst de Heer J. Woudsma van Wijk 2 naar Wijk 4, de Heer B. de Groot van Wijk 4 naar Wijk 6 en de Heer P. A. J. de Vroom van Wijk 6 naar Wijk 2.

De samenstelling van het College per 31 December 1928 was dus als volgt:

Commandant	W. J. Fröger
Secretaris	J. Bal
Brandmeester Wijk 1	A. C. Ruychaver
„ „ 2	P. A. J. de Vroom
„ „ 3	A. E. C. Veerman
„ „ 4	J. Woudsma
„ „ 5	P. Kabel
„ „ 6	B. de Groot
„ Motor en Ladderbrigade	J. Brinkhuis

Het aantal adjunct-brandmeesters bedroeg 1	
Januari van het verslagjaar	30
tot het Corps traden toe	19
	— 49
tot Brandmeester werden benoemd	4
terwijl bedankten	10
	— 14
Blijft totaal	35

(Zie verder bijlage 1).

VERGADERINGEN.

De jaarlijksche Algemeene Vergadering werd gehouden op 18 Februari 1928 in het Raadhuis. Aanwezig waren 29 leden.

In verband met de benoeming van een nieuwen Commandant werd een buitengewone Algemeene Vergadering gehouden op 22 Mei 1928. Aanwezig waren 18 leden.

Het College van Brandmeesters kwam zes maal bijeen en wel op 12 Januari met 9 leden, op 6 Juni met 7 leden, op 25 Juni met 7 leden, op 10 September met 9 leden, op 25 October met 8 leden en op 27 December met 9 leden.

OEFENINGEN.

Door elke spuit werd in het verslagjaar zooveel mogelijk geoefend, waarbij de opkomst van het personeel bevredigend was.

Op 18 Februari werd een vaardigheidsoefening gehouden waaraan door alle handspuiten werd deelgenomen en welke naar wensch verliep.

Op 12 October werd een algemeene oefening met onverwacht alarm gehouden, welke geheel en al slaagde ondanks het niet werken der nieuwe sirene door het doorslaan van een verzekering.

Het materiaal bleek bij deze oefeningen in goeden staat te zijn, kleine gebreken werden onmiddellijk hersteld.

INSPECTIES.

Het materiaal en de brandkranen werden geregeld geïnspecteerd evenals de brandgangen, welke over het algemeen in behoorlijken staat verkeerden.

In de maand Augustus werd een inspectie gehouden van de bioscopen en het bangsawangebouw aan de Hakkastraat. Eenige van deze gebouwen bleken niet aan de vereischten te voldoen in het bijzonder het bangsawangebouw aan de Hakkastraat. De betrokkenen werd aangezegd de aangegeven verbeteringen aan te brengen. Bij de eenigen tijd later gehouden inspectie bleken de bioscopen de noodige verbeteringen te hebben aangebracht, doch was de toestand van het bangsawangebouw aan de Hakkastraat vrijwel hetzelfde gebleven. Van beide inspecties werd verslag uitgebracht aan den Burgemeester.

BRANDEN.

In het afgelopen jaar werd de Brandweer negen maal gealarmeerd.

Op 30 Januari voor een binnenbrand in een perceel aan de Pekingstraat waarbij de Brandweer niet daadwerkelijk behoefde op te treden.

Op 16 Februari voor een begin van brand in een koffië-branderij aan de Madrasstraat 72. Een motorspuit en 3 brandspuiten rukten uit die echter geen dienst behoefden te doen.

Op 19 Februari voor een loos alarm in het Medan Hotel.

Op 29 Maart voor een binnenbrand in een perceel aan den Laboeanweg 72 waarbij 2 motorspuiten en 4 gewone spuiten uitrukten doch geen dienst behoefden te doen daar de brand met eigen middelen werd gebluscht.

Op 3 April voor een brandende benzinepomp aan den Paleisweg welke met eigen middelen werd gebluscht. De uitgerukte spuiten deden geen dienst.

Op 4 Mei voor een binnenbrandje in een perceel aan de Langkatstraat 37. Het brandje werd met eigen middelen gebluscht. De uitgerukte spuiten deden geen dienst.

Op 12 Mei voor een lalangbrand op Sg. Sikambing op de grens van de Gemeente tusschen Sikambingweg en Sekipweg. De motorspuiten beletten het vuur zich uit te breiden en over te slaan op de aan de Gemeentegrens gelegen woningen. De uitgerukte gewone spuiten konden geen dienst doen wegens het ontbreken van brandkranen terplaatse. De brand werd verder gebluscht door een ploeg koelies van de Deli Mij.

Op 21 November voor een brandende boom bij de pak-goedangs van de Deli Courant. Met een slang op de waterleiding werd het vuur spoedig gebluscht.

Op 18 December voor een brand in de keuken van een perceel aan de Hakkastraat 53. Met 2 slangen op de waterleiding werd de brand die de met kisten vuurwerk gevulde opslagplaatsen dreigde aan te tasten, spoedig gebluscht. De uitgerukte motorspuit behoefde geen dienst te doen.

MATERIALEN.

Het aantal motorbrandspuiten en gewone brandspuiten werd in 1928 niet veranderd, zoodat de Brandweer thans beschikt over drie motorbrandspuiten en zes gewone spuiten.

Daar de ladderwagen niet meer voldeed, werd in het begin van het verslagjaar een ijzeren zadel aangemaakt voorzien van het noodige laddermateriaal en opgehangen boven den aanwezigen motorbrandspuit.

In geval van brand wordt het zadel in zeer weinig tijd op den motorspuit neergelaten en is de wagen voor onmiddellijk uitrijden gereed.

Deze constructie heeft het afgelopen jaar uitstekend voldaan.

Begin 1928 kwamen de twee woningen op het erf van Gemeentewerken voor de chauffeurs van de motorspuiten gereed en werden deze telefonisch aangesloten.

Op 29 September werd de nieuwe sirene op het gebouw van Harrisons en Crosfield in dienst gesteld zoodat de Brandweer nu voor alarmeering over twee sirenes beschikt.

Het aantal brandkranen bedraagt 463, waarvan 8 eigendom zijn der Deli Maatschappij, 255 der Gemeente en 200 van de Waterleiding Maatschappij „Ajer Beresih”.

FINANCIËN.

Beschikbaar werd gesteld een bedrag van Fl. 5800.— hetgeen in den loop van het jaar verhoogd werd tot Fl. 7800.— Verbruikt werd Fl. 7858.37.

	Beschikbaar verwerkt	
Toelage aan Commandant, Secretaris en Inlandsch Personeel	Fl. 2250.—	Fl. 2176.55
Loon voor los personeel	„ 100.—	„ 22.—
Verzekering van leden van het Corps tegen ongelukken	„ 450.—	„ 405.—
Kantoorbehoeften en drukwerken	„ 150.—	„ 81.40
Abonnement telefoon Commandant, Secretaris en Chauffeurswoning	„ 400.—	„ 462.75
Onderhoud en vernieuwing van brandspuithuizen	„ 200.—	„ 169.99
Onderhoud en aanschaffing materiaal	„ 3500.—	„ 4010.35
Over te brengen	f 7050.—	f 7328.04

Overgebracht	f	7050.—	f	7328.04
Aanmaak en plaatsen van nieuwe				
aanwijspaaltjes voor brandkranen	„	250.—	„	130.33
Premiën	„	500.—	„	400.—
				Fl. 7800.— Fl. 7858.37

ALGEMEENE BESCHOUWINGEN.

In 1928 ontviel ons College een der verdienstelijkste leden door het overlijden van den Heer L. Schraevesande.

Gedurende langen tijd was de overledene in verschillende functies bij de Brandweer werkzaam, laatstelijk als Commandant.

Hij was een man die hoog stond aangeschreven bij allen die hem kenden, die door zijn ijver, toewijding en opgewektheid den goeden geest in het corps wist te bewaren.

Zoo moge hier dan een woord van dankbare hulde aan zijn nagedachtenis een plaats vinden, moge ook hier nogmaals erkentelijkheid worden betuigd voor de wijze waarop hij de vrijwillig en belangeloos opgenomen taak tot het einde toe heeft vervuld.

Nog zij medegedeeld dat aan het einde van het verslagjaar besloten werd in het jaar 1929 een nieuwe Wijk 7 in Polonia in dienst te stellen.

De bij dit verslag te voegen bijlagen zijn:

- 1 Naamlijst der leden op 31 December 1928
- 2 Staat der materialen in gebruik op 31 December 1928
- 3 Wijken verdeeling.

Medan 1 Januari 1929.

Het College van Brandmeesters
Commandant

W. J. FROGER.

Secretaris
J. BAL.

Bijlage 1.

MEDANSCH E VRIJWILLIGE BRANDWEER.

Commandant	W. J. Fröger	Bentengweg 8
Secretaris	J. J. J. M. Bal	Wilhelminastraat 3

SPUIT 1 Luitenantweg.

Brandmeester	A. C. Ruychaver	Lombokstraat 5
Adj. Brandm.	L. Fliers	Manillastraat 4
„	A.W.v.Wijngaarden	Prins Hendrikstr. 1
„	W. Zaadnoordijk	Julianastraat
„	J. A. Soer	Voorstraat 1
„	J. van Riemsdijk	Billitonstraat

SPUIT 2 Soekamoelia.

Brandmeester	P. A. J. de Vroom	Kanonnenweg 15
Adj. Brandm.	C. Miga	Paleisweg 31
„	S. Weeda	Electriciteitsweg
„	L. Meyering	Kerkstraat
„	M. Steenbergen	Gang Mantri 8
„	H. J. W. Nijhuis	Soekamoelia 11

SPUIT 3 Oude Markt

Brandmeester	A. E. C. Veerman	Serdangweg 29
Adj. Brandm.	D. van Baare	Deli Hotel
„	H. Duinker	Paleisweg 31
„	G.H. van de Benden	Serdangweg 36
„	F. E. Draaisma	Hindoestraat 13

SPUIT 4 Vleeschmarkt.

Brandmeester	J. Woudsma	Sennahlaan 1
Adj. Brandm.	T. C. Knoester	Javastraat 66
„	H. J. Wilson	Sennahlaan
„	C. J. Wolterbeek	Gloegoer
„	B. Barendsen	Hotel de Boer

SPUIT 5 Pakhuisweg.

Brandmeester	P. Kabel	Sennahlaan
Adj. Brandm.	J. Smit	Serdangweg 34a

„	M. B. Heyl	Zwarte weg
„	J. Meyer	Tamarindelaan 2
„	Butot	J. van Oostenweg
„	Bylmer	J. van Oostenweg

SPUIT 6 Calcuttastraat.

Brandmeester	B. de Groot	Manggalaan
Adj. Brandm.	R. de Vries	Residentsweg 12a
„	G. Kerkhof	Pension Spernoga
„	van der Poel	Manggalaan
„	J. Varekamp	Kanonnenweg 1
„	F. J. H. Klevant	Residentsweg
„	Herstel	Max Havelaarlaan

Ladder en Motorbrigade.

Brandmeester	J. Brinkhuis	Max Havelaarlaan 7
Adj. Brandm.	M. de Bruin	Wilhelminastr. 109
„	H. Steegstra	Timorstraat
„	J. Croon	Rahderstraat 7
„	J. H. Valk	Hugo de Vrieslaan
„	Mulder	Petersburgstraat
„	J. van Duyn	Sultan Maamoen

Alrasjid.

Bijlage II

Staat van Materiaal in gebruik en in reserve bij de Medansche
Vrijwillige Brandweer op 31 December 1928.

Materiaal	Wijk 1	Wijk 2	Wijk 3	Wijk 4	Wijk 5	Wijk 6	Motoren Lad- der Brigade	Reserve
Brandspuithuizen	1	1	1	1	1	1	1	—
Slangenwagens	1	1	1	1	1	1	—	—
Standpijpen	1	1	1	1	1	1	1	—
Straalpijpen	2	2	2	2	2	2	4	5
Slangen	4	4	4	4	4	4	10	6
Sleutels	1	1	1	1	1	1	1	1
Lantaarns	2	2	2	2	2	2	—	1
Gordels	2	2	2	2	2	2	7	6
Bijlen	2	1	3	3	3	2	7	—
Touwen	2	1	2	2	2	2	—	5
Emmers	1	1	1	1	1	1	—	—
Led. Slangdragers	2	2	2	2	—	2	—	—
Canvas Manchetten	1	2	—	2	2	2	—	—
Schroevendraaiers	2	2	2	2	1	2	—	5
Hangsloten	1	1	1	1	1	1	1	—
Kaarslantaarns	1	1	1	1	1	1	—	—
Vlaggen (rood)	1	1	1	1	1	1	—	—
Snelblusschers	1	1	1	1	1	1	—	1
Vullingen v/idem	—	—	—	—	—	—	—	3
Casmaskers m/brillen	—	—	—	—	—	—	5	—
Materialenwagens	—	—	—	—	—	—	—	1
Ladders	—	—	—	—	—	—	4	—
Mechanische ladders	—	—	—	—	—	—	1	—
Brandhaken	1	1	1	1	1	1	4	—
Spaden	—	—	—	—	—	—	2	—
Groote opruimers	—	—	—	—	—	—	2	—
Kleine opruimers	—	—	—	—	—	—	2	—
Koevoeten	—	—	—	—	—	—	1	—
Breekijzers	—	—	—	—	—	—	2	—
Handzagen	—	—	—	—	—	—	2	—
Kasten	—	—	—	—	—	—	—	1
Signaalhoorns	—	—	—	—	—	—	—	12
Boren	—	—	—	—	—	—	—	1
IJzeren zadel	—	—	—	—	—	—	1	—
Moersleutel	—	—	—	1	1	—	—	—
Losse koppeling	—	—	—	—	—	—	—	4
IJzerdraad in kilo	—	—	—	—	—	—	—	4
Beitel	—	—	—	—	—	—	—	1
Schaaf	—	—	—	—	—	—	—	1
Banden voor bevestiging	—	—	—	—	—	—	—	—
Van koppeling aan de	—	—	—	—	—	—	—	—
Slangen	—	—	—	—	—	—	—	74

Bij de Gewapende Politie berusten; 1 standpijp, 1 slangenwagen,
1 straalpijp, 1 sleutel, 3 slangen en 1 kaarslantaarn.

Bijlage: III.

W I J K V E R D E E L I N G.

Wijk 1. Het zuidelijk gedeelte van Medan, ten
Brandmeester: oosten der spoorbaan, ten noorden be-
A. C. Ruychaver grensd door de Balistraat en ten oosten
door het oude Raceterrein en Wilhelmi-
nastraat.

Wijk 2. Het zuidelijk gedeelte van Medan, ten
Brandmeester: westen der spoorbaan, ten noorden be-
P. A. J. de Vroom grensd door Oude Markt en Tepekong-
straat en ten westen door de Deli rivier.

Wijk 3. Het noordelijk gedeelte van Medan, ten
Brandmeester: westen der spoorbaan, ten zuiden be-
A. E. C. Veerman grensd door Oude Markt en Tepekong-
straat en ten westen door de Deli rivier.

Wijk 4. Het oostelijk gedeelte van Medan, ten
Brandmeester: noorden begrens door het oude Race
J. Woudsma terrein en Malakastraat, ten zuiden door
Kota Masoem en ten Westen door Wil-
helminastraat.

Wijk 5. Het noordelijk gedeelte van Medan, ten
Brandmeester: oosten der spoorbaan, ten zuiden be-
P. Kabel grensd door Balistraat, Oude Race terrein
en Malakastraat.

Wijk 6. Het gedeelte van Medan ten westen der
Brandmeester: Deli rivier.
B. de Groot

Motor en Ladder- Geheel Medan.
brigade:
Brandmeester:
J. Brinkhuis

VERSLAG

van de

Sekolah Derma Schooljaar 1928—1929

(1 Maart 1928—ultimo Februari 1929).

Gedurende het verslagjaar heeft de school zich hoewel in eenigszins mindere mate dan het vorige jaar, in een ruim bezoek mogen verheugen. Het aantal leerlingen bedroeg gemiddeld 70 per maand.

Onderwijs werd gegeven in de vervaardiging van nuttige en fraaie handwerken. De indeeling van het handwerk onderwijs bleef onveranderd. De meeste meisjes toonden een sterke voorkeur voor de fraaie handwerken, en van de nuttige handwerken voor het maken van bovenkleeren.

Een viertal meisjes waren zoover gevorderd dat zij zich gaarne aan het examen ter verwerving van het diploma wilden onderwerpen. Aan alle vier kon het diploma worden uitgereikt.

De belangstelling in de kookcursussen die het vorige jaar reeds kwijnde daalde in het verslagjaar dermate, dat het Bestuur besloten heeft de kooklessen te staken.

De verkoop van de door de leerlingen vervaardigde goederen werd dit schooljaar 1 maal gehouden en wel aan het eind van het cursusjaar in Februari 1929.

De belangstelling van deze verkoop was niet bijzonder groot. De oorzaak hiervan moet gezocht worden in het feit dat de verkoop heeft plaats gehad op een voor de bevolking ongelegen tijdstip. Het volgend jaar zal met deze ervaring rekening worden gehouden.

De hoofdonderwijzeres Goemarnija, die gedurende tal van jaren aan de school verbonden is geweest, nam aan het einde van het verslagjaar haar ontslag, in verband met haar vertrek naar Riouw. Zij werd in haar functie van hoofd opgevolgd door de tweede onderwijzeres, Sjahroem.

De financiële toestand van de school mag zeer bevredigend genoemd worden.

Uit de aan dit verslag toegevoegde rekening en verantwoording blijkt dat het saldo op 1 Maart 1928 f 2004.68 bedroeg en dat op ultimo Februari 1929 een bedrag van f 1826.13 aanwezig was; derhalve een achteruitgang van de financiën met f 178.55.

De schoolgelden kwamen regelmatig binnen, zoo ook de huur van het paviljoen.

Ook mocht in het afgelopen verslagjaar de school den financieelen steun van de Gemeente in dank ondervinden.

Het onderhoud aan gebouwen en inventaris had geregeld plaats. Belangrijke herstellingen behoeften niet te worden uitgevoerd.

Aan het einde van het verslagjaar was het Comité als volgt samengesteld:

Burgemeester van Medan,	Voorzitter
Tengkoë Sabariah	} Leden
Mevrouw E. M. Visser-Weuringh	
Mevrouw L. Winckel-Westerling	
Heer Abdul Wahab	

Namens het Comité van toezicht,

L. WINCKEL-WESTERLING.

Secretaresse-Penningm.

ONTVANGSTEN.

Saldo op 1 Maart 1928	f 2.004.68
Gemeente-subsidie 12 × f 110.—	„ 1.320.—
Huur paviljoen 12 × f 30.—	„ 360.—
Schoolgelden	„ 362.50
Rente	„ 33.79
Opbrengst verkoop goederen	„ 192.12
	f 4.273.09

UITGAVEN.

Salarissen	f 2.010.—
Water en Gas	„ 82.56
Schoolbehoeften	„ 353.15
Reparatie-kosten	„ 1.25
Saldo (ultimo Februari 1929)	„ 1.826.13
	f 4.273.09

		Aantal.
		838
		1813
		922
		454
		22

JAARVERSLAG

van het Vrouwen Hospitaal te Medan

over het jaar 1928.

Bureau Inspectie.

In 1928 is het Vrouwenhospitaal niet geïnspecteerd.

Samenstelling van het personeel van den Dienst der Volksgezondheid.

Het beheer over de inrichting bleef in het afgelopen jaar in dezelfde handen.

Het Europeesche verplegings personeel bestond uit de Gouvernements Verpleegsters 1e klas J. J. C. Guljé en A. G. Olthof.

De functies van arts en verpleegsters bleven onveranderd zoowel wat verpleging der patienten als onderricht der leerlingen betreft.

Ziekeninrichting.

Aan de inrichting van het hospitaal is in 1928 niets veranderd, alleen gezorgd voor het onderhoud door verven, witten etc.

Het aantal verpleegde patienten bedroeg 1162 met 22414 verpleegdagen; aan verpleeggelden is geïnd f 9261.05.

Ten behoeve van het stellen der diagnose en de controle der therapie werd het laboratorium-onderzoek meerendeels door de mantri's en leerlingen in het Hospitaal verricht; gedeeltelijk werd het materiaal naar het Pathologisch Laboratorium gezonden. Onderzoekingen in het Vrouwen Hospitaal:

	Aantal.
Urine	8036
Ontlasting	1313
Bloed	922
Fluor albus	454
Sputum	48

Oogsecret	154
Wondsecret	12
Urethrasecret	10
Neusslijm	6
Serum	2
Leucocyten tellen	27

Naar het Pathologisch Laboratorium werd verzonden.

	Aantal malen.
Bloed voor Wassermann	668
Bloed voor Widal	63
Ontlasting	10
Urine	2
Strijk preparaten v. d. keel	13
Vocht v. pokken	1

Gedurende 1928 werden 6 Visa reperta en 13 geneeskundige verklaringen afgegeven.

Geneeskundig hulppersoneel.

Het geneeskundig hulppersoneel bestond uit 2 Mantri's Vroedvrouwen 1e klasse, die belast zijn met de verloskundige hulp in en buiten het hospitaal, het helpen op de polikliniek en het Laboratorium.

Het aantal leerlingen bedroeg op 31 December 1928 39.

Na het behalen van het verpleegsters examen werd aan een leerling ontslag verleend, omdat zij haar ouders volgen moest, die naar Java gingen.

20 Augustus 1928 legden 2 kandidaten het vroedvrouw examen af, 21 Augustus werden 6 verpleegsters geëxamineerd voor Laboratorium helpsters en 22 Augustus deden 7 leerlingen het aspirant verpleegsters examen.

De Commissie bestond uit den fd Inspecteur van den Dienst der Volksgezondheid Dr. Ultée, Dr. Wolff 2de geneesheer van het Pathologisch Laboratorium en Dr. van Teutem. Alle 15 kandidaten zijn geslaagd.

De 2 nieuwe vroedvrouwen waren Karo-Batakschen, de pioniersters van haar volk op dit gebied.

De eene werd geplaatst aan het Zendingshospitaal te Sibolangit en de andere aan het Batak Instituut te Kaban Djahé.

Polikliniek.

Het aantal poliklinische patienten bedroeg 6655 en het aantal consulten

1e kwartaal 1928	6720
2e idem 1928	7768
3e idem 1928	8590
4e idem 1928	9689, dus in

totaal 32767

aan ontvangsten werd geïnd f 2389.25.

Verloskundige hulp.

Het aantal verlossingen steeg in 1928 tot 125 partus in het Hospitaal en 190 in de kampongs, dus in totaal 315.

Van de partus in het Hospitaal waren 99 normaal, 12 partus praematurus en 14 kunstverlossingen.

De partus in de kampongs zijn alle normaal.

Laat het zich aanzien, dat er complicaties zullen komen, dan worden de barenden uit de kampongs direct overgebracht naar het Hospitaal.

Het pleit wel voor hun tact, dat de beide Javaansche vroedvrouwen zooveel vertrouwen hebben weten te winnen, dat de bevolking altijd grif instemt met dat transport naar het Hospitaal.

De inkomsten van den verloskundigen buitendienst bedroegen f 2675.97 die van het Hospitaal zijn inbegrepen bij de verpleeggelden.

Behalve het stijgend aantal partus zijn ook de toenemende ontvangsten een doorslaand bewijs, dat de bevolking goede hulp op prijs stelt en er geld voor over heeft.

Dit mag wel even gememoreerd worden omdat de Gouvernements Indisch Arts te Medan, met wien in 1926 over de instelling van een verloskundigen buitendienst geconfereneerd werd, zich zeer sceptisch uitte over de betaling.

Uit medisch oogpunt is vermeldens waard, dat we in de kampong een geval hadden van prolaps van de placenta dwz.

dat de vroedvrouw komende de placenta kant en klaar geboren vond, maar het kind nog geheel in de uterus.

Blijkens inlichtingen van Professor van der Hoeven te Leiden komt prolaps van de placenta uiterst zelden voor.

Ook valt 't ons op, dat de misvormingen der neonati alleen voorkwamen bij de Chineesche bevolking.

Pharmaceutische Dienst.

Deze bleef geheel als vorige jaren.

Vaccinedienst.

Dagelijks is er in het Vrouwen Hospitaal gelegenheid tot inenten tegen pokken.

Besmettelijke Ziekten.

Aan besmettelijke ziekten werden verpleegd o.a.

Typhus abdominalis	17
Bacillaire dysenterie	1
Pokken	18
Diphtheritis	3
Tetanus neonatorum	18

Van de 18 pokken patienten zijn 5 overleden en 13 genezen ontslagen. De jongste patient was 12 dagen oud; 4 dagen na opname overleed het kindje.

Quarantaine aangelegenheden.

Volksziekten.

Het aantal opgenomen patienten met volksziekten bedroeg.

Malaria	97
Tuberculosen	30
Lepra	4
Venerische ziekten	94
Huidziekten	45
Oogziekten	34

Deze getallen betreffen alleen die personen, wier voornaamste afwijking een der volksziekten was.

Ter bestrijding van lues en framboesia werden zoowel poliklinisch als klinisch 5220 injecties gegeven te weten:

1803 neosalvarsan injecties

713 Myosalvarsan of sulfarsenol injecties

55 joodnatrium injecties

2649 injecties van cyanetum hydrargyricum

De Myosalvarsan en sulfarsenol werden ingevoerd voor de kleine kinderen en vrouwen met adipositas, en dan uitsluitend subcutaan toegediend.

De bevolking is er zeer voldaan over en roemt de niet noemenswaardige bezwaren n.l. lichte pijnlijkheid na de injectie.

Overigens werd alles intraveneus ingespoten. Intramusculaire injecties worden niet gegeven.

De inkomsten ten bedrage à f 849.— zijn gestort in de Landschapskas van Deli.

De besteding van het in de landbouw
gebruikte als afval afgegeven is, welke
1903 weerspreken inderde
713 Afvalstoffen in afvalstoffen
55 Afvalstoffen inderde
2011 inderde van afvalstoffen
De afvalstoffen en afvalstoffen worden ingevoerd voor
de kleine kinderen en kinderen met afvalstoffen en dan
afvalstoffen afvalstoffen toelaten. Afvalstoffen afvalstoffen
De besteding is afvalstoffen over afvalstoffen
normaars afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen
De afvalstoffen worden afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen worden afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
De afvalstoffen worden afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen van afvalstoffen

afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen

afvalstoffen afvalstoffen

afvalstoffen

afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen

afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen
afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen afvalstoffen

JAARVERSLAG

van het Mannen Hospitaal (Stadsverband) te Medan over het jaar 1928.

Bureau en personalia.

Het Mannenhospitaal was nog steeds ondergebracht in het gebouwencomplex Paleisweg 24 waar te zamen waren gevestigd

- a. Het Inlandsch Mannenhospitaal
- b. De Polikliniek
- c. Het bureau van den Gouvernements Indisch Arts hoofd van het hospitaal, en polikliniekhouder
- d. Het bureau van den Gouvernements Indisch Arts, belast met de inspectie's van de gevangenen en doodschouw.

De woning van de zuster stond vlak naast het ziekenhuis. In Juli werd de zuster Mej. T. Smit die uit 's Lands dienst ging, vervangen door Mejuffrouw T. J. Quist. Door de heerschende woningnood ter plaatse was het niet mogelijk de woning van Mej. T. Smit te behouden voor de nieuwe zuster. Een deel van een der paviljoens werd toen op verzoek van Mej. T. J. Quist door den fg. Inspecteur van den Dienst der Volksgezondheid haar als woning toegewezen, wat de verzorging van het ziekenhuis zeer ten goede komt.

Het personeel van het hospitaal en polikliniek bestond uit 1 Gouvernements Indisch Arts, 1 gediplomeerde Europ. verpleegster der 1ste klasse, 2 ongediplomeerde ziekenoppassers 1ste klasse, 1 ongediplomeerde ziekenoppasser tevens laborant, 7 ongediplomeerde ziekenoppassers en 5 koelie's.

Op verzoek van den Gouvernements Indisch Arts en met goedvinden van den fg. Inspecteur van den Dienst der Volksgezondheid werd het personeel in September en October uitgebreid met 2 ziekenoppassers 1ste klasse, 2 ongediplomeerde ziekenoppassers, 1 naaister en 1 koelie. Door de sterke vermeerdering van administratief werk, o.a. het regulariseeren der verpleeggelden van verpleegde landsdienaren met de Departementen, werd het gemis aan een schrijver gevoeld.

De zuster had het toezicht over de verpleging in het zie-

kenhuis en verzorgde de huishoudelijke aangelegenheden. Een der ziekenoppassers 1ste klas moest noodzakelijk fungeeren als portier en looper en moest geregeld meehelpen aan de administratie. De 2e ziekenoppasser 1ste klas verrichtte het werk van verbandmeester in de verbandkamer van het hospitaal, die door den sterken toeloop van dermatologische patienten (vooral schoolkinderen) tevens ingericht is voor poliklinische doeleinden.

De 3e ziekenoppasser 1e klas had het werk van de grootste der 3 bestaande ziekenzalen, terwijl de 4e het laboratorium-werk verrichtte. De laatste verliet op 31 December 1928 den dienst. Een der 2e klasse ziekenoppassers hielp met den met het laboratorium belasten 1e klasse ziekenoppasser den Indisch Arts op de polikliniek, en verrichtte daarna schrijvers werkzaamheden. De koelie's hielden het erf en de goten schoon. Door de uitbreiding van het aantal ziekenoppassers, was het mogelijk de koelie's gedeeltelijk te ontheffen van het werk op de ziekenzalen, dat door de ziekenoppassers gedaan werd, wat zeker de verpleging der patienten en opleiding der ziekenoppassers ten goede komt. Tevens konden de koelie's meer tijd besteden aan den tuin, wat het prettige aanzien van het hospitaal ten zeerste in de hand werkt.

Geneeskundig Hulppersoneel.

Genee.

Inspectie's.

In den loop van het verslagjaar werd het hospitaal meermalen bezocht door den fg. Inspecteur van den Dienst der Volksgezondheid naar aanleiding van interessante ziektegevallen en voor de bespreking van de plannen voor de huisvesting van de zuster in het gebouwencomplex van het hospitaal.

Ziekenhuiswezen.

Gedurende het verslagjaar werden in het hospitaal, dat over 100 bedden beschikte, opgenomen 1518 patienten, te zamen gevende 30756 verpleegdagen, tegen 1240 patienten in 1927 met 31076 verpleegdagen. Gemiddeld werden er dus per dag 84 patienten verpleegd, tegen 83 in 1927. Haast alle verpleegden behoorden tot de Inlanders en vreemde Oosterlingen, uitgezonderd 3 Europeanen, te zamen gevende 79 verpleegda-

gen. Evenals het vorige jaar was het Mannenhospitaal genoodzaakt om bijna doorlopend krankzinnigen te herbergen in afwachting van hun verdere doorzending, omdat het doorgangshuis te Loeboek-Pakam vol was. Enkelen konden genezen het ziekenhuis verlaten.

De gebouwen van het Mannenhospitaal waren oud; het onderhoud was echter bevredigend, zoodat de gebouwen over 't algemeen nog voldeden aan de eischen. Het gemis aan derde klasse verpleging werd echter nog vaak gevoeld, voor de opname van Gouvernements beambten, die krachtens hun salaris daarop recht hebben, evenals voor Europeanen en particulieren, die opgenomen wenschen te worden in een 3e klasse inrichting. Er waren echter 2 kamertjes, die in dringende gevallen met een beetje moeite in een 3e klasse kamer konden worden getransformeerd. Het gebruik der ziekenzalen was gelijk als het vorige jaar, n.l. een ziekenzaal voor lagere Gouvernements beambten, een ziekenzaal voor vrije koelie's en kampong-bewoners en een derde voor gevangenen en door de politie ter verpleging opgezonden zwervers. Van de tweede hierboven genoemde ziekenzaal werd gedurende het jaar druk gebruik gemaakt door schepelingen van Scheepvaart-Maatschappijen en personeel van bouwmaatschappijen. Het een en ander hield zeker verband met de groote uitbreiding van het havencomplex Belawan.

Bad-, wasch- en drinkwater werden geleverd door de Waterleiding Maatschappij „Ajer Beresih”, terwijl voor het reinigen der ziekenzalen (schrobben en dweilen van de vloeren) gebruik werd gemaakt van het water van den op 't erf van het ziekenhuis aanwezigen put.

De uitgaven van het ziekenhuis bedroegen zonder inbegrip der kosten van de medicijnen f 22679,87. Bij een totaal van 30756 verpleegdagen waren de kosten per dagbed dus f 0.73 tegen f 0.72 in 1927.

Polikliniek.

De toeloop tot de polikliniek was nog steeds groot, hoewel kleiner dan gedurende het vorige jaar, wat in hoofdzaak was te danken aan de strengere regels, die werden toegepast om vrouwen niet te behandelen, doch ze naar het Vrouwenhospitaal te verwijzen.

Het verschil tusschen een gewone polikliniekdag en een zg. „Hari besar” (vrije dag van de ondernemingen op den 1en en 16den van de maand) was altijd merkbaar. Gedurende het verslagjaar werden 28890 personen op de polikliniek geholpen tegen 30850 in 1927. Het bleek onmogelijk te zijn om de polikliniekdagen in te deelen naar den aard der ziekte-gevallen. Haast alle patienten behoorden tot de Gouvernements recht-hebbenden en behoeftigen n.l. koelie's, kampongbewoners en talrijke scholieren. Aan betaalde week- en maandkaarten van polikliniek-bezoekers, die daartoe verplicht waren, werd over het verslagjaar f 865.25 ontvangen, tegen f 637.50 in 1927 en f 467.50 in 1926. De bedragen werden maandelijks in 's Lands kas gestort. De kosteloze polikliniek, geleid door Dr. Heinemann, geneesheer-Directeur van het hospitaal Tandjong Morawa, ging gedurende het geheele jaar door, elken Zaterdag vanaf 5 u. 30 m. 's namiddags. Tijdens het buitenlandsch verlof van Dr. Heinemann werd deze polikliniek in stand gehouden door Dr. Kaumans, eveneens een geneesheer van het hospitaal Tandjong Morawa. De werkzaamheden gingen gewoon door.

In de aan de polikliniek verbonden verbandkamer werd ook de eerste hulp bij verwondingen door ongelukken of van crimineelen aard verleend.

Gedurende het jaar werden op deze wijze 275 personen geholpen tegen 310 personen in 1927. Door den Gouvernements Chirurg Dr. Stoll werd aan 16 personen operatieve hulp verleend, wegens zware verwonding en voor andere ziekten.

Talrijke kleine operatie's werden door den Gouvernements Indisch Arts zelf verricht, vooral ritueele besnijdenissen, waarvoor hoe langer hoe meer medische hulp werd ingeroepen.

Besmettelijke ziekten.

Van lijders aan besmettelijke ziekten werden in het verslagjaar opgenomen: 17 gevallen van pokken, waarvan 5 overleden, 6 gevallen van typhus, waarvan 3 met doodelijken afloop.

Quarantaine aangelegenheden.

Behalve voor de pokken epidemie, hieronder nader beschreven onder „Vaccine-dienst”, heeft de Indisch Arts weinig

met Quarantaine aangelegenheden te maken gehad, eensdeels omdat er geen personen bij hem waren gekomen, afkomstig van besmette havens, anderdeels door de nieuwe ordonnantie voor Meklagangers, die uitsluitend door den Havenarts moesten worden ingeënt tegen pokken, typhus en cholera.

Volksziekten.

Van de volksziekten kwamen in het verslagjaar onder de patienten voor: Malaria 365, waarvan 2 met doodelijken afloop. Dit groote aantal malarialijders (het vorige jaar 90), was waarschijnlijk te danken aan de sterke uitbreiding van Belawan, want bijna allen waren ter opname opgezonden door den Havenarts. Verder waren er 55 gevallen van tuberculose met 13 dooden, lepra 22 zonder dooden, ankylostomiasis 30 met 2 dooden, venerische ziekten 147 met 5 dooden, framboesia 19 zonder dooden, huidziekten 152 zonder dooden, oogziekten 81 zonder dooden, amoeben dysenterie 40 met een doode, beriberi 37 met een doode.

Langzamerhand lukte het wel om ook de minder zware gevallen van tuberculose in het ziekenhuis te krijgen. De vrije bevolking liet zich nog steeds moeilijk opnemen behalve voor bekomen kwetsuren bij ongelukken of misdrijf.

Framboesia werd af en toe op de polikliniek gezien. Door de populariteit van de neosalvarsan-injectie tegen framboesia kwamen de menschen vrij vroeg met framboesia bij den dokter. De schrale bevolking van de kampongs tusschen de ondernemingen werden meestal door de dokteren dier ondernemingen geholpen, en alleen van Medan en omstreken kwamen de menschen weleens om een inspuiting.

Amoeben dysenterie en ankylostomiasis werden geregeld op de polikliniek gezien en poliklinisch behandeld.

Sterfte cijfer.

Het sterfte-cijfer onder de verpleegden bedroeg in het verslagjaar 85 van de 1518 opgenomenen, dat is 5,6 % tegen 6,29 % in 1927 en 7,42 % in 1926.

Verloskundige hulp.

Deze werd door den Gouvernements Indisch Arts niet verleend door de aanwezigheid van het Vrouwenhospitaal.

Vaccinedienst.

Voor de Gemeente Medan en het vaccinedistrict Beneden Deli (Belawan inbegrepen) was ten behoeve van den vaccine-dienst een vaccinateur werkzaam. Pokken kwam gedurende het geheele jaar voor, in sporadische gevallen die af en toe opflikkeren tot kleine epidemietjes. Door strenge doorvoering van quarantaine-maatregelen, waarbij van bestuurs- en politie-zijde alle medewerking werd ondervonden, bleven die epidemietjes steeds beperkt tot bewoners van een of twee kampongs. Er zijn betrekkelijk weinig sterfgevallen aan pokken geconstateerd. Door de herhaaldelijke massa-vaccinatie's haast over 't heele gewest, gebeurde het wel eens dat de vaccinateur in een ander ressort moest arbeiden, terwijl het ook meer dan eens voorkwam dat een hulpvaccinateur van een ander ressort den Indisch Arts werd toegevoegd. Later werd de vaccinedienst met goedvinden van den fg. Inspecteur van den Dienst der Volksgezondheid overgenomen door den Indisch Arts, belast met den doodschouw en verzorging der gevangenen te Medan, omdat door de vele sporadische gevallen van pokken op zeer verschillende plaatsen, het voor den Indisch Arts van het Mannenhospitaal haast niet meer doenlijk was de controle te houden vanwege het vele tijdverlies.

Zieke gevangenen.

De beide gevangenen te Medan werden verzorgd door den Gouvernements Indisch Arts R. M. Soekardi. In ernstige gevallen werden de zieken naar 't Mannenhospitaal opgezonden.

Gedurende het verslagjaar werden 68 gevangenen verpleegd, te zamen gevende 1124 verpleegdagen.

Bureau werkzaamheden.

Op het bureau werden de boeken bijgehouden, een boek voor de ontvangen verpleeggelden van opgenomen particulieren, een boek voor de regularisatie van verpleegkosten van Gouvernements beambten en een boek voor de polikliniek-gelden. In het verslagjaar zijn afgegeven 65 Visa Reperta en 253 geneeskundige verklaringen.

m

505

m
505

VERSLAG
BETREFFENDE DE
GEMEENTE MEDAN
OVER HET JAAR
= 1929 =



20/IV 1931
V

